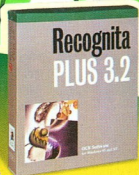

Computer

PANORÁMA

XIII. ÉVFOLYAM 5. SZÁM • 1195 Ft/4,90 €

Szoftver 30 000 Ft értékben

3 CD!

A CD-mellékleteken

Szörny (III/2.)

Szines amerikai thriller

Recognita 3.2

(teljes verzió)

Visual Basic 6.0

Working Model

(próba-verzió)

Quick-Burn 1.2

CD-író program

(teljes verzió)

Pegasus Mail

(teljes verzió)

Mandrake Linux 8.2

(teljes verzió)

Vírus

• Egy utolsó programféreg

• **Illegális szoftverek** a neten

• **Windows XP** akadémia

• **Visual Basic** gyorstalpaló

Tesztek

- **14** DVD- és CD-olvasó
- **13** botkormány
- Merevlemezek

Gyakorlat

- Táblázatidomítás Excelben
- A régió kód kicselezése
- A Registry rejtélyei
- A legújabb Windows-tippek

Internet

- A mobil és a világháló
- Gigabites sebesség
- Internet-doktor mindenkinek

SAMSUNG

SyncMaster

A SyncMaster monitorokkal olyan élményekben lesz részed, amelyet eddig csak a fantáziád produkált! A tökéletes kép- és hangminőséget a HIGHLIGHT ZONE és MouScreen funkciók, illetve multimédiás hangszórók segítik. A sík felületnek és a megnövelt fényerőnek köszönhetően olyan borotvaéles, valóságghű képet kapsz – használd akár szórakozásra, vagy mindennapi felhasználásra –, amelyhez mindig ragaszkodni fogsz!

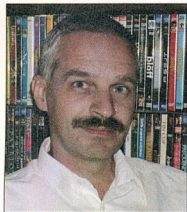
MouScreen

HBC-Focus™

SAMSUNG DIGIT^{all}
everyone's invited™

Haladjon a korrall!

Pontosan öt évvel ezelőt, az év nagy szenzációjaként számoltunk be a Computer Panoráma olvasóinak, az első, idehaza is kapható, DVD-ROM egységről és MPEG-2 lejátszókról. Az akkori teszt utolsó mondata így hangzott:

„Annak, aki fontolgatja, bővítsé-e ezzel a vadonatúj eszközzel számítógépét, azt tudjuk tanácsolni, nézze meg saját szemével, mit is tud ez a technika. Azt hisszük, utána már nem lesznek kétségei.”

A DVD lehetőségeiről ma már senkit sem kell meggyőzni. A nagymennyiségű adat tárolása a legjobban a DVD-videóknál vált be. A mozifilmek szerelmesei a leg-

optimistább előrejelzéseknél is nagyobb ütemben gazdagítják gyűteményeiket.

Ehhez a Computer Panoráma is szeretne hozzájárulni. Mostantól a már megszokott három CD helyett, DVD-melléklettel is megvásárolható magazinunk. Akik az emelt ár, DVD-melléklettel tartalmazó újságot választják, egyedülálló ajándékot is kapnak. A Computer Panoráma, a magyarországi újságok DVD-mellékletei között legújabb, kétrétegű lemezzel és egy teljes mozifilmmel jelenik meg.

És ez még nem minden. Rögtön egy olyan filmet adunk közre, amelynek szupersztárok a főszereplői (Jeff Bridges, Beau Bridges, Michelle Pfeiffer), és amelyekre az eredeti angol hang mellett 5. 1-es magyar szinkron is felkerült. Az extrák között magyar feliratos interjúkat, dokumentumfilmeket és még egy karaoke-t is találhatnak olvasóink. A lemez számítógépen és asztali DVD lejátszóban egyaránt használható.

A Computer Panoráma Önökre bízta, hogy ezentúl a CD-s vagy a DVD-s kiadványt vásárolják-e meg. A film kivételével mindkét változat ugyanazokat a programokat, multimédiás anyagokat tartalmazza. Sajnos nem tudjuk garantálni, hogy minden újságárúnál elegendő számú DVD-s lapszám legyen, ezért azoknak, akik csak a CD-s változathoz jutnak hozzá, ám befizetik a CP-ben található csekken szereplő összeget, elküldjük a DVD-t...

A DVD, a felmérések szerint sokkal gyorsabban terjed, mint a korábbi adathordozók (magnókazetta, videokazetta, CD) bármelyike. Reméljük, hogy kezdeményezésünkkel egy kicsit mi is hozzájárulunk e tempó további növeléséhez, és ahhoz, hogy olvasóink az öt évvel ezelőti tanácsunkat még könnyebben tudják megfogadni: *nézzék meg saját szemükkel és hallgassák meg, mit is tud ez a technika.*

GYARMATI LÁSZLÓ
FŐMUNKATÁRS

MEGJELENIK ÁPRILISBAN

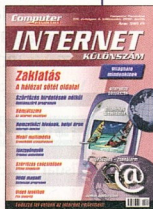
CAD/CAM különszám

- Lapos monitorok
- CAD platformok
- Tervezőrendszer-ek
- Autodesk újdonságok
- Prototípuskészítés
- Kollaboratív tervezés
- Létesítménymenedzsment
- CD-melléklet ingyen szoftverekkel

INTERNET különszám

- A hálózat sötét oldalai
- Szűrő- és biztonsági programok
- A világháló gyöngyszemei
- Alternatív és offline böngészők
- Internet-telefonok
- DHTML és JavaScript programozás

A következő DVD-n!

HŐBORTOS HÉTVEGE (WEEKEND AT BERNIE'S)

Szines amerikai vígjáték
Rendezte: Ted Kotcheff
Szereplők: Jonathan Silverman, Andrew McCarthy

Bár a házigazda halott, mégis ő visz életet a buliba! Bernie, a milliós playboy tengerparti luxusvillájában halálai balhé készülődik: két idióta srác a halott házigazdával előadnak néhány nagyjelenetet...

5.1-es eredeti hang és magyar szinkron, szélesvásznú változat
Extrák a lemezen: a film eredeti elözetese, közvetlen jelenetválasztás, interaktív menük

Az ajánlat a készlet erejéig érvényes!

Rendelje meg a Computer Panoráma júniusi, DVD-melléklettel megjelenő számát mindössze 2390 Ft-ért!*

Várjuk rendelését:
Internet: www.computerpanorama.hu/akciok
Telefon: 456-6964, E-mail: terjeszes@cpanorama.hu
Computer Panoráma Kiadó Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.

*Az ár a postaköltséget is tartalmazza!

JOG

Internetszabályozás – Az ausztrál példa 28

HARDVER

DVD- és CD-olvasók tesztje – Információs korongok 38 ■ TESZT
 Merevlemezek tesztje – Csatázó gigabájtok 50 ■ TESZT
 Botkormányok tesztje – Vezérlőelv 56 ■ TESZT
 Gyorsteszt/Alcatel SMS billentyűzet 67 ■ TESZT
 Gyorsteszt/TDK XS-IV 5-80 67 ■ TESZT
 Gyorsteszt/Eurocase ML-401 67 ■ TESZT

GYAKORLAT

DVD regionális kód – Kicszelezett módszerek 47
 Könnyebb játék – Kormánytrükkök 65

LINUX

Egylemezes Linux rendszer készítése –
 Operációs rendszer flopiról 98

SZOFTVER

Macromedia Flash MX – Perdülj, fordulj! 71 ● CD
 OmniPage Pro 11 – A felismerés művészete 74
 7-Zip és JPG video – Kis kisegítők 76 ● CD
 Visual Basic – Egyszerű, de nagyszerű 78 ● CD

FEJLESZTŐRENDSZEREK

Visual Basic tanfolyam (1.) – Az első lépések 81

VÍRUS

W32/Alcarys – Egy utolsó féreg 85

INTERNET

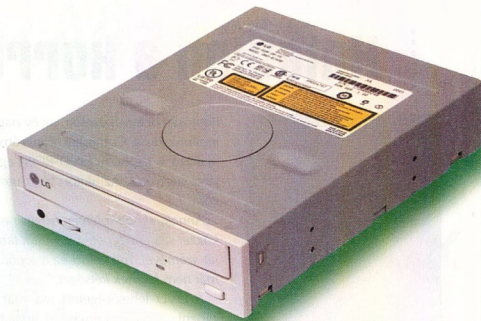
Internet készítménygépen – GPRS – T68 – Infra -Palm 88
 Gigabites sebesség – Optikai Internet 91
 Illegális szoftverek az interneten – A web alvilága 92
 Mail-doktor – Kérem a következőt! 96

WINDOWS/GYAKROLAT

Tipppek számszámra (4.) – Gyorsan, jobban, könnyebben 99
 Matatás a Registryben (2.) – Hasznos apróságok 107
 Windows XP akadémia (1.) – Váltóláz 111 ● CD
 Excel – Táblázatidomítás 117

CD-MUSTRA

Erdők, mezők, vízpartok élővilága 120
 Magyar történelem 120
 Életközösségek a természetben 121

DVD- és CD-olvasók tesztje 36

Jó pár éve annak, hogy napvilágot láttak az első CD-olvasók, de még ma is a kompaktlemez az adattárolás alapvető eszköze. Időközben megjelentek a DVD-lemezek is, ám kedvezőtlenebb ár/kapacitás arányuk miatt inkább csak filmek tárolására használják őket. Tesztünkben igyekszünk beszámolni a piac újdonságairól mindkét kategóriában, különös tekintettel arra, hogy újságunk immáron DVD-melléklettel is kapható.

Merevlemezek tesztje 50

Legutóbbi merevlemeztesztünk csupán fél éve készült, a merevlemezek mérete mégis a duplájára nőtt. A gyártási technológiák további finomodásával az adatok tárolására szolgáló tányérok jellemzői is kedvezőbbek lettek, ahogyan a sebesség is. Nem véletlen tehát, hogy ismét a tesztlaboratóriumba kértünk néhány merevlemez.

Macromedia Flash MX 71

A folyamatosan bővülő internetes piacon egyre nagyobb küzdelem folyik a látványosabb és figyelemfelkeltőbb weboldalak készítéséért. Ennek egyik eszköze pedig a mozgás, amely a sok statikus szöveges oldal között képes magára vonni a figyelmet. Ilyen dinamikus weboldalak készítésére hivatott a Macromedia cég Flash nevű programja, amelynek legújabb verzióját tettük górcső alá.

Visual Basic tanfolyam 80

Sokak kérésére újtjára indítottunk egy programozási tanfolyamot, amelyben megismerkedhetnek a népszerű Visual Basic nyelv használatával. Az alapoktól egészen összetett programokig, sőt egy játék megírásáig jutunk majd el, a Visual Basic 6.0 segítségével.

A világ körül az interneten

Az idegenforgalomban a múlt év szeptember 11-i merényletek után beköszöntött a recesz-szió kora. Egymás után mentek csödbe a légitársaságok, utazásszervező cégek. Úgy tűnt, vége a világnak. A düsseldorf-i Boot 2002 kiállítás tanulsága azonban az, hogy minden megy tovább, de a dolgok ártékelődtek, átalakultak. Összeállításunk második részében annak nézünk utána, miként segíti az internet nyaralásunk megtervezését.

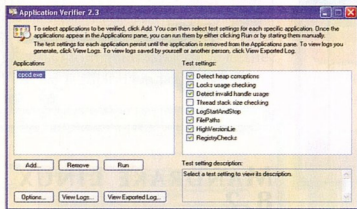
FÓKUSZBAN

Boot Düsseldorf 2002	30
Könnyű a bűvárnak	30
Megajachtok	31
Tartozékok	31
Diktál a divat	32
Tervezd meg a nyaralásod!	33
Egyedül nem megy	34
Földön, vízen, levegőben	34
Ínyenceknek	35
Megtervezett útvonalak	35

Windows XP akadémia

111

A Microsoft a legmesszebbmenőbb változtatásokat ígéri a Windows XP-vel a Windows 95 óta. Ez igaz is, ám egyúttal súlyos következményeket von maga után az átérés szempontjából, hiszen az XP már nem támogatja az összes „régí” hardvert és szoftvert. Most induló sorozatunkkal az „átnyergelőknék” kívánunk segíteni.

ÁLLANDÓ ROVATOK

Toptémák	1
Tartalom	2
CD-/DVD-melléklet	4
Hírek, újdonságok	10
Olvasók fóruma	26
Computer Panoráma Business	129
Osztályozzon bennünket	140
Adatbank	141
Előzetes	142
CP-szervíz	143
Impresszum	143
CP-interjú	144

DVD

A hónap lemeze: Kardhal	124
A sárkány csókjá	124
Corelli kapitány mandolinja	125
Kémkölykök	125
A földi lányok csábítók	125
Holtsáv	125

JÁTÉK

Alone in the Dark: the New Nightmare	126
Medal of Honor: Allied Assault	126
Eurofighter Typhoon	127
Alien vs. Predator 2	127

COMPASS

József körüti PC-bontó – Horgász a pácbán	135
Compoffice – Monopólium a plázában	136
Lord Computer – A sulyok el van vetve	137

Jelen lapszámunk 33 330 példányban készült.
A MATESZ által auditált 2001. első félévi átlagos terjesztett példányszám 22 338 darab, az átlagos remittenda 741 darab.

A Computer Panoráma az IVSZ tagja

A Szonda Ipsos és a GfK Hungária piackutató intézetek Média-analízis című munkája szerint olvasóink kimagasló jövődelemmel rendelkező, többnyire vezetőbeosztásban lévő fiatal, illetve középkorú férfiak. A számítástechnikán kívül kiemelten érdeklődnek a technikai témák – szórakoztatástelektronika, autók – iránt, de nagy jelentőséget tulajdonítanak a környezetvédelemnek is.

Tavaly ősszel indult be a Median webaudit, amely honlapunk látogatottságát is méri. Nyitóoldalainkat, a kutatások alapján, havonta több mint 105 ezren töltik le, az ingyenes hírlevelünket előfizetők száma pedig meghaladta a 3000-et.

Egyéb programok

GRAFIKA

Crystal Button 1.02
HyperCam 1.70
HyperSnap-DX 4
MegaView 5.43
PicPal 2.0
Picture Man 4.1
Pixopedia 24
Raster Effects 2.01
Smart Pix Manager 5.43
SmartDraw 6.04
Subtitle Studio 2.0
Zoom Studio 2
Zoom Studio 2 Home Edition

HÁLÓZAT

1site LITE
AloeCam v2.2
DC Smart FTP 5.1
GearVox 2
Image Downloader 3.2
LinkFerret 3.01 Lite
Panix Kontrol 1.2a
Peek@Mail 1.6.7.9
Ping Monitor 3.8
QDCat 3.1
Simple Vision 1.01
Sniff'em!
SP Dialer 1.29
Submit King 2.0
ThumbsUp 1.2.2.0
Tutas Download 1.3
Visual Pulse 2.0

ZENE

Auto MP3 Renamer 2.1
Awave Studio 8.2
Beat 2000 1.07
Cdczar 2.2b
CDmax 1.8
Fundoo Desktop Music Mate 1.00
MP3 Cat 1.18
MP3 Mixer 4.0
Mp3Ddoctor 1.01
Music Catalogue 30
Rhythm'n'Chords 2 DEMO
TextSound 2.0

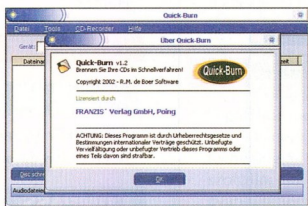
Computer Panoráma

RECOGNITA 3.2

TELJES VERZIÓ Sokan szeretnék „megúszni”, hogy nyomtatott dokumentumokat, netán újságból kiollózott cikkeket kelljen újra begépelni, hogy azután szerkeszthető formátumban is eltárolhassák a kérdéses anyagot. Nos, a világszerte jól ismert *Recognita* 3.2 levezi vállunkról e nehéz terhet, és profi módon felismeri a szkennelt szövegeket, majd átalakítja a szövegszerkesztők által is emészthető formátumra.

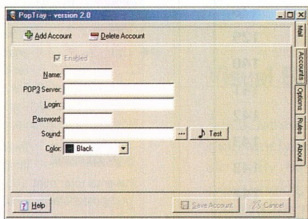
QUICK-BURN 1.2

TELJES VERZIÓ MP3-as és audió-CD-k felírásában szinte verhetetlen ez a kicsiny, német nyelvű program, amelynek ráadásul még a felületét is könnyen lecserélhetjük a nekünk tetszőt.

POPTRAY

TELJES VERZIÓ A *PopTray* megóv minket a váratlan meglepetésektől. A segítségével előre megtekinthetjük a levelezőszerveren összegyűlt levéláradatot, és a kívánt leveleket lehívás nélkül törölhetjük a szerverről, hogy a levelezőprogramunkban már csak a valóban fontos e-maileket lássuk viszont.

PEGASUS MAIL

TELJES VERZIÓ Sokak által használt, népszerű és ingyenes e-mail program a Pegasus mail, amelynek legújabb verziója temérdek hasznos szolgáltatással kényeztetni el a mellette voksolókat.

GHOST INSTALLER 2.11

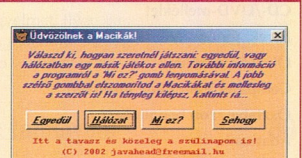
TELJES VERZIÓ Elsősorban programokhoz hasznos a Ghost Installer 2.11, amely telepítőprogramok készítésére hivatott.

MANDRAKE LINUX 8.2

TELJES VERZIÓ A Mandrake az egyik leginkább felhasználóbarát Linux disztribúció. A most megjelent verzió még inkább igyekszik ezt alátámasztani. Harmadik CD-lemezün-

OLVASÓI ROVAT

Olvasói rovatunkban ezúttal egy régebbi lemezünkön már megtalálható kedves játékprogram, a Macikák új változata kapott helyet.

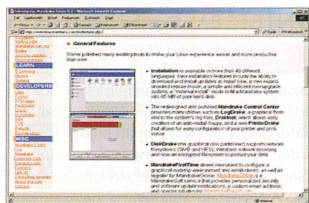
lemez melléklet 2002/5

DVD

DVD-VEL IS!

A Computer Panoráma májusi száma a 3 CD-melléklet helyett DVD-vel is kapható. A 9 Gb-átos korongon megtalálható az *Azok a csodálatos Baker fiúk* című amerikai film, s természetesen mindazok a programok, mint amelyek a CD-mellékleteken. A film 5.1-es eredeti hangot és magyar szinkront is tartalmaz és rengeteg extrát is mellékeltek hozzá.

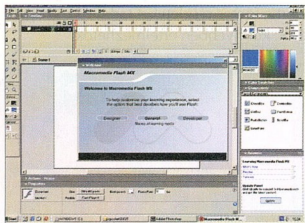
kön megtalálható a letölthető teljes rendszer első (Install) CD-je, amelyről egy komplett, használható Linux rendszert telepíthetünk gépünkre. Az első CD Linux könyvtárában további kiegészítőket is találunk hozzá (videolejátszó, Windows Emulator, Java runtime, Flash 5 plug-in). A DVD-melléklet tulajdonosai CD-íróval felírható ISO formátumban kapják kézhez a Mandrake legújabb kiadását.

FLASH

PRÓBAVERZIÓ

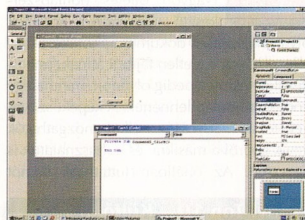
Megjelent a Macro-media cég népszerű internetes fejlesztőprogramjának, a *Flash*-nek legújabb verziója, számos újdonsággal és egyszerűbben kezelhető felülettel. A program újításairól bővebben is olvashatnak e havi számunkban.

VISUAL BASIC 6.0 WORKING MODEL

PRÓBAVERZIÓ

Most induló Visual Basic gyorsalpaó tanfolyamunk „tanulói” bizonyára örömmel veszik, hogy az elsajátított tudásanya-

got akár azonnal ki is próbálhatják gépükön, a Visual Basic 6.0 próba-verziójával. Funkcióit tekintve a program teljes, futtathatók is a beírt kódok, annyi csupán a korlátozás, hogy EXE állományként nem menthetjük el őket.

A shareware programok részletes leírását a következő oldalakon találhatják.

Egyéb programok

FELHASZNÁLÓI

Annihilator
Application Inventory 2.1
BatchPrep 2.0
CD Match 0.9f
Desktop Fay 1.0c
Desktop Studio 1.1
Directory Snoop 4.0
Easy Time 3.1b
ESBCalc 3.1
Explorer Extensions 2.9
Extension Changer 0.2
Fast Cleaner 3.0
File Pulverizer 4.0
Floppy Image 2.0
Folder Synchronize 2.6
Folder WatchDog 1.0
FreshUI 2.0
IntelliPointer 2.0
MouseConfig
Registry Search and Replace
Registry Toolkit
RunFast
Shovsked Labeller
Starter 5.54
Switch Off 2.1
TraceKiller 1.0.1
TransMac 5.1
ZipSplitter 1.2

Interaktív kirándulásunk ez alkalommal a királyok városába vezet. Barangoljunk Székesfehérvár csodálatos utcáin a számítógép segítségével.

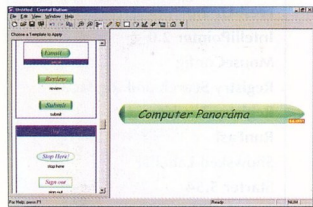
CD-/DVD-HOTLINE
Amennyiben kérdései, problémái lennének a Computer Panoráma CD-mellékletével kapcsolatban, érdeklődjön e-mailben Nákovics László kollegánknál.
laszlo.nakovics@cpanorama.hu

SHAREWARE

CRYSTAL BUTTON
1.02

GRAFIKA

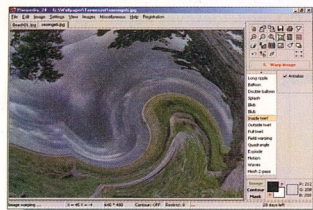
Mint a legtöbb mostanában megjelenő program, ez is szorosan együtt él az internettel. Feladata előre definiált és szabadon módosítható gombok előállítás. Kezelői felülete nagyon egyszerű, gombok tucajai állíthatók elő pillanatok alatt. A program a bal oldalon kínálja fel az előre elkészített stílusoknak megfelelő gombokat, kiválasztásuk után csupán csak a szöveg szerkesztése (toll ikon) ablakban kell a szöveget megadnunk. Mivel a gomboknak egyedi anyagjellemzőjük, textúrájuk és alakjuk van, ezeket is megváltoztathatjuk. A plasztikus képek előállításához a két színes fényvörás helyzetét is megadhatjuk. Exportálás után a *Trial* jelzést egy kis trükkkel el lehet tüntetni, ha a szükség úgy hozza.

PIXOPIEDA 24

GRAFIKA

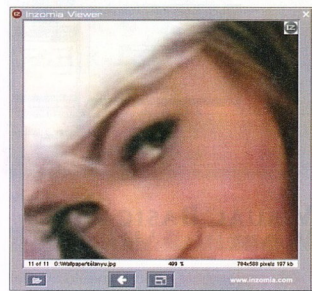
Szinte a semmiből bukkant elő ez a rajzolóprogram, amelynek tökéletesen átlátható a felülete, és a működési sebessége sem lebecsülendő. A többi program közül bőséges eszközkínálatával emelkedik ki. A rajzolás nem merül ki az ecsetek, textúrák kiválasztásában és alkalmazásában. Kétségtelen, hogy az effekteteket is az ecset használatával vihetjük fel elsősorban, de a jobb felső ikonok használatával maszkolást is igénybe vehetünk a retusálásához.

ZOOM STUDIO 2

GRAFIKA

Ez a programcsomag két részből áll: a gyors, nagyítani és görgetni tudó képnézegető mellett egy új, internetre optimalizált képtömörítőt, a *LuraWave*-et is tartalmazza. A *Home Edition* változatban az *Inzomia* képnézegetője is megtalálható, ez egy látványos program, amellyel tetszés szerint, villámgyorsan nagyíthatjuk és mozgathatjuk a megjelenített képet. Érdemes megfigyelni, hogy az 500%-ra nagyított képen egyáltalán nem láthatók a pixelezetségi jelei, ezért a fontos részleteket tartalmazó nagyítások könnyebben értelmezhetők.

1 SITE LITE

HÁLÓZAT

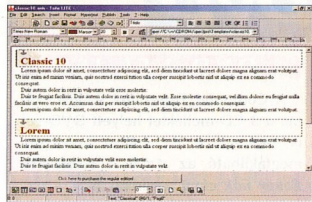
Nagyon ötletes honlapszerkesztő program, amellyel olyan hiperlinkes dokumentumok készíthetők, amelyek egyetlen fájlból állnak, működésüket tekintve pedig olyanok, mintha egy komplett honlap lennének. A képek, szövegek tehát hiányosság nélkül mozgathatók egyik gépről a másikra, és a használata is egyszerű. Az önállóan futtatható demó

Havi Top 10 – Külföldi

1. Kazaa Media Desktop
2. Yahoo Messenger 5.0
3. Morphus Preview Edition
4. ZoneAlarm 2.6.262
5. ICQ 2002a
6. GoZilla Free 4.11
7. WinZip
8. BearShare
9. DivX Pro Video Bundle
10. iMesh

Forrás: Cnet, ZDNet

megtekinthetjük, bár egy kissé reklámfű. Érdemesebb inkább gyakorolni ezen a szövegszerkesztőre nagy mértékben hasonlító programmal. A funkciók java részét a helyemenüből is elérhetjük.

PEEK@MAIL 1.6.7.9

HÁLÓZAT

Windows XP kinézetű e-mail kliens, amely akár ötven e-mail accountot is ellenőrizni tud, és külön-külön figyelmeztet ad új levél érkezésénél. Teljes értékű kliens, tehát levelet küldeni is lehet vele, és a Windows címlistáját is kezeli. Egyedüli hátrány talán az import-export eszközök hiánya, tehát csak akkor álljunk át rá, ha izlésünknek teljes mértékben megfelel, különben bonyolultabb lesz a régebbi leveleink használatá más program alatt. Funkciói és használhatósága alapján mégis nagyon sokáig használható marad.

SNIFF'EM!

HÁLÓZAT

Ez a program a hálózatra kötött gépünk adatforgalmát „szolgálja” ki, és általában érdekes, hozzáfértek fontos információkat szolgáltat a hálózatra jutó, és az onnan bejövő (csak a külön megrendelhető ingyenes verzióban) csomagok tartalmáról, és ezek összetételéről. A bemutatott verzióval a hálózati kár-

Havi Top 10 – Hazai

1. Windows Commander 5.0
2. McAfee VirusScan 4.0.3e
3. Norton Antivirus DAT 0326
4. Microsoft Internet Explorer 5.5 Hu
5. Winamp 2.79
6. Mario
7. Getright 4.5b
8. ICQ 2002a
9. Microsoft Internet Explorer 5.0 Hu
10. Netscape Communicator 4.51 Hu

Forrás: Index, Origo

CD-/DVD-melléklet

tyánk, modemünk adatforgalma vizsgálható, tehát a legegyszerűbb felhasználási területe a hálózati kártyák beállításainak az optimalizálása, a csomagok mérete alapján. Az is kiderülhet, ha egy trójai program folyamatosan információkat küld valahova, de az IP csomagok felépítéséről is megtudhatunk egy keveset.

THUMBSUP 1.2.2.0

HÁLÓZAT Egy kissé grafikus irányultságú ez a program. A képkollekciókat néhány mozdulattal – és eme program használatával – a nagyközönség elé tárhatjuk, hiszen a képek előnézeti képet és HTML kódot is elkészíthetjük vele. A régebbi verzióhoz képest elsősorban az XP külső támogatása a leglényegesebb, de ami még hasznosabb, a kezelés is áttekinthetőbb lett. A képeink között tallózva a kijelölt alapszinten szerkeszthetjük, a fenti HTML gombra kattintva pedig csupán a képek méretét, táblázatos elrendezését kell meghatározni, valamint a kimeneti könyvtárat (a program ide menti a kis képeket és a HTML kódot). Lehetőség van a képekhez tartozó linkek átírására is.

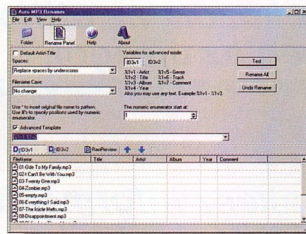

MP3 MIXER 4.0

ZENE Ha folyamatos zenére van szükségünk, akkor ezzel a pófonegyszerű zenelejátszó programmal szólatassuk meg a kollekciónkat, a számok közötti szünetek helyett átúztatást (fade) kapva. A program csak egy lejátszóablakból, és néhány kezelőszervből áll, az indításhoz csupán egy számokat tartalmazó könyvtárat kell megadnunk, és a *Random* gombot benyomnunk. Megemlíthetjük, hogy a fade önmagában csak a szünetek megszüntetésére alkalmas, ha diszkós hangulatra vágyunk, akkor nekünk kell egy DJ programmal a BPM értékét megváltoztatnunk is számonként, az átúztatás alatt. Ajánljuk mindenki figyelmébe a *Shareware Keresőt!*

AUTO MP3 RENAMER 2.1

ZENE Ha az MP3 kollekciónk összevissza elnevezett számokkal áll, akkor egy kis időráfordítással nemcsak az ID3 v1 és v2 kiegészítéseket tölthetjük ki ezzel a programmal, hanem korrekcióként el is nevezhetjük a számokat. Ezt a programot akkor érdemes használnunk, ha nincsen internet-kapcsolatunk, mivel nem támogatja a CDDB-t. Nagyon jó szolgálatot tehet akkor is, ha az eredeti CD is a közelben van, és innen írjuk át az adatokat.

BEAT 2000 1.07

ZENE Párját ritkítja az ilyen program: zenekészítőként csak azoknak ajánljuk, akik zenei képzettségnek híján vannak, ám saját maguk és barátaik szórakoztatására zenét szeretnének szerezni. Komolyabb felhasználók nem nagyon veszik a program hasznát, de azért a zenék WAV formátumban exportálhatók belőle. Azért érdemes ezt használni, mert nem a hangszerek megszólaltatását, hanem a hangszerek zenében való aktivitását határozhatjuk meg. Az ütemérteket kiválóan fejleszti a program.

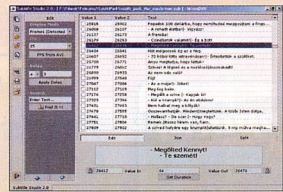
FRESHUI 2.0

FELHASZNÁLÓI Ez a kis tweaker a Windows rejtett beállításaihoz enged nagyobb hozzáférést, áttekinthető felüle-

A HÓNAP PROGRAMJA

SUBTITLE STUDIO 2.0 SS2R1.EXE

Sokaknak lehet ismerős a *RadLight* című szlovák program, amelynek készítői ezt, a feliratok készítését, konvertálását ellátó programot is ingyenes változatban kínálják. A program ismeri a legtöbb fel-

irat-fájlt, tehát a kiszemelt AVI fájlhoz könnyen hozzáilleszthetjük szinte bármelyik feliratunkat. Indítás után új felirat készítése vagy egy már meglévő finomítása között választhatunk. Tipikusan ez utóbbi a gyakoribb tevékenység, hiszen rengeteg felirat-formátum létezik, és ezek nem mind ugyanolyan hosszúk, vagy nem egyforma sebességű (frame-rate) filmhez tartoznak. A szerkesztés közben filmek és feliratok együttes több részre bontása és egyesítése mellett figyelmet érdemel a tervező mód, ahol a film lejátszása során nekünk kell meghatározni, hogy hol jön az előre megjelölt felirat. Egy szó, mint száz, ha (DivX) filmek feliratairól van szó, ezzel a programmal biztosan orvosolhatjuk a szabálytalanságokat.

ten. Sok, másról nem látott ötlet is megtalálható itt, mint például a Windows XP beépített CD ról moduljának támogatása, vagy a Media Player kodek-kereső részének letöltése.

STARTER 5.54

FELHASZNÁLÓI A Windows indításakor felesleges programok és titkolózó trójai programok is elindulnak. Ezzel a programmal kitorolhatjuk a szükségtelen bejegyzéseket. Hasonló a *StartEd* nevű programhoz, ám itt a *Jellemzők* (*Properties*) ikonra kattintva megnézhetjük egy program származási helyét akkor, ha például bizonytalanok lennénk a program trójai voltában.

Mozizzon velünk!

CD-melléklettel megjelenő
Computer Panoráma
egyéves előfizetés
+ **LG DRD 8160B DVD-lejátszó** =
= 26990 forint

Fizessen elő, mert ...

az elsők között, az otthonában
kapja meg az újságot,

naprakész információkhoz juthat
a számítástechnika világából,

dobozos LG DVD-lejátszót
adunk extrákkal.

Rendelje meg most:

Computer Panoráma Kiadói Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.

Telefon: 456-6964, fax: 456-6970

E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Internet: www.computerpanorama.hu/akciok

Még több információ: www.computerpanorama.hu

LG DRD 8160B
DVD-lejátszó
(16x DVD-olvasó, 48x CD-olvasó)

2 év garanciával!

Tartozékok:
teljes verziós Power DVD szoftver
magyar nyelvű leírás
audió kábel

Az akció a készlet erejéig érvényes!

gyorshírek

Compaq notesz • A Compaq új, „megfizethető árú” noteszgépet jelentett be. Az *Evo N115* az 1 GHz-es *AMD Duron* processzoros modellől a 14,1"-os TFT kijelzővel felszerelt *Mobile AMD Athlon 1500+* (1,3 GHz-es) processzoros verzióig többféle konfigurációban is kapható, s előre telepített *Microsoft Windows XP Professional* operációs rendszerrel kerül forgalomba. Mindegyik modell magában foglalja a floppy-meghajtót, a merevlemez-meghajtót, a CD-, DVD- vagy DVD/CD-RW Combo optikai meghajtót, valamint valamennyi rendszerportot.

INFO www.compaq.hu

4800 dpi-s HP tintások • A *Hewlett-Packard* 4800 dpi felbontásra optimalizált technológiával látja el jövőbeni tintasugaras nyomtatóinak nagy részét. Ezzel a technológiai fejlesztéssel a HP a jó minőségű dokumentumok és az élethű színes fotók otthoni és irodai nyomtatása iránti mind erőteljesebb felhasználói igényekre kívánt reagálni.

A 4800x1200 dpi-re optimalizált felbontás gyakorlatilag az alternatív fényképezésmód bevezetését jelenti, amely a nagyfelbontású eredeti *hp prémium* fotópapírra nyomtatása során bizonyíthatan különösen hasznosnak. A HP speciális képalkotási megoldása segítségével a nyomtató – a festékcseppek elhelyezését optimalizálva – kiváló minőségben adja vissza a nagyfelbontású fájlok apró részleteit.

INFO www.hp.hu

Minden egy(kéz)ben

Az olasz *4P Mobile Data Processing* bemutatta *all-in-one* tenyérscánját, új, bővített verzióját. A *DAT500* „tollas” modell esetében az adatbevitel két módja - az 1/4-es érintőképernyő és a billentyűzet - közül választhatunk. Az alapkonfiguráció lézeres vonalkód-szkennert, beépített nyomtatót és két PCMCIA csatlakozóhelyet foglal magában, ugyanakkor számos további konfiguráció állítható össze a

vevő kívánsága szerint. Ezekben mágneskártya-olvasó, dupla smart card olvasó/író, IrDA és GSM mobiltelefon, valamint modem fordulhat elő, amelyek lehetővé teszik a hang-, adat-, SMS- és internetes kommunikációt. Ezeket a szolgáltatásokat leginkább a fuvarcégek kézbesítői értékelhetik, de a tenyérkép-vel is kombinálható.

INFO www.4p-online.com

HP kisvállalati szerverek

A *HP* új, egyszerűen használható, megfizethető árú *Intel* processzoros szervereket vezetett be az EMEA régió kis- és középvállalkozásai számára.

A *HP Server tc2100* kététe kialakításban kerül forgalomba: a 1,13 GHz-es *Intel Pentium III/512* processzorral és SCSI, illetve IDE merevlemez-meghajtóval, vagy pedig 950 MHz-es *Intel Celeron* processzorral és IDE merevlemez-meghajtóval. A HP alapszintű szerverei ugyanakkor SCSI-meghajtóval is megrendelhetők.

A szerverek egyszerű telepítését külön szerszám nélkül is felnyitható kivétel, előoldali hozzáférés, felhasználóbarát szerelési jellemzők és telepítő CD segíti. A helyszüké-

HP Server tc2100: szerver nagygigényű kisvállalatoknak

vel küzdő irodákban a szervedoboz akár egy fűrésztal alatt is elhelyezhető.

A HP opcionális biztonsági másolatkészítő megoldásával katasztrórahelyzetben egyetlen gombnyomással helyreállíthatják rendszerüket.

INFO www.hp.hu

10 Gbájtos iPod

Az *Apple* a Tokióban rendezett *MacWorld Expón* bemutatta digitális zenelejátszójának megnövelt tárolókapacitású változatát. Az új iPod immár *10 Gbájtos* merevlemez tartalmaz, de természetesen a régi, 5 Gbájtos változatot is választhatjuk, ha soknak találjuk a 100 dolláros felárat. A *10 Gbájtos* már közel 2000 zene szám (160 Kbps) tárolható, ami nem csekélység. Az új iPod színre lépése már akkor sejtethe-

tő volt, amikor januárban a *Toshiba* bemutatta az iPodban használt merevlemez típusú *10*, illetve *20 Gbájtos* változatát. A *FireWire* csatlakozóval, 20 perces rázkódásvédelemmel *10* órányi lejátszási időt biztosító, újratölthető lítium-polimer akkuval, hatsoros kijelzővel ellátott iPodot viszonylagos drágasága ellenére is sokan a világ legjobb MP3-as lejátszóinak tartják.

INFO www.apple.hu

A 4P cég *DAT500*-asa a legköltebb mobil alkalmazásokban vehető be

Energiatakarékos lapkakészlet

A *Trident* és az *Acer Laboratories (ALI)* bejelentette a *CyberALADDiN-P4*-et, egy alacsony fogyasztású integrált lapkakészletet, amely ötvözi az *Ali ALADDiN-P4* északi hídját a *Trident* készíttette *DirectX 7.0-s CyberBlade XP2* grafikus maggal. A *Pentium 4*-es processzorokhoz – 0,18 mikronos gyártástechnológiával – készült lapkakészlet igen kedvező ár/teljesítmény arányával tűnik ki.

A *Trident* és az *ALI* által közösen kifejlesztett *CyberALADDiN-P4* lapka takarékosan bányik az energiával

A *CyberALADDiN-P4*-et *400 MHz*-es rendszerbusszal látták el. A chip támogatja a *100/133 SDR* és a *200/266 DDR* memóriákat, valamint az *Ultra-ATA 133*-at. A grafikus magnak sincs szűgyenkeznivalója: hardveren gyorsítja a *T&L* műveleteket, ezenkívül támogatja a *Cubic Mapping* effektust és a *DVD*-lejátszást.

INFO www.ali.com.tw

Tarolt a Pöröly

Az AMD processzorgyártó számos díjat söpört be az európai szaksajtótól az idei CeBIT-en. Az AMD következő generációs „Hammer” (azaz Pöröly) processzora zökkenőmentes átmenetet

Az AMD legújabb processzora, a Hammer a 32 és 64 bites szoftverek futtatására egyaránt kiváló platformot kínál

kíván nyújtani a 32 bitről a 64 bitre, remek teljesítményt ígérve a 32 bites és 64 bites szoftverek esetében egyaránt. A „Pöröly” az AMD első olyan x86-os processzora, amely teljesen integrált DDR memóriavezérlőt tartalmaz, sőt a Hammer-alapú megoldások már a teljes HyperTransport technológián alapuló lapkakészletet is magukban foglalják. Mindkét technológiai újítás arra szolgál, hogy eltávolítsa a szűk keresztmetszeteket, akadályokat az adatok gyors áramlásának útjából. Az új processzor a cég drezdai Fab30 gyárában készül, 0,13 mikromonos gyártástechnológiával.

INFO www.amd.com

Fujitsu-Siemens kézisámítógép

A hannoveri CeBIT-en mutatkozott be a Fujitsu-Siemens új kézisámítógépe. A Pocket LOOX az Intel új XScale processzorát, a PXA 250-et használja, és a Microsoft Pocket PC 2002 operációs rendszere hajtja. A kicsiny gép alig 175 grammot nyom, a méretei pedig a következők: 130x77x17,5 mm. Az éles, 240x320 pixeles, érintésérzékeny kijelzőn egyszerre akár 65 536 szín is megjeleníthető. A PXA 250-es processzor 400 MHz-en száguld, s a PDA-t 32 Mbájt ROM és 64 Mbájt RAM egészíti ki.

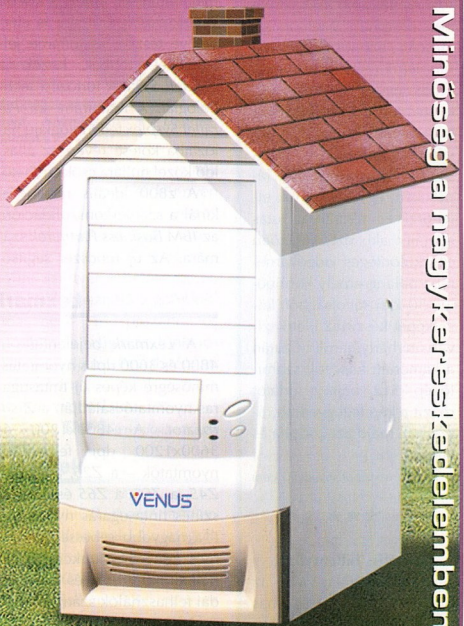

A Fujitsu-Siemens új kézisámítógépe a bővítési lehetőségek sokaságát kínálja

egészen a vonalkód leolvasókig. A Pocket LOOX integrált Bluetooth modul tartalmaz, és egy opcionális (2002 augusztusától kapható) GSM/GPS modulal teljes mobiltelefon funkcionalitással is felruházható. Az MS PocketPC 2002 tartalmazza az Outlookot, a Wordöt és az Excelt is. A nyár elején megjelenő termék 700 euróba kerül majd.

INFO www.fujitsu-siemens.com

RENDEZZE BE HÁZÁT NÁLUNK!

Minőség a nagyvállalatok világában

VGA KÁRTYÁK

PROCESSZOROK

ALAPLAPOK

Az INTERBOARD Hungary Rt. az Artec, a Butterfly, az STLab termékek és a VIA C3™ processzorok magyarországi forgalmazója.

INTERBOARD Hungary Rt.
Számítástechnikai nagykereskedés

1134 Budapest, Váci út 45. (Chejari az Újpesti utca felől)

Telefon: (06-1) 412-3101, Fax: (06-1) 412-0165

e-mail: info@interboard.hu, web: www.interboard.hu

gyorshírek

Írís szkenner a Heathrow-n • A londoni Heathrow repülőtéren írís szkennerrel állították üzembe az utasok azonosítására. A biometrikus azonosítás eme módja egyelőre kétezer önkéntes utas számára nyújt kényelmes és gyors „útlevél-ellenőrzést”. A rendszerbe való felvétel első lépéseként egy hivatalnok ellenőrzi és rögzíti az utas adatait, aki ezt követően egy különleges videokamerába pillant, amely körülbelül 30 cm távolságból közelképet készít az illető szivárványhártyájáról. Ezután a kamera a kapcsolt számítógép 512 bájtján adatot rögzít a kép legegységibb részéből, majd azt kódolja és tárolja.

INFO www.british-airways.com

Virtuális billentyűzet • Egy izraeli cég – a VKB – az idei CeBIT-en egy igazalmas virtuális billentyűzetet tett közzemlére. A jövőt idéző technológia lényege a következő: vörös lézer segítségével bármilyen sima felületen kirajzolódik egy teljes méretű billentyűzet képe, amelyen ugyanúgy gépelhetünk, mint egy hagyományos klaviatúrán. A Class1 besorolású lézer nem ártalmas a szemre.

INFO www.vkb.co.il

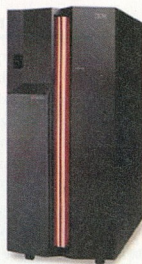
IBM mainframe kisvállalatoknak

Az IBM bemutatta az eServer zSeries 800 „belépő- szintű mainframe”-et, amely a kisebb vállalkozások számára is elérhetővé teszi a mainframe jellemzőket, többek között a Paralell Sysplex fűtőzési technológiát. A mainframe-ek Paralell Sysplex technológiájú hálózatba kötése révén az állásidő közel nullára csökkenthető.

A z800 ideális megoldást kínál a szerverkonszolidációra az IBM Business Partnerek számára. Az új rendszer segítsé-

gével felszámolhatók az alulkiszolgálók és drága szerverfarmok (webszerverek, nyomatató- és fájlkiszolgálók, levelezőkiszolgálók), mivel az egyes szerverek funkciója áthelyezhető egyetlen nagyszámítógépre. Ezáltal egyszerűbbé válik a rendszerfelügyelet, csökkennek a költségek. Az IBM z/VM virtualizációs technológiával felszerelt z800-as szerver akár több száz Intel-alapú szerver kiváltására is alkalmas.

INFO www.ibm.com

The powerful IBM eServer zSeries 800

IBM eServer zSeries 800: nagyszámítógép kiváltólatoknak

Lexmark Z sorozat

A Lexmark bejelentette a 4800 és 3600 dpi-s nyomtatási minőségre képes új tintasugaras nyomtatócsaládját, a Z sorozatot. A 4800x1200 és 3600x1200 dpi felbontású nyomtatók – a Z25, a Z35, a Z45, a Z55, a Z65 és a Z65n színes tintasugaras nyomtatók – a nagyobb sebességen számos kényelmi funkciót is kínálnak az otthoni és a kisirodai felhasználók számára.

A legnagyobb teljesítményű modell, a Z65 egyaránt alkal-

mas a kiváló minőségű fotónyomtatásra, valamint a színes üzleti dokumentumok nagy mennyiségű előállítására.

A két papírtálcá jóvoltából egyidejűleg használhatunk különböző médiumokat (normál papírt, fotópapírt vagy fóliát). A Lexmark PrecisionSense technológiának köszönhetően a nyomtató automatikusan felismeri az elülső papírtálcába behelyezett média minőségét, és annak megfelelően állítja be a nyomtató meghajtóprogramját. A Lexmark Z65 egyben kategóriája leggyorsabb színes nyomtatója is, amely 15 ap/perc színes, illetve 21 lap/perc fekete-fehér nyomtatási sebességre képes.

INFO www.lexmark.com

A Lexmark Z65-ös tintasugaras nyomtatója 4800 dpi-s felbontást kínál

Röpke 15 perc alatt feltöltve!

E töltővel kevesebb mint egy óra alatt újratölthetők az elemek

Az amerikai Rayovac egy olyan újratöltési technológiát jelentett be, amely a telepek feltöltési idejét 15 percre vagy még kevesebbre csökkenti. Ez nagy áttörést jelent a nikkel-metáldhidrid (NiMH) technológia terén. A NiMH telepek lesznek a legtartósabbak az újratölthető akkuk között, hiszen akár négyszer tovább bírják, mint a hagyományos, egyszerűhasználatos alkáli elemek.

INFO www.rayovac.com

A3.600 többcsatornás hangszóró rendszer a PHILIPS-től!

- A3.600 Acoustic Surround Power rendszerhez egyszerre akár három független hangforrást is csatlakoztathat
- Csatlakoztatható két analóg kimenettel rendelkező asztali DVD lejátszóhoz
- Ultravékony szatellit hangszórók, kiróbbanó hangzás - a woOx™ subwoofer-rel

multimedia.hu

PHILIPS

Lozös iPod

Amikor az Apple bemutatta az iPod nevű MP3-lejátszóját, egy matricát ragasztott rá a felirattal, hogy „Ne lojz nem!”. Akkor még nem sejtették, hogy a csöppnyi készülékek bolti lozások sorozatát lehet véghezvinni.

Amerikában nemrég különös eset történt: egy srác betért a helyi számítástechnikai áruházba, megállt egy ott kiállított Macintosh mellett, kivette a zsebből az iPodot, és egy FireWire kábellel a számítógéphez csatlakoztatta, majd letöltötte a gépről a Microsoft új Office for OS X szoftverét. A 200 Mbájtnyi adat kényelmesen elfért az iPod 5 Gbájtos mezejében, s az egész művelet nem tartott tovább pár percnél. Úgy tűnik, az iPod

Az Apple iPod MP3-lejátszója a szoftvertolvajok kedvence lehet

ideális eszköze lesz a szoftvertolvajoknak, s a használathoz még kis sem kell venni a zsebből.

INFO www.apple.hu:16080/products/entertainment/ipod/

Novell felügyelet

A Novell hozzáférhetővé tette a Novell eDirectory 8.7 publikus bétaverzióját. A termék lehetővé teszi a webalapú és vezeték nélküli címtár-adminisztrációt, új fejlesztési eszközöket tartalmaz, és megteremti az UDDI (Universal Description, Discovery and Integration, univerzális leírás, feltérképezés és egyesítés) szabvány ipari bevezetésének az alapját.

INFO www.novell.hu

Bluetooth prezentálóeszköz

A Logitech bejelentette a Cordless Presenter nevű új termékét, egy Bluetooth vezeték nélküli technológiát használó kézi eszközt, amely a prezentációk távirányításában segít, legfeljebb 10 méteres távolságig. Egy kényelmesen elhelyezett kapcsoló átbillentésével a Cordless Presenter egy pillanat alatt vezeték nélküli optikai egérré alakítható. Ha a számítógépbe nincs beépítve a Bluetooth technológia, a Cordless Presenter egy vezeték nélküli mini USB vevővel is kiegészíthető. Az eszközhöz beépítettek még egy lézeres mutatópálcát, amellyel a vetített képek részleteire mutathatunk a bemutatás során.

A Cordless Presenter egyszerű navigációt kínál a Mic-

**cordless
optical**

Mutatópálcaként és egérként egyaránt használható a Logitech Cordless Presenter

rosoft PowerPoint bemutatók során, mivel nagy és könnyen elérhető „tovább” és „vissza” gombok vannak rajta. A termékhez jár a Logitech MouseWare szoftver lehetővé teszi, hogy a felhasználó a gombokhoz egér- és prezentációs módban is más-más funkciókat rendeljen. Egy beépített LED jelzi a Bluetooth vezeték nélküli kapcsolatot.

INFO www.logitech.com

ATI lapkakészletek

Az ATI Radeon IGP lapkákat az olcsóbb gépekbe szánják

Az ATI új, integrált grafikus lapkakészletekkel lépett piacra. A Pentium 4 és AMD platformot egyaránt megcélzó termékek a Radeon IGP nevet kapták, és az alsó- és középkategóriás gépekbe szánja őket a cég. Az Intel platformhoz három változatot kínál az ATI: az IGP330 és 340 típusjelzéseket az asztali gépekbe, míg az IGP340M-et a Pentium 4-M mobil processzorok mellé. Az AMD Athlon és Duron processzorokhoz szánt termék az IGP320 nevet kapja, s ennek a mobilváltozata lesz az IGP320M.

Az IGP család tagjai 64 bites rendszerarchitektúrát, 266

MHz-es DDR memória-interfészt tartalmaznak. Az integrált grafikus vezérlő egy Radeon7000 lapka, amely a következő jellemzőkkel ruházta fel az IGP lapkakészletet: 1,6 Gigatexel/s kitöltési sebesség, Hyper-Z a hatékonyabb memória-sávszélesség kihasználásért, Pixel Tapestry fejlett 3D leképező motor, a DVD lejátszást támogató Video Immersion technológia, HydraVision duálkijelző támogatás, PowerPlay energiatakarékosági funkciók és tévékimenet.

Az öt Northbridge lapka mellett két Southbridge lapka is kifejlesztett a cég. Az IXP 200 és 250 a következőket kínálja: integrált 3Com 10/100 Ethernet vezérlő, hat USB 2.0 port, ATA-100 vezérlő, valamint a hagyományos perifériák (billentyűzet, egér, nyomtató, hangszórók) csatlakoztathatósága. Az IXP 250 ezenkívül a hálózatmenedzselési funkciókat is támogatja.

INFO www.ati.com

Logitech billentyűzetek

A Logitech bemutatott egy Palm kézziszámítógépekhez készült különleges összehajtható billentyűzetet, amely védőtok is egyben. A Logitech KeyCase pehelykönnyű elektroérzékeny csomagolóanyagból készül, ezáltal különleges kényelmet és hordozhatóságot kínál. A termék az iparágban elsőként hasznosítja az ezLeTex technológiát, az ezzel készült kicsi és rugalmas billentyűzet egy szerűen a számítógép köré csavarható, így védi azt az utazás viszontagságaitól.

A KeyCase birtokában akár le is mondhatunk a toll használatáról, mert minden képernyőgombnak egy valódi gomb felel meg a billentyűzetben. Egy nyomásérzékelny gördítőgomb segíti a navigációt a menükben és a nagyobb dokumentumok belül.

A védőborítással szétterítve máris hozzákezdhetünk a gépeléshez

A Logitech egy másik, ugyancsak összehajtható, alumínium billentyűzetet is bemutatott, TypeAway néven. Ezt is a Palm számítógépekhez tervezték. A szupervékony TypeAway teljes méretű billentyűzetet rejt, gombjai pedig lapos gépelési síkot biztosít, úgynevezett „ollós” technológiával készültek, amelyet a notebook gépekben is használnak.

INFO www.logitech.com

gyorshírek

Oracle oktatószoftver

Az Oracle Corporation új internet alapú oktatásvezető rendszert mutatott be *iLearning* néven, amellyel a vállalatok önmaguk alakíthatják ki belső oktatási rendszerük felépítését, tartalmát, formáját és számonkérési módszereit. A hagyományos oktatási tevékenység egyes folyamatainak kiváltásával, illetve automatizálásával a költségek csökkenhetnek. Az új szoftver arra épül, hogy az Oracle *E-Business Suite* integrált vállalati alkalmazásrendszernek különböző moduljai (pénzügy, humán erőforrás, beszerzés) kapcsolatban állnak egymással.

INFO www.oracle.hu

Magyarországon is kapható már az Avaya új terméke, az *IP Office*, amely a kis- és középvállalatok magas szintű ügyfélszolgálatot valósíthatnak meg, és növelhetik működésük hatékonyságát. Az egyesített beszéd- és adatátviteli kommunikációs megoldás IP alapú telefonniát és integrált alkalmazássegítést kínál.

A konvergált beszéd- és adatátviteli funkciókat és alkalmazásokat nyújtó, magasan fejlett kommunikációs hálózatokat mindeddig a nagyvállalatok igényeit szem előtt tartva fejlesztették, majd egyszerűen „lekicsinyítették” a kis- és középvállalatok igényeinek megfelelően. Ezzel szemben az Avaya megoldásai – az *Alchemy*, az *INDEX* és az új *IP Office* – kifejezetten a kisebb vállalatok sajátos igénye-

inek és piaci dinamikájának figyelembevételével készültek, és lehetővé teszik a tisztán IP alapú megoldás azonnali vagy lépésenkénti bevezetését.

Az Avaya vállalati kategóriájú IP alapú megoldásai (*ECLIPS*) közé tartozó *IP Office* megoldáson belül kínál integrált hálózati és kommunikációs alkalmazásokat, többek között egyéges üzenetkezelést, hívás-központi szolgáltatásokat és IP alapú telefonniát. A maximum 100 végfelhasználóra és 50 hívásközponti ügynökre optimalizált és 180 végfelhasználóig, illetve 75 ügynökig bővíthető megoldással a kisebb vállalatok csökkenthetik költségeiket, mert nem kell többé külön adatátviteli és beszédátviteli hálózatot fenntartaniuk. Ezen felül olyan ügyfélkapcsolati al-

IP Office és a hozzá csatlakozó modulok

alkalmazásokat vezethetnek be, amelyek a bevételkiesés forrásainak megállapítása révén javíthatják ügyfélszolgálatuk színvonalát és hatékonyságát. A megoldás támogatja az analóg, digitális és IP alapú telefonokon, faxon, elektronikus üzenetekre és interneten keresztül kommunikációt, s elbűvöl mind a vezetékes, mind a vezeték nélküli (DECT) telefonokkal.

INFO www.avaya.hu

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK az Alagútánál

Fuji - Canon - Nikon Casio-Olympus-Sony Minolta - HP - Kodak
 digitális fényképezőgépek hatalmas választéka
Fuji FinePix 6900 8000 2800 2600 A101
Nikon CoolPix 5000 995 885 775
Canon PS Pro90 G2 S40 A40/30 IXUS V
Olympus E20 E10 A040 3020 700 C 12
SONY F707 S85 P9 P5 P71 P51 P9
Minolta Diimage 7 5 404 304 X

Canon PowerShot A40 Olympus CamEDIA 700Z
CompactFlash 32 - 512 MB
SmartMedia 32 - 128 MB
MemoryStick 32 - 128 MB
MMC 32 - 64MB SD 32-128MB
IBM microdrive 1 GB
FireWire - USB - PCMCIA olvasók
Nikon dia/filmszkennerek

DIVA MP3 lejátszó
 (CF kártya, diktáfon, USB)

3.10 GB Digital Wallet
 mobil háttérter fényképekhez

DigitFénykép - MEDIKER
 1013 Budapest I. ker., Attila út 47.
 H-P: 10-18h S: 10-14h T: 225-0000
www.digifenykep.hu

Premier a PYRO kártyához

Az *ADS Technologies*, a házi videószerkesztő megoldások piacvezetője ezennel az *Adobe Premiere 6 LE* szoftvert is mellékel a *PYRO 1394/FireWire* csatlólkártyához. A termék a *PYRO Platinum SE* elnevezést kapta.

A *PYRO Platinum SE* csatlólkártyához mostantól az *Adobe Premiere 6 LE* szoftvert is jár

A *Platinum SE* magában foglalja a DV szerkesztési lehetőséget, a DVD készítést, különleges átmeneti effekteket, valamint egy audio mintavételező szoftvert.

INFO www.atcomp.hu

Novell fejlesztői verseny

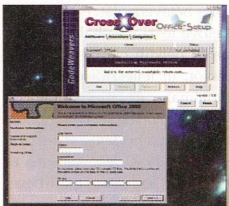
Kihirdették a *Novell Magyarország 2001.* évi fejlesztői versenyének az eredményét. A várakozásoknak megfelelően a cím-tár alapú alkalmazások alkották a beadott pályaművek többségét.

A versenyre több mint 40 magyarországi fejlesztő jelentkezett. A verseny első helyezettje *Keresztúri Gábor* lett, a *Morphologic* kliens-szerver rendszerű *MoBiDic 4* nevű szótárprogramjának cím-tár integrálásával. A *Novell eDirectory*-val való integráció révén a cím-tárban beállított jogosultságok és csoporttagságok révén dől el, hogy egy felhasználónak van-e jogosultsága az adott szótár használatához.

INFO www.novell.hu

MS Office és Notes Linux alatt

A *Codewavers* piaca dobta a *CrossOver Office* termékét, amellyel bárki könnyedén telepítheti és futtathatja a *Microsoft Office* és a *Lotus Notes* alkalmazásokat egy Linux-alapú PC-n. Ha eddig Office vagy Notes szoftvereket szerettek volna használni, szükség volt a Windows egy legális példányára és egy Windows emulátorra. A *CrossOver Office* jövőtől közvetlenül telepíthetjük és futtathatjuk e két irodai alkalmazást.

Az MS Office telepítése Linux alatt

ArchiCAD konverter

A *Graphisoft* bejelentette a *Plan2Model* nevű termékét, amelynek alkalmazásával a hagyományos 2D-s CAD rajzok 3D-s, intelligens *ArchiCAD* modellekké konvertálhatók. A szoftver falakból, oszlopokból, ablakokból, ajtókból, gerendákból és más épületelemekből álló intelligens *ArchiCAD* épületmodellé alakítja az „életlen” vektoregységeket. Az építész választhat az automatikus, illetve részben automatikus konvertálási mód között.

A *Plan2Model* kiválóan használható olyan szituációkban is, mint például a felújítások tervezése a régi 2D-s rajzok alapján, a tervek kialakításá-

hoz szükséges vázlatok bevitele, vagy az együttműködés a 2D-s CAD programok felhasználóival. Ezenkívül a *Graphisoft ArchiFM* létesítménygazdálkodási megoldását alkalmazó cégek számára is hasznos, mivel elhárítja a kezdeti adatbevitel akadályait.

A termék a *Graphisoft* és a *Consistent Software* együttműködésével jött létre. A *Consistent Software* tízéves tapasztalata a mintázatokkal felismerő algoritmusok terén jelentősen hozzájárult a termék hatékonyságához. A *Plan2Model* képes kezelni a DXF, DWG és egyéb 2D-s CAD fájlokat, valamint az importált vázlatokat.

INFO www.graphisoft.hu

Novell portálszolgáltatások

A Novell bejelentette a *Novell Portal Services* 1.5-ös változatát. Az új szoftver segítségével könnyebben személyre szabhatjuk a portálokat, könnyebben megtalálhatjuk a keresett információkat, valamint könnyebben létrehozhatunk az információkon osztozó online közösségeket. A Novell Portal

Services 1.5 új kezelőfunkciók csökkentik a rendszergazdák portálfelügyeleti feladatait, és megkönnyítik a személyre szabható tartalom közzétételét. A termék mindemellett lehetővé teszi a különféle portálok integrációját a Novell más hálózati szolgáltatásaival.

INFO www.novell.com

Microsoft biztonsági eszközkészlet

A *Microsoft* bejelentette a magyar nyelvű *Biztonsági Eszközkészlet CD-t*. Az ingyenes CD azokat a Windows 2000 Server, Windows 2000 Professional és Windows XP javításokat és szervicsomagokat tartalmazza, amelyek továbbra is elérhetők a *Microsoft* weboldalain. A CD automatikusan telepíti a biztonsági eszközöket a felhasználói rendszeren, ezáltal védelmet nyújt a biztonsági hiányosságok és az ezeket kihasználó támadások ellen. A teljes számítógépes rendszer biztonsági konfigurá-

lása több szakértelmet és rendszerintú technikai ismeretet igényel. A CD-n található program egy varázsló segítségével érhető és kezelhető biztonsági modell alapján előre definiált biztonsági beállításokat hajt végre a számítógépen. A besorolást akár a rendszergazda, akár a felhasználó mindenféle előképzettség nélkül könnyedén elvégezheti, ezután a program automatikusan érvényesíti a kívánt biztonsági beállításokat.

INFO www.microsoft.com/hun/events/SecUCDOorder.asp

Virtuális autógyár

A tervezés a *Cunningham* műve, a gyártás a *beszállítóé*

A *Cunningham C7* versenyautó az *EDS* kollaboratív megoldásainak köszönheti a létét

A nagy múltú *Cunningham Motor Company* sportautógyár, amely a legendás *C4R* modellel többször is megnyerte a Le Mans-i futamot, az *EDS* gépészeti és kollaboratív megoldásainak felhasználásával kívánja csökkenteni a *Cunningham C7* modellek viszonylag kis sorozatszámából adódó magas gyártási költségeket. A *Cunningham* az *EDS* megoldásainak segítségével egy „virtuális gyárat” hoz létre,

mégpedig úgy, hogy a *Cunningham* csupán a tervezést és a koordinálást végzi, a gyártást pedig a világon szétosztott vezető autópárai beszállító cégekre bízta. Az egyes nagyobb egységek kész autóvá összeszerelését szintén egy beszállító végzi. Ennek a magas szintű kollaborációs együttműködésnek a koordinálása az *EDS* kollaboratív termékeivel (*Unigraphics, i-man*) történik.

INFO www.eds.com

Adobe InDesign 2.0

Továbbfejlesztett felhasználói felület, szoros integráció az *Adobe* egyéb szoftvereivel, valamint több száz új funkció jellemzi az *Adobe InDesign* kiadványszerkesztő szoftver új, 2.0 CE változatát.

A professzionális felhasználók visszajelzései és javaslatai alapján továbbfejlesztett szoftver támogatja a *eXtensible Markup Language (XML)* importálást és exportálást, az átlátszóságot, a táblázatkészítést, a hosszabb dokumentumok használatát. Az új verzió ugyanakkor fejlettebb nyomtatási felületet, Mac OS X támogatást és szorosabb integrációt kínál más *Adobe* termékekkel.

Az *InDesign 2.0 CE* az első oldaltervező program, amelyben színátmenetet alkalmazhatunk. A programban olyan grafikai funkciók is szerepel-

nek, mint a vetett árnyék, a lágy perem, az áttetszőség, és akár az átlátszósággal ellátott *Adobe Photoshop CE*, *Adobe Illustrator CE* és *PDF* fájlokat is át tudja venni. A program új táblázatszerkesztő képességeknek köszönhetően táblázattá alakítható az egyszerű, tabulátorral szerkesztett szövegek, illetve *Microsoft Word* és *Excel* fájlok importálhatók.

Az így kapott táblázatok tovább finomíthatók, felhasználva a szinkritöltő funkciókat a sorok elkülönítéséhez. A sorok magassága és az oszlopok szélessége is változtatható, s grafika is helyezhető a cellákba, mi több, a táblázatok sorai is folytathatnak szövegeket között.

Az *InDesign 2.0 CE* kiemelten támogatja a hosszú dokumentumok szerkesztését.

INFO www.trans-europe.hu

gyorshírek

Wireless Sun portál • A JavaOne fejlesztői konferencián a Sun Microsystems a nyilvánosság elé tárta a vezeték nélküli fejlesztéshez szánt portálját, a wireless.java.sun.com-ot. A Sun Developer Connection program keretében kialakított új webhely hivatalos, központi forrásként segíti a Java-fejlesztőket.

INFO www.sun.com

Szállítványozók honlapja • A *Webconsult.hu* Kft. közreműködésével elkészült a *Magyar Szállítványozók Szövetsége (MSzSz)* honlapja. Az MSzSz 1989 óta a szakma hazai művelőinek érdekképviselete, tagjai szállítványozó, logisztikai, vámügynöki tevékenységet folytató társaságok. A honlap részletes leírással és adatokkal szolgál a szövetségről, annak céljairól. Az oldalon észrevételek, javaslatok megtételére is van mód. Ugyanitt információk olvashatók a *FIATA* szervezetről, annak szolgáltatásairól, továbbá lehetőség van okmányok letöltésére is.

INFO www.szallitmanyozok.hu

Projector 36 ezerért*?

NetProjector®
Standard v1.11

Ha már van hálózata,
miért ne vetítené vele?

Letölthető demó:
<http://www.blumsoft.com>

Tel.: 06-20-98-16-668,
E-mail: info@blumsoft.com

*ÁFA nélkül, oktatási intézményeknek

Magyar teniszportál

Választható háttérrel jeleníti meg az információt az új teniszportál

A www.tenisz.hu címen új teniszportál indult. Az oldal érdekességei közé tartozik, hogy a látogató kiválaszthatja, hogy milyen pályabörtönön – fűvön, salakon vagy keménybörtönön – szeretné megjele-

níteni a weboldalakat. Folyamatban van egy amatőr tudósítói hálózat kialakítása is, amely a teniszklubok amatőr eseményeiről közöl majd híreket, eredményeket.

A profi tenisz világából naponta többször friss hírekkel jelentkező hírportálon többek közt interjúk, napi és heti hírlevél, tenisz.hu freemail, játékos adatbázis és tenisz alapismeretek találhatók.

A tenisz.hu-t a *WebTime Kft.* üzemelteti saját fejlesztésű hírszerkesztő programja segítségével, a grafikai kivitelezés az *Interdesign* munkája.

INFO www.tenisz.hu

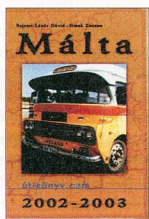
Távunka Magyarországon

A hagyományos munkavégzési formák mellett Magyarországon is mind nagyobb jelentőségre tesz szert a távunka. Öt multinacionális informatikai vállalkozás nemrég együttműködési megállapodást írt alá a *Miniszterelnöki Hivatal* által 2001 őszén alapított *In-Forrás XXI. Kht.*-val. A március elején a *Compaq Magyarország Kft.*, a *Hewlett-Packard Magyaror-*

szág Kft., az *IBM Magyarországi Kft.*, a *Siemens Rt.* és a *Sun Microsystems Kft.* által aláírt együttműködési megállapodást követően négy további IT vállalkozás – az *econet.hu Rt.*, a *Geometria Kft.*, a *KFKI* és a *Kürt Rt.* – is aktív szerepet vállal a magyar távunka lehetőségeinek a feltérképezésében és feltérelrendszerének kialakításában.

INFO www.tavmunkaportal.hu

Málta-útikönyv

Az utikonyv.com Málta-könyve részletes és friss információkkal szolgál az utazni vágyóknak

Részletes *Málta-útikönyvet* jelentetett meg az utikonyv.com. A könyv rendkívül friss

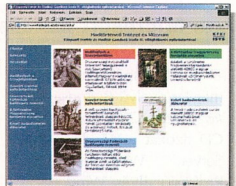
utazási információkat tartalmaz, ezenkívül részletes és elfogulatlan leírást ad közel 200 múzeumról és más látnivalóról, 56 szállodáról és 73 étteremről. A Földközi-tenger közepén található szigetországban egymást váltották a kultúrák. A rómaiaktól kezdve a bizánciakon, az arabokon, a szírcíliaiakon és a franciákon át a britekig sokan jártak itt, a legtöbb emléket mégis a híres máltaí lovagrend hagyta maga után fantasztikus palotáival és hatalmas erődrendszereivel.

INFO www.utikonyv.com

Hadifoglyok adatbázisa

A II. világháborúban eltűnt magyar civilek és katonák sorsáról szerezhetnek információt hozzátartozók, kutatók a www.hadifoglyok.adatbanymasat.hu oldalakon. Tavaly nyáron a szovjet hadifogságba esett és a volt Szovjetunió területén fogolytáborokban elhunyt 57 ezer ember nyughelyére és halálának időpontjára vonatkozó adatok kerültek fel az internetre. 2001 végén az orosz állam újabb 9000, hadifogságban elhunyt magyar állampolgár nevét bocsátotta a *Hadtörténelmi Intézet és Múzeum*. Az új adatokat a *KFKI ISYS Kft.* munkatársai dolgozták fel. A kirill betűs adatbázis és a magyar nyelvtantások összevetését a *KFKI ISYS* szakértői adatbányászati módszerrel oldották meg.

A munkák során a *Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Központi Irattár* több más, értékes, eddig közre nem tett adatot is összegyűjtött. Ezeket egy minden eddigienl átfogóbb, a II. világháború áldozatainak sorsát ismertető adatbázis-gyűjtemény formájában tették most közzé az interneten.

Az interneten is elérhető immár a magyar hadifoglyok adatbázisa

Az összeállítás részét képezi még az a két névsor, amelyben a keleti hadműveletek során, illetve a történelmi Magyarország területén elhunyt katonák és munkaszolgálatosok temetés helyéről szerezhetnek információt az érdeklődők.

INFO www.hadifoglyok.adatbanymasat.hu

Online Sims

A klasszikus *SimCity* alkotója, *Will Wright* újabb számítógépes jelenséget keltett életre: a *The Sims*-et. Az *Electronic Arts* gondozásában megjelent játék 2000 februárja óta folyamatosan az eladási listák legelőkelőbb pozícióit foglalja el. Eddig 6,3 millió példányban kelt el világszerte, így méltán tett szert a legnagyobb példányszámban eladott PC-s játék megtestelző címre.

A *Sims* amolyan virtuális szappanopera: egy család életét irányíthatjuk az étkezéstől, a meglátogatásig egészen az ismerkedésig. A játék sikere négy kiegészítőt is inspirált: a *Live'n' Large*-ot, a *House Party*-t, a *Hot Date*-

A The Sims nemsokára az internetre is felköltözik – egy kép a nemsokára megjelenő The Sims Online-ból

et és a 2002. március végén debütált *Vacation*, amellyel vakációzni vihetjük virtuális emberkéinket. A *Sims* a négy kiegészítővel együtt immár több mint 13 millió példányban kelt el. A játékot 13 nyelvre fordították le, s bármily meglepő, az új *Sims* játékosok több mint a fele nő.

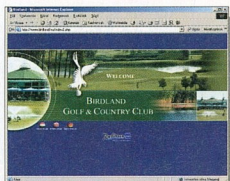
INFO www.thesims.com

Birdland honlap

Megújult a *Birdland Golf & Country Club* honlapja. A klub 1991-ben alakult, a nyugat-magyarországi bükkfürdői nemzetközi minősítésű golfpálya működtetésére.

A honlapra látogatók az aktualitásokon kívül a klubról, a tagságról, a golfpályáról és annak díjairól, a klub szabályzatáról és eseményeiről tájékozódhatnak. Külön internetes foglalási rendszert is bevezettek *tee-time* néven, amellyel a nap 24 órájában lefoglalható a szállás és a játék.

A hírlevél rendszeresen tájékoztat a klubban zajló eseményekről, az aktuális rendezvényekről, és betekintést kínál a nemzetközi golféletbe. A regisztrált klubtagok a jelszó megadását követően a pont-

A Birdland golfklub honlapja

rendszert, a klubtagok és a Handicap listáját tekinthetik meg. A *Birdie Book* menüpont alatt az egyes pályaszakaszokat találjuk, a térkép pontjaira rákattintva.

A flash-es térképpel azoknak a vendégeknek nyújtunk segítséget, akik Budapestet érintve vagy a szomszédos országokból érkeznek a népszerű üdülőhelyre.

INFO www.birdland.hu

Marhaság lenne nem bééééreljni!

Béreljen* Tally T8006-os
színes lézernyomtatót
havi
17 900.- forintért!

- Harmadik generációs technológia
- Két processzoros szuper gyors adatfeldolgozás
- 6 oldal / perc színes, 24 oldal / perc mono nyomtatási sebesség
- 192 MB memória!
- Fast Ethernet hálózati illesztés
- 2400 x 600 dpi felbontás

Tally
Computer Printers

A színek ereje, az üzlet sikere

Részletes információ: Kvint-R Kft. 1089 Budapest, Delej utca 41. Tel.: (1) 477-4050; www.tally.hu

gyorshírek

TEAC MP3-lejátszó • A TEAC új MP3 lejátszója ultralapos kivitelével, könnyű-fém dobozával és kibővített szolgáltatásaival hívja fel a figyelmet magára. Az új, „hitelkártya formátumú” MP-5000 modell a sokat utazók és az üzleti felhasználók ideális eszköze: négyféle hangot (klasszikus, dzsessz, pop és rock) támogat, s 96 Mbájtos tárolójával diktafonként 6 órányi felvétel rögzítésére alkalmas. A készülék USB interfészen keresztül csatlakoztatható a számítógéphez, akkumulátora pedig 11 órás üzemidőt garantál. A kezelési információkat a kisméretű, ám jól olvasható LCD kijelzőn kísérhetjük figyelemmel.

INFO www.teac.de

★★★

Fényképből dombormű • A Pantomat Kft. világraszóló újdonságát jelentett meg a hazai piacon: kidolgozta azt a technológiai eljárást, amellyel egy fénykép alapján bárkinek a fejformáját meg lehet mintázni érmén. A megrendelés az interneten adható le a fénykép és a megrendelőlap elküldésével. A fényképpel szemben nincsenek különleges követelmények, csupán anyji, hogy az arcélek jól kiemelkedjenek a háttérből, mert csak így lehet élethű, háromdimenziós képet előállítani.

A PanTallér elnevezésű érmék mérete 3 vagy 6 cm, anyaguk pedig műanyag, fa vagy réz. Természetesen a legszebb érme rézből készül. Egyedi kérésre az érmék oldalt egy rövid felirattal is elláthatók.

INFO www.pantomat.hu

Univerzális kártyaolvasó

A flash memóriák többek közt megtalálhatók a PDA-kban, digitális fényképezőkben, digitális kamerákban, MP3-lejátszókbán, de a legtöbb USB-s kártyaolvasó csak egy vagy két kártyatípust támogat. Az Addonics erre kínál megoldást: az új DigiDrive-val megannyi memóriakártya-típusból vihetünk át adatokat az asztali PC-ekre vagy épp fordítva. Az eszköz hététele digitális média-formátumot támogat: a CompactFlash-I-et, illetve a CF-II-t, a Smart Memory-t, a

A DigiDrive hététele memóriakártyával tud megbirkózni

Memory Sticket, a MicroDrive-ot, a Multimedia Cardot és a Secure Digital Cardot. Az univerzális flash memóriakártya-olvasó bármilyen 3,5"-os meghajtóhelyre beilleszethető.

INFO www.addonics.com

Casio kamera

A Casio az idei CeBIT-en bemutatta – állítása szerint – a világ legvékonyabb (11 mm-es), legkisebb és legkönnyebb digitális fényképezőgépét: az egyedi formatervezésű EXILIM EX-S1 kamera valóban hitelkártya méretű, s elsősorban szabadidős használatra szánták. A készülék „nővére”, az EXILIM EX-M1 modell MP3-lejátszót is tartalmaz, de mozgókép felvételére és lejátszására is alkal-

mas (hanggal együtt), s mindössze 1,1 mm-rel vastagabb. A többi Casio kamerából már ismert Best-Shot funkció itt is megtalálható, akárcsak a programozható beállítások.

Kétféle kereső a használatot: a hagyományos optikai kereső, valamint az 1,6"-os digitális kijelző.

Az EXILIM kamera felbontása 1,31 millió pixel, ami 1280x960 dpi-nek felel meg.

INFO www.casio.de

Kis lemezek nagy jövővel

A DataPlay lemezen 500 Mbájtnyi multimédia tárolható

A DataPlay lényeg nagy lemezkiadóval állapodott meg, amelyek együttesen a világ populáris zeneiparának több mint a felét birtokolják. Az EMI, a Universal, a BMG és a

Zomba mind-mind támogatja a DataPlay azonos nevű termékét, amely sokkal olcsóbb és nagyobb kapacitású, mint a flash memória.

A DataPlay média kicsiny, 32 mm átmérőjű lemez, amelyen 500 Mb-át adat tárolható; ez 11 óra MP-minőségű zenének, 5 órányi CD-minőségű zenének, 160 nagyfelbontású fényképeknek vagy 2 óra MPEG-4-videónak felel meg. A cég az új tárolóeszközt a zenei lejátszóba, digitális fényképezőgépekbe és kamerákba, PC-kbe, PDA-kba, valamint kézi játékmáskákba ajánlja.

INFO www.dataplay.com

Befolyásos Kojima

Talán már nincs messze az idő, amikor Hideo Kojima nevet egy lapon fogják említeni James Cameronéval vagy Ridley Scottéval, a neves rendezőkével. Az amerikai Newsweek hírmagazin 2002 tíz legbefolyásosabb embere közé választotta a 38 éves japán játéktervezőt. Kojima áll napjaink egyik legsikeresebb játékosa, a PlayStation2-n taroló Metal Gear Solid 2 mögött is. A sikeres és tehetséges tervező ez nyilatkozta, hogy szerinte nem az eddigi munkája alapján válogatták be a tízek közé, hanem azért, amit a jövőben fog majd elérni.

Kojima legújabb alkotása, a Metal Gear Solid 2 – egy New Yorkban játszódó antiterrorista akciójátékát – három éven át készült, magyarán hosszabb ideig, mint egy átlagos hollywoodi film. Megjelenésekor 12,7 millió dollárt kasszírozott, mely összegre a Pixar új animációs filmje, a Szörny Rt. bemutató hétvégéjén produkált bevételéhez mérhető.

Az MGS2 tele van filmszerű effektekkel

Az MGS2 annak köszönheti filmszerű vizuális hatásait, hogy Kojima nagy moziirajongó és Japánban elismert filmkritikus.

Így talán az sem meglepő, ha az úr a filmrendezővel is kacérkodik – már ha egyszer beleun a számítógépes játékok készítésébe.

INFO www.konami.com/main/games/mgs2/

Robotok ideje

A Sony március idusa táján mutatta be legújabb robotját, az SDR-4X-et. A csöppség fantasztikus képességekkel büszkélkedhet: tornázik, lépcsőn lépked, beszél, egyetlen felszínen járkal. Ha ellökik, feláll, sőt énekel, és a zenére laza mozdulatokkal táncot lejt!

A Honda ugyancsak mostanában mutatta be az Asimo robot újdonsült változatát, amelyet sokkal inkább gyakorlatias célokra fejlesztettek ki. A Honda terméke 120 cm magas, azaz kétszer akkora, mint az SDR-4X, pontosan azért, hogy egy szokványos háztartásban is remekül elboldoguljon, segíthessen az idősebbeknek, vagy biztonsági érkektől tevékenykedhessen éjjel. Persze ez az idő még messze van, hiszen a Honda csillagászati

A Sony üdvöskéje akár szőrfező is tud

összegért adja bérbe robotját – egy évre 20 millió jenért (kb. 42 millió forintért) –, bár a Honda vezére kifejette, hogy mire nyugdíjba megy, talán már elég olcsó lesz a robot ahhoz, hogy otthonra is vegyen egyet – csak azért, hogy legyen valaki, aki behozza a sört. Persze a Sony sem két fillérért kínálja „gyermekét”: az SDR-4X ára egy luxusautóéval vetekszik.

INFO www.sony.co.jp

Canon kamera profiknak

A Canon bemutatta a legújabb, 6,3 megapixeles digitális fényképezőgépet, amelyet kifejezetten a profi fotósok számára fejlesztett ki. Az EOS D60 típusú digitális fényképezőgép a nagyon sikeres EOS D30-as modellre épül, de természetesen nagyobb teljesítményt nyújt, mint amaz, és számos új funkciót kínál.

Canon EOS D60: a 6,3 megapixel már a profikat sem hagyja hidegen

A kamera a kiváló teljesítményét többek között a 6,52 megapixel CMOS érzékelőnek köszönheti, amellyel 3072x2048 pixeles felbontás is elérhető. Az új készülék a RAW és a JPEG formátumokat támogatja. JPEG használata esetén a felhasználó hatféle beállítási lehetőség közül választhat, amelyek között például a 2048x1360 és az 1536x1024 pixeles üzemmódok is megtalálhatók.

A D60-as autofókuszrendszerre rosszabb fényviszonyok mellett is háromszor hatékonyabb, mint a D30-é. A kamera zárszerkezete 30-től 1/4000 másodperces idők beállítására alkalmas. A háttér megvilágítás LCD kijelző jelentősen megkönnyíti a készülék beállítását. Az új kamerát USB 1.1 és NTSC/PAL csatlakozóval is ellátták. A fényképek tárolására a CompactFlash memóriakártyák mellett az IBM Microdrive is használható. A beépített akkumulátor körülbelül 490 fénykép rögzítését teszi lehetővé egyetlen feltöltéssel.

A kamera ára körülbelül 3000 dollár (840 ezer forint).

INFO www.canon.com

Nyomtatót vásárolna?

Vásárlás előtt tájékozódjon a
Computer Panoráma
Nyomtatók különszámából!

- 60 nyomtató részletes tesztje
- 55 tipp és trükk
- Tintasugaras printerek
- Lézerprinterek
- Nyomatás hálózatban
- Színes lézerek

Computer Panoráma
 XII. évfolyam 2. különszám, 2008. március
 Ára: 595 Ft

NYOMTATÓK KÜLÖNSZÁM

60 nyomtató részletes tesztje

55 tipp és trükk
Gyorsabb nyomtatás

Tintasugaras printerek
Pacszatlon

Mátrixnyomtatók
Túlkon jóvá

Lézerprinterek
Fényes lehetőségek

Nyomatás hálózatban
Egy mindeniért

Színes lézerek
Színök és tonerek

Fotónyomtatók
Házi fotópéldatitok

Új technika
A világ leggyorsabb tintasugarosa

Minden, amit a nyomtatásról tudni kell!

Testtek, technikák, típusok

Nyomtató-rendszerek

gyorshírek

Java-alkalmazások a Smartphone-ra • Az *iAnywhere Solutions Inc.* – a *Sybase* leányvállalata – „folyamatosan rendelkezésre álló” Java alkalmazásokat jelentett be az új, *Symbian*-alapú *Sony Ericsson P800 Smartphone* számára. Az új komponensek segítségével a fejlesztők olyan alkalmazásokat építhetnek, amelyekkel tetszőleges helyen és időben hozzát lehet férni a nagyvállali információhoz.

INFO www.ianywhere.com

3G szövetség • A *Panasonic* és az *NEC* szerint jól halad a 3G (harmadik generációjú) mobiltelefon üzletág együttes fejlesztése. A két cég tavaly augusztusban jelentette be, hogy befejeződött a magarchitektúra tervezése a 3G mobiltelefon platform számára. Ezt az architektúrát elsősorban az *NEC* és a *Panasonic* 3G-s mobiltelefonjaiban alkalmazzák majd, de szó van a technológia átadásáról is további, azonos platformon érdekeltek számára.

INFO www.panasonic.hu

Motorola mobilözön • A *Motorola* mobiltelefon üzletága egyszerűen hat új készüléket mutatott be. Az újdonságok között van a háromsávú *V66i* és *V60i*, a GPRS funkcióval ellátott *V70*, az alacsony árkategóriájú *C300*-as típus, a Java-alapú *T720* és a nagy színes képernyős *A820*-as UMTS készülék. Az *Motorola* ideai tervei között az MMS szolgáltatás bevezetése is szerepel.

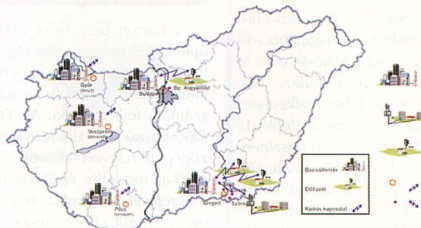
INFO www.motorola.com

A *Fornax Rt.* bekötötte az első előfizetőt a *Matáv Rt.* 3,5 GHz-es pont-multipont rádiós távközlési rendszerébe. A *Matáv* másik öt magyar vállalattal együtt tavaly nyert el egy 15 éves concessziót a *Hírközlési Főfelügyelet*től a 3,5 GHz-es frekvenciasávon pont-multipont típusú rendszer létesítésére.

Magyarországon eddig jó részt pont-pont rádiós távközlési kapcsolatokat alkalmaztak, azaz két pont között hoztak létre rádiós kapcsolatot. Ez a megoldás általában nagyobb sávszélesség esetén gazdaságos, azonban semmilyen további bővítésre nem ad lehetőséget, egy csatlakozás csak egy előfizetőt láthat el.

A pont-multipont (röviden PMP) rendszer esetében a hálózat központ felőli oldalán cellákat hoznak létre, amelyek egy meghatározott területet

13,5 GHz a Matáv-tól

A *Matáv Rt.* országos pont-multipont távközlési rendszere

sugározni be, szektoronként egy-egy antennával. Ezek a területek belül lényegében bárhol rá lehet kötni előfizetőket a rendszerre, 15-20 km-es távolsáig.

A *Matáv* a 3,5 GHz-es pont-multipont rendszer megvalósítására 2001-ben tendert írt ki, amelyet a *Fornax Rt.* nyert meg a görög székhelyű, nemzetközi *Intracom* cég bevezetésével. Ezekkel a berendezésekkel ISDN-, bérelt

vonali, internetalapú telefonos és adatviteli (IP) vagy egyéni telefonos előfizetői szolgáltatást lehet nyújtani. Az adatviteli lehetőségek 64 kbps-től 2 Mbps-ig terjednek. A projekt most ért átba a szakaszba, hogy beköthetők az első előfizetők. A tervek szerint hamarosan több mint száz, elsősorban adatviteli szolgáltatást igénylő előfizető csatlakozik a *Matáv* hálózatához.

INFO www.fornax.hu

Színes mobil játékos kedűeknek

A *Sony Ericsson* a játékkedvelőkre tekintettel készítette el legújabb mobiltelefonját

A *Sony Ericsson* bemutatott *Z700*-as típusjelzésű mobiltelefonját, amelyet kifejezetten azoknak szánt, akik nem vetik meg a játékokat. A nagyméretű színes kijelző, a *Java*, a *Bluetooth*, a többszólamú hang és a gyors GPRS mind-mind a játékosoknak kíván

örömet szerezni. A szórakozásra kihegyezett telefon várhatóan a harmadik negyedévében kerül piacra a *Sötét Zsár* és a *Charlie Angyalai* játékokkal.

A *Java* technológia nyílt környezetet kínál, így kulcsos alkotások – természetesen játékok – is letölthetők az „eten” keresztül. A telefonuladonosok új játékokkal, esetleg újabb pályákkal gazdagíthatják zsebben hordható „játékbarlangjukat”, s az is elképzelhető, hogy feltölthetik legjobb eredményeiket egy adatbázisba, sőt az online játék lehetőségé se kizárt.

A beépített *Bluetooth* technológiának köszönhetően a telefon vezeték nélkül is csatlakoztatható a PC-hez, a digitális kamerához vagy akár egy *Bluetooth* fejhallgatóhoz.

INFO www.sonyericsson.com

Hálózati elérés az SMC-től

Az *SMC Networks* bejelentette új, továbbfejlesztett, vezeték nélküli hálózati elérési pontját. A 802.11b kompatibilis *SMC2655W* készülék nagyobb biztonságot és 450 méteres hatótávolságot nyújt, új kialakításának köszönhetően pedig a tenyérben is elfér.

Az *SMC2655W* legfeljebb 64 asztali számítógéppel (PCI kártya) vagy hordozható számítógéppel (PC Card) elhelyezett vezeték nélküli kártyára csatlakozó felhasználót szolgálhat ki. A hálózati csatlakozás nagyobb biztonságáról a 64 bites és 124 bites titkosítás, valamint a MAC címzés gondoskodik.

INFO www.smc.com

Titán Nokia

Titán borításáról és krómzott billentyűzetéről már messziről felismerhető a Nokia 8910-es mobiltelefonja

A Nokia bemutatja új prémium kategóriájú mobiltelefonját: a GPRS- és Bluetooth-funkciókkal bővített Nokia 8910 szállítása a tervek szerint 2002 második felében kezdődik.

A 8910-es az első olyan Nokia-telefon, amelynek külső felületén titánborítást alkal-

znak. A telefon új és innovatív nyitómechanizmussal is ellátott, amely a készülék felfelé nyílik, és ezáltal válik láthatóvá a stílusos, krómzott billentyűzet. A telefon fehér háttérnyelre nagy felbontású, szürkeárnyalatos, éles kontúrokat kínál.

A Nokia 8910 főbb funkciói között említhetők a telefon akkumulátorát kímélő kijelzővédők, a hangfelismerő tárcsázás, a hárompercnyi beszéd rögzítése, a hangutasítások (üzem-módok, hangposta, hangrögzítő, infravörös kapcsolat), a konferenciához

INFO www.nokia.com

HP nyomtatószerver

A HP Jetdirect 310X nyomtatószer-
ver segítségével a felhasználók
megoszthatják egymás között a
nyomatókat

A Hewlett-Packard bemutatta vezetékes nyomtatószer-
ver családja legújabb, USB
csatlakozójú tagját, a hp
jetdirect 310X-et, amely már-
ciusban Magyarországon is
forgalomba kerül.

A termék alapvetően a köz-
zép kategóriájú nyomtatókat
célozza meg, mivel ezek álta-
lában nincsenek felszerelve
beépített hálózati csatlakozó-
val, USB interfésszel viszont
annál gyakrabban. Ennek kö-
szönhetően a nyomtatószerve-
ren keresztül PC közbeiktatása
nélkül lehet megszerezni a
nyomatókat és többfunkciós
eszközöket, a 10 és 100

Mbites Ethernet hálózaton
egyaránt.

Az új családtag – a korábbi
175x jelű USB-s nyomtatószer-
verrel ellentétben – minden el-
terjedt operációs rendszert tá-
mogat, és nem csupán a HP
nyomatókkal használható.

INFO www.hp.hu

Színes Panasonic mobilok

A Panasonic bemutatta új,
funkciógazdag mobiltelefon-
ját, a GD67-et, amelynek piaci
bevezetése 2002 nyarán
várható. A Panasonic mobil-
telefonjai közül elsőként a
GD67 képes összesen 256
színt megjeleníteni. A színes
játékokon és grafikákon kívül
a felhasználó színesben te-
kintheti meg a telefon menü-
sorait, és ugyancsak színes-
ben élvezheti a WAP-böngé-
szést is.

A telefon a felhasználója
személyiségéhez igazítható:

az átlátszó hátlapot eltávolít-
va ki-ki egyéni ízlésének meg-
felelően díszítheti mobilját.
A kiválasztott fotót vagy színes
magazinlapot a csomagban
található sablon segítségével
mértre vágva bárki elkészít-
heti az egyéniségét tükröző,
hátlapba illeszthető képet.

A csöngőhang kiváló mi-
nőségéről 16 hangból álló
polifon csöngőhang gondos-
kodik. Az eszköz minden üte-
met akkordként játszik le, ez-
zel a hangzás még jobban ha-
sonlít az eredetire.

A Panasonic egy másik
mobiltelefon is bemutatott –
a GD87-et, a cég kínálatának
új zászlóshajóját –, amelynek
a piaci bevezetése 2002
őszén várható. A készülék be-
épített fényképezőgépet tar-
talmaz, s az MMS multimédi-
ás átvitel jóvoltából a frissen
készült képeinket azonnal to-
vábbíthatjuk is, e-mailhez
csatolva. Szereteink fotóját
pedig akár a kézenlétű üzem-
mód háttérképernyőjeként is
elmenthetjük. A telefonszám-
ok mellé fotókat is rendelhe-

tünk „arcképes telefonköny-
vünkben”. A GD87 nagy fel-
bontású, 65 ezer szín megje-
lenítésére képes TFT-kijelző-
jén a legfinomabb részletek is
jól kivehetők. Az MMS segít-
ségével színes állóképeket és
audioklipeket küldhetünk, és
ugyancsak színesben tekin-
thetjük meg a multimédiás
üzeneteket, az internetről le-
töltött játékokat és képeket.
Az internetes tartalmak élvez-
zetében szerepet játszik a
WAP 2.0 színes böngésző.

INFO www.panasonic.hu

E-mail utcai telefonból

A British Telecom és a Mar-
coni 28 ezer új multimédiás ter-
minált telepített közösen Nagy-
Britannia utcáin. A terminálok
teljes internetelérést, valamint
e-mailek és szöveges üzenetek
küldését teszik lehetővé, s a
gyártó szerint elég robusztusak
ahhoz, hogy az utcán, a bevá-
sárlóközpontokban, a vasúti,
metró- és buszmegállókban is
szolgálatot teljesítsenek.

INFO www.bt.com,
www.marconi.com

Webphone: nemcsak telefon, ha-
nem teljes értékű multimédiás ter-
minál

Csökkenő mobiltelefon eladások

Csökken a mobiltelefon el-
adások száma 2001-ben, az ipar-
ág történelme során elő-
ször – jelentette a Gartner
Dataquest. Tavaly 399,6 millió
telefonkészüléket adtak el,
3,2%-kal kevesebbet, mint
2000-ben. A csökkenésért fő-
ként a telített európai piac és a
fejlődő országok virágzó hasz-
náltkészlék piaci a felelő-
sek. A csökkenés már csak
azért is szemet szúr, mivel az
iparág 1996-tól 2000-ig min-

den egyes évben átlagosan
60%-os növekedést produkált.
A finn Nokia új készülékeivel
megszilárdította a piacvezető
helyét.

INFO www.gartner.com

Együttműködő partnerünk a
hírek összeállításában:

Motorola V70 – egy új forma

A Motorola legújabb mobiltelefonja, a V70 a világon elsőként nem lenyitható, hanem elfordítható előlapot és kör alakú kijelzőt kapott. Az új készülék azonban nem csak külsőre különleges, hiszen mindent tud, amit egy modern masinától elvárhatunk. A V70-es egy GPRS készülék, amely testre szabható menürendszerrel, rezgőkumulátort és naptárt is kapott. A mindössze 83 grammos, 94×38×18,3

milliméter nagyságú masina beszélgetési és készenléti ideje 13 perc, illetve 140 óra.

Samsung monitorok, Porsche dizájn

A Samsung Electronics a CeBIT-en mutatta be legújabb head-turning SyncMaster 171P/151P képernyőit. A TFT LCD monitorok gyártói egyre inkább a lakossági felhasználóknak kínálják portékájukat, ám a technológiák szabványosítása, valamint az árúhanás miatt a cégek egyre nehezebben tudják termékeiket elvadásztatni, különlegessé tenni. A Samsung SyncMaster 171P/151P új, áramvonalas, elegáns monitorait F.A. Porsche tervezte, pazar ezüst és fekete kivitelben, sportautók vonalaira emlékeztető hűtőráccsal. A hengeres formater-

vezésű hátlap karcos, lapos arcú és figyelemfelkeltő külsőt kölcsönöz a készüléknek. Ezenkívül az új TFT LCD monitorok megszerezték az orvosi műszerekkel együtt használhatóságát tanúsító igazolványt, ami azt jelenti, hogy ezek a monitorok a kórházakban más, érzékeny orvosi műszerekkel együtt is alkalmazhatók.

Canon IXUS V2 – Zsugorított fényképező

Míg a Fujifilm FinePix S2 Pro fejlesztői a hagyományos, profi kamerákkal próbálták meg felvenni a versenyt, a Canon IXUS V2 digitális kamerájával a minél kisebb méret elérése volt a cél. A mindössze 180 grammos, 87×57×26,7

milliméteres masina 2 millió pixeles effektív és 2,1 millió pixeles generált felbontásra képes, ha pedig sorozatfelvételt szeretnénk, akkor másodpercenként 2,5 felvételt készíthetünk vele. Az apróska kamerához egy 8 Mbájts kapacitású SmartMedia kártya jár, amelyre a legnagyobb felbontásban 7, míg a legrosszabban 87 kép fér el. A készülékkel egyébként mozgófilmet is készíthetünk, ebből 640×480-as felbontásban 7 másodpernyit tárolhatunk a kártyán.

Nokia 6310i – klasszikus vonalak

A Nokia legújabb klasszikus vonalvezetésű telefonja, a Nokia 6310i, háromsávú készülék, amely a GSM/GPRS 900/1800/1900 hálózatokon egyaránt működik, így a világ legtöbb helyén használható. A készülékkel a WAP és a GPRS segítségével könnyen csatlakozha-

is alkalmas a világhálóhoz, a HSCSD technológiával nagy adatmennyiségeket is gyorsan továbbíthatunk, míg a beépített Bluetooth technológiával akár 10 méter távolságról is rákapcsolódhatunk a számítógépünkre. A Nokia 6310i személyes Java alkalmazások letöltésére is alkalmas.

Újdonsült fényképező

A Minolta standja is rengeteg érdeklődést fogadta a látogatókat. Az egyik legérdekesebbnek a Dimage X digitális fényképezőgépet találtuk, amely, fizikai méretét tekintve, a legkisebb kategóriájában. Mindez nem akadályozta meg a mérnököket abban, hogy egy 3x-os optikai zoomot préseljenek a készülékbe. Ekkora nagytítás esetén a hagyományos optika számára a 2 cm nem elegendő.

A művelethez szükséges távolságot a bejövő fény merőleges irányban történő lefelé tükrözésével sikerült elérni, hiszen így már a kamera majdnem teljes magassága rendelkezésre állt. A 2,1 megapixel

CCD segítségével maximálisan 1600 x 1200 képpont felbontású képeket készíthetünk. Természetesen a fényképezőgéppel segítségével mozgóképek és hangok is rögzíthetők. A használatot megkönnyíti, hogy bekapcsolás után alig 2 másodpercet kell csak várni a készenléti állapot elérésére.

Samsung SGH 100 – okos apróság

A Samsung SGH 100-as mobiltelefonja az új trendnek megfelelően háromsávú, azaz 900, 1800 és 1900 MHz-es GSM hálózatokban egyaránt használhatjuk. A lenyitható GPRS készülék, ahogy azt a Samsung telefonok egy részénél már megszokhattuk, két kijelzőt kapott, így összecsukva is láthatjuk az időt, illetve hogy érkezett-e

üzenetünk, esetleg nem fogadott hívásunk. Ahogy a legújabb masinák szinte mindegyikén, itt is mód van képeket csatolni a szöveges üzenetekhez. A gyártók egyre nagyobb memóriákat építenek készülékeikbe, ezért nem meglepő, hogy az SGH 100-as 500, míg a SIM kártya 250 telefonszámot képes tárolni. A normál akkuval együtt is csak 99 grammos a jóság.

CeBIT-es újdonságok

Palm m515 – tenyérnyi számítógép

A Palm a CeBIT-re időzítette m515-ös kézi számítógépe bemutatását, amely természetesen számos új szolgáltatással is kibővült. A Palm m515 11,4×7,9×1,3 cm-es méreteivel kényelmesen elfér a kézben, 139 grammos tömegével pedig igazán pehelysúlyú versenyzőnek számít. A készülék lelke egy 33 MHz-es processzor, 16 Mbájt RAM-mal, s a Palm OS 4.1 operációs rendszer fut rajta. A számítógéphez egy USB-s dokkoló is tartozik, amelyen keresztül asztali komputerünkhöz is csatlakoztathatjuk, a be-

épített infraportot is használhatjuk. Az energiaellátásról egy Lithium-Ion-Polimer akkumulátor gondoskodik.

Samsung Ultra-compact Mini-yépp YP-30S

Mostanában egyre népszerűbbek a hordozható MP3-lejátszók, s a walkmanek sorsa megpecsételődni látszik.

A Samsung új digitális audio-lejátszója négy óras rögzítési/lejátszási idővel, beépített digitális órával, 7 Mbps adatátviteli sebességű USB interfésszel és 64 Mbájtos

flash memóriakártyával kerül forgalomba. Tömege mindössze 34 gramm, így igazán nem okoz kényelmetlenséget magunknál tartani a készüléket. Ezekkel a figyelemre méltó paraméterekkel és lekeresztelt formatervezéssel, felakasztható fémtokjával a Mini-yépp méltán dobogtatja meg a felhasználók szívét.

FinePix S2 Pro – digitális kamera profiknak

Bár a *FinePix S2 Pro* harmadik generációs Super CCD képérzékelő 4256×2848-as felbontása tiszteletet parancsoló, ez még mindig csak a fele annak, amit filmszkennerrel egy Leica méretű negatív-ból kinyerhetünk (20 millió pixel). A Fujifilm masinájának 12,1 millió pixeles – generál – felbontása első látásra kimagaslik a versenytársai közül, a 6,17 millió pixeles tényleges felbontás már kicsit realitásabbnak tűnik. A *FinePix S2 Pro* jó alapokon nyugszik, hiszen a *Nikon F* váz, valamint a D és G AF *Nikkor* lencsék a hagyományos fényképezőgépek piacán már bizonyítottak. A nagy

felbontású képeket *SmartMedia* kártyán vagy *Microdrive*-on tárolhatjuk, ez utóbbit jelenleg akár 1 gigabájt adat számára is van hely. Az elkészült képeket USB csatlakozón vagy FireWire interfészen keresztül továbbíthatjuk a számítógépünkre.

Panasonic Toughbook CF-07 – munkára teremt

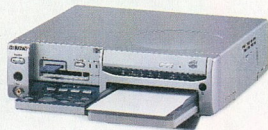

A *Panasonic Toughbook CF-07* Mini PC és vezeték nélküli kijelző már egy új koncepció jegyében született, amely szerint a cégeknek egyre nagyobb igényük van a gyors, könnyen használható, valóban hordozható számítógépekre. A *Toughbook*, amit a neve is mutatja, két fő egységből – egy miniatűr számítógépből, valamint egy ehhez vezeték nél-

kül csatlakozó aktív LCD kijelzőből – áll. Mivel a masina elsősorban ipari használatra készült, lényeges a strapabíró konstrukció. A *Toughbook* képernyője ennek megfelelően -20 és $+60$ °C hőmérsékleti értékek között használható, az aktív kijelző miatt az LCD felülete pedig könnyebben tisztítható, mintha billentyűzetet használnánk. A képernyő mindössze $222 \times 162 \times 12,5$ mm, a tömege pedig 698 gramm, így munka közben könnyű kézben tartani, írni rá. A Mini PC lelke egy Pentium III-as 300 MHz-es processzor, 64 Mbájt SDRAM-mal.

Sony DPP-SV88 – digitális fotólabor

A *Sony* a CeBIT-re időzítette a világ legkisebb, *CD-R/RW* meghajtót is tartalmazó fotónyomtatóját. A *DPP-SV88* nyomtatóval a *Sony* egy komplett otthoni fotólaborot hozott létre, hiszen mind a fényképezőgépekben használható memóriakártyákról, mind az archiválásnál alkalmazott CD-korongokról könnyen, számítógép nélkül készíthetünk papírképeket. A szerkezethez papírtálcá és akkumu-

látor is tartozik, s ha szükséges, a beépített USB csatlakozón keresztül közvetlenül a számítógépünkről is nyomtathatunk fényképeket. A készülék egyébként 3,8 millió pixeles felbontásban nyomtat.

Sony Vaio SRX41P

A *Sony* a CeBIT-en mutatta be *Vaio* notebookjai legújabb modelljeit. A *Vaio SRX41P* kifejezetten utazóknak, üzletembereknek kifejlesztett pehelysúlyú masina, amely mindössze 1,26 kg-ot nyom, a látványról pedig egy $10,4''$ -os TFT kijelző gondoskodik. Méretei ellenére a számítógép meglehetősen izmosra sikerült: a 800 MHz-es Intel Pentium III, a 30

Gbájtos merevlemez, a beépített 56 k-s szoftveres modem, a 256 Mbájt memória még egy asztali gépnek sem válna szegényére. A *SRX41P* beépített Bluetooth interfészének köszönhetően a géphez kábelel nélküli csatlakoztathatunk egeret, billentyűzetet, telefont vagy más kábel nélküli eszközt.

A hp színt visz az irodába!

Egy kevéske szín kétségkívül csodákat művel a prezentációval. De milyen áron?

Az iroda minden részén lelassíthatja a hálózati nyomtatást, növelheti a költségeket.

Valószínűleg ezzel Önnek is számolnia kell, ha nem a hp színes üzleti nyomtatóival dolgozik.

Kimondottan nagy volumenű üzleti alkalmazásokhoz tervezett színes tintasugaras nyomtatóink olyan fejlett hálózati eszközökkel – pl. beágyazott webszerverrel és HP WebJetAdmin szoftverrel – rendelkeznek, melyek minden eddiginél ésszerűbbé teszik kezelésüket.

HP LaserJet kompatibilitásuk révén bárhol megállják a helyüket, ahol eddig lézernyomtatót használtak.

Ez nem csupán hálózati kezelésükre, hanem alacsony költségeikre és megbízhatóságukra is vonatkozik.

Mi más is várna az ember a nyomtatópiac első számú szállítójától?

Opcionális 3 év garanciabővítés

hp business inkjet 2200

- fotóminőség színesben, lézermínőség feketében
- moduláris tintarendszer (4 fej + 4 patron)
- 250 lapos papíradagoló
- lézernyomtatókhoz hasonló gyors nyomtatás alacsony költséggel

99.900 Ft

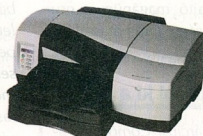
(akciós ár)

hp business inkjet 2250n

- ugyanaz, mint a business inkjet 2200
- + második 250 lapos papíradagoló
 - + hálózati csatlakozó
 - + PCL5c és PostScript 2 a HP LaserJet kompatibilitáshoz

249.900 Ft

hp business inkjet 2600dn

- A4 / A3+ nyomtatási lehetőség
- 150 és 250 lapos papíradagolók
- automata kétoldalas nyomtatás
- hálózati csatlakozó és HP LaserJet kompatibilitás
- azonos tintarendszer a többi business inkjet modellel

499.900 Ft

A meghirdetett nettó árak tájékoztató jellegűek és a megjelenés időpontjában a www.hpshop.hu-n érvényesek. Az ingyenes kiszállításon kívül további szolgáltatásokat nem tartalmaznak.

Új merevlemez beépítése

Van egy Matsonic MS 7102C típusú alaplapom, és szeretnék venni hozzá egy 30-40 Gbájtos winyót, de nem tudom, hogy ez az alaplap elboldogul-e egy 40 gigás merevlemezrel, továbbá, hogy meg-e a 7200 rpm-es vagy csak az 5400 rpm-es lesz jó.

A Matsonic weboldalon (www.matsonic.com) az alaplap leírása is megtalálható, innen megállapítható, hogy azon UDMA 33-as vezérlő van. A 40 Gbájti méretű merevlemez kezelése függ a merevlemezről (lehet, hogy van 32 Gbájtos üzemmódja, azon biztosan működik), és az alaplapról is. Ha nem ismeri fel, akkor egy BIOS-frissítés után működnie kell. A fordulatszám a meghajtó magánügye, csupán az átviteli sebességre van hatással.

Ha nem kapsz ki a gép

A márciusi Computer Panorama olvasói rovatban olvastam, hogy az egyik olvasó tanácsot kért, mivel egy operációs rendszer után nem kapcsol ki az ATX-es háza. Ehhez szeretnék tanácsot adni, mivel ez velem is gyakran előfordult, különösen ha operációs rendszert telepítettem, de néha egyéb programoknál is. Megkerestem az okát, amit szívesen közzéadok. A hiba kutatása a Registry-be vezetett, ahol a shutdown kulcsnak lesz egy alkulcsa a telepítés közben, és ez az alkulcs Exclusion list néven jelenik meg. Ha ezt kinyitjuk, az alábbi bejegyzéseket találjuk: Navex, Vwavsyn. Ha ezeket a „delete”-tel töröljük, megszűnik a kikapcsolási hiba, és a rendszer szabályosan leáll.

Tisztelettel: Thész Endre

Nagyon szépen köszönjük a tippet, reméljük, sokaknak megoldódik a hasonló problémája.

Szeretném megtudni, hogyan lehet összeállítani, venni egy csendes PC-t. Melyek azok a termékek, alkatrészek, amelyek elég csendesek ahhoz, hogy akár este is lehessen gépezni, filmet nézni? Még egy kérdés: annak akinek a csendes működés a fontos megoldás lehet-e egy AMD processzoros gép (nagyobban hő miatt erősebb ventilátor)?

Az Athlon XP processzorok ugyan kevesebb hőt termelnek, mint a Thunderbird processzorok, de a csendesítésükhöz jól megválasztott ventilátort ajánlok – ma már

hőfokszabályozós változatokat is lehet kapni. Ezek csak akkor növelik meg a fordulatszámot, ha tényleg szükség van a hűtésre. Tapasztalat, hogy az alacsonyabb profilú, nagyobb átmérőjű ventilátorok tipikusan halkabban üzemelnek, ám esetenként a hőelvezetésük is gyengébb. A jó hangszigetelő ház, a minőségi tápegység is garancia a csendes működésre. Aki igazán csendes gépet akar, az Cyrix processzort vegyen, mert ahhoz passzív hűtés is elegendő. Igaz, a sebessége csak átlagos. Ha nagy teljesítmény kell, akkor pedig a vízűtést tudnám javasolni, tuning-orientált boltokban hozzá is lehet jutni ilyenhez.

Compactflash memóriakártya

Nemrég vettem egy Nikon Coolpix 995-ös digitális fényképezőgépet, 16 Mbájtos gyári CF kártyával. A géppel egy időben rendeltem egy 128 Mbájtos CF kártyát is. Elkezdtem barátkozni a géppel. Egy barátom, akinek ugyanilyen kamerája van, hitetlenkedve bámulta, hogy egy kb. 800 Kbájtos kép letöltése majd 7 másodpercebe telik a gépemnek, mikor nála ez 1 mp-nél is kevesebb időt vesz igénybe. Kicszeréltük a memóriakártyákat, és láss csodát, az ő gépe lassult, ez enyém meg mint az olajozott villám. Lehetséges hogy a memóriakártya hibás? Lehetséges, hogy két, árban egymástól alig különböző kártya között nyolcszoros tárolási idő van? Van-e, jelent-e meg CF kártyateszt lapotok hasá-

jain? Az én kártyám kb. 20 000 Ft volt (128 Mbájti), és semmilyen külön megjegyzés nincs rajta (csak az hogy Flashcard és talán egy defint utazó grafika). A barátom kártyája egy 64 Mbájtos Lexar kártya, amelyre rá van írva, hogy 4x sebességű.

Ilyen tesztet még nem végeztünk, de a látható különbségek miatt valószínűleg felmérjük a piacot. Egyébként elképzelhető, hogy ez a Flashcard lassabb, régebbi technológiát használ, mint a Lexar. Utánszámolva a Noname Flashcard valamivel lassabb, mint a normál sebességű CompactFlash kártyák. Ismét egy jó példa, miért éri meg jobban odafigyelni az eszközökre, és esetleg egy picivel drágábbat, de gyorsabbat venni.

Írásvédett merevlemez

Van egy 8,4 Gbájtos Seagate hddm, amit használtan vettem. Amíg írok rá, lefagy a rendszer, legyen az Windows telepítő, sima fájlmásolás DOS-ból vagy ilyesmi. A Scandisk nem talál hibát a lemezen, amelyet particionáltam is az fdisk-vel és az fdisk/x-szel. Volt egy low level format is. Visszavitettem, ott azt tanácsolták, hogy tegyem külön kábelre a CD-meghajtótól, ott nekik működött. Nekem nem. A garancia lejárt. Egy 300 MHz-s K6-2-est használok egy 10,2 Gbájtos hdd-vel, tehát nem olyan gond, hogy nem kezeli az

alaplap. 3 IDE kábellel próbáltam ki... Várom válaszukat. (Szerintem írásvédett a hdd. Hogyan lehetne megszüntetni ezt?)

Az írásvédelmet nem minden alaplap támogatja, de ha mégis, akkor a BIOS-ban a HDD Write Protection névről, esetleg a Read/Write kapcsolójáról lehet megismerni az opciót. A másik jelenség szintén a régi alaplapokhoz kötődik, s a 8 Gbájti határán lép fel a probléma. Ezt túllépvé a számítógép a lemez 0-s szektoránál folytatja az adatok felírását, tönkretéve a particiósi táblát. Újrarticionálással természetesen ez a hiba javítható, csak az adatok vesznek el.

Két XP-s kérdés

Már eddig is sok értékes tanácsot olvastam a segélyvonalban, ami engem – mint nem profi használat – segít. Most két, saját problémával fordulok önhöz.

1. Telepítettem a Windows 98SE mellé az XP-t is, az XP megtetszett, megvásároltam, jól működik.

Problémám: Hogyan tudnám az induláskor jelentkező választási lehetőséget kitüntetni a Windows 98 és a Windows XP között? A Windows 98-at töröltem, de nem

tudtam tökéletesen, még mindig 200 Mbójtot elfoglalt a merevlemezemen. Nem a 'C'-re, hanem 'a H'-ra volt telepítve.

2. Korábban a Winfax Pro 10-zel dolgoztam, de sajnos ez a program nem működik XP alatt. Nem baj, feltelepíttem egy másik faxprogramot, viszont ha most bármelyik Office 2000-es programot indítom, a következő üzenet jelenik meg: „Compile error in hidden module: Winfax print and Merge”. Ez valami rejtett modulban levő hibára utal. Hogyan tudnám ezt kiirtani?

1. A Windows 98-at először a boot menüből kell kiiktatni, a Windows XP alatti bootolás után a rendszerszerkesztővel lehet elvégezni, amely a My Computer/Properties/Advanced/Startup and Recovery alatt a 3. Settings fülön található meg.

2. Valószínű, hogy a Winfax még mindig a rendszeren található, és az Office is ezt próbálja használni. A többi faxprogram telepítése előtt ezt el kellene távolítani, és csak azután felrakni az újabb faxprogramot.

Particionálás

Van-e lehetőség arra, hogy két különálló meghajtóra osszam fel a C meghajtót?

Ha ez lehetséges, kérem nagy vonalakban válaszolja meg, melyek a követendő lépések.

Ha a lemezt úgy kell felosztani, hogy nincsenek rajta adatok, akkor az FDISK indítása után egy elsődleges partíciót kell létrehozni a kívánt méretben. Ezt utána aktívvá kell tenni, hogy a rendszer el tudjon indulni róla. A további partíciók logikai betűjelet kapnak, a logikai meghajtók

hoz pedig kiterjesztett partíciót kell létrehozni a meghajtó maradék szabad területén. Ha ez megvan, az FDISK felajánlja a logikai meghajtók létrehozását, először a teljes szabad területet (ekkor C, és a most létrehozandó D meghajtónk lesz). Ha ismét egyedi területet adunk meg, akkor új hely további E és F logikai meghajtóknak is. Újraindítás után formázzuk meg a meghajtókat, a C-t a /s kapcsolóval.

Ha az adatok a számítógépen vannak, akkor a Partition Magic nevű program segíthet, szabadon méretezhetjük vele a partíciókat a szabad terület függvényében.

CD-lemezeink borítója

Évek óta rendszeres előfizetőjük és felhasználójuk vagyok, szeretem a lapot és a CD-mellékleteket. Mindig akad bennük valami, amit használni tudok a munkámban.

Egy valami viszont nagyon bosszantó, ha az emberek problémája van a géppel és gyorsan meg szeretne keresni egy programot a CD-ken, akár órákig is kereshet. A korábbi években a CD hátuljára volt nyomtatva a tartalom, és ennél praktikusabb megoldás azóta sem született.

A mostani „dízsjanos” CD-borítók egyáltalán nem praktikusak. Lehet, ódivatú vagyok, de a kollégáimnak is ez a véleményük.

Köszönjük a véleményt. Ha ezek a programok történetesen a Shareware melléklet tagjai, akkor a már közel fél éve lemezünkön megjelenő Shareware Keresőt ajánlom mindenki figyelmébe. Ebben a 2001-es és 2002-es év eddig megjelent programjai találhatóak meg. A CD-borítót pedig a teljes verziós és hasonlóan kiemelt programoknak tartjuk fenn. Amint lehet, ezeket is katalógusba foglaljuk, hogy a keresés még kevesebb gonddal járjon.

Továbbra is várjuk leveleiteket, észrevételeiteket a c.panorama@cpanorama.hu vagy a zsolt.kohler@cpanorama.hu címen.

AKTUÁLIS

AMD XP problémák

Nagyon örülünk, hogy az ehhez hasonló problémákra többen is reagálnak. Ez alkalommal szintén egy tapasztaltabb cég osztja meg velünk a véleményét, a pár hónapja felvetődött Athlon XP processzorokkal kapcsolatban. Mind a két cégnek köszönjük a hozzászólást, reméljük, hogy ez a tipp is sokak hasznára válik!

Tisztelt Partnereink!

Egyik kedves e garántalan szakértő ügyfelünk küldte az alábbiakban olvasható levelet. Kérlek benneteket, hogy nézzetek utána a dolognak, mert mostanában nálunk is elszaporodtak a kissé füstös XP prócik.

Üdvözléssel: Devils

Az elmúlt hetekben nálunk tönkrement XP processzorokkal kapcsolatban

az derült ki, hogy az XP-k (1.6+ -tól 1.9+ -ig) gyári tápfeszültsége 1,475 V (az AMD szerint). Az általam eddig látott alaplapok (ECS K755A, Acop 7A1647A, Asus A7V133) mind rosszul azonosították ezt, egyöntetűen 1,75 V-ot nyomtak neki. Ettől a procik fele pár másodperc után legett, a másik fele működött, de nagyon melegekdetek és dögöldeytek. (Volt, hogy az XP1.7+ a 11x133 helyett 11x124-en ment csak stabilan, dühögtem rajta...).

Azt hiszem, hogy a nagykereskedésekbe tucatjával visszahozott XP-kel csak ez a baj. Ha olyan alaplap van, amelyen lehet állítani, akkor át kell tenni UserDefined-ba, és 1,5 V-ot vagy 1,55 V-ot beállítani. Ahol nem lehet állítani a tápfeszültséget, ott nincs mit tenni. Ha ezzel kapcsolatban valaki tud valamit, szívesen hallanám én is...

Novák Tamás, novak@mes.hu
MES-Computer Kft.

Tavaly júliusban az ORTT az internet szabályozás lehetőségeinek kidolgozására munkabizottságot állított fel, amelybe a hat parlamenti pártot képviselő tagok mellé meghívták az informatikai kormánybiztost, az adatvédelmi biztos hivatalát és a szerzői jogvédőket képviselő Artisjust is. A grémium vállalta, hogy fél éven belül elkészíti a honi internetszabályozás koncepcióját. Nos, a koncepció azóta sem készült el. Nem mintha nagyon hiányolnánk...

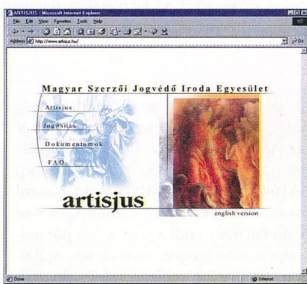
Mint emlékeztet, az Országos Rádió és Televízió Testület szabályozási törekvéseinek – kevésbé szerezessé formában – a testület elnökszónya már egy évvel korábban is hangot adott. A szabályozást szükségtelennek tartó szolgáltatókkal kialakult vitában a testület szakmai álláspontját Lengyel Márk, az ORTT Stratégiai Igazgatóságának vezetője is sok helyütt kifejezte, mint ahogy azt is, hogy a leendő magyar szabályozásra nézve (amely azonban nem jelenthet cenzúrát) a tartalomszolgáltatókkal szemben a szigorú ausztrál példát tartják követendőnek.

Eltekintve attól, hogy az ORTT-nek jelenleg sincs olyan törvényes hatásköre, amely az internet a médiatörvény hatálya alá nem tartozó világának vonatkozásában bármilyen szabályozási lehetőséget biztosítana, az ausztrál példa semmiképp sem tűnik követendőnek Magyarországra számára. Nem pusztán azért, mert egy teljesen eltérő jogi kultúra és igazgatási rendszer sajátos szabályait nehezen lehetne összehangba hozni a magyar valósággal, hanem annak specifikus volta miatt sem. A sokat emlegetett ausztrál szabályozás célja ugyanis csak egy bizonyos tartalomfajta – magyarán megmondva a pornográfia – közzétételének a tiltása; az ehhez törvényileg biztosított eszközrendszer igénybe vétele más jellegű (főként a véleménynyilvánítás szabadságának körébe tartozó) információt nem érint, és nem is érinthet.

INTERNETSZABÁLYOZÁS

Az ausztrál példa

Amúgy a legilletékesebbek, az ausztrál internetezők szerint országuk szabályozása még így is cenzúrajellegű, s a helyzet megváltoztatására mára valódi népmozgalom bontakozott ki. A *Net Censorship Legislation*, a világhálózatot cenzúrázó törvénykezéssel szemben éppúgy fellép-

A szerzői jogok fölött az Artisjus örökdiók

nek polgári jogvédő szervezetek, mint parlamenti képviselők, a véleménycserét külön hírcsoport (*aus.censorhip*) és levelezőlista (*stop-censorhip-request@lists.efa.org.au*) szolgálja.

Az együttes fellépést egy hálózati jogvédő szervezet, az *Electronic Frontiers Australia* koordinálja, s mint az eredmények mutatják, nem sikertelenül. Fellépésük nemcsak a cenzúra elleni online kampány megszervezésében merül ki, hanem a megfelelő jogi lépések megtételétől sem

riadtak vissza. Céljuk, hogy a „cenzúra-törvény” az információszabadság ugyan-csak törvénnyel elismert alapjával ellentétesnek nyilvánítsák, s így érjék el hatályon kívül helyezését.

A sokat emlegetett és a jelek szerint a magyar szabályozás példájaként szolgáló *Broadcasting Services Act* (magyarul kb. sugárzással nyújtott szolgáltatásokról szóló törvény) 1999-ben, sajátos előzmények után és nem kevésbé sajátos környezetben született. A szövetségi kormánynak nincs alkotmányos joga ahhoz, hogy filmeket, videó- vagy számítógépes játékokat előm-nősítsen, ám az egyes államoknak igen. Az ország média-főhálosága, az *Australian Broadcasting Authority* – egyéb bokros teendői mellett – ellenőrzi az úgynevezett „X-rated”, a csak a 18 éven felülieknek hozzáférhetővé tett tartalom médiaforgalmazási szabályainak betartását. A minősítésben az egyes államok egy másik hatóság, az *Office for Film and Literature Classification* döntéseit tekintik irányadónak.

Valójában tehát arról van szó, hogy – hasonlóan más angolszász országok gyakorlatához, amely a filmtörténet korai, vad éveinek ma már ártatlannak tűnő disznólkodásá után alakult ki – a műveket „osztályba” sorolják. A minősítés alapja, hogy az alkotás által hordozott tartalom minden korosztály számára hozzáférhetővé tehető-e, megtekintése csak szülői felügyelet mellett ajánlott, vagy bizonyos kor (16, 18 év) alatt egyáltalán nem. A minősítés ma már nemcsak a szexuális tartalom vizsgálatára, hanem a mű erőszakos voltára is kiterjed: ismert, hogy egyes különösen agresszív japán gyerekkönyv-sorozatok vetítését több országban is nemkívánatosnak nyilvánították. A szabályozó mechanizmus célja tehát nem más, mint a kiskorúak védelme a testi-lelki fejlődésükre károsan ható, „nem nekik való” (*unsuitable for minors*) dolgoktól.

A 99-es ausztrál törvénykezés nagy

Jogi szakértőntől

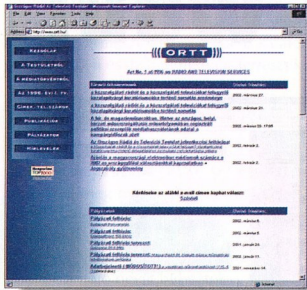
„trükkje” nem másból állt, mint hogy a korábbi jogszabály hatályát – különösebb indoklás nélkül – a sugárással nyújtott szolgáltatásokon túlmenően az online szolgáltatásokra is kiterjesztették. Ennek megfelelően nyilvánítottak azután bizonyos tartalmakat tiltottnak (illetőleg a korábban is tilos tartalmat az interneten keresztül sem közzétehetőnek). Amennyiben a tiltottnak vagy potenciálisan tiltottnak minősített tartalom mégis az internetre kerül, bárki élhet a panaszjoggal. A médiahatóság a panaszt kivizsgálja, a kérdéses tartalmat kétség esetén minősítheteti, rendelkezhet ideiglenes eltávolításáról, értesítheti a rendőri szerveket. Az ausztrál törvény legnagyobb része fogalmi meghatározásokból és eljárásrendi szabályokból áll: kényszerítően tisztázza a „hozzáférés”, a „hozzáférés-ellenőrzési rendszer”, a „gyermek”, a „számítógépes játék”, az „információ” s egyéb kifejezések jelentését s a tiltottnak minősített tartalomfajtákat.

A modellben nagy, rendtört szerep háral magára az internet-iparra is: velük szemben az ipari önszabályozási kódex és olyan technikai szabványok kidolgozásának követelményét állítja, amelyek lehetővé teszik, hogy a szülők a gyerekek számára nem kívánatos internet-tartalomhoz való hozzáférést hatékonyan megakadályozhassák. Ha nincs „szabványalkotó szakmai testület”, az ABA maga állapíthatja meg a szükséges normákat.

Szükség van-e ilyen jellegű magyar szabályozásra? A vélemények e kérdésben igenca megoszlanak. Az ipari önszabályozás, a tartalomszolgáltatók képviselői szerint nem: úgy vélik, hogy a kérdéskör rendezésére maga a szakma is képes. Az alapvető jogszabályi környezet adott, a legnagyobb tartalomszolgáltatók pedig kézzel fogható s szövetségük által kidolgozott etikai, magatartási kódexekhez tartani.

A szexuális tartalomra vonatkozó hatályos magyar szabályozást részben a reklámjogban, részben a kereskedelmi jogban lehetjük fel. A gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény 5/A. § szerint a szexuális áruknak vagy a szexuális áruk üzletén kívül tilos közzétenni a pornográf reklámot. Pornográf reklámnak minősül minden olyan reklám, amely a nemiséget súlyosan szeméremstört nyíltsággal ábrázolja, különösen az, amelyik a nemi aktust vagy nemi szervet nyíltan ábrázolja. A szexuális áruk vagy a szexuális áruk üzletén kívül tilos közzétenni a szexuális

szolgáltatás reklámját is. Ilyen reklámnak minősül minden olyan tájékoztatás, amely közvetlenül vagy közvetve szexuális szolgáltatás igénybevételének előmozdítására irányul. A szexuális áruknak vagy a szexuális áruk üzletén kívül tilos közzétenni az olyan áru reklámját is, amely szexuális ingerkeltésre irányul. Az említett üzletkörön kívül az olyan emeldíjas távközlési szolgáltatás reklámjának közzététele is tilos, amely szexuális ingerkeltésre irányul. A reklámtilalom megszegőivel szemben reklámfelügyeleti eljárás indítható, amely-

Az ORTT az internetszabályozás kérdésével élte óta foglalkozik

nek során nemcsak bírságot lehet kiszabni, hanem a jogsértő állapot megszüntetése és a jogsértő magatartás folytatásától való eltiltás is elrendelhető.

A szexuális áruk, illetve a szexuális áruk üzletkörének fogalmát külön jogszabály állapítja meg (4/1997. Korm. rendelet). Eszerint pornó- és szextartalmú áruknak minősül minden olyan mű, amelynek fő célja – a mű egészéből megállapíthatóan – a szexuális ingerkeltés, a szexuális cselekmények és a nemi aktus nyílt ábrázolása. Az ilyen áru csak zárt csomagolásban, a többi árutól elkülönítve hozható forgalomba, 18 éven aluli személynek pedig nem adható el és nem kölcsönözhető.

Aki a szexuális áruk forgalmazásával kapcsolatos szabályokat súlyosan megszegi, a Btk. 272. § értelmében vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel sújtható. Az „enyhébb” jogsértés szabályértésnek minősül, amely az egyes szabályértésekről szóló 218/1999. Korm. rendelet 1. § (2) értelmében (közérkölc megsértése) ötvenezer forintos pénzbírsággal sújtható.

A szabályozó számára a probléma nyilvánvalóan adódik, hogy az internet eseté-

ben az adott jogszabályi környezet nem mindig alkalmazható. A legnagyobb hazai „ingyenes” szexhonlapok (amelyek naponta új képsorokat kínálnak letöltésre, vagy videófilmeket, sztorikat, netán a desktopon táncikáló, lengő öltözött ifjú hölgyeket megjelenítő programokat) reklámbevételeikből tartják fenn magukat. Megnyitáskor újabb ablakok nyílnak ki, amelyek más árukat, szolgáltatásokat reklámoznak. A reklámtörvényben meghatározott tilalom e szolgáltatások vonatkozásában tehát árvesélyesülhetne is.

Más kérdés, hogy a pusztá képsor mennyiben minősíthető „árunk”, az ingyenes hozzáférhetővé tétel pedig forgalmazásnak.

Aligha tévedünk azonban nagyot, ha feltelevizük: a lédús magyar szabályozási törekvések mögött nem csak a „kiskorúakra nézve nem kívánatos szexuális tartalom” korlátozása, a közszemérem nagyobb fokú oltalmazásának igénye fedezhető fel. Mindez ugyanis az irányadó kereskedelmi jogszabályok és persze a szabályértési, büntetőjogi előírások egyszerű módosításával könnyen elérhető lenne. Az internet által elérhetővé tett tartalom azonban nem csak a közérkölcbe ütközhet: sérthet személyiségi és szerzői jogokat, politikai és gazdasági érdekeket.

Hogy ezek körében hol lehet a véleménynyilvánítás alkotmányos szabadságjogának és a jogellenességnek a határvonalát meghúzni, olyan kérdés, amely már az Alkotmánybíróságnak is sok fejtörést okozott. Nem véletlenül, hisz a jogállamiság egyik legalapvetőbb intézményéről, az alapjogok egyik legjelentősebbikéről van szó, amelyről – a médiaügyegekhez hasonlóan – eleve csak úgynevezett kétharmados törvényben lehetne rendelkezni. Ehhez képest adott volna a decemberben elfogadott elektronikus kereskedelmi törvény egy korábbi (szerencsére később elvetett) változata a cancelláriaminiszter hatáskörébe a tartalomszolgáltatással kapcsolatos szabályok megállapítására vonatkozó rendeletalkotási jogkör.

Jogalkotási tervek tehát vannak, s bár koncepció még nincs, a kérdés (hogy ki gyakoroljon hatósági felügyeletet a Net fölött) a választások után feltehetőleg újra napirendre kerül. Csak remélhetjük, hogy Brüsszel felé felúton nem feltétlen az ausztrál példa nyomán, de ha mégis, legalább annak körét nem túllépve születik meg az internet-szabályozás magyar törvénye.

DR. VEREBICS JÁNOS

A világ körül
az interneten

BOOT DÜSSELDORF 2002

Irány a web!

A Düsseldorf-i Boot 2002 kiállításra is rányomta a bélyegét a recesszió: alig két-három utazásszervező cég maradt talpon, így azután a szállodák, a búvár- és vízisport bázisok mindent elkövettek, hogy találkozzanak potenciális ügyfeleikkel.

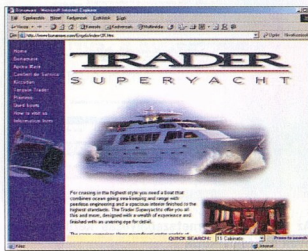
A kiállításon feltűnt a papír dokumentációs anyag csekély mennyisége. A színeszagos prospektusok nagyrészt eltűntek, a helyüket a multimédiás CD és a web foglalta el. Tény ugyanis, hogy az elektronikus katalógusok és a web fenntartása lényegesen olcsóbb, és biztosabban eljutnak a potenciális felhasználókhoz, mint a papír. A kiállítás iránt hatalmas volt az érdeklődés, egy hét leforgása alatt majd háromszázezer látogattak ki a rendezvényre.

A helyzet megváltozása, a cégek kiléptése a webre mintegy két esztendővel ezelőtt kezdődött. Legalábbis így emlékszik vissza Pasquale Praschak kisasszony, a Maldív szigetek nem hivatalos idegenforgalmi minisztere, aki újságíróként irányítja a szigetek idegenforgalmi propagandáját.

Praschak kisasszony szerint két évvel ezelőtt az emberek egyszerre csak megváltoztatták utazási szokásaikat. Ebben az is közrejátszott, hogy Németországban az utazási irodák egy része tisztességtelen módon viselkedett az utasokkal, de mindenképpen ez a szokásváltozás indította el a *tour-operátorok*, azaz a nagy utazásszervezők csődjét. Ez pedig nemcsak a rájuk épülő viszontértékesítők, hanem az egész utazási szakma visszaesését, átalakulását okozta. Nagy hagyományú üdülőklubok zárták be egzotikus helyeiket, érdeklődés hiányában.

Az idei év is nehézkén ígérkezik, mégpedig az amerikai turisták hiánya miatt.

Az idegforgalomban a múlt év szeptember 11-i merényletek után beköszöntött a recesszió kora. Egymás után mentek csödbe a légitársaságok, utazásszervező cégek. Úgy tűnt, vége a világnak. A Düsseldorf-i Boot 2002 kiállítás tanulsága azonban az, hogy minden megy tovább, de a dolgok átértékelődtek, átalakultak.

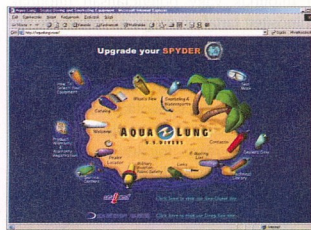
Egy gyönyörű hajó a Bonamare kínálatából

Sokan most döbbennek rá, hogy a sörvív, baseball sapkában járó és meglehetősen műveletlen amerikai turista anyagilag mennyit jelentett az idegenforgalomban. Az amerikai turista anyagilag volt igényes, az európai ember más értelemben. Az európaiaknak mások a céljaik, más az értékrendjük. És máshova is utaznak.

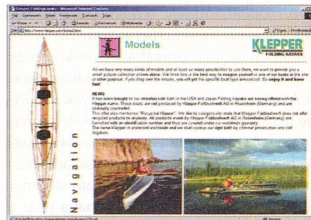
A közvetlen webes megjelenés paradox módon csak a közvetítőcégeknek nem kedvez. De nem is baj, hiszen ezek a válság folyamán jórészt kihullottak. Kedvez viszont az utazónak és a vendégnek. De míg a vendégfogadó minél többet akar kapni, az utazó annál kevesebbet akar fizetni ugyanazért. Az eurós árak ráadásul könnyen összevethetők, nem lehet a banki árfolyamokra hivatkozni. Úgy tűnik, ez az egymásra találás lesz az, amely az idegenforgalmat kihúzza a kátyúból.

Könnyű a búvárnak

A sport-turizmus is átalakul. A gazdag, extrém sportokra vágó réteg is megtalálja a helyét. Kiderült, hogy van olyan, ext-

Hasznos dolgok tömkelegét árusítja az Aqua Lung cég

Ha nem télik jachtra, vehetünk egy kajaktól a Kleppertől

rémnek mondott sportág is, amelynek a gyakorlásához nem kell extrém képesség és edzettség, mint például a szörfözés, vagy extrém pénz, mint a vitorlázáshoz. Ez a sportág a technikai fejlődéssel mindenki számára elérhetővé vált. A könnyű-búvár sportról van szó, amelynek előretérése itthon, Magyarországon is látható. Gombamód nyílnak Budapesten a búvárcenterek, Düsseldorfban meg a közeli és távolabbi luxus-, de olcsón üzemelő búvárbázisok kínálatát váltja a meglepő.

A közeli célpontok Elba szigete, Dél-Olaszország, Portugália. A cél a kristálytiszta, lehetőleg melegvízes tenger, ahol az élővilág gazdagságával elegendő látnivalót nyújt. Éppen ezért ma a minél több hal gyilkolása helyett a cél ezek megismerése és bemutatása, idegenforgalmi attrakciójává alakította.

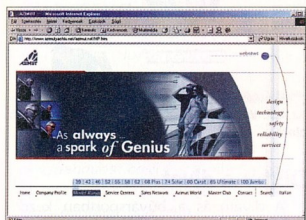
Természetesen vannak célok a messze-ségben is, amelyek szintén érdekesek. A

lecsökkent repülőgép helyárak következtében ezeket a helyeket is jutányos áron felkereshetjük. Ilyen hely például Kubá.

A mediterrán országok mellett változatlanul népszerű a Vörös tenger, s új úticéllként jelent meg a gazdagabb réteg számára Mexikó, Ausztrália, Új-Zéland, Thaiföld. Az árakból azonban jó szervezéssel itt is sokat lefaraghatunk.

Megajachtok

A kiállításán sok nézőt vonzottak a megajachtok. A kiállítók között vannak olyan manufaktúrák, amelyek évente mindössze két-három hajót készítenek, mégis gazdagon megélenek belőle. Az árak a 20 ezer eurótól a sokmillióig terjednek.

Az Azimut jachtcég weboldala magabiztosságot sugároz

A kiállítók száma is mutatja, igencsak nagy bolt ez: a megajachtok gyártói 35-en, a nagy motoros hajók és jachtok gyártói 83-an voltak. Volt felhozatal bőven.

Ami újdonság: valamennyi gyártó az interneten is képviselteti magát.

A hajó bizalmi cikk. Így a vevő kiléte természetesen titokban marad, mint ahogy az is, hogy kinek a nevére és hova jegyezték be. A szállítási ajánlatokban természetesen benne van az okmányok intézése és az adott kikötőbe való eljuttatás is.

A neten megjelentek a használt jachtokat értékesítő cégek is, amelyek nem is levitelték bárkákat, de jóval barátságosabb áron kínálnak.

A szegényembek hajója a csónak. A net itt is alapkövetelmény lett, a gyártók itt is közvetlen kapcsolatot kívánnak tartani a fogyasztókkal. Az a jó fogyasztó, aki ragaszkodik a termékhez, a márkához, a gyártóhoz. Ezt meg kell becsülni. No meg köztölni kell vele a legeslegújabb fejlesztéseket. Akkor biztosan sutba dobja legújabb darabját és még újabbra cseréli. Érdekes módon itt is szórnak az árak, de jó-

val alacsonyabbak, mint gondolná az ember: párszáz-párezer euróért már bőven van miben válogatni. Akiknek nincs víz melletti nyaralójuk, az összecsuksukhat, esetleg felújítható csónakokat részesítik előnyben. Itt is nő a felhozatal.

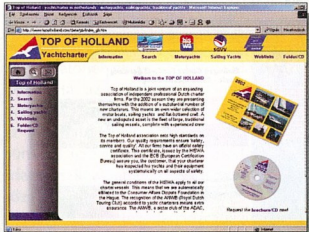
A szintén a tehetősebbeknek készített jetski valahogy vesztett a népszerűségéből. Az ok az lehet, hogy nagyon sok helyen nem látják szívesen, ezenkívül drága, zajos, a strandokon pedig balesetveszélyes. A piacot két nagy gyártó uralja: a Bombardier (www.bombardier.com/) és a Yamaha Motor (www.yamaha-motor.de/).

Akinek nincs pénze saját jachtra, bérelhet egyet. A választék itt is óriási. A katalógusokat CD-n és az interneten is terjesztik.

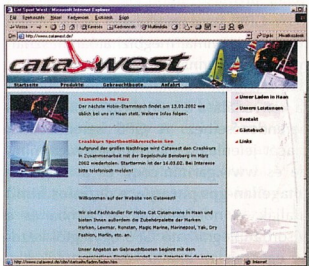
Tartozékok

A sok eszközhöz sokféle tartozék szükséges. Az újdonsült hajótulajdonos nem engedheti meg magának, hogy ne legyen valódi kronométere vagy barométere a hajóján. Nem mondat le arról sem, hogy olyan egyenruhában parádézhasson, amelyre a hajó nevét hímezték.

És itt van még a valódi high tech. Egy hűtőszekrénynek például a hajón sokkal szélsőségesebb körülmények között is

Az egyik élvonalbeli holland hajókölcösznök a Top of Holland

A Catawest oktatóssal és használthajó-értékesítéssel is foglalkozik

Jachtkölcösznök

Top of holland Yachtcharter:

www.topofholland.com/

Albatros:

www.albatrosyachtcharter.nl/

Aqualux: www.aqualux.nl/

Centerpoint: www.centerpoint.nl/

Charter-tours: www.charter-tours.de/

De Driesprong: www.driesprong.net/

Freizeitcapitan: www.hausboot.de/-laköhajók

Ego: www.ego-online.de/

Hausbootferien:

www.hausboot-online.de/

Mediterranean: www.med-yachting.de/

Muiden: www.muidenyachtcharter.nl/

Nautilus: www.nautilus.nl/index.htm

Olympia: www.olympia-charters.nl/

RR: www.rr-yachting.de/Webcard/index.html

Sarres: www.sarres.de/

Divat a víz alatt

A.P. Valves: www.apvalves.com/

Aropec: www.aropec.com/

Aqualung: aqualung.com/

Aquata: www.aquata.com/

Bare Wetsuits: www.bare-wetsuits.com/

Beuchat: beuchatdiving.com/

CAMARO: www.camaro.at

Barakuda: www.barakuda-wassersport.de/

Cressi Sub: www.cressi-sub.it/

Dacor: www.divedacor.com/

Harveys: www.harveys-divesuits.com/

Poseidon: www.poseidon.se/

Scubapro: www.scubapro.com/

Seahornet: www.seahornet.com/

Seemannsub:

www.seemannsub.com/

Sea Quest: www.sea-quest.com/

Sherwood Scuba:

www.sherwoodscuba.com/

Sporasub: www.sporasub.fr/

Marlin: www.marlin.de/

O'Neil: www.oneill.com/

Technisub: www.technisub.com/

Tilos Hydro: www.tilos.com/

Trident: www.tridentdive.com/

TUSA: www.tusa.com/

Whites: www.whitescoldwater.com/

Wiessmeyer: www.wiessmeyer.de/

Online csónakforgalmazók

Zölzer: www.zoelzer.de/
 Catawest: www.catawest.de/
 Klepper: www.klepper.de/
 Nautiraid: www.nautiraid.com/
 Poucher: www.poucher-boote.de/
 Prijon: www.prijon.com/
 Schröer: www.sport-schroerer.de/
 Secumar Kajak: www.secumar.de
 Zodiac: www.zodiac.com/

Jachtok a neten

Azimut: www.azimutyachts.net
 Bonamare: www.bonamare.com
 Bugari: www.bugari.it/
 CMN: www.cmnyacht.com/
 CAT: www.cat-yachts.de/
 CNB: www.cnb.fr/
 Drettmann: www.drettmann.com/
 Dahm International: www.dahm-international.com/
 HDW: www.hdw-nobiskrug.de/hdw.html
 Heliyachts: www.heliyachts.com/
 Hershine: www.hershinemarine.com/
 Izar: www.izar.es/
 Moonen: www.moonen.com/
 Neue Jade: www.neue-jadewerft.com/
 Nirvana: www.nirvanaspars.nl/
 Rodriquez: www.rodriquezyachts.com/splash.html
 Royal Huisman: www.royalhuisman.com/
 Scheepswerf: www.smelne.nl/
 Venture: www.ventureyachts.co.nz/
 Versilcraft: www.versilyachtbuilders.com/
 Vitters: www.vitters.com/
 Wally: www.wally.com/

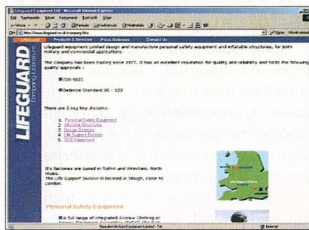
Mentőeszközök

Baltic Sweden: www.baltic-sweden.com/
 Helly Hansen: www.hellyhansen.com/
 Kadematic: www.kadematic.de
 Lifeguard: www.lifeguard.co.uk/
 Plastimo: www.plastimo.fr/
 Secumar: www.secumar.com
 SOSpenders: www.sospenders.com/
 StormySeas: www.stormyseas.com/
 Viking: www.viking-life.com

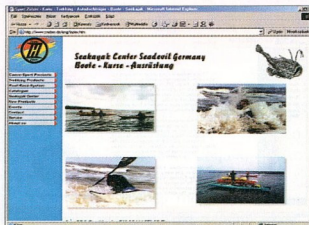
meg kell állnia a helyét. Ilyeneket készírt rendelésre, kis sorozatban a német gmt. (www.gmt-kuehlbox.de).

Tehetséges mérnökök a hétköznapi használati eszközök hajóállóvá varázslásából is nagy összegeket profitálnak. A német Fischer Panda cég (www.fischerpanda.de) például csendes dieselgenerátorról híres. A jég hátán is megél, aki a hajóra mikrohullámú sütőt, világítástechnikát vagy egyéb szállít (www.aquasignal.de).

A modern jacht nem lenne meg modern elektronika nélkül: a nagyobbakon már belső internet is van. Az irányítást, a navigációt is igyekeznek a repülőezés hasonlóan automatizálni. Aki ebben először lépett, nagyot kaszált (www.yacht-elektrik-wedel.de/).

A Lifeguard a védőfelszerelések egyik specializátja

A Zölnernél minden kajakos kellék megtalálható

A GPS, azaz a globális pozícionáló-rendszer is immár megbízhatóan használható a mindennapokban. Nosza, megindult a térképek elektronikus formátumokra konvertálása a különböző gyártók GPS berendezéseivel. A GPS berendezések piacát jelenleg a Garmin (www.garmin.de) és a Magellan (magellan-gps.purespace.de/infos.html) uralják. A notebookba, a Palma és a Visorba integrálható GPS egységtől kezdve egészen az önálló kézi készülékekig, az automatikus vezérlési rendszerbe integrálható csomagokig mindent kínálnak.

A német gmt specializátás a mobil felszerelések – többek között hűtőszekrények – jelentik

Az A.P. Valvestől megdudhatjuk, mi a divat a víz alatt

Diktál a divat

A divatozás a bűvársportban kezdődött, majd viszonylag korán a szörfösök között is elindult. Ez egy véletlennek köszönhető: a védőruhák anyaga – a neoprén és származékai – nagyon könnyen élénk színekre színezhető. Az egéralátétek 99%-a is ebből az anyagból készül. A szakma minden évben kíváncsian várja a neves gyártók új modelljeit. Az anyag annyira jó, hogy ugyanezek a cégek női fürdőruhákat is készítenek belőle, amelyek az interneten is megtekinthetők.

A divatozás a neten nemcsak a ruhákra, hanem a felszerelésekre is kiterjed. A bűvársport alapszékzei az elmúlt 40 esztendőben nem sokat változtak. Inkább az anyagok és a színek azok – az elektronizálás mellett – amelyek követik a divatot: a regulátorok, maszkok, uszonyok, sőt a kompénzátor mellények esetében is sok esetben a divatszempontok diktálnak.

A másik terület, ahol nagy a divatozás a mentőeszközök piaca. A mentőmellények, csónakok, szigetek funkcionálisan azonosak. A bolt azé, aki jobban marketingel. Még akkor is, ha mindegyik termék megfelel a német és a nemzetközi hajózási szabályzat előírásainak (www.cgau0803.com/operations.html).

KIS JÁNOS

UTAZÁSI INFORMÁCIÓK A NETEN

Tervezd meg a nyaralásod!

Utazással kapcsolatos oldalak

Gépjárműkölcsönzés:

www.budget.hu/ – Magyarország egyik legnagyobb autókölcsönzője
www.gascar.hu – balatoni autókölcsönző kiút.ikiut/Hu/terkepFo.html – Közép-Kelet-Európa interaktív térképe
lexicorient.com/e.o/atlas/index.htm – A Közép-Kelet és Afrika térképe

Interaktív térképek:

www.mapquest.com/ – a világ országainak térképei, útonalajánlatok
www.worldtimezone.com – világdíó terraserver.microsoft.com/ – térképek (angol nyelvű)

www.iib.utexas.edu/Libs/PCL/Map_collection/ – világvárosok térképei

Vadvízi evezés:

www.rafting-trekking.hu – Vízitúrák Magyarországon és Ukrajnában
www.fitzroy.hu – Vadvízi evezés
www.rafting.hu – A Vadvirág Extrém-sport Klub oldala
www.whitewater.hu – A vadvízi evezősök portálja

Portálok:

www.travelport.hu – szálláshelyek, beföldi üdülések, praktikus információk
www.nagyutazas.hu – repülőjegy, buszjáratok, autóbérlés, szállások, biztosítás
www.letsgo.hu – online utazási iroda

Menetrendek:

www.elvira.hu – MÁV-menetrend
www.mahart.hu – hajózás
www.volán.hu – nemzetközi buszjáratok
www.malev.hu – menetrend, helyfoglalás

Online útvonaltervezők:

www.michelin.com – Michelin
www.shell.hu – Shell

Itt a nyár, a kirándulások és utazások időszaka, amikor, ha csak rövid időre is, a fanatikus számítógépguruk is elszakadnak a komputertől. Ám mielőtt útra kelnénk, érdemes szét néznünk a világhálón, hiszen itt egyre több hasznos információt találunk, sőt gépünk előtt ülve akár a szállást vagy a repülőjegyet is lefoglalathatjuk.

Az internetes kutatást érdemes a turisztikai portálok valamelyikén kezdenünk, hiszen a információkat itt egy helyen, koncentráva találjuk. A gyógy- és a falusi turizmus szerelmesei ugyanúgy olvashatnak itt ajánlatokat, mint azok, akik lovagolni szeretnének, vagy kastélyok, kúriák iránt érdeklődnek. A portálok legnagyobb előnye, hogy itt könnyen összehasonlíthatjuk a szállodák, vendéglátóhelyek és utazási irodák ajánlatait. Ha az ajánlatok valamelyike elnyerte a tetszésünket, akkor közvetlenül az adott irodával, szállóval kell felvennünk a kapcsolatot, hiszen a portálok feladata csak a kínálati oldal bemutatása, közvetítése.

Az első, kifejezetten az idegenforgalomra specializálódott hazai portál a *Magyar Idegenforgalmi Weboldal* volt, amely jelenleg az *Origo* portál szárnyai alatt, *Travelport.hu* (www.travelport.hu) néven működik. Akik hazai tájakon keresnek kikapcsolódást, itt kedvükre válogathatnak a több száz kemping, magánzállás, gyógyfürdő között. Az oldal erőssége, hogy az egyes menüpontokban nem kezelhetetlen adathalmazokat, linkgyűjteményeket találunk, hanem egy keresővel másodpercek alatt kiválaszthatjuk a számunkra legmegfelelőbb ajánlatokat.

A gazdag választékra jellemző, hogy a site-on csaknem két és félezer kiadó szobáról, panzióról, ifjúsági

szállásról, házról, nyaralóról és tanyáról találunk információkat, melyeket mintegy hater ezer fotó illusztrál. Ami az internetes szobafoglalási lehetőségeket illeti, egyelőre csak a szállodák töredéke – alig 300 – kínál ilyet, így marad a jól bevált telefon vagy fax. A Travelport oldalán a magyarországi fürdők és gyógyfürdők külön katalógusban szerepelnek. Közöttük név, település, illetve a fürdők jellege – gyógy-, termál-, strand-, élményfürdő, gyógykórház, gyógyszálloda, gyógybarlang – szerint is kereshetünk.

A Travelport használatát megkönnyíti a rendkívül jól strukturált keresőrendszer, ahol bejelölhetjük elvárásainkat, hogy például kaszinó, bár, uszoda, lovaglási lehetőség, netán internetsatlakozás legyen-e a hotelben. Ám igényeinkkel érdemes csínján bánni, mert végül előfordulhat, hogy egyetlen szállás sem marad fenn a rostán.

Kastély a hálón

Egyedül nem megy

Egy utazás természetesen mit sem ér megfelelő partnerek, útítársak nélkül. Ha magányosak vagyunk, vagy ismerőseinknek más programjuk van, a www.nagyutazas.hu oldalon kereshetünk magunknak társat, de ha nem akadunk megfelelőre, mi magunk is feladhatunk hirdetést. Az oldalon azonban más szolgáltatásokat, így utazási ajánlatokat, last minute lehetőségeket is találunk, de a gépünk mellől akár szálláshelyünket vagy repülőjegyünket is lefoglalhatjuk.

A repülőjegy-foglalás előfeltétele a regisztráció, ám ez mindössze pár perces

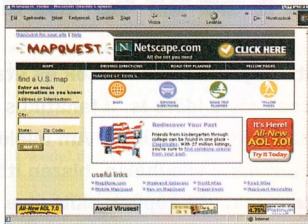
A Vadvirág Extrém Sport Klub oldala

procedúrát jelent. Ha ezen túl vagyunk, nincs más dolgunk, mint megadni repülőjegyünk – például az indulás és érkezés időpontját –, illetve az utasok adatait, de ha szeretnénk, akár utasbiztosítást is köthetünk. Amennyiben találunk megfelelő ajánlatot, eldönthetjük, hogy a jegyeket csak lefoglaljuk-e, és majd az irodában személyesen fizetjük ki, vagy banki átutalással, csekken, netán a világhálón, bankkártyával egyenlítjük ki a vételárát.

Hasonlóan kell eljárnunk, ha az oldalon szereplő szállások vagy utak valamelyikét rendeljük meg. Bonyos utaknál választhatunk kiegészítő szolgáltatásokat – félpanziót, fakultatív programokat stb. – is. Amennyiben a feltüntetett lehetőségek közül keressük, kérdésünk lenne, azt a megjegyzések rovatarban írhatjuk meg.

Ha a számítógépünk előtt ülve szeretnénk magunknak szálláshelyet foglalni, ráadásul rendelkezünk az ehhez szükséges bankkártyával, érdemes a www.hotelscentral.com oldalra is ellátogatnunk. A portál készítői csaknem negyven ország ajánlatait gyűjtötték össze, de akár a repülőtéri transzfert is azonnal megrendelhetjük, így biztosan nem érhet minket meglepetés. Ugyanítt csoportos helyfoglal-

ásra is mód van, ahol nem csak a csoport létszámát, de azt is megadhatjuk, hogy hány egy-, két-, illetve háromágyas szobát szeretnénk megrendelni, illetve hogy milyen kiegészítő szolgáltatásokra lenne még szükségünk. A cég képviselői két munkanapon belül e-mailben értesítenek az igényeinknek megfelelő ajánlatokról, s az interneten azonnal le is foglalhatjuk a megfelelőt.

Térképek a nagyvilágból

Kár a számítógép előtt ülve is bérelhetünk autót

Földön, vízen, levegőben

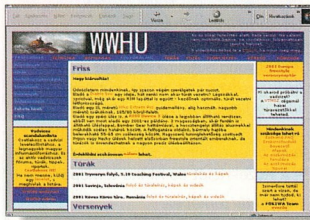
Akkor is érdemes körülnézünk a világhálón, ha vonattal, busszal vagy repülővel utazunk. A MÁV belföldi menetrendjének elektronikus változata, az *Elvira*, CD-n és interneten keresztül egyaránt elérhető. Az *Elvira* rendkívül könnyen használható, mindössze az indulási helyet, illetve a célállomást kell megadnunk, és máris megkapjuk a megfelelő vonatok listáját, menetidőkkel, állomásokkal. Az oldal egyetlen hiányossága, hogy egyelőre nem vásárolhatunk, illetve foglalhatunk jegyet az interneten, ám a cég már tervezi a szolgáltatás bevezetését.

Ami a buszos utakat illeti, a *Vólán* (www.volan.hu) egyelőre csak a nemzetközi járatai menetrendjét tette fel a hálóra, és helyet foglalni ezen az oldalon sem lehet.

A repülőgéppel utazók a *Malév* (www.malev.hu) site-ján férhetnek hozzá

a légitársaság menetrendjéhez, a belföldi irodák és a külföldi képviselők címeihez. A cég online helyfoglalási rendszerét keresztül bármely Budapestről induló járatra jegyet foglalhatunk. Ennek ellenére, hogy a rendeléshez meg kell adnunk a bankkártyánk adatait, ez csak a regisztrációhoz szükséges, fizetni személyesen kell, amikor az általunk kiválasztott Malév-irodában átvesszük a jegyeket.

A világhálón minden Budapestről induló Malév járatra maximum négy darab jegyet foglalhatunk, azaz ha nagyobb csoportban utazunk, vagy át kell szállnunk, azt továbbra is valamelyik utazási vagy Malév irodában személyesen tehet-

A vadvízi evezősök portálja

jük csak meg. Magyar légitársaságról lévén szó meglepő, hogy a járatokat és az árakat tartalmazó oldalak, valamint a helyfoglalási rendszer csak angol nyelven érhető el. Akik nem boldogulnak az angol, vagy elbizonytalanodnak az űrlap kitöltése közben, mindössze a sűgő meünpont magyar nyelvű segítségére támaszkodhatnak.

Azoknak, akik a Dunán, a Tiszán, netán a Balatonon szeretnék hajózni, mindenképpen érdemes ellátogatniuk a *Mahart* (www.mahart.hu) oldalára, ahol megtalálhatják a cég járatainak a menetrendjét.

Akik saját, esetleg bérelt autótól, mikrobusztól kelnek útra, szintén találnak megfelelő oldalakat. A www.budget.hu oldalon a *Budget* autókölcsönző online számítógépes foglalási rendszerén keresztül 1-2 percen belül akár 6 hónapra előre is foglalhatunk autót, miközben a bérleti díjat Magyarországon forintban is kifizethetjük. Ha a gépkocsit a Budget számítógépes rezervációs rendszerén keresztül foglaljuk le, fizethetünk előre, illetve utólag készpénzben vagy átutalással, illetve a helyszínen hitelkártyával vagy Budget Hitelkártyával.

Ha hosszú útra indulunk, esetleg külföldre, érdemes olyan konstrukciót választanunk, amely korlátlan kilométerhasználatot tartalmaz. Amennyiben rövidebb távolságra megyünk, praktikus az olcsóbb bérleti díjakat választanunk, ám ilyenkor a megtett kilométerek után felárát kell fizetnünk. Bármilyen megoldás mellett döntünk is, a biztosítási díjat semmiképp nem spórolhatjuk meg, ami a gépkocsi kategóriájától, valamint attól függően, hogy Magyarországra vagy külföldre kívánunk-e utazni, más-más összeget jelent.

Az Elvira oldalain részletes menetrend segíti az utazókat

pontban szerepelnek az ilyen jellegű ajánlatok.

Az utóbbi években Magyarországon is egyre népszerűbbek a kateletyaszállók, amelyek ajánlataival a világhálón is találkozhatunk. Jó példa erre a *Duna-lypó Nemzeti Parkban lévő Királyrét kastély-hotel*, melynek weboldala a www.kiralyrret.hu oldalon érhető el. A lap készítői jól

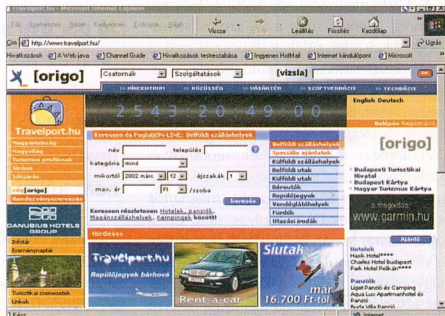
megtalálták a történelmi és a természetföldrajzi leírások és a praktikus információk egyensúlyát, így egy szép, de hasznos oldalt láthatunk. Azoknak, akik nem ismerősek a Börzsönyben, egy autóstérkép segít az eligazodásban, míg a szolgáltatásokról, rendezvényekről és a kivethető szobákról képes összefoglalót olvashatunk. Legyen a kastély bármilyen régi is, a kiszolgálásnak és a programoknak a mai igényeknek kell megfelelniük. A Királyrétre látogatók vadászhatnak, lovolgathatnak, horgászhatnak, sőt a külön erre a célra elkülönített parkban még paintballozhatnak is, de az épület konferenciának, lakodalmaknak is helyet ad.

Megtervezett útvonalak

Aki már görnyedt órák hosszat egy autótatlaz fölött, bizonyára nagyra értékeli a www.michelin.com oldalon elérhető útvonaltervező szolgáltatást. Nincs más dolgunk, mint kiválasztani az indulási helyet, valamint a célállomást, és a program máris megadja a leggyorsabb, a legrövidebb, az útdíj nélküli vagy éppen a legtöbb autópályát tartalmazó útvonalat. Megkönnyíti a döntést, ha megadjuk au-

tókn fogyasztását és az üzemanyag literenkénti árát, ugyanis ezek költségeit is összehasonlíthatjuk. A térképet és az útvonaltervet nem csak a hálón nézegethetjük, hanem ki is nyomtathatjuk, így térkép nélkül, akár ezzel is elnavigálhatunk.

Ha a program az adott útra érvényes legmagasabb sebességet venné alapul, a kiszámított menetidő meglehetősen pontatlan lenne. Éppen ezért a szoftverek zöménél kiválaszthatjuk a vérmérsékletünknek megfelelő sebességet – gyors, átlagos,

Az Origo utazási portálja

lassú –, így a program némileg pontosabban képes megbecsülni a várható menetidőt.

A Michelin útvonaltervezőjének készítői az útba eső városok szálláshelyeit, éttermeit és turisztikai látnivalóit is gyűjtötték, így nem jelenthet gondot, ha enni szeretnénk, vagy éppen mégis beiktatunk egy pihenőnapot. Ha a szoftver által ajánlott útvonal határátelőire kattintunk, megtudhatjuk az adott országra érvényes legfontosabb szabályokat – a szükséges papírokat, sebességhatárokat, mennyi a még elfogadott véralkoholszint, kell-e gyerekülés – így megelőzhetjük a kellemetlen meglepetéseket.

Elvileg a *Shell* (www.shell.hu) programját is felvértezték hasonló funkciókkal – például éttermet, szállodát, töltőállomást kereshetünk az útvonal mentén –, ám a keresésekre egyik esetben sem akadt megfelelő találat. A Michelin szoftverének érdekessége, hogy indulási pontként, illetve célállomásként nem csak a városokat, de ezek repülőtereit is megadhatjuk, így ha repülővel érkezünk, majd onnan például bérlet autóval utazunk tovább, akkor is sikerrel használhatjuk az útvonaltervezőt.

FÜLÖP NORBERT

Ínyenceknek

Különlegességekből, specialitásokból sincs hiány az interneten. A *Magyar Lovas Turisztikai Szövetség* honlapján (www.equi.hu) nemcsak a lovaglóhelyek elérhetőségeivel, szolgáltatásaival ismerkedhetünk meg, de más, a sporttal kapcsolatos információkat is elérhetünk. Aki még nem tud, ám szeretne megtanulni lovagolni, az is találhat magának megfelelő programot az interneten. A soproni *Lomnici lovasiskola* (www.nexus.hu/lomnici-lovasiskola/) például gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt kínál lovaglóleckéket. Akit érdekel, még fjszátot is tanulhat, sőt ha valaki saját lovat szeretne, megnézheti, milyen állatokot kínálnak éppen eladásra.

A falusi turizmus ugyan még gyerekcipőben jár, néhány ajánlattal azért a hálón is találkozhatunk. A www.agroservice.hu/agrotours/ oldalon a Budapest, a Balaton, a Cserhát és a Körösök környékeinek szállásai közül csemegezhethetünk. Újdonság, hogy akár az interneten is lefoglalhatjuk a kiszemelt szálláshelyet, ám ennek véglegesítéséhez még egy megerősítés szükséges, e-mailben, faxon vagy telefonon. A katalógusban szereplő házak mellett láthatjuk a korábbi foglalásokat is, piros színnel a megerősítetteteket, feketével az elküldötteket.

Érdekese módon egy Mohács-szigeti tanya tulajdonosa egészen jó lappal van jelen a hálón, hiszen weboldalán (www.mocomp.hu/falusi/) nemcsak az általa nyújtott szolgáltatásokat, a környék látnivalóit ismerhetjük meg, de akár e-mailben azonnal helyet is foglalhatunk magunknak. A falusi turizmus iránt érdeklődőknek érdemes az utazási portálokon is szétnézniük, itt többnyire külön menü-

Mostanában nincs túl nagy mozgás a CD-olvasók piacán. Talán ki lehet jelenteni, hogy ezek a készülékek mára elérték fejlettségük felső határát, legalábbis az olvasási sebesség tekintetében. A jelenleginél gyorsabb meghajtók már nem nagyon várhatók, egyszerűen azért, mert fizikailag nem lehet megvalósítani őket. Tulajdonképpen már a mai meghajtók sebessége is inkább elméleti, szinte soha sem olvasnak olyan gyorsan – ez a tesztből is világosan fog látszani.

A DVD-meghajtóknál más a helyzet. Nemrég jelentek meg a 16-szoros sebességgel olvasó készülékek, bár ez is csak a gyakorlatban ritkán fennálló ideális esetben érvényes, általában az egyrétegű lemezek esetében. (Itt szeretnénk megköszönni a *Napfény Kft.*-nek, hogy ezt a DVD-lemezt a teszteléshez rendelkezésünkre bocsátotta.) Egyre szélesebb körben kezdenek elterjedni a *combo meghajtók* is. Ezek képesek DVD-k olvasására, CD-k (újra)írására, azonban általában lassabban, és nem feltétlenül olyan minőségben, mint hagyományos társaik. A beszerzésüket tehát elsősorban azoknak ajánljuk, akik a DVD-filmek nézése mellett hav néhány CD-t is szeretnének megírni maguknak.

Tesztünkéről

A meghajtók tesztje a *Nero InfoTool* nevű program indításával kezdődött. Ez támogatott minket a készülék által támogatott formátumokról, a puffer méretéről és névleges olvasási sebességéről. Ezután következett a tényleges sebességteszt. A DVD-olvasóknál egy filmet tartalmazó

DVD- ÉS CD-OLVASÓK TESZTJE

Információs Korongok

Jó pár éve annak, hogy napvilágot láttak az első CD-olvasók, de még ma is a kompaktlemez az adattárolás alapvető eszköze. Időközben megjelentek a DVD-lemezek is, ám inkább csak filmek tárolására használják őket. Tesztünkben igyekszünk beszámolni a piac újdonságairól mindkét kategóriában, különös tekintettel DVD-mellékletünkre.

egyrétegű lemezt olvastunk be a *DVDSpeed* nevű programmal, amely az olvasás sebességén kívül még a lemez elérési idejét, a processzorhasználatot, a felpörgési és a leállási időt is mérte. Mind a DVD-, mind a CD-meghajtóknál lefutattuk a *Nero CDSpeed* programot, amely az előzőekhez hasonló adatokat szolgáltatott frott, újraírott illetve gyári CD-lemez olvasásakor. Ennél a lépésnél alkottunk képet a készülék hangosságáról is, megvártuk míg a lemez kellőképpen felpörög, és szubjektíven értékeltük a zaj erősségét. Amikor ezekkel elkészültünk jöhetett a hibajavítási képesség (hibaérzékenység) vizsgálata a *CDDAE* program segítségével.

Először egy káros audiolemez tabb grabbtünk be teljes egészében (már ha képes volt erre a meghajtó). Feljegyeztük, hogy milyen gyorsan olvasta a lemezt, és hogy mennyi hibát talált a meghajtó egy gyengén, egy közepesen és egy nagyon káros sávon. Több készüléknel is előfordult, hogy a károsabb sávokat már nem is tudta beolvasni, olvasási hibával leállt. Sajnos ezekben az esetekben nem tudtuk meghatározni, hogy a teljes lemezen összesen mennyi hibát érzékelt az olvasó. Megjegyezzük, hogy ennél a tesztünknel is ugyanazt a káros lemezt használtuk, mint az előző számunkban megjelent CD-író tesztnél, a lemez harmadik sávja

Készülékjellemzők

A készülék típusa	puffer-méret	Specifikált sebesség						Támogatott formátumok									
		CD olvasás	DVD olvasás	CD írás	CD újraírás	CD-R	CD-RW	CDDA	Video-CD	CD-Text	CD+G	C2 Errors	DVB-ROM	DVD-RAM	DVD-R	CVD RW	
Asus E616	512 kB	48 x	16 x	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	---	olvas	---	olvas	olvas	
Toshiba SD-M1612	512 kB	48 x	16 x	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	x	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	
Freecom / Toshiba SD-M1502	128 kB	48 x	n.a	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	x	olvas	---	olvas	olvas	
Samsung SD-616	512 kB	48 x	16 x	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	---	olvas	---	---	---	
Panasonic SR-8587	256 kB	48 x	16 x	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	---	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	
NEC DV-5800A	512 kB	48 x	16 x	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	x	olvas	---	olvas	olvas	
Pioneer DVD-116	256 kB	40 x	n.a	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	---	x	olvas	---	olvas	olvas	
LG DRD-8160B	512 kB	48 x	16 x	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	---	olvas	---	olvas	olvas	
Philips RWDV2010	2 MB	40 x	12 x	20 x	10 x	ír / olvas	ír / olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	x	olvas	---	---	---	
Freecom / Samsung SM-308B	2 MB	32 x	8 x	8 x	4 x	ír / olvas	ír / olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	---	olvas	---	olvas	olvas	
Teac CD540E	128 kB	40 x	---	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	x	---	---	---	---	
LG CDR-8520B	128 kB	52 x	---	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	---	x	---	---	---	---	
Asus CD-S520/A	128 kB	52 x	---	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	x	---	---	---	---	
Samsung SC-152L	128 kB	52 x	---	---	---	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	olvas	x	---	---	---	---	

Teszt

Mérési adatok

Típus	Hibás lemez				Jó lemez		
	Olvásás (lemez eleje/vége/átlagos)	Gyengén karcos sáv	Közepesen karcos sáv	Erősen karcos sáv	Hibák száma összesen	Olvásás (lemez eleje/vége/átlagos)	Hibák száma összesen
DVD meghajtók							
Asus DVD-ROM E616	20,9 / 30,1 / 30,0	0 (0,00 %)	23356 (0,05 %)	63541654 (71,03 %)	190521196 (26,73%)	18,1 / 33,9 / 25,5	0 (0,00%)
Panasonic SR-8587	10,4 / n.a / n.a	408 (0,00 %)	130479 (0,30 %)	read error	n.a	9,1 / 17,0 / 13,0	0 (0,00%)
Freecom / Toshiba SD-M1502	7,5 / n.a / n.a	475 (0,00%)	14925150 (35,86%)	read error	n.a	8,6 / 8,7 / 8,7	0 (0,00%)
Toshiba SD-M1612	14,2 / n.a / n.a	307 (0,00 %)	read error	read error	n.a	14,0 / 26,2 / 20,1	0 (0,00%)
Samsung SD-616	12,3 / n.a / n.a	0 (0,00 %)	16005 (0,04%)	read error	n.a	12,2 / 12,4 / 12,4	0 (0,00%)
NEC DV-5800A	13,7 / 1,4 / n.a	1628 (0,00%)	22097 (0,05%)	376236 (0,42 %)	n.a	12,6 / 23,3 / 18	44 (0,00%)
Pioneer DVD-116	16,5 / 15,9 / n.a	0 (0,00 %)	18528 (0,04%)	619113 (0,69 %)	n.a	16,3 / 16,2 / 16,3	0 (0,00%)
LG DRD-8160B	12,6 / 12,8 / 12,7	0 (0,00 %)	86252 (0,2%)	88787070 (99,25 %)	237785657 (33,37%)	12,4 / 12,7 / 12,7	0 (0,00%)
Combo meghajtók							
Philips RWDV2010	17,6 (4,0 / n.a	186 (0,00%)	41869189 (97,78%)	88838742 (99,31 %)	n.a	18,1 / 28,1 / 25,1	0 (0,00%)
Freecom / Samsung SM-308B	11,5 / n.a / n.a	111 (0,00%)	46625 (0,11%)	read error	n.a	10,7 / 19,9 / 15,3	0 (0,00%)
CD meghajtók							
LG CRD-8520B	8,6 / 17,5 / 13,0	297 (0,00%)	77418 (0,18%)	14244214 (15,92 %)	136283384 (19,12%)	7,6 / 13,3 / 10,8	0 (0,00%)
Asus CD-S520/A	19,7 / 31,4 / 30,1	0 (0,00 %)	1163048 (2,72 %)	37917900 (42,39 %)	109968252 (15,45 %)	16,6 / 31,9 / 24,2	0 (0,00%)
Samsung SC-152L	8,0 / 8,0 / 8,0	0 (0,00 %)	30751 (0,07%)	14329097 (16,02 %)	156027071 (21,89 %)	7,9 / 8, 0 / 8,0	0 (0,00%)
Teac CD-540E	4,5 / 9,1 / n.a	36 (0,00 %)	56466 (0,13%)	22345889 (24,98 %)	n.a	4,6 / 8,5 / 6,5	0 (0,00%)

szerepel ebben a tesztben gyengén karcosként. Érdemes összehasonlítani, hogy ugyanezen a sávon a CD-írók nagyságrenddel több hibát találtak.

Ezután egy jó állapotban lévő zenei lemezt is begrabbeltünk. Érdekes, hogy volt olyan meghajtó, amely még ezen a CD-n is talált hibát. Combo meghajtóknál meg kellett vizsgálni a CD-írást is. Írószoftvertként az *Adaptec Easy CD Creator*t használtuk, s csupán egy, kevés nagy fájl tartalmazó lemezt írtunk az egyes készülékekkel. Az írás sebességét stopperrel mértük. A megírt lemez minőségét a *CDSpeed* program *CDQuality* tesztjével ellenőriztük. A mért adatokat táblázatokban tüntettük fel.

Héder Balázs
tesztelő

Véleményem

Sokra értékeltük, hogy néhány gyártó DOS-os vagy Windows 3.x-es meghajtó-programot is mellékel a készülékekhez, mert igaz, hogy kevesen használják már a fenti rendszereket, de elképzelhető, hogy vannak olyanok, akik nem engedhetik meg maguknak, hogy komolyabb, drága számítógépet vásároljanak, így a szerényebb képességű masinájukon kénytelenek valamelyiket használni a kettő közül. Igaz, ez leginkább a CD-ROM-meghajtók eseté-

ben igazán fontos, hiszen hiába működik egy DVD-olvasó mondjuk DOS alatt, ha a rendszer teljesítménye nem teszi lehetővé a DVD-filmek lejátszását. Másik észrevétel, hogy a mai kapható azonos célú készülékek közül nagyon nehéz kiválasztani a legjobbat. Egyik típusnak egyáltalában, egy másiknak egészen másban rejlik az erőssége. Mindent összevetve ki derült, hogy a legtöbb tesztelt meghajtó körülbelül egy szintet képvisel, ezt a színvonalat csak egy-két típus haladta meg. Látszik is, hogy a készülékekre adott összpontszámoknak nincsen túl nagy szórásuk.

ASUS E616

DVD-ROM

A DVD-olvasó az ASUS termékekre jellemző zsiléses dobozban érkezett. A szokásos kiegészítőknél (audio kábel, IDE kábel) mellékeltek hozzá DOS/Win 3.x-es meghajtószoftvert 3,5-es flopin, az *AsusDVD* nevű filmnéző programot CD-lemezen és egy kézikönyvet. Ismeri a

DDSS II technológiát, amely a készülék rázkódását csökkenti, védve a számítógép házát is a rezonanciától. Működés közben közepesen volt hangos. A lemezeket CAV-módban olvasta, a sebességére nem lehet panasz, bár érdekes módon az írott CD-nél a lemez végén az olvasás lelassult. A behelyezett médiumokat kicsit lassan olvasta be. A hibajavítása nagyon jó, rendkívül gyorsan tudta beolvasni az egész (!) karcos zenei lemezt. Igaz hogy az egyik igen sérült sávon 71,03 %-ban talált hibát, és az így begrabbelt zene visszajátszásánál már élvezhetetlen, nyenyire karcos lemezzel viszont a gyakorlatban ritkán találkozhatunk.

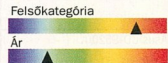
INFORMÁCIÓK

Gyártó: Asus
Típus: DVD-ROM E616
Forgalmazó: Ramiris Rubin Rt.
Internetem: www.asus.com; www.ramiris.hu
Nettó ár: 19 400 Ft

Értékelés	1	2	3	4	5
Sebesség: 36	1	2	3	4	5
Hibajavítás: 35	1	2	3	4	5
Zaj: 12	1	2	3	4	5

CP 2002/5

83 pont

- + jó hibajavító képesség, sok támogatott formátum
- kicsit lassan ismer fel a behelyezett lemezt

Mérési adatok (DVDSpeed)

Típus	Olvasási sebesség			Olvasás típusa		Elérési idő [ms]			CPU használat			
	Lemez fajlaja	Átlagos	Lemez elején	Lemez végén		random	1/3	teljes	1X	2X	4X	8X
DVD-meghajtók												
Asus DVD-ROM E616	DVD-ROM	11,48	6,52	13,9	CAV	98	120	172	7%			
	CD-R	35,97	21,47	20,13	CAV	85	95	142	1%	2%	3%	6%
	CD-RW	24,49	14,69	32,25	CAV	94	94	142	0%	1%	3%	5%
	CD-ROM	37,37	20,43	49,33	CAV	87	97	142	1%	1%	3%	5%
Toshiba SD-M1612	DVD-ROM	11,34	6,54	15,07	CAV	1	1	1	6%			
	CD-R	35,61	21,15	46,92	CAV	1	1	1	1%	3%	13%	18%
	CD-RW	31,97	21,56	26,57	P-CAV	1	1	1	1%	2%	13%	18%
	CD-ROM	36,25	21,48	47,79	CAV	1	1	1	1%	2%	13%	18%
Freecom / Toshiba SD-M1502	DVD-ROM	11,34	6,53	14,65	CAV	1	1	1	2%			
	CD-R	35,98	21,34	47,41	CAV	1	1	1	2%	1%	3%	6%
	CD-RW	14,95	8,97	19,65	CAV	1	1	1	2%	1%	3%	8%
	CD-ROM	36,64	21,72	48,30	CAV	1	1	1	2%	1%	2%	6%
Samsung SD-616	DVD-ROM	11,60	6,7	15,07	CAV	80	90	144	12%			
	CD-R	35,58	20,3	45,46	CAV	82	85	159	0%	1%	3%	5%
	CD-RW	18,59	11,15	24,42	CAV	90	86	152	2%	1%	3%	5%
	CD-ROM	36,36	20,71	49,25	CAV	81	87	151	0%	1%	2%	5%
Panasonic SR-8587	DVD-ROM	11,13	6,6	10,65	P-CAV	97	99	181	5%			
	CD-R	36,31	20,83	47,85	CAV	78	90	159	1%	1%	2%	5%
	CD-RW	16,71	10,02	21,96	P-CAV	74	90	152	1%	1%	3%	5%
	CD-ROM	36,39	21,47	48,00	CAV	75	90	157	1%	1%	2%	5%
NEC DV-5800A	DVD-ROM	5,17	2,98	6,89	CAV	99	112	178	6%			
	CD-R	35,14	20,87	46,31	CAV	85	104	170	1%	1%	3%	5%
	CD-RW	24,17	14,49	31,77	CAV	87	100	169	0%	1%	2%	5%
	CD-ROM	35,82	21,23	47,21	CAV	87	102	174	0%	1%	2%	5%
Pioneer DVD-116	DVD-ROM	10,37	6,58	7,5	CAV	89	99	172	6%			
	CD-R	31,68	18,82	41,73	CAV	91	100	180	2%	3%	6%	12%
	CD-RW	24,18	14,49	31,78	CAV	91	100	175	1%	2%	6%	7%
	CD-ROM	32,25	19,12	42,44	CAV	91	99	180	1%	3%	7%	10%
LG DRD-8160B	DVD-ROM	5,84	3,26	7,77	CAV	94	103	177	5%			
	CD-R	36,84	21,14	48,58	CAV	93	110	193	0%	1%	2%	6%
	CD-RW	19,16	11,48	25,18	CAV	99	110	173	0%	1%	2%	5%
	CD-ROM	37,17	21,48	49,02	CAV	96	115	168	0%	1%	2%	5%
Combo meghajtók												
Philips RWDV2010	DVD-ROM	6,08	3,51	8,09	CAV	124	133	188	7%			
	CD-R	30,54	18,14	40,23	CAV	96	98	153	2%	3%	6%	9%
	CD-RW	30,16	18,23	31,13	P-CAV	91	104	156	2%	4%	7%	12%
	CD-ROM	31,08	18,43	40,84	CAV	93	97	153	1%	2%	5%	10%
Freecom / Samsung SM-3088	DVD-ROM	5,97	3,44	7,93	CAV	94	105	174	12%			
	CD-R	24,19	14,37	31,87	CAV	90	95	173	1%	3%	6%	11%
	CD-RW	17,68	10,78	16,14	P-CAV	100	103	180	2%	3%	6%	11%
	CD-ROM	24,61	14,48	32,45	CAV	90	94	170	1%	3%	5%	11%
CD-meghajtók												
Teac CD540E	CD-R	31,04	18,42	40,89	CAV	67	74	134	0%	1%	2%	5%
	CD-RW	30,63	18,36	40,25	CAV	64	72	129	1%	1%	3%	5%
	CD-ROM	30,73	18,12	40,51	CAV	65	72	130	1%	1%	3%	5%
LG CDR-8520B	CD-R	27,16	8,31	50,8	CAV	79	90	150	1%	2%	5%	10%
	CD-RW	14,14	8,48	18,58	P-CAV	89	96	164	1%	2%	5%	20%
	CD-ROM	39,49	21,95	52,02	CAV	79	90	152	1%	3%	5%	10%
Asus CD-S520/A	CD-R	39,11	22,94	51,66	CAV	83	103	151	1%	2%	4%	9%
	CD-RW	19,21	11,51	25,25	CAV	111	116	188	1%	2%	5%	8%
	CD-ROM	39,83	23,45	52,54	CAV	80	93	138	1%	2%	3%	9%
Samsung SC-152L	CD-R	37,26	21,3	50,61	CAV	80	95	166	1%	3%	5%	10%
	CD-RW	20,52	12,25	26,86	CAV	82	99	209	1%	2%	5%	10%
	CD-ROM	38,26	21,83	51,97	CAV	79	92	167	1%	2%	5%	10%

Feljegzési idő [s]	Leátlási idő [s]	Lemez kiadás [s]	Lemez b. évétel [s]	Médium felismerés
3,5	7,7	1,76	1,45	8,92
3,09	7,26	1,78	1,45	8,28
5,19	6,93	1,78	1,44	8,66
2,89	6,81	1,78	1,45	8,57
1,2	3,6	2,8	1,48	3,45
1,13	3,09	2,74	1,48	4,73
1,12	2,94	2,74	1,48	4,76
1,15	2,93	2,74	1,48	4,27
1,64	3,05	2,67	1,47	5,08
1,65	3,13	2,67	1,47	6,23
1,53	1,70	2,67	1,47	6,29
1,53	3,02	2,67	1,47	6,07
5,63	3,9	1,16	1,09	7,09
2,92	3,14	1,15	1,09	7,33
2,21	2,42	1,16	1,09	7,17
5,22	3,56	1,21	1,09	7,00
2,2	0,0	4,17	1,51	10,26
1,76	0,0	4,66	1,5	9,74
1,70	0,0	3,82	1,49	9,53
2,10	0,0	4,58	1,49	8,99
1,2	1,5	1,45	1,13	7,10
1,26	2,97	1,39	1,13	9,92
1,09	2,03	1,38	1,12	8,8
1,17	2,80	1,37	1,12	8,65
0,9	3,1	1,2	4,05	3,88
1,00	2,89	1,19	4,23	2,81
1,19	2,06	1,19	4,46	2,57
1,15	2,69	1,19	4,24	2,59
8,01	3,81	1,26	8,64	0,04
2,24	3,76	1,46	6,50	0,03
2,23	2,75	1,25	6,30	0,01
2,13	3,48	1,46	7,39	0,02
4,00	1,09	2,34	9,16	0,01
2,95	2,67	2,54	8,20	0,01
2,92	2,48	1,97	8,15	0,04
3,88	2,50	1,94	8,84	0,01
3,2	2,6	1,29	1,07	6,24
2,29	3,17	1,36	1,06	8,32
2,09	2,59	1,36	1,06	8,79
1,34	3,10	1,37	1,06	7,88
1,48	0,12	5,67	7,98	0,02
1,09	0,12	5,49	11,15	0,04
1,39	0,12	5,39	7,83	0,02
4,80	4,23	1,32	1,08	11,10
2,18	2,40	1,32	1,08	12,53
4,37	4,05	1,32	1,08	10,78
3,46	7,58	2,31	1,64	5,05
3,44	5,06	2,63	1,64	4,8
3,46	7,58	2,33	1,64	5,05
10,56	1,89	1,05	1,06	5,72
1,50	2,36	1,05	1,06	2,25
1,81	2,31	1,04	1,06	7,03

Audio CD olvasása, hibajavítás

Meghajtó	jó lemez			Hibás lemez	
	olvasás [lemez eleje / vége]	Hibák száma [lemez eleje / vége]	összes hiba	olvasás [3. sáv / 6. sáv]	hibák száma [3. sáv / 6. sáv]
PHILIPS PCRW3210	17,9 / 29,7	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	17,2 / 5,6	23784 (0,04%) / 431916 (0,43%)
TEAC CD-W534E	18,3 / 34,4	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	23,9 / 7,4	0 (0,0%) / 0 (0,0%)
SONY CRX175E2	16,4 / 29,1	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	19,1 / 8,3	0 (0,00%) / 55021 (0,06%)
SONY CRX175E	16,6 / 28,9	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	track read error	track read error
PLEXTOR PX-W4012TA	17,8 / 33,4	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	19,7 / 24,4	0 (0,00%) / 122744 (0,07%)
PLEXTOR PX2410TA	17,8 / 33,4	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	19,7 / 24,4	0 (0,00%) / 122744 (0,07%)
LG GCE-8240B	16,6 / 26,2	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	24,4 / 25,9	46 (0,00%) / 103073 (0,06%)
LG GCE-8320B	16,6 / 30,9	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	24,5 / 31,2	0 (0,00%) / 113 (0,00%)
NEC NR-7800B	n.a / n.a	n.a / n.a	n.a / n.a	n.a / n.a	n.a / n.a
ASUS CRW1610A	13,0 / 24,3	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	19,1 / 24,3	0 (0,00%) / 148983 (0,09%)
TDK CDRW321040X	16,5 / 21,3	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	24,4 / 20,6	0 (0,0%) / 255692 (0,26%)
FREECOM 32A	16,2 / 15,9	0 (0,0 %) / 0 (0,0%)	0 (0,0%)	10,1 / 1,2	18886 (0,02%) / 627633 (0,63%)

KISLEXIKON

DVD-R : 1997-ben megjelent egyszerű íráható lemezformátum, szerves hordozófesték technológiát használ. Kapacitása 4,37 Gbájt (4,7 milliárd bájt). Kétféle változata van: a fejlesztői és az általános, otthoni felhasználásra szánt.

DVD-RAM: 1998-ba debütáló több ezerszer íráható lemezformátum. A korongok kapacitása 4,37 Gbájt. Fázisváltós és magneto-optikai technológiák keverékét használja. Ez a legjobb számítógépes DVD-formátum, a hibakezelése és a gyors elérésű CLV formátum miatt. Kétféle tokozásban készül, az egyik le van zárva, a másikkól ki lehet venni a lemezt, de a korongokat mindkét esetben csak tokozott állapotban lehet írni.

DVD-RW: 1999-ben jelent meg, a Pioneer fejlesztette ki a DVD-R alapján. Ezek a lemezek is több ezerszer íráhatók. Háromféle változata létezik (1.0;1.1; 1.1B), valamennyi kapacitása 4,37 Gbájt.

DVD+RW: a DVD-RW technológiára épülő formátum. Nagyon sokszor íráható, a kapacitása 4,37 Gbájt.

DVD+R: 2002 közepén várható a megjelenése. Ez lesz a DVD+RW egyszerű íráható változata.

CD+G: (Compact Disc and Graphics).

A zenei CD-lemez bizonyos sávjaiiban grafika található. Nem igazán használják, régi formátum. Megfelelő lejátszóval megjeleníthetjük ezt a grafikát.

CD-TEXT Hasonló a CD+G-hez, csak az említett sávokban szöveget helyeztek el (például a lemez és a sávok adatai), és ez a szöveg jeleníthető meg az arra alkalmas lejátszóval.

C1 és C2 hibajavítás: A CD-nél két szintje van a hibajavításnak. A C1 javítja az alacsonyabb szintű bithibákat, a C2 pedig bájtkora vonatkozik.

1X-es DVD sebesség: 1,32 Mbájt/s adatátviteli sebességnek felel meg, ez annyi, mint a 9-szeres CD sebesség. A tesztelt DVD-meghajtók 16-szoros sebessége pedig elméletileg a 21,13 Mbájt/s-mal egyezik meg.

RPC-II: (Region Protection Coding) Régióvédő kódolás. Kettes változata engedélyezi a felhasználónak, hogy a DVD-olvasó régióködjét (általában ötször) testközelegesen megváltoztassa.

DDSS-II: (Double Dynamic Suspension System) Az ASUS által kifejlesztett technológia, amely a magas fordulatszámon üzemelő meghajtó remegését korlátozza, így akadályozza meg, hogy esetleg berezonáljon a számítógép háza.

Toshiba SD-M1612

DVD-ROM

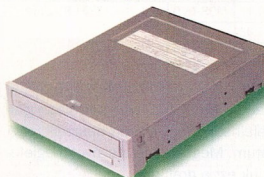

Az SD-M1612 típusjelzésű DVD-olvasónak is a dobozos változata került tesztlaborunkba. A csomaghoz a készüléknek kívül IDE, illetve audiókábel, kézikönyv és két CD-ROM tartozik. Az első DOS-drájer, használati utasítás, illetve FAQ kapott helyet, a második pedig a

WinDVD nevű lejátszóprogramnak a helyét. Windows 95 és ennél újabb operációs rendszerek esetében nem kell telepíteni a meghajtószoftvert. Sebesség tekintetében a készülék nem vall szégyent, külön említést érdemel, hogy az újrairrott CD-lemezeket ez a készülék olvasta a leggyorsabban. Elérési idejei önmagukért beszélnek, hihetetlenül gyorsan pozicionál a lemez egyik pontjáról a másikra. A hibajavításról sajnos nem lehet ennyi jót elmondani. A karcos lemezeknek már a közepesen sérült sávját sem tudta beolvasni, az erősen karcosról nem is beszélve, így sajnos azt sem tudtuk megállapítani, hogy összesen mennyi hibát érzékelt a korongon.

Freecom/Toshiba SD-M1502

DVD-ROM

Ez a készülék az SD-M1612 kistestvére. OEM változatban került hozzánk, így semmilyen extrát nem mellékeltek hozzá. A Windows automatikusan felismerte, nem volt szükség eszköz-meghajtóprogram telepítésére. A számítógép elindítása után csak a DMA-t kellett erre a meghajtóra is enge-

délyezni. Kevésbé fontos, de azért nem elhanyagolható tulajdonsága, hogy a tálcá rendkívül simán, „olajozottan”, halkan csúszott ki, ellentétben a sok készüléknel tapasztalható zötyögéssel. Akárcsak a másik Toshiba meghajtónak, ennek is rendkívül rövidiek a pozicionálási idejei, ebben a tekintetben messze lekörözte a tesztmezőny többi tagját. A sebességével sem volt probléma, abszolút megfelel a gyártó specifikációjának. Érdekes módon a hibajavítása jobb, mint az SD-M1612-nek, a sérült lemez közepesen karcos sávját még be tudta olvasni, csak a következő lépésnél akadt el. A hibátlan audiolemez csak igen lassan, viszont tökéletes minőségben grabbelte be.

Samsung SD-616

DVD-ROM

A tesztelt dobozos változathoz IDE és audiókábelt, DOS-os meghajtószoftvert tartalmazó floppyt és egy CD-ROM-ot is mellékeltek, amelyen a PowerDVD nevű program kapott helyet. A készülék külsőre igen dekoratív, a tálcája nem négyzetlencsés, a szélei le vannak görbítve, a tálcanyí-

tó gomb áttetsző, így a mellette lévő zöld LED hatására a gomb is zöldesen világít. Olvasási sebessége az előirtaknak megfelelő, a DVD-lemezt az előirtaknál gyorsabban olvasta be. Hibajavító képessége lehetne jobb is, a karcos tesztlemez erősen sérült sávjának beolvasásával már gondjai akadtak. Érdekes viszont, hogy a gyengén karistoltsávon ez a meghajtó találta a legkevesebb hibát. Az összes vizsgált CD-formátumot támogatja, viszont csak a gyári DVD-ROM-okat. Amikor a lemez már gyorsan pörgött a készülék belsejében, tehát nagy sebességű olvasás közben, igen erős zajt hallattott, ami esetleg a szimulátorjátékoknál lehet zavaró.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Toshiba
Típus: DVD-ROM SD-M1612
Forgalmazó: Napfény Kft.
Internet cím: www.toshiba.com
Nettó ár: 25 520 Ft

Értékelés	1	2	3	4	5
Sebesség: 37	1	2	3	4	40
Hibajavítás: 28	1	2	3	4	40
Zaj: 8	1	2	3	4	20

CP 2002/5

73 pont

- + rengeteg támogatott lemezformátum
- üzem közben hangos, gyenge hibajavítás

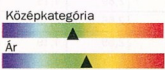
INFORMÁCIÓK

Gyártó: Toshiba / Freecom
Típus: DVD-ROM SD-M1502
Forgalmazó: Napfény Kft.
Internet cím: www.toshiba.com
Nettó ár: 25 520 Ft

Értékelés	1	2	3	4	5
Sebesség: 34	1	2	3	4	40
Hibajavítás: 29	1	2	3	4	40
Zaj: 14	1	2	3	4	20

CP 2002/5

77 pont

- + halk működés, még a tálcá is halkan csúszik
- lehetne jobb a hibajavítás

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Samsung
Típus: DVD-ROM SD-616
Forgalmazó: User's Hardware & GSM
Internet cím: www.users.hu; www.samsung.hu
Nettó ár: 14 980 Ft

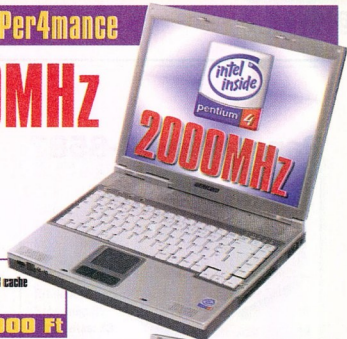
Értékelés	1	2	3	4	5
Sebesség: 35	1	2	3	4	40
Hibajavítás: 31	1	2	3	4	40
Zaj: 10	1	2	3	4	20

CP 2002/5

76 pont

- + olcsó, ehhez képest jó minőségű, gyors DVD-olvasás
- hibajavítása nem a legjobb, kissé hangos

- VIA chipset
- 1.44MB floppy meghajtó
- 53 Savag4 max. 64MB shared memória + TV-OUT
- Fax Modem 56k V90, EtherNet 10/100Mbit beépítve
- SMART kártya olvasó
- FireWire IEEE 1394 beépítve, Intra Port, 3 USB port
- Digitális 3D hangkártya, SPDIF digitális hangkimenet
- Touch Pad scroll gombbal, Windows billentyűzet
- 1x Type II PCMCIA csatlakozó
- VGA, Mikrofon, hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 325mm x 275mm x 41mm, 3.2kg, metál színben

WEBGINE Per4mance a felső kategóriás Pentium4 alapú notebook! Maximális teljesítménye 2000MHz! Gyorsabban végzi a munkáját, mint a legmodernebb asztali számítógépek többsége. A GERICOM ismét Magyarországi leggyorsabb hardverható gépet kínálja Önnek!

Ajánlott Windows XP Home operációs rendszerrel!

14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Pentium4 1800MHz / 256KB cache 8x CD írá / 8x DVD Combo Drive 256MB DDR RAM 30GB merevlemez 499.900 Ft	14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Pentium4 2000MHz / 256KB cache 8x CD írá / 8x DVD Combo Drive 512MB DDR RAM 40GB HDD 579.900 Ft

SUPERSONIC 2

- 1.44MB floppy meghajtó
- AI funkciók (kézzelvezélt vezérelhető CD lejátszás)
- ATI Radeon Mobility 32MB + TV-OUT
- Fax Modem 56k V90 beépítve
- Ethernet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve, Intra Port, 2 USB port
- SoundMAX Digitalis 3D hangkártya, stereo hangszórók
- Touch Pad scroll gombbal, Windows billentyűzet
- 2x Type II PCMCIA csatlakozó
- Súper, párhuzamos, VGA, Mikrofon, hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 308mm x 268mm x 39mm, 3kg, metál színben

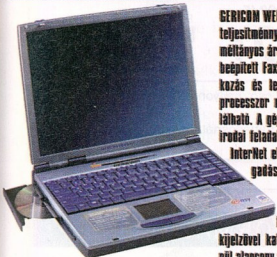
GERICOM SUPERSONIC2 a leggyorsabb Pentium III generációt képviseli. Itt az idő, hogy újragondolja a Notebookokról alkotott véleményét. A gépben minden technikai újítás jövedeljen! A notebookok új 1200MHz Tualatin processzor, a leggyorsabb videokártya, az ATI Radeon, TV kimenet, FireWire, FaxModem, hálózati kártya, hatalmas memória és merevlemez. Mástólant GSM modulál is megvásárolható, így Ön bárhol, bármikor telefonálhat vagy használhatja az internetet. Jöjjön el hozzánk és próbálja ki személyesen!

Minden SUPERSONIC 2 notebook megvásárolható Intel Pentium III Tualatin 1266MHz / 512KB cache processzorral is!

14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Celeron 1000MHz Tualatin / 256KB cache 8x DVD meghajtó 128MB SDRAM 15GB merevlemez 329.900 Ft	14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Pentium III 1000MHz / 256KB cache 8x DVD meghajtó 256MB SDRAM 20GB merevlemez 359.900 Ft	14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Pentium III 1200MHz Tualatin / 256KB cache 8x DVD meghajtó 512MB SDRAM 30GB merevlemez 429.900 Ft	15.1" TFT kijelző (1400x1050) Intel Pentium III 1200MHz Tualatin / 256KB cache ATI Rage II-Pro AGP VGA DVD + TV OUT 512MB SDRAM 30GB merevlemez 489.900 Ft

WEBGINE

GERICOM WEBGINE akár 1200MHz-es teljesítménnyel, DVD meghajtóval, igen méltányos áron! Modern tervezési ház, beépített FaxModem és hálózati csatlakozás és legalább 1000MHz-es Intel processzor minden változatban megtalálható. A gépet Windows-os otthoni és irodai feladatokat ellátására ajánljuk. Az InterNet elérése, fax küldése és fogadása, számítógép hálózatra való csatlakozás zommal lehetséges. A kristálytiszt 14.1" TFT kijelzővel kategóriáján belül hihetetlenül alacsony áron az Öné lehet!

- Intel Pentium III vagy Celeron proc.
 - 1.44MB floppy disk meghajtó
 - FaxModem 56kps V90 beépítve
 - Ethernet 10/100Mbit hálózati kártya
 - 128bit 20630 SIS Engine VGA
 - USB csatlakozó
 - 3D Positional Stereo hangkártya
 - Beépített stereo hangszórók
 - 2x PCMCIA (Type I vagy Type II)
 - Audio hi- és bemenetek
 - Mikrofon, PS/2 csatlakozó
 - Infrared Port IrDA 1.1
 - Li-Ion nagyteljesítményű akkumulátor
 - 315mm x 296mm x 38.5mm, 2.85kg
15.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Celeron 1000MHz / 256KB cache 8x CD írá / 8x DVD Combo Drive 256MB SDRAM 30GB HDD 399.900 Ft	14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Pentium III 1000MHz / 256KB cache 8x DVD meghajtó 256MB SDRAM 15GB merevlemez 299.900 Ft	14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Celeron 1000MHz / 256KB cache 8x DVD meghajtó 128MB SDRAM 6GB merevlemez 259.900 Ft

OVERDOSE-T

- MOBIL processzorral is kapható!**
- 1.44MB floppy disk meghajtó
 - FaxModem 56kps V90 beépítve
 - Ethernet 10/100Mbit hálózati kártya
 - Firewire IEEE 1394 csatlakozó
 - 128bit 20630 SIS Engine VGA
 - TV-OUT kimenet
 - 3D Stereo hangkártya
 - Beépített stereo hangszórók
 - 1x PCMCIA, 2x USB
 - Audio hi- és bemenetek
 - Mikrofon, PS/2 csatlakozó
 - Infrared Port IrDA 1.1
 - Li-Ion akkumulátor
 - Hordtáska
 - 300x254x37mm, 2.7kg
14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Pentium III 1000MHz / 256KB cache 8x DVD meghajtó 128MB SDRAM 15GB merevlemez 279.900 Ft	14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Pentium III MOBIL 1000MHz / 256KB cache 8x DVD meghajtó 256MB SDRAM 20GB merevlemez 339.900 Ft

OVERDOSE II

- Intel Pentium III processzor
 - Intel 4400 AGP chipset, 1.44MB FDD
 - ATI Rage II-Pro AGP VGA DVD + TV OUT
 - 2x USB
 - FaxModem 56kps V90 beépítve
 - Ethernet 10/100Mbit PCMCIA kártya
 - 3D Positional Stereo hangkártya
 - Beépített stereo hangszórók
 - 2x Type II vagy 1x Type II PCMCIA
 - Mikrofon, PS/2 csatlakozó
 - Infrared Port IrDA 1.1
 - Li-Ion akkumulátor
 - 310mm x 296mm x 38.5mm, 3.2kg
14.1" TFT kijelző (1024x768) Intel Pentium III 600MHz / 256KB cache 8x DVD meghajtó 256MB SDRAM 20GB merevlemez 269.900 Ft

GERICOM CO. KFT. 7100 Szekszárd, Rakóczi u. 34. B & T Irodatechnika Kft. 5600 Békéscsaba, Szarvasi út 57.

TEL.: 06-74-510-092 Fax: 06-74-510-093, gericom@t-online.net TEL.: 06-66/442-614, Fax: 06-66/520-988, besaba@t-irodatechnika.hu

GARDEX 8400 Sopron, Újteleki u. 1-5. ACOMP PEST TEL./Fax: 339-5647, 339-5648 acomp@acomp.hu

CEDRUS COMPUTER KFT. 1103 Budapest, Öbömsdi utca 1/b. ACOMP PÓLUS CENTER TEL./Fax: 419-4091, 419-4092 acomp@acomp.hu

TEL.: 433-4147, Fax: 264-8549, cedrus@citynet.hu

1162 Budapest, Szentmihályi út 131.

1162 Budapest, Szentmihályi út 131.

Fotó: M. Kovács

Panasonic SR-8587

DVD-ROM

A készülék OEM változatát kaptuk meg tesztelésre, így nem mellékeltek hozzá kiegészítőket. Külsője a megszokott stílust követi, csak a tálcá alatt található kicsi DVD-ROM felirat árulja el, hogy nem egy sima CD-olvasóról van szó. Hangerő-szabályozót és fülhallgató-kimenetet nem he-

lyeztek el rajta, ami igazából nem is hátrány, hiszen ezeket úgysem használják sokan, sőt vannak, akik nem is szeretik ezeket. A DVD-ROM-ot és az újrírható CD-lemezt P-CAV módban olvassa, átlagos sebességgel. Igen lassan ismerte fel a behelyezett korongokat, különösen a DVD-lemezt. A hibajavítási tesztnél az erősen karcos sávot már nem tudta begrabbelni, az ennél kevésbé sérült sávokon is sok hibát talált. Ki szeretnénk viszont emelni, hogy ez volt az egyik olyan meghajó a mezőnyben, amelyik a DVD-R és a DVD-RW mellett a DVD-RAM lemezeket is olvasta. Magas fordulatszámom nem mondható halknak, de azért nem is túl hangos.

NEC DV-5800A

DVD-ROM

Ebből a meghajtóból is az OEM változatot kaptunk, így semmilyen kiegészítő extra nem tartozik hozzá. Minden lemezt CAV módban olvasott, a sebessége kicsit elmaradt attól, amit elvártunk volna, különösen igaz ez a DVD-lemezek olvasására. A behelyezett médiumokat is kóstoltgatta

egy darabig, mire sikerült felismernie őket. Az írott CD esetében ez majdnem tíz másodpercig tartott. A karcos lemez mindhárom referenciasávját sikerrel grabbelte, ráadásul igen kevés hibát talált rajtuk. Ennek ellenére a hibajavítása nem tökéletes, mert a korong nyolcadik, meglehetősen sérült trackjével már nem boldogult. Szintén érdekes eredményt kaptunk az elvileg hibátlan (legalábbis a többi készülék eredményei alapján) zenei CD grabbelésénél. Ez a NEC olvasó bizony talált rajta hibát, bár mennyiségileg tulajdonképpen ez is a nullával egyenlő. Említést érdemel, hogy még magas fordulatszámom is rendkívül halkan dolgozott.

Pioneer DVD-116

DVD-ROM

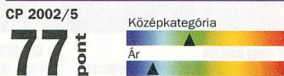
A Pioneer DVD-116-os olvasójához egy vékonyka, háromnyelvű ismertető is mellékelte (sajnos a magyar nincs közöttük) és egy kis 3,5-es lemezt, amely DOS-os eszközmeghajtót, egy DAC nevű audioprogramot DOS-hoz és ennek a windowsos megfelelőjét, a WinDAC-ot tartalmazza. A

gyári specifikáció szerint a CD-lemezeket negyvenszeres sebességgel képes olvasni, míg a DVD-eket tizenkétszeresen. A teszt során ennek megfelelően lassabbnak bizonyult, mint a 48/16-os meghajtók, viszont a kategóriájában nem kellett szégyenkeznie. Sőt, a DVD-lemezt majdnem olyan sebességgel olvasta, mint tizenhatszorosa társai. A karcos zenei lemezt is viszonylag gyorsan grabbelte be, már amelyik sávnál képes volt erre. Sajnos a durvábban rongálódott esetében olvasási hibával leállt. A DVD-RAM típusú korongok kivételével minden más vizsgált formátummal elboldogult, elég gyorsan fel is ismeri ezeket a médiumokat. A hangereje átlagos.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Panasonic
Típus: DVD-ROM SR-8587
Forgalmazó: User's Hardware & GSM
Internetcim: www.users.hu; www.panasonic.com
Nettó ár: 15 740 Ft

Értékelés	
Sebesség: 34	40
Hibajavítás: 31	40
Zaj: 12	20

+ viszonylag olcsó, DVD-RAM támogatás

- lassú lemezfelismerés

INFORMÁCIÓK

Gyártó: NEC
Típus: DVD-ROM DV-5800A
Forgalmazó: User's Hardware & GSM
Internetcim: www.users.hu; www.nec.com
Nettó ár: 15 480 Ft

Értékelés	
Sebesség: 31	40
Hibajavítás: 33	40
Zaj: 18	20

+ olcsó, nagyon halk

- az átlagosnál lassabb olvasás

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Pioneer
Típus: DVD-ROM DVD-116
Forgalmazó: User's Hardware & GSM
Internetcim: www.users.hu; www.pioneer.com
Nettó ár: 16 800 Ft

Értékelés	
Sebesség: 31	40
Hibajavítás: 33	40
Zaj: 14	20

+ viszonylag gyors DVD-olvasás, sok támogatott lemezformátum

- a hibajavító képessége messze nem tökéletes

LG DRD-8160B

A csomagolás felnyitása után nem kellett csalódnunk. Az LG önmagához híven valóságos könyvet mellékel a meghajtóához, amelyben igen részletes használati/telepítési utasítást, hibaelhárítási tanácsokat találunk, ráadásul magyar nyelven is. A dobozban található még természetesen a meg-

DVD-ROM

szokott kábeleken kívül) egy CD, amelyen a *Cyberlink PowerDVD* program kapott helyet. A készülék egyébként nem igényel meghajtóprogramot, a Windows automatikusan felismeri. A PowerDVD a település után egy monitorizstet is végrehajt. Ennek a típusnak is rendkívül simán, zötyögésmentesen és halkan nyílik a tálcája. Érdeemes megemlíteni azt is, hogy ez a meghajtó terhelte a legkevésbé a központi processzort olvasás közben, számottevő különbséget főleg a DVD-lemezek esetében tapasztaltunk, igaz ezeknél a médiumoknál némileg lassabban végezte a munkát. A karos lemeze valamennyi sávját gond nélkül grabbelte be.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: LG
Típus: DVD-ROM DRD-8160B
Forgalmazó: LG Magyarország Kft.
Internet cím: www.lgeus.com
Nettó ár: 20 500 Ft

Értékelés	1	20
Sebesség: 32	1	40
Hibajavítás: 33	1	40
Zaj: 16	1	20

CP 2002/5

81 pont

- + viszonylag jó hibajavító képesség, halk működés
- kicsit lassú a DVD lemezek olvasása

Philips RWDV2010

Öröm volt működésbe helyezni a Philips combo meghajtót: a készülék tervezői megint valami újat alkottak. A tálcán egy ezüstös sávot találunk díszítésképpen, tálcá alatt középen pedig egy széles vékony lámpát, amely tulajdonképpen egy átlátszó műanyag, LED-del megvilágítva

Combo meghajtó

hátulról. A lámpa két oldalán két pici LED található. Ha CD-lemezt helyezünk a meghajtóba, a bal oldali világot kéken, ha DVD-t, akkor a jobb oldali, miközben a lemezek olvasásánál a középső nagy lámpa kéken, lemezek írásánál pirosan világit. A termékhez a szükséges kábeleken kívül három CD-t mellékeltek, amelyeken a *PowerDVD*, a *Roxio Easy CD Creator* és az íróként való használathoz szükséges meghajtóprogramok találhatók. A csomag egy 74 perces írható és egy szintén 74 perces újrairható CD-t is tartalmaz. A tesztlemezeket a tőle elvárt sebességgel olvasta. Az íráshoz egyébként a Buffer Underrun Protection technológiát használja.

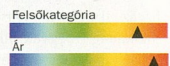
INFORMÁCIÓK

Gyártó: Philips
Típus: Combo RWDV2010
Forgalmazó: Napfény Kft.
Internet cím: www.philips.hu
Nettó ár: 51 920 Ft

Értékelés	1	40
Sebesség: 32	1	40
Hibajavítás: 32	1	40
Zaj: 16	1	20

CP 2002/5

80 pont

- + látványos külső, jó minőségű CD-írás, gyors CD-grabbelés
- viszonylag gyenge hibajavítás

Freecom/Samsung SM-308B

Testünk másik combo meghajtója a Samsung terméke. Ehhez a készülékhez is a *Roxio Easy CD Creator*-t és a *PowerDVD*-t mellékelik. Kapunk hozzá még DOS-os drájvert, illetve egy szép vastag kézikönyvet. Első látásra feltűnik, hogy a készülék nagyon rövid, a hátulja pedig

Combo meghajtó

„csapott”, így könnyebben hozzáférhetőnk a csatlakozókhoz. Ennél a típusnál érezhetően jelentkezik a combo meghajtók legnagyobb hátránya. Sok mindenre képes, de egyikben sem tökéletes. 32-szeres CD olvasási sebességével jóval lassab a többi készülékénél, ugyanez érvényes a DVD-lemezekre is. Ezzel szemben tudunk vele CD-t (újr)írni. Egy 650 Mbájtos lemez elkészítéséhez mintegy tíz prce van szükség, a megírt lemez minősége kifogástalan. Hibajavító képessége sajnos nem a legjobb (mint ahogy egyik CD-íróé sem az), a tesztlemez karosabb sávjait már nem tudta begrabbelni. A DVD-RAM kivételével valamennyi vizsgált formátumot kezeli.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Samsung ; Freecom
Típus: Combo SM-308B
Forgalmazó: Ramiris Rubin Rt. ; Napfény Kft.
Internet cím: www.ramiris.hu; www.samsung.hu
Nettó ár: 31 900 Ft

Értékelés	1	40
Sebesség: 30	1	40
Hibajavítás: 32	1	40
Zaj: 18	1	20

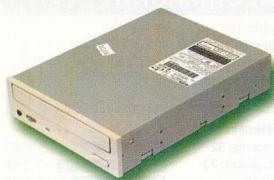
CP 2002/5

80 pont

- + alig lehet hallani, hogy működik
- lassú, gyenge hibajavítás

Teac CD540E

A Teac CD-olvasójából az OEM változatot kaptunk. Nem is kell hozzá semmiféle telepítőprogram, egy CD-olvasót ugyanis az összes mai operációs rendszer könnyedén, indulás után azonnal felismer. Negyvenszeres olvasóról lévén szó, a sebessége jelentősen elmarad a legtöbb tesztelt ké-

CD-olvasó

szülékétől. Viszont figyelemre méltó, hogy az újrírított CD-lemezeket is ugyanolyan gyorsan olvasta, mint a gyári vagy az írott lemezeket. Erre a teszmezőnyből rajta kívül csak egy meghajtó volt képes. Működés közben alig terhelte a számítógép központi processzorát, a pozícionálási idejei átlagosak. A behelyezett korongot szó szerint a másodperc töredéke alatt felismerte, a felpörgési és a leállási idejei is igen meggyőzők. A hibajavításra igazából nem lehet panaszunk, annak ellenére, hogy a hibás lemez durván karcos sávjaival nem boldogult el. Hangsúlyozzuk persze, hogy a tesztet egy szélsőségesen karcos zenei lemezzel végeztük el.

LG CDR-8520B

Ez az új LG CD-olvasó tulajdonképpen a fizikailag megvalósítható maximumot képviseli a sebességével. A specifikációban 52-szeresként említik, bár – mint ahogy a bevezetőben is említettük – ezt a gyorsaságot a meghajtó szinte sohasem tudja produkálni. Az CD-ROM-lemezek

CD-olvasó

átlagos olvasási sebességében viszont tényleg látszik hogy gyorsabb, mint a 48-szoros meghajtók. Az írott lemezeknél némileg lassúbbnak bizonyult, ennek az az oka, hogy a korong elején igen kis sebességgel olvasott, és csak lassan gyorsult be. A processzorterhelése átlagos mértékű, ez alól egyetlen kivétel a CD-RW nyolcszoros sebességű olvasásánál mért igen magas, 20%-os érték. A behelyezett médiumokat lassan ismert fel, adott típusnál majd 13 másodpercet vett a művelet igénybe. Kiemelkedő ellenben a hibajavító képessége. A teljes karcos zenei lemezt közepes gyorsasággal tudta beolvasni, és relatíve kevés hibát talált rajta.

ASUS CD-S520/A

Az ASUS is megjelentette saját 52-szeres CD-olvasóját. A készülék ízléses dobozban érkezett, s találtunk benne még egy audiokabelt, telepítési útmutatót, illetve DOS/Win 3.x-es meghajtóprogramot flopin. Windows 95-től fölfelé már az operációs rendszer saját drájerével működik,

CD-olvasó

így rögtön a számítógép bekapcsolása után használatba vehetjük. A túlzott rázkódás és a számítógépház esetleges berezonálásának elkerülése érdekében ennél a típusnál is alkalmazták az ASUS által kifejlesztett DDSS-II technológiát. A magas fordulatszám mellett ennek köszönhetően kevésbé rezgett, bár a zúgása elég erőteljes volt. A CD+G kivételével valamennyi, az Infotool által is ismert CD formátumot támogatja. A sebessége figyelemre méltó, összességében tesztünk leggyorsabb olvasójának bizonyult. A hibajavítása szinte tökéletes, beolvasta az egészen sérült zenei lemezt, és ez a típus találta rajta a legkevesebb hibát.

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Teac
Típus: CD-ROM CD540E
Forgalmazó: User's Hardware & GSM
Internetcím: www.users.hu; www.teac.com
Nettó ár: 10 640 Ft

Értékelés		
Sebesség: 30	1	40
Hibajavítás: 32	1	40
Zaj: 16	1	20

CP 2002/5

78 pont

- + elég halk, gyorsan olvassa az újrírított lemezeket
- grabbelésnél a nagyon karcos sávokat nem tudja beolvasni

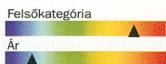
INFORMÁCIÓK

Gyártó: LG
Típus: CD-ROM CDR-8520B
Forgalmazó: LG Magyarország Kft.
Internetcím: www.lgeus.com
Nettó ár: 9 500 Ft

Értékelés		
Sebesség: 36	1	40
Hibajavítás: 38	1	40
Zaj: 12	1	20

CP 2002/5

86 pont

- + jó hibajavítás
- lassú lemezfelismerés

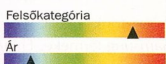
INFORMÁCIÓK

Gyártó: ASUS
Típus: CD-ROM CD-S520/A
Forgalmazó: Ramiris Rubin Rt.
Internetcím: www.ramiris.hu; www.asus.com
Nettó ár: 9 300 Ft

Értékelés		
Sebesség: 39	1	40
Hibajavítás: 39	1	40
Zaj: 10	1	20

CP 2002/5

88 pont

- + kiváló hibajavítás, rendkívül gyors
- kicsit hangos

Samsung SC-152L

A Samsung SC-152L típusú meghajtónak szavaztuk meg a legmagasabb pontszámot a tesztelt CD-olvasók közül. Olvasási sebessége megfelel a gyári leírásban szereplő 52-szeres érték alapján elvártnak. A hibajavítása is kiemelkedően jó, a szélsőségesen karcos lemezen is viszonylag kevés

CD-olvasó

hibát talált. Meg kell viszont említenünk, hogy a jó munkához idő kell, ugyanis a lemezt viszonylag lassan (8-szoros) sebességgel olvasta, de úgy véljük, ennyi áldozatot megérdemel a pontosabb grabbelés. Apró hiányosság, hogy a meghajtó nem ismeri a CD-Text és CD+G formátumokat, ez viszont nem akkora baj, hiszen ezekhez szinte alig használják, nem nagy a valószínűsége, hogy a felhasználó egy ilyen korongot szeretne beolvasni vele. Magasabb fordulatszámon is halkan üzemel, így még a kényesebb játékosokat sem zavarhatja a zaja. Bár nem hangos, néha tapasztalhatjuk, hogy a készülék enyhén beremegett.

HÉDER BALÁZS

INFORMÁCIÓK

Gyártó: Samsung
Típus: CD-ROM SC-152L
Forgalmazó: Ramiris Rubin Rt.
Internet cím: www.ramiris.hu ; www.samsung.hu
Nettó ár: 8 000 Ft

Értékelés

Sebesség: 38	1	40
Hibajavítás: 36	1	40
Zaj: 18	1	20

CP 2002/5

92 pont

Csúcskategória

Ar

- + kiváló hibajavítás, nagy sebességű olvasás, gyors, olcsó
- magas fordulatszámon enyhe remegés tapasztalható

A leggyorsabb, legmegbízhatóbb V.92-ES MODEMEK

BRG Szervezési Kft.

1033 Bp., Polgár u. 8-10., Tel/Fax: 250-0535

Teszt: Computer Panoráma,
2001. 5. szám

A megbízhatóság legendája

Egy japán harcos a végső kitar gazdája mellett. Engedelmesen és szó nélkül végrehajtja parancsait, a legjobb tudása szerint. Feladatainak végzésekor mindig a tökéletességre törekszik és csak a legjobb eredménnyel elégszik meg.

Pont úgy, mint egy japán Brother lézernyomtató.

BROTHER Nagysebességű lézernyomtatók HL-1440/1450/1470N

- 14 lap/perces nyomtatási sebesség
- Párhuzamos és USB port
- Mac OS kompatibilitás
- Beépített hálózati kártya*

*HL-1470N típus esetében

99.900 Ft-tól

BROTHER INTERNATIONAL Hungary Kft.

Telefon: (1)371-5955, (1) 371-5874 • www.brother.hu, info@brother.hu

Digitáltechnika Kft. • Tel.: (1) 221-6779, (96) 517-500 • www.digitaltechnika.hu
EMJ Hungary Kft. • Tel.: (1) 463-6050 • www.emj.hu

At your side.
brother

Több pixel. Több részlet.

Az új Pixel Plus TV. Képmínősége mindenkit rabul ejt. A vízszintes felbontás kétszeresére nőtt, a függőleges pedig harmadával lett nagyobb. Az eredmény: hihetetlen élesség és részletgazdagság – még hagyományos analóg jelforrás esetén is. A kérdés csak az: felkészült ennyi részletre?

www.philips.com

PHILIPS

Let's make things better.

DVD REGIONÁLIS KÓD

Kicselezett módszerek

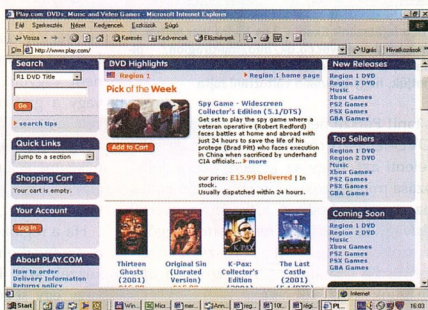
Ahhoz, hogy a filmipar kasszája a jövőben is szépen gyarapodjon, és hogy a kellemetlen filmmásolókat vissza lehessen szorítani, a DVD-gyártók egy különleges védelmet találtak ki, az úgynevezett Region Playback Control Management-et (RPC)-t. Ez a mechanizmus hivatott arról gondoskodni, hogy a DVD-videókat csak abban az országban lehessen lejátszani, ahol a filmeket megvásárolták...

A DVD világot hat eltérő régióra osztották fel. Európa például a 2-es régiókódba tartozik, de ha valaki az Egyesült Államokból hozott magával egy új filmet (1. régió), akkor a DVD-lejátszója megtagadja annak.

A piacon jelenleg a következő DVD-videó dekodoló és a PC monitoron megjelenítő kezdeményezések küzdenek egymással:

1 A régiókódot (RPC Code) a készülékgyártó fixen beállítja, és ezt rendszerint nem is lehet megváltoztatni. A DVD-ROM vagy a DVD-RAM egység a lejátszásnál kiadja a megengedett kódot, ami egyúttal természetesen azt is jelenti, hogy lejátszószoftver csak olyan DVD-videót hajlandó lejátszani, amely a készülékhez igazodik. A régiókód megváltoztatását a későbbiekben ismertetjük.

2 A régiókódon, gyártótól függően, legfeljebb ötször lehet változtatni és az utolsó változtatásnál a készülékben fixálódik. Ezután már nem lehet módosítani – erre az esetre is tartogatunk megoldást ez az írás.

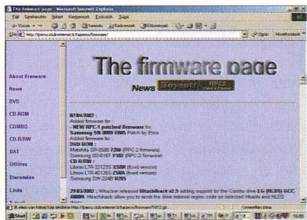

Az internetes „filmáruház” weboldalán régiókód szerint válogathatunk a filmekből

3 A DVD-ROM régiókódját a gyártó nem állítja be – vagyis az régiómentes. De vigyázat, egy különleges jumper leghúzásával a a következőkben ismertetett állapotra lehet átkapcsolni.

4 A DVD-videó dekodoló egy RPC-2/DVD-ROM esetében átveszi a lejátszó régiókódját. A dekodoló kártya vagy lejátszószoftver ettől kezdve már nincsen hatással a régiókódra.

Jelenleg két DVD-ROM/DVD-RAM egység van forgalomban. A készülékek csupán egy kis jumperben térnek el egymástól, ez vezérli az említett RPC mechanizmust.

Ködmentes firmware-t a <http://perso.club-internet.fr/far2eno/firmware> címen találhatunk

RPC 1. fázis: A PC RPC kódját a PC DVD-videó dekodolója kezeli. Ez vagy a lejátszószoftver, vagy az MPEG dekodoló kártya veszi át a szerepet.

RPC 2. fázis: Az RPC kódot a DVD-ROM/DVD-RAM egység adja meg – a lejátszószoftver csak olyan DVD-videókat hajlandó lejátszani, amelyek a DVD-egységhez illenek.

Aki nemcsak európai, hanem más országokból származó DVD-videókat is le szeretne játszani, az feltétlenül figyeljen az említett jumperre. Mivel a DVD-ipar még nem tudott megegyezni egy közös szabványban, ezért a jumper a legtöbb DVD-ROM készüléken még nincs fixen beállítva. Egyes DVD-ROM mechanika készítő ezert a vevőre vagy a kereskedőre bízik, hogy a készüléket régiómentesen hagyja vagy bekapcsolja a régiótiltást. Itt a DVD mechanika épített belső logika ellenőrizi, hogy a betett adathordozó régiókódja megegyezik-e a lejátszó mechanika kódjával. Ha a két kód azonos, akkor a DVD-készülék lejátsza a korongot – ellenkező esetben a képernyő fekete marad.

A nappaliban is

A régiókódnak egyébként nemcsak a számítógépes DVD-ROM lejátszójánál

Országok és régiókódok

Régió	Országok
1. régió	USA és Kanada
2. régió	Európa, Japán, Közél-Kelet, Egyiptom, Dél-Afrika
3. régió	Taiwan, Korea, Fülöp-szigetek, Indonézia, Hongkong
4. régió	Mexikó, Dél-Amerika, Közép-Amerika, Ausztrália, Új-Zéland, Karib tengersz. Csendes Óceáni szigetek
5. régió	Oroszország, Kelet-Európa, India, Afrika többi része, Észak-Korea
6. régió	Kína
7. régió	Repülőforgalom

Nincs visszaút

Ha egy lejtátszó berendezést régió-nálisan kódoltak, akkor rendszerint már nincsen visszaút. Egyes DVD-ROM-okat firmware-update-tel állapotba lehet hozni, másokhoz speciális segédprogramok kellene, megint másokat vissza kell küldeni a gyártóhoz, hogy ismét régiómentessé tegye a készüléket. A legegyszerűbb és legkényelmesebb lehetőség a régiókód lekérdezésének végleges kikapcsolása. Ehhez véglegesen nullára kell állítani a készülék firmware-ének régiókódját, mert csak a 0-ás régió játtsza le az összes videót. A régiókód egyetlen bajtban helyezkedik el, amelynek csak az első hat bitjét használják. Minden egyes bithez egy DVD-régió lett hozzárendelve. A régiókód definíciója a következő:

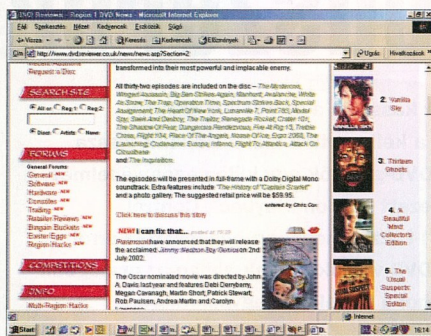
Régió	bit	érték	bináris érték	regiómentes
0	1-6	0	0000 0000	regiómentes
1	0	1	0000 0001	
2	1	2	0000 0010	
3	2	4	0000 0100	
4	3	8	0000 1000	
5	4	16	0001 0000	
6	5	32	0010 0000	
0	1-6	63	0011 1111	regiómentes

van fontos szerepe, hanem a nappaliba szánt DVD lejtátszókészülékekénél is – különösen akkor, ha nemcsak szokványos CD-eket, hanem DVD-videókat is le akarunk játszani.

Ettől a problémától tehát ezeknél a készülékekénél is csak egy firmware update-

tel tudunk megszabadulni, vagy egyáltalán nem. Egyes gyártók vagy nem kínálnak Flash BIOS-t a lejtátszóhoz, vagy a készülék eleve nem rendelkezik Flash-EPROM-mal a mechanika szoftveres aktualizálásához.

2000. január 1-től azonban csak RPC-2-vel rendelkező lejtátszókat szabad áru-

Ha a lejtátszónk fixen a 2-es kódra van állítva, a www.dvd-reviewer.co.uk/info/multiregion/ oldalon, a „Remote Hackable” link alatt megnézhetjük, hogy tudunk-e változtatni rajta

sítani! Persze nem árt tudni, hogy ha egy DVD-lejtátszó régiómentes, az még nem jelenti azt, hogy az idegen videók lejtátszása mindig zökkenőmentes lesz. Ennek az az oka, hogy a lejtátszó szoftvertől és/vagy az operációs rendszertől függően a szoftveres régiókód a lejtátszó szoftverben is be van állítva. Ezen azonban bár magunk is segíthetünk. A PC DVD-lejtátszójában az RPC jumpereken kívül az alábbi védelmi mechanizmusok vannak érvényben.

Védelmi mechanizmusok

Operációs rendszer (Windows 98): Attól függően, hogy melyik lejtátszó szoftvert használjuk, a régiókódinformáció vagy a lejtátszószoftver installálásánál, vagy pedig az első indításánál bekerül a Windows Registrybe. Ez a védelem azonban némi ügyességgel, egy egyszerű Registry-trükkkel feloldható.

Aki azonban nem szeretne beavatkozni a Registry-be, különböző programokat használhat, például a DVD-Region-Selectort. Ezzel a lejtátszószoftver régiókódját kényelmesen, azonnal lehet beállítani.

DVD-lejtátszó szoftver régiókód: A régiókód megváltoztatását rendszerint limitálták a lejtátszó szoftverben. A szoft-

ver régiókódján gyakran csak 3-5 alkalommal lehet változtatni. Szerencsésen nem vagyunk rászorulva a készülékhez vagy a grafikus/MPEG kártyához mellékel lejtátszó szoftverre. A PC-hez különböző DVD-lejtátszó megoldások kínálkoznak, amelyek megengedik a bosszantó régiókód többé-kevésbé kényelmes változtatását.

Ha a régiókódot nem lehet közvetlenül a szoftverben átkapcsolni, akkor vagy kézzel kell beavatkozni a Registrybe, vagy egy segédprogramot kell használni (pl. a már említett DVD-Region-Selectort, www.inmatix.com).

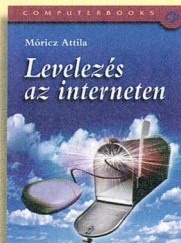

2-333-333

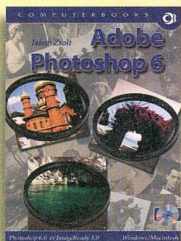
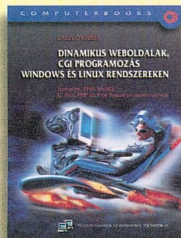
06-209/333-333

136,- Ft/km*

*telefonos rendelés esetén, a nap 24 órájában, Budapest bármely pontjáról

**Kiadónk
ingyenes
katalógusát
kérésére
elküldjük**

1126 Bp., Tartsay Vilmos u. 12.
Levél cím: 1253 Budapest, Pf. 71.
Telefon/Fax: 3751-564, 3753-591
Faxbank: 2333666/1456#
Email: info@computerbooks.hu
Honlap: www.computerbooks.hu

**SCRIPTUM
INFORMATIKA RT.**

NYELVI TUDÁSBÁZISOK
cégeknek, intézményeknek!

*Professzionális szótárak,
fogalomtárak
intraneten!*

6771 Szeged, Mályva u. 34.
Tel.: (62) 406-133, fax: (62) 405-722
www.scriptum.hu

Ziccer...

Szereti a tiszta játszómákat, amikor minden úgy megy, ahogy eltervezte? A Minolta Di152 csak kellemes meglepetéseket okozhat. Másol, nyomtat, szkennel, faxol, sőt akár még e-mail-t is küld. Szóval ha egészen biztos akar lenni abban, hogy az irodája jó kezekben van, jobban teszi, ha ezt a lehetőséget nem hagyja ki...

Minolta Di152 A3-as digitális másoló

- 15 lap/perc másolási/nyomatási sebesség (A4)
- A3 formátum másolása, nyomtatása, szkennelése
- gazdaságos üzemeltetés
- opciós nyomtatásvezérlő
- opciós szkennel, fax-egység

Minolta Magyarországi Kft. • Telefon: 06 1 206-1850 • www.minolta.hu • E-mail: info@minolta.hu

Bon-Computer&Copy Kft. Budapest 206-3424 • Clean Sound Rt. Budapest 384-5001 • COPYMPEX Kft. Budapest 216-0780 • EP-COPY Kft. Budapest 208-1239 • MILOTA Budapest Kft. Budapest 370-8605 • M&T Kft. Budapest 202-5415 • NOVAREX Kft. Budapest 481-9555 • Alba Kontakt Plusz Kft. Székesfehérvár 22/349-300 • Bálint Irodatechnika Szekszárd 74/511-611 • Bon-Copy Irodatechnika Kft. Miskolc 46/341-824 • Büromark Bt. Pécs 72/212-368 • Complan Kft. Dunajváros 25/564-088, v. 433 • Desik Irodatechnika Bt. Szeged 62/441-120 • INTERTECHNIKA Kft. Békéscsaba 66/324-586 • Irodacentrum-Stúdió Kft. Győr 96/437-360 • ITV Dimenzió Irodagéptechnikai Kft. Szombathely 94/313-252 • KONWEX Irodatechnika Kft. Szolnok 56/420-752 • Másológép Centrum Kft. Győr 96/313-008 • MOBA Kft. Debrecen 52/413-424 • Net.Copy Kft. Kecskemét 76/485-275 • Prime Irodatechnikai Kft. Zalaegerszeg 92/549-414 • Stenella Bt. Eger 36/404-349 • VALAMI MÁS Bt. Pannonhalma 96/472-472

MINOLTA

The essentials of imaging

MEREVLEMEZEK TESZTJE

Csatázó gigabájtok

Legutóbbi merevlemeztesztünk csupán fél éve készült, a merevlemezek mérete mégis duplájára nőtt. A gyártási technológiák további finomodásával az adatok tárolására szolgáló tányérok jellemzői is kedvezőbbek lettek, ahogyan a sebesség is. Nem véletlen tehát, hogy ismét a tesztlaboratóriumba kerültünk néhány merevlemez.

Az örök kérdés, miszerint a SCSI vagy az IDE a megfelelő megoldás, természetesen most is felmerül. Megváltásuk most talán még nehezebb, hiszen rengeteg olyan újítás látott napvilágot, amelyek ha nem is közvetlenül, de mindenképp beleszólnak a kérdésbe. Ilyen például az *APIC technológia* alkalmazása, amely az eddigi igen szűkös IRQ készletet hivatott kibővíteni, de ide sorolható a digitális kamerák, valamint a DV-eszközök árának csökkenése is, hiszen ez megnöveli a keresletet az olcsó, nagy kapacitású és nagy teljesítményű adathordozók iránt. A RAID kontrollerek IDE-s változatai is egyre olcsóbbak, és egyre több alaplapgyártó kínálja őket alaplapjához integrálva.

Az IDE-s eszközök egyik nagy hátrányaként szokták emlegetni az *IRQ erőforrások hiányát*. Ez a hiba az újabb alaplapok esetében megoldódni látszik, hiszen az eddigi 16 IRQ helyett (amelyekből rendszerint csak 3-4 állt rendelkezésre szabadon) akár

24-et is felhasználhatunk. Ez az IDE mellett szól, ahogyan az olcsó RAID vezérlők elterjedése is. Igaz, ezek csak a RAID 0, 1 illetve 1+0 módokat támogatják, de kisebb szerverekbe, esetleg otthoni videodigitálizáláshoz nagy segítséget jelenthetnek (meg kell jegyeznünk azt is, hogy a Windows 2000-nél lehetőség van szoftveres RAID használatára is, így az is elképzelhető, hogy vezérlőre sem kell költenünk). Az IDE ellen továbbra is az szól, hogy az eszközök együttes teljesítménye nem nő arányosan a csatlakoztatott eszközök számával. Az *U160 SCSI* maximum 160 Mbájt/s adatátviteli sebességre képes, utódja, az *U360 SCSI*

ennek a duplájára. És végezetül még valami: az IDE vezérlő két csatornájára csak négy periféria fér, ráadásul csupán néhány típusból válogathatunk, míg SCSI eszközökből akár 15 is tartozhat egy kártyához. Most is arra az eredményre jutottunk tehát, hogy otthoni használatra, játékra, irodai munkára felesleges megfizetni a SCSI-t, professzionális felhasználáshoz viszont mindenképpen előnyt jelenthet, ha ezt a rendszert választjuk.

Tesztkonfiguráció

A teszteléshez használt konfiguráció *Gigabyte B1KXP* alaplapra épült, Pentium 4-es processzort, valamint 256 Mbájt DDR SDRAM-ot tartalmazott. Az IDE-s eszközöket az alaplapra integrált *Promise FastTrak ATA133*-as vezérlőre kötöttük, a SCSI-s változatokat pedig az *Axico Kft.* által rendelkezésünkre bocsátott *Adaptecs SCSI 19160*-as kártyára csatlakoztattuk. Mindkét vezérlő csak az éppen tesztelt eszköz volt. Operációs rendszerünk a Windows 2000 volt.

Egy újabb határ

Eddig a merevlemez kapacitások a BIOS, illetve az ATA szabványok korlátai miatt ütköztek akadályba. A legközelebbi határt viszont az operációs rendszereknek kell majd megoldaniuk. A legtöbbjük (az összes ma használatos Windows verzió is) ugyanis csak 32 biten képes a szektorok címzésére. Ez azt jelenti, hogy a következő határ a 2 Terrabájt lesz. Amennyiben a kapacitásfejlesztés tempója változatlan marad, a kérdéses határt kevesebb mint 5 éven belül elérhetjük.

IBM, IC35L120AVVA07-0

IDE

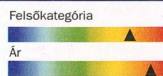
Gyártó, típus: IBM, IC35L120AVVA07-0
 Forgalmazó: Asbis Magyarország
 Internetcím: www.asbis.hu, www.ibm.com/harddrive
 Ár: 75 900 Ft (ajánlott végfelhasználói)

Értékelés

Olvadási sebesség: 33	1	40
Írási sebesség: 34	1	40
Elérési idő: 17	1	20

CP 2002/5

84 pont

Maxtor D540X-4G

IDE

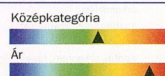
Gyártó, típus: Maxtor 4C160JB
 Forgalmazó: Pentacomp Kft.
 Internetcím: www.pentacomp.hu, www.maxtor.com
 Ár: 75 000 Ft

Értékelés

Olvadási sebesség: 30	1	40
Írási sebesség: 31	1	40
Elérési idő: 16	1	20

CP 2002/5

77 pont

Tesztelés és pontozás

Csakúgy, mint legutóbb, most is három program segítségével értékeltünk. A *Sandra SisInfo* program a Windows alatti olvasási és írási sebességet, valamint az elérési időt becslülte, illetve egy viszonyszámot is adott eredményül. Ezután következett a *Michael's Disk Benchmark* program, amellyel a merevlemez „elején” mértük a folytonos, illetve véletlenszerű írási és olvasási sebességet. Az így kapott eredmény a merevlemez maximális teljesítményét jellemzi, az átlagos teljesítmény a kapott érték mintegy háromnegyede, a lemez végén mérhető folytonos sebesség pedig nagyjából a mért érték fele. Végezetül a *WinBench99* program *Business* és *High-end Winmark* tesztjeit futtattuk le, és így újabb két indexszámot kaptunk.

Az értékelésnél az olvasási és írási sebességet maximum 40-40 pontra, az elérési időt pedig 20 pontra értékeltük.

IBM Deskstar 120XP

Az elnevezés hasonlít az IBM legutóbbi IDE-s sorozatára, ami természetesen nem véletlen. A sikeres karriert befutott *60GX*P sorozat modelljeinek minél kevesebb változtatásával próbálták egy új, lehetőleg még sikeresebb szériát kialakítani. A most először alkalmazott AFC technológia és

ATA 133 szabvány

Az IDE-s csatló történetét múltkor merevlemeztesztünkben (2001/11.) alaposan megvizsgáltuk, az akkor bejelentett ATA 133 szabvány jellemzőit viszont nem ismertettük. Mostani tesztünkben már helyet kaptak az ezzel a legújabb csatlófelülettel ellátott eszközök is (igaz, egyelőre csak a *Maxtor* jövőtábló), a hiány pótlása tehát elkerülhetetlen.

Az ATA 133 (másnéven ATA 7) specifikációt 2001-ben jelentették be a *Maxtor* vezetői. Több apró finomítás mellett a legfőbb újdonság (ami miatt az új szabványra mindenképpen szükség volt) a nagyméretű merevlemezek kezelésének megoldása. Az előző szabvány, a napjainkban legelterjedtebb ATA 100 ugyanis a szektorok címzéséhez egy menetben használja a 28 szálát, ami maximum 228 db különböző címet jelent. A merevlemez szektorának fizikai mérete 512 bájt, a kettő szorzataként kapjuk a 137 Gb-ot maximálisan megcímezhető terület méretét. A címzéshez használt bitek számának 48-ra növelésével sikerült elérni, hogy a 137 Gb-nyi adatmennyiségnek akár a százezreszerese (kb. 144 Petabáj) is megcímezhetővé váljon. Jelenleg csupán egy meghajtó kapható a piacon, amely nem fér bele az ATA 100 kereteibe, amelyek a használatával a 160 Gb-ot merevlemez méret könnyen elérhető lenne. A merevlemezgyártók oldaláról a *Seagate* és az *IBM* nem kíván ezzel a lehetőséggel élni, nekik nincs ATA 133 szabványt használó merevlemezük, és nem is terveznek ilyen sorozatot. A lap-

kaészleteket gyártó cégek közül is van egy (természetesen az *Intel*), aki nem tervezi támogatást ehhez leendő chipsetjeiben. Kérdés, hogy a jövőben mennyire tudja magát tartani e három cég a terveihez. Mindhárom ugyanis a *Serial ATA*-ra, vagyis a soros ATA interfészre várnak. Az *Intel* legutóbbi közleményei szerint azonban 2003 előtt nem kerül sor ezen új interfész vezetésének integrálására a cégóriás alaplap lapkaészleteibe. Ez azt (is) jelenti, hogy az *IBM*-nek és a *Seagate*-nek is le kell mondania a 120 Gb-otnál nagyobb merevlemezekről – jelen piaci helyzetben még igen hosszúnak számító ideig, így a piac egy részét önként, harc nélkül kell átadniuk a két rivális számára (a *Maxtor*nak már van 160 Gb-ot merevlemez, a *Western Digital* pedig már bejelentette azonos méretű adathordozóját). Az *Intel* pedig a 845D chipsetnek a vártnál kicsit gyengébb szereplése miatt amúgy is csökkent piaci részesedését most megint kockáztatja. A konkurencia – így a *VIA*, az *Ali* és a *SIS* ugyanis támogatja az ATA 133 interfészt. A dolog azért sem túl egyszerű, mert a *Serial ATA* a megjelenése után sem terjedhet el tömegesen rövid idő alatt, hiszen mint minden újdonság, eleinte igen költséges lesz. Mindez a szabványt majd használó merevlemezre és a vezérlőchipekre egyaránt vonatkozik.

Az ATA 133 másik (fontos) újítása – nevéből adódóan – a sávzélesség elméleti maximumának immáron 133 Mb-ot/s-ra növelése. Ennek persze nincsen gyakorlati haszna, hiszen még az ATA 100 sincs e téren kihasználva.

Maxtor D740X-6L

IDE

Gyártó, típus: Maxtor 6L040J2
 Forgalmazó: Interboard Hungary
 Internetcím: www.interboard.hu, www.maxtor.com
 Ár: 21 100 Ft

Értékelés	1	2	3	4	5
Olvasási sebesség: 32	1	2	3	4	5
Írási sebesség: 34	1	2	3	4	5
Elérési idő: 16	1	2	3	4	5

CP 2002/5	Felsőkategória
82 pont	▲
Ár	▲

az üvegfelületű táányérok használatával a lemezenkénti kapacitást sikerült megdupláznia. Nézzük meg kicsit alaposabban, hogy mi is az az *AFC* (*AntiFerromagnetic Couple*). A lemezeken az adatok tárolása mágneses elven történik, egy adott hely mágneses állapotának a megváltoztatását az író-/olvasófej végzi. Ahogyan az évek során az egy adatbitet reprezentáló terület nagysága csökkent, úgy csökkent az az energiamennyiség is, ami elegendő a mágneses állapot megváltoztatásához. A probléma az,

hogy egy bizonyos határon túl már a közvetlen környezetből sugárzó hőenergia is elegendő lehet a hatás eléréséhez. Ez a jelenség a szupermágnesesség, amely instabilitáshoz vezethet. Azért, hogy az adatbitek közti határ az egy adatbit tárolásához szükséges terület méretének a csökkenésével továbbra is egyértelmű maradjon, az évek során fokozatosan elvontakozott a mágneses felület vastagságát, mert így csökkent a szomszédos területek okozta torzulás. A szupermágnesesség miatt viszont ez az út már nem jár

ható, a még vékonyabb rétegek bizonyosan reagálnának a környezeti hőre. Az AFC technológia értelmében a szokásos egy helyett két mágneses réteget alakítanak ki, és a két réteg közé néhány atom vastagságú, nem mágnesezhető anyagot „fektetnek”. Így módon az alsó réteg mágneses töltése mindig a felső réteg ellentéte. Ebből az következik, hogy a két réteg vonzza egymást, és több energia szükséges a töltöttség megváltoztatásához: és így a stabilitás növelhető. Mivel ez az eljárás igen hatásosnak bizonyult, a többi merevlemezgyártó is tervez hasonló megoldásokat. Az adatsűrűség növelése természetesen a sebességre is jótékony hatással van, az előd kb. 38 Mbájt/s adatátviteli sebességét majdnem 20%-kal sikerült túlszámolni. Hogy mindez megvalósulhasson, további változtatásokra is szükség volt: az olvasófej mechanikájának a finomítása és az adathordozó réteghez való közelítése elengedhetetlen feltétel volt. A most megismert AFC technológia mellett a már jól bevált IBM praktikák, mint a *No-ID Formatting* vagy a *Drive Fitness Test* sem kerültek el a tervezők figyelmét. Hogy az adataink szállítás közben is biztonságban legyenek, a rázkódás hatására bekövetkező esetleges sérüléseket is ki kell küszöbölni, erre szolgál a *Load-Unload head ramp* technológia, amely kikapcsolt állapotban egyszerűen

kihúzza az olvasófejet a veszélyes területről. A zaj kérdése is igen fontos. Ha a kerámia borítás hatása valakinek nem lenne elég, akkor pár pillanat alatt lehet utasítani a meghajtót a csendes mód aktiválására, amely csökkentett fordulatszám és valamelyest csökkentett teljesítmény mellett valóban hangtalan működést eredményez.

Maxtor D540X és D740X sorozat

A legújabb Maxtor modelleket már ATA 133 csatlófelület jellemzi. Az 540-es (5400 fordulat/perc fordulatszámú) modellek 120 és 160 Gbájt kapacitással kerülnek forgalomba. A kicsi fordulatszám következménye a csúcsmoделlekhez képest valamivel alacsonyabb átviteli sebesség, ezért a meghajtó olyan területekre ajánlható leginkább, ahol a kapacitás fontosabb a sebességnél. Az alacsonyabb fordulatszámnak egyébként előnyei is vannak: a meghajtó sokkal kevésbé melegszik, illetve szinte teljesen hangtalan. Sokunk számára főleg ez utóbbi nem elhanyagolható szempont. Szintén a fordulatszámából következik, hogy az elérési idő is picit gyengébb az átlagosnál. A 740-es jelzésű modellekben szintén 40 Gbájtos táányérok használhatók, de ezek már 7200 fordulat/perccel pörögnek. A teljesítmény az 540-es modellhez képest nagyon nagy mértékben, közel a harmadával nőtt. A melegedés valamint a zajszint is eléggé megemelkedett (de a zaj még így meztartó), részben ennek is köszönhető, hogy egyelőre 80 Gbájt a maximális kapacitás. Az első 5400-as fordulatszámú 160 Gbájtos merevlemez után a 7200-asal is a Maxtor fog előrukkolni. Összességében elmondható, hogy a Maxtor az ATA szabványok folyamatos „gondozása” mellett rengeteg rekordot is magára vállalt, és mindezt úgy volt képes megtenni, hogy az üttéréssel egyidejűleg a minőségről sem feledkezett meg. Mivel az IBM és a Seagate a kapacitás tekintetében átmenetileg le fog maradni, a Maxtor ölébe történetének talán legnagyobb lehetősége hullott: ha számára minden kedvezően alakul, akkor a modelljei soha nem látott méretekben terjedhetnek el.

Seagate U6 és Barracuda ATA IV sorozat

Már meg sem kell lepődni azon, hogy a Seagate merevlemezeken is 40 Gbájtos táányérok használhatók. Jelen esetben is a fordulatszám és az ehhez kapcsolódó műveletek kereszttül kell megragadni a meghajtók közti különbséget. Ahhoz, hogy a 7200-as fordulatszámú pörgő

Seagate U6-Series

IDE

Gyártó, típus: Seagate ST340810A

Forgalmazó: Interboard Hungary

Internet cím: www.interboard.hu, www.seagate.com

Ár: 19 900 Ft

Értékelés

Olvasási sebesség: 28 40

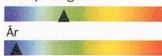
Írási sebesség: 31 40

Elérési idő: 12 20

CP 2002/5

Középkategória

71 pont

Seagate Barracuda ATA IV

IDE

Gyártó, típus: Seagate ST380021A

Forgalmazó: Asbis Magyarország

Internet cím: www.asbis.hu, www.seagate.com

Ár: 42 900 Ft (ajánlott végfelhasználói)

Értékelés

Olvasási sebesség: 33 40

Írási sebesség: 33 40

Elérési idő: 15 20

CP 2002/5

Felsőkategória

81 pont

IBM IC35L036UWD210-0

SCSI

Gyártó, típus: IBM IC35L036UWD210-0

Forgalmazó: Axico Kft.

Internet cím: www.axico.hu, www.ibm.com/harddrive

Ár: 116 590 Ft

Értékelés

Olvasási sebesség: 35 40

Írási sebesség: 38 40

Elérési idő: 15 20

CP 2002/5

Felsőkategória

88 pont

Műszaki adatok

	IDE				SCSI			
Gyártó	IBM	Maxtor	Maxtor	Seagate	Seagate	IBM	Maxtor	
Sorozat	Deskstar 120GXP	D540X-4G	D740X-6L	Barracuda ATA IV	U Series 6	UltraStar 73LZX	Atlas 10K III	
Modell	IC35L120AVVA07-0	4G160J8	6L040J2	ST380021A	ST340810A	IC35L036UWD210-0	KW18L014	
Kapacitás	120GB	160 GB	40 GB	80 GB	40 GB	36 GB	18 GB	
Adatpuffer mérete	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	4 MB	8 MB	
Interfész	ATA-100	ATA-133	ATA-133	ATA-100	ATA-100	Ultra160 SCSI / FC-AL	Ultra160 SCSI / Ultra320 SCSI	
Fordulatszám	7200 rpm	5400 rpm	7200 rpm	7200 rpm	5400 rpm	10000 rpm	10000 rpm	
Tányérok száma	3	4	1	2	1	3	1	
Olvásófejek száma	6	8	2	4	2	2	2	
Gyári adatok								
Átlagos elérési idő	8,5 ms	11 ms	8,5 ms	9 ms	8,9 ms	4,9 ms	4,5 ms	
Sávok között	1,2 ms	1 ms	0,8 ms	1,2 ms	1,2 ms	0,5 ms	0,3 ms	
Teljes	15 ms	20 ms	17,8 ms	n.a.	n.a.	10,5 ms	11 ms	
Folytonos olvasás	23 - 48 MB/sec	18 - 35 MB/sec	24 - 44 MB/sec	n.a.	n.a.	29 - 57 MB/sec	33 - 55 MB/sec	
Ár (kisker, nettó)		75000 Ft	21100 Ft		19900 Ft	116590 Ft	50700 Ft	
Ft/MB	0,61 Ft/MB	0,45 Ft/MB	0,51 Ft/MB	0,52 Ft/MB	0,48 Ft/MB	3,16 Ft/MB	2,75 Ft/MB	
Mérési eredmények								
Sandra								
Index	26344	22637	26047	26453	21975	26455	28419	
Folytonos írás	42 MB/sec	29 MB/sec	40 MB/sec	41 MB/sec	26 MB/sec	43 MB/sec	44 MB/sec	
Folytonos olvasás	44 MB/sec	31 MB/sec	39 MB/sec	40 MB/sec	26 MB/sec	42 MB/sec	49 MB/sec	
Véletlen írás	7 MB/sec	6 MB/sec	7 MB/sec	8 MB/sec	6 MB/sec	11 MB/sec	9 MB/sec	
Véletlen olvasás	8 MB/sec	8 MB/sec	7 MB/sec	8 MB/sec	6 MB/sec	13 MB/sec	14 MB/sec	
Becsült elérési idő	7 ms	8 ms	8 ms	9 ms	14 ms	6 ms	5 ms	
MDB								
Folytonos írás	34014 K/sec	18044 K/sec	33212 K/sec	33754 K/sec	16781 K/sec	44001 K/sec	46579 K/sec	
Folytonos olvasás	42645 K/sec	27894 K/sec	41540 K/sec	42123 K/sec	26642 K/sec	43144 K/sec	49978 K/sec	
Véletlen írás	8419 K/sec	4634 K/sec	6349 K/sec	7649 K/sec	4311 K/sec	6471 K/sec	6983 K/sec	
Véletlen olvasás	6472 K/sec	4195 K/sec	4564 K/sec	4788 K/sec	3946 K/sec	6473 K/sec	4914 K/sec	
WinBench								
Business Winmark	7420	4110	7120	7000	3880	4940	5150	
High-End Winmark	18100	12400	16500	15900	9950	16800	18300	

Maxtor Atlas 10K III

SCSI

Gyártó, típus: Maxtor KW18L014
 Formázó: Pentacomp Kft.
 Internetcím: www.pentacomp.hu, www.maxtor.com
 Ár: 50 700 Ft

Értékelés		
Olvasási sebesség: 36	1	40
Írási sebesség: 38	1	40
Elérési idő: 19	1	20

CP 2002/5

Csúcskategória

93 pont

motor se legyen hangos, rendkívül kifinomult mechanikára van szükség, ezt a Seagate mérnökeinek sikerült a legjobban megoldaniuk: a *SonitSonic™ FDB* elnevezésű motor kap helyet valamennyi, ezen a fordulatszámon pörgő meghajtóban. Ez a motor egyébként annyira jól sikerült, hogy még az 5400-as U6 modellekkel is felveszi a versenyt a zaj terén. A Seagate merevlemezek esetében a biztonságot három szinten értelmezhetjük. Fizikailag a meghajtót úgy alakították ki, hogy az átlagosnál nagyobb rázkódást és sokszerezű hatást is képes legyen károsodás nélkül elviselni. Az adatok biztonsága érdekében az elektronika a háttérben folyamatosan figyel a lemezfelületet, illetve az általánosnak mondható ECC hibajavítási mechanizmust is alkalmazza. A harmadik szint természetesen most is a szoftver. A *Barracuda IV* esetében akár internetes támogatásra is számíthatunk, de a diagnosztikai programokat is segítségül hívhatjuk, ilyen például a *DiscWizard*. A program-

mal a meghajtó telepítésétől kezdve a karbantartásig minden könnyen és gyorsan elvégezhető. Érdekes, hogy a Seagate egyik változatból sem készített olyan modellt, amelyben három tányér lenne. Ez némileg meglepő, hiszen a zajszt és a melegedés alacsony mértékét, mindemellett viszont nem jó csak azért lemondani egy rendkívül jól átgondolt készülékről, mert esetleg „kicsi” a kapacitása.

Western Digital

Sajnos WD merevlemez kapacitáshány miatt semmilyen módon nem tudunk keríteni, mégsem éreznék igazságosnak, ha a gyártó teljesen kimaradna tesztünkben, ezért most az újdonságokat ismertetjük. EIDE fronton még mindig *Caviar* név alatt gondólnak le a gyártósról a termékek. A *Caviar* gyűjtőnév alatt azonban három további csoportot különböztethetünk meg, így a meghajtók a *MainStream*, a *High-Performance* és a *Special Edition* családba

tartoznak. Közülük a legújabb a *Special Edition* sorozat. Fizikai jellemzőit tekintve az új modellek csupán egyetlen lényeges újítást tartalmaznak: a megnövelt méretű gyorsítótárat. A többi paraméter változatlan: ATA 100 csatlófelület, maximálisan 120 Gbájt kapacitás, 7200 fordulat/perces forgási sebesség. Ahogyan a korábbi modelleknel már megszokhattuk, a *Data LifeGuard* technológia felel az adatok biztonságáért. Hardverszinten ez a szektorok meghibásodásának az előrejelzését (szükséges esetekben a kérdéses terület elkülönítését), a S.M.A.R.T. paraméterek rögzítését, a fejparkolási mechanizmust jelenti, szoftverrészről a S.M.A.R.T. kiértékelését, a BIOS és az operációs rendszer hiányosságainak (kapacitáshatárok) kicselezését és néhány további szolgáltatást (pl. particionálás) ígér.

A FireWire interfész egyre gyorsuló terjedésével párhuzamosan a WD mémókéi azt is meglátták, hogy esetleg igény lehet egy valóban mobil IDE merevlemezre. A 60, 80, illetve 120 Gbájt kapacitású modellek legfőbb előnye (a hordozhatóság mellett persze) a teljes mértékű hot-swap támogatása, vagyis a merevlemez csatlakoztathatósága / eltávolíthatósága másodpercek alatt, a számítógép újraindítása nélkül. Az igazsághoz azonban az is hozzátartozik, hogy a merevlemeznek hálózati áramforrásra van szüksége, tehát az a fajta mobilitás, amelynek értelmében a notebookkal útközben használhatjuk, nem érvényesül.

SCSI-s eszközök

IBM Ultrastar 73LZX

Az IDE-s tárhoz hasonlóan természetesen a SCSI-s modell is üvegfelületű tányérokat használ az adatsűrűség és az adatbiztonság növelésére, de a technológiában további előnyök is rejlenek: például a lemezek élettartamának növekedése. A tesztre érkezett 36 Gbájtos példány mellett még három másik változat létezik: 73, 18 és 9 Gbájtos modellek. A 10 ezer fordulat/perc fordulatszám mellett az elérési idő és a folytonos olvasási sebesség szokásosnak mondható. Rengeteg saját fejlesztésű technológiát építettek be (például a Packetized SCSI-t – az eszközök közötti kommunikáció segítségére, a No-ID Formattingot, a Drive Fitness Test-et, a Drive TIP-t – a meghajtó hőmérsékletének figyelésére). A meghajtó szolgáltatásai közül az egyik legérdekesebb, hogy létezik FC-AL (Fibre Channel-Arbitrated Loop) interfészt támogató változat is. Ez az új csatlakozófelület, a meglévő U160 SCSI interfésszel összehasonlítva, több előnnyel is kecsegtet, elsősorban a nagyfelhasználókra vonatkozóan. Egyetlen csatornára 126 eszköz csatlakoztatható, 100 Mbájt/s adatátvitel mellett. A további előnyök: kisebb kábelméret szükséges, ami akkor lehet fontos, ha az eszközök térben távol helyezkednek el egymástól (a SCSI esetén a kábel hossza szabvány szerint meg határozva, FC-AL csatlakozás esetén az egyes eszközök között több ezer méter is lehet a tá-

volság, úgy, hogy nem kell tartani adatvesztéstől), beépített hot plug-and-play support és végül, de nem utolsósorban, soros átviteli mód a párhuzamos helyett. Ezen előnyöknek viszont megvan a pénzben kifejezett ára is.

Maxtor Atlas 10K III

A Maxtor SCSI merevlemez sem saját fejlesztés. A cég akkor lépett a SCSI eszközök piacára, amikor tavaly megvásárolta a *Quantum*. A termékéjő híre a Maxtor név alatt csak tovább erősödött. Tesztlaborunkban a család legkisebb tagját, a 18 Gbájtos modellt láttuk vendégül. A merevlemez eredményeivel minden szempontból elégedettek voltunk, hiszen a mérési eredmények alapján a 10 ezer *I/p*, a remek elérési idő, a magas átviteli sebesség és a 8 Mbájtos gyorsítótár együtt garantálják, hogy a *Maxtor 10K III* modellek minden feladat elvégzésére alkalmasak. Természetesen ilyen kiemelkedő teljesítmény mellett felmerül a zaj kérdése is. Azt mondhatjuk, hogy a mémókék tudták, miről beszélnek, amikor azt állították, hogy „sikerült belepumpálni 10 ezer fordulatot a 7200-as zajszintbe”. A biztonságról számos beépített technológia gondoskodik, például a rázkódásvédelmi mechanizmus (*Maxtor Shock Protection Mechanism*), a belső hőmérsékletfigyelés, a hot-swap támogatás (ez különösen RAID rendszerek esetén lehet fontos), valamint a S.M.A.R.T. technológia.

HIGYED GÁBOR

PINNACLE Pro-ONE

PINNACLE SYSTEMS

Hardware

- PCI kártya
- Effekt Mixer (3+ csatorna)
- 3 IEEE1394 DV csatlakozó
- Analóg Video/Audió külső csatlakozódoboz
- DVD kiszolgáló hardver/ MPEG2 encoder

Real-time tulajdonságok

- Akár 10 egyidejű real-time effekt
- Allókép, grafika, felirat valós-idejű kezelése
- Kulcframe alapú effekt és filter szerkesztés
- Valós idejű videó mapping 3D objektumon
- 2 Kép-a-képben (PIP) animált háttérrel
- 2 független csatormás sebességváltoztatás
- 2 független csatormás image correction
- Képstabilizátor
- Hollywood FX 3D effektek

Szoftware

- Adobe Premiere 6
- MFX Real-Time, Alpha Magic
- Professional Real-Time FX
- Pinnacle Impression DVD-SE
- DV Tools 2.0, Title Deko RT, MediaCleaner EZ...
- Win98 SE, Millennium, Win2K, XP driver

Hivatalos disztribútor

G a x i c o h u

www.axico.hu

Tel: 342-3255, Fax: 351-2576 sales@axico.hu

Új COMBO (8x DVD + CD RW): CRITO notebook király!!

ASUS Magyarországi disztributor

 <p>TOSHIBA 14.1" Cel. 1100 128MB 15GB 56K modem Windows XP CD ROM (touchpad) 349,900 Ft</p>	<p>MOBIL MANAGER</p> <p>ASUS L8400 "L" PIII-1.13 GHz 128MB (256/384) 20GB (40GB-ig) 56 K modem,+10/100 LAN P-3+DVD 389,900 Ft Cel+ Combo 399,900 Ft P-3 Combo 439,900 Ft</p>	<p>PROFI P-4</p> <p>CRITO 15.0" p-4 1.7 GHz, 512 MB RAM 40GB, 56K modem 10/100 LAN COMBO 559,900 Ft</p>	<p>ASUSPower 4</p> <p>ASUS 15.0" 1.8GHz legkisebb "minden egyben" noteszgépek 32MB ATI M7 video kártya, DDR memória 1024MB-ig bővíthető 599,900 Ft</p>	<p>ACTIV</p> <p>YOPY palmtop új Linux operációs rendszer 206MHz (kicsi és okos) 3.5" TFT (240x320) 64MB RAM 10-15 óra Lilon akku contacts, e-mail, MP3 notepad, control központ 149,900 Ft</p>
--	---	---	--	---

Aramk az AFA-t nem tartalmazzák.

 <p>LCD monitor 17" 149,900 Ft 15" 99,900 Ft</p>	 <p>IBM Thinkpad 12.1" TFT 99,900 Ft</p>	 <p>4 x USB port soros, printer 14,900 Ft</p>	 <p>Win XP 69,900 Ft office 97 19,900 Ft</p>	 <p>ASUS USB 4,900 TARGUS optikai 7,900 Crito wireless 4,900</p>
<p>auto adapter szivargyújtóról! 14,900 Ft</p>		<p>USB numeric Klaviatúra 9,900 Ft</p>	<p>56K modem 14,900 Ft 10/100 LAN 14,900 Ft 1394 Firewire 29,900 Ft</p> <p>ASUS USB Data transfer cable 6,900 Ft</p>	

Régi notebookját visszavásároljuk, ha újat vesz!

CRITO

1137 Budapest, Szent István krt. 18.
Tel./fax: 329 3063 vagy 349 2624
www.crito.com crito@crito.com

Minden típusú notebook javítását vállaljuk!

DUPLA ÉLVEZET SZÍNESBEN!

(*2002. június 30-ig)

Most minden színes C7000-es lapnyomtatónkhoz OP14ex lapnyomtatót adunk ajándékba!

Most minden színes C9000-es lapnyomtatónkhoz JVC TH-A9R DVD háziózi-rendszert adunk ajándékba!

Színes digitális LED nyomtatás: 12 színes lap/perc
1200x1200dpi valós felbontás, duplex egység
A4, papirkapacitás 1690 lap
256 MB RAM, 5GB HDD, hálókártya

Színes digitális LED nyomtatás: 21 színes lap/perc
1200x1200dpi valós felbontás, duplex egység
A4, A3+, max. papírméret 328x900 mm, papirkapacitás 2850 lap
320 MB RAM, 5GB HDD, hálókártya

THE COLOUR OF BUSINESS
LIGHTS COLOUR ACTION!

OKI

OKI Network Solutions
for a Global Society

OKI Systems (Magyarország) Kft. 1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12. Telefon 327 4070 Fax 327 4076 e-mail: oki@nyomtato.com www.okihu.hu
OKI SHINRAI PARTNEREINK - VISZONTELADÓK BUDAPEST DATEN KONTOR TRADE KFT. 203-9302 • DUNA ELEKTRONIKA KFT. 237-7299 • FLAG INFORMATIKAI RT. 383-0155 • FOXART KFT. 452-1070
GRÁNÁTALMA TEAM KFT. 315-1797 • HUMANSOFT KFT. 270-7621 • KVENTA KFT. 269-5262/190 • MINOR RENDSZERHÁZ RT. 436-3029 • MŰSZERTÉCHNIKA RENDSZERHÁZ KFT. 4329-477 • PRINTREX BT. 222-2919
PROFESSIONÁL KFT. 216-5300 • PUB KFT. 351-8409 • SENZOR KFT. 347-5083 • SPRINT COMPUTER KFT. 477-0010 • DEBRECEN TRACO-D KFT. 52500-424 • GYÖR MÁSOLÓGÉPCENTRUM KFT. 96313-008
EGER ANSYS KFT. 36/637-204 • HŐMEZŐVÁSÁRHELY DELFIN COMPUTER INFORMATIKAI RT. 62/246-810 • KECSKEMÉTI BESTCOM KFT. 76/485-119 • MÁTÉSZALKA WAXTEK INFORMATIKAI KFT. 44313-555
PÉCS LETTCOMP+NEMÉTI BT. 30/9577-703 • SOPRON TELECOMP KFT. 99/338-555 • SZEGED IRÓDÁGEP KFT. 62/440-022 • SZÉKESFEHÉRVÁR ITV ALBATECH KFT. 22/500-331
SZOLNOK WIN INVESTOR RT. 56/413-086 • SZOMBATHELY FLAG SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT. 94/501-890 OKI BEMUTATÓTEREM BUDAPEST PRINTER HOTLINE KFT. 223-0220

Több mint nyolc hónapja, hogy utolsó botkormányesztünk megjelent, mégis, a hardverpiac sok egyéb szegmensével ellentétben, a gyártók ez idő alatt nem árszótarták el újdonságokkal a piacot. Míg például egy nyomtatósztben három-négy hónap elteltével teljesen új mezőnyt tudunk felvonultatni, addig a mostani botkormányesztünkben szereplő termékek jó része nem mondható újdonságnak.

Megpróbálkoztunk viszont azzal, hogy a tesztmezőnyt több-keveseb lefedje a teljes kínálatot, a legegyszerűbb termékektől a legbonyolultabbakig, az olcsóbb fajtáktól a drágábbakig.

Kis fejlődéstörténet

Annak idején, a *Commodore* és *Enterprise* gépek korában, a számítógépes játékok műfaji eloszlása még egészen más képet mutatott, mint napjainkban. Népszerűek voltak például a kétdimenziós platformjátékok, a szöveges kalandjátékok és a lövöldözős játékok. A hardver nagyságrendekkel kisebb és behatárolt teljesítménye miatt a játéfejlesztők inkább termékeik tartalmán próbáltak javítani, így emelve ki őket a többi közül. Akkoriban mindennek bele kellett férnie 64 Kbájba, a számítástechnikai nemigen lehetett szó térbeliségről, 3D-ről (bár például egy *Elite* nevű *Commodore*-os űrjátékban már valósidejű, háromdimenziós megjelenítést használtak, és más

BOTKORMÁNYOK TESZTJE

Vezérlőelv

A nyolcvanas évek második felében, amikor már nálunk is megjelentek a mikroszámítógépek, kaphatók voltak – akkor még digitális – botkormányok is. Azóta ezek a kiegészítők, akárcsak a számítógépes piac összes terméke, rengeteget fejlődtek, de a rendeltetésük ugyanaz maradt: a játékok vezérlése, a teljesebb kikapcsolódás nyújtása.

játékokban is sikeres trükkökkel érzékeltek a teret).

A mikroszámítógépes időkben a *digitális botkormányok* uralkodtak. Ezek a nyolc fő irányt érzékelték, és általában két tűzgombjuk volt, bár ez utóbbiakat a gép nem tudta megkülönböztetni. Persze a legtöbb akkori játékhoz ezek a képességek elégnék is bizonyultak. A PC-k elterjedése során egyre újabb és újabb, mind kifinomultabb és bonyolultabb játékok jelentek meg. Törvényszerű volt tehát, hogy a játékevezérlők fejlődése is követi az új irányzatot. Megjelentek az *analóg botkormányok*, amelyek már bármilyen irányú

és bármilyen mértékű kitérítést közvetítettek a gép számára. A kettő, illetve inkább négy külön tűzgomb követelmény lett, de hogy ne kelljen játék közben a billentyűzethez nyúlókálni, ma már akár nyolc-tűzgomb is helyet kaphat egy játékevezérlő periferián.

Három dimenzió

Mivel a játékokban belül a három dimenzióban mozgás megvalósítható lett (sőt, manapság igekeznek mindent 3D-be erőltetni), a botkormányoknak is képeseknek kell lenniük a *térbeli vezérlésre*, így a régi két (X,Y) tengely mellett gyakori a harmadik és negyedik tengely is. Ezeknek leggyakrabban a repülő- és űrszimulátor játékoknál van szerepük, amikor a jármű térbeli vezérlése mellett a sebességet is szabályoznunk kell.

Szintén a repülőszimulátorok „kedvéért” került a joystickokra egy kis többirányú, digitális kapcsoló, a *kitekintő*, más néven *HAT kapcsoló* is. (A HAT kapcsolóról lásd még *Kislexikonunkat* is)

Természetesen, mint az egyéb játékevezérlők esetében, a botkormányok egy része is képes *erő-visszacsatolásra*, azaz nemcsak a játékos irányítja a játék menetét, hanem a játék történései is visszahatnak a játékosra (pontosabban a kezére). Az autós útja rászólhat, érezhetjük a motor remegését, és az űtközéskor fellépő erőket. Az is egyre gyakoribb, hogy külön tárcsa vagy gombok helyett az irányítókar csavarásával, egy kézzel egyből három tengelyt szabályozhatunk.

KISLEXIKON

Combo. Egy átalakító segítségével a combo csatlakozású eszköz mind az USB, mind a game portra csatlakoztatható.

Gamestüz, automata tűz. Bekapcsolása után a tűzgombot folyamatosan lenyomva tartva azt a hatást ériük el, mint ha gyorsan nyomogatnánk a tűzgombot. Lövöldözős játékokban lehet hasznos.

HAT (körbenéző, panoráma) kapcsoló. Repülő botkormányoknál előforduló négy vagy nyolc irányba mozdítható kis kapcsoló, amellyel repülőszimulátorok esetében általában 360 fokban körbenézhetünk a pilótafülkéből.

Kalibráló tárcsák. Némely botkormány talapatán két tárcsát találunk, amelyekkel beállíthatjuk a készülék középpálását.

Középpálás. A botkormány kitérítését

jelző kurzornak, ha nem döntjük meg az irányítókart, mindig pontosan középre kell beállítnia, különben „félrehord” a joystick.

Négyzetes, körös kitérítés. „Négyzetes” kitérítés esetén a botkormány tengelyét mindkét irányban teljesen kitérítjük, egymástól függetlenül, „körös” kitérítésnél egy körön vagy egy lekerekített sarkú négyzeten belül. Ez akkor lehet hátrányos, ha mindkét tengelyt teljesen ki kéne térítenünk (például a kanyarban emiatt kell lassítanunk).

Shift gomb. Egy-két botkormányon úgynevezett Shift gombot találunk, vagy programból definiálhatunk ilyen. Ez úgy működik, mint a billentyűzetben lévő Shift gomb, gyakorlatilag növeli a gombokhoz hozzárendelhető parancsok számát.

Tesztünkéről

A botkormányokat – gondolva szokásos alkalmazásai területekre – elsősorban játékokkal próbáltuk ki. Megfigyeltük a külső kialakítást, pontosabban a gombok elérhetőségét, az irányítókár fogását, azt, hogy a botkormány nem csúszkál-e az asztalon, és nem billeg-e játék közben.

Az erő-visszacsatolóssal termékeknel az is fontos volt, hogy a kifejtett erők hatására ne kezdjen el ugrálni a talapat, lehetőleg széles és nehéz legyen. Mindezek alapján alakítottuk ki a *kényelmességi* pontszámot. Ez a szempont esetleg kevésbé fontosnak tűnhet, pedig éppen ez az egyik leglényegesebb, mivel nemcsak kényelmetlenséget vagy fáradtságot, hanem izületi fájdalmakat és betegségeket is okozhat, ha az egy kézzel használt periféria nem eléggé ergonomikus.

A *műszaki kialakításra* is külön pontszámot adtunk. Ezen címszó alatt értékeltük a botkormányok mechanikájának és elektro-

nikájának az igényességét, az érzékelés pontosságát, az eszköz érzékenységét. Ezeket a jellemzőket a játékon kívül a beállítópanelen, a kurzor megfigyelésével is vizsgáltuk.

Ebbe a pontszámba számított bele, hogy a gombok mikrokapcsolós vagy membrános megoldásúak voltak-e, hogy a tengelyeknek volt-e holtjátékuk, hogy a belső mechanika mennyire volt védve a külvilágtól, illetve az, hogy érzékeli-e a kezét a force feedback rendszerű botkormányok irányítókarja.

A harmadik pontszámot a termék nyújtotta *szolgáltatások* alapján adtuk. Itt vetjük figyelembe, hogy hány tengelye van a botkormánynak, mennyi gomb található rajta, s programozhatók-e ezek. Ezt a pontszámot emelte, ha a készülék erő-visszacsatolást is használ.

Végezetül, az előzőeknél kisebb súllyal vetjük figyelembe a termékhez adott esetleges kezelőszoftver minőségét és használhatóságát.

Máttyás István
tesztelő

Véleményem

A tesztünkben szereplőkön kívül természetesen még rengeteg botkormány kapható a kereskedelemben. Ezek legtöbbje úgynevezett „noname” termék, az ilyenekre, bár olcsóbbak és első ránézésre akár sokat is tudnak, könnyen ráfizethetünk (ezt személyes tapasztalataim is megerősítik).

Kiderülhet ugyanis, hogy néhány hónap után elromlik egy gomb, az egyik tengely már csak hébe-hóba működik, vagy a visszatartó rugók elfradnak. Szentén előfordulhat, hogy a botkormány valójában nem is nyújt annyit, mint amennyit elvárunk tőle, vagy nem úgy, ahogy elvártuk, például a tengelyeknek holtjátékuk van. Sajnos tökéletesen csak a neves márkák termékeiben bízhatunk meg, természetesen több pénzért.

Maxxtro CS-200

Tesztünk legegyszerűbb botkormánya, a CS-200-as a legszükségesebb funkciókon és a gyorsüzemelésen kívül nem sokat nyújt. Mindössze két tűzgombja van, a gyorsüzemlést a készülék alján kapcsolhatjuk ki- vagy be, ezt bizony jobban is megoldhatták volna. Telepítőlemez nem jár a készülékhez,

mivel a Windows automatikusan felismeri, s olcsó botkormány lévén, a hozzáadott programokról is le kell mondanunk.

Műszaki minőség szempontjából a CS-200 átlagosan teljesített. A középpálás stabilitása eléri az elvárható szintet, a kitérés négyzetes. Az irányítókarnak teljes kitéréskor függőleges és vízszintes irányban is van egy kis holtjátéka. A középpállást két kalibrálótárcsával is állíthatjuk, viszont játék közben nem nehéz őket véletlenül elállítani. A botkormány szimmetrikus, bal és jobb kézzel is egyformán használható.

A tapadókorongok jól tapadnak, nem muszáj lefogni a talapat az játék közben. Kényelmi szempontból a csuklótámasz hiánya kifogásolható.

A botkormányok típusai

A játékvezérlő botkormányok megfelelnek a repülőgépek botkormányának, nem csoda tehát, hogy leginkább a repülőszimulátorok szerelmesei látják hasznát ezeknek az eszközöknek. Mégis, a legtöbb játékot vezérelhetjük botkormánnyal is, míg egyéb játékvezérlők (a gamepad-ek, illetve a játékkormányok) inkább adott típusú játék vezérlésére alkalmasak.

A legegyszerűbb, általános célú botkormányokon általában négy gomb található, és két tengelyt vezérelhetünk (fő-le, jobbra-balra vagy X, Y). Ezeket természetesen bármilyen játékban használhatjuk, amelyek a botkormányokat támogatja, mégis, néha jobban jöhet több gomb, több különböző parancs azonnali eléréséhez, esetleg egy harmadik tengely, a *kitekintő kapcsoló* is előfordul.

Az ezeket is nyújtó botkormányok már sokkal jobban használhatók mindenféle játékban, ezek a *középkategóriás, általános célú botkormányok*.

Az úgynevezett „repülő” joystickoknál elengedhetetlen a négy tengely és a HAT kapcsoló megléte, ezeket általában még 8-10 programozható gomb is kiegészíti. A legdrágább és legbonyolultabb típusokon esetleg még egy *kitekintő gomb* is van, és *erő-visszacsatolást* használnak.

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Maxxtro CS-200
Forgalmazó: Kronos Trade Kft.
Ár: 1 800 Ft
Internet cím: www.kronos.hu

Értékelés

Műszaki igényesség: 23	1	35
Kényelem: 21	1	30
Szolgáltatások: 12	1	30
Szoftver: 0	1	5

CP 2002/5

56 pont

Középkategória

+ balkezesek is használhatják

- minimális szolgáltatások

Műszaki adatok

Gyártó, típus	Maxtro CS-200	Maxtro CS-360	Maxtro JSK 13A	Gravis Destroyer Xtreme	Microsoft Side-winder	Microsoft Side-Winder Force Feedback2	Genius Max-Fighter F-31D	Genius Max-Fighter F-33D	Saitek ST330 Rumble Force	Saitek Cyborg 3D USB II	Saitek Cyborg 3D Force	Logitech WingMan Strike Force 3D	Logitech WingMan Attack 2
Csatlakozás	game port	game port	game port	USB	USB	USB	game port	USB, game port	USB	USB	USB	USB	USB
Tengelyek száma	2	3	2	3	3	4	4	4	3	4	4	4	3
Tollérő-szabályzó	nincs	van	van	van	van	van	van	van	van	van	van	van	van
Csőrlapát kezelés	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	van	van	nincs	van	van	van	nincs
Gombok száma	2	4	10	4	8	8	10	10	4	10	8	9	6
Programozható gombok	0	0	6	0	0	8+8 HAT	10+4 HAT	0	0	10	8	9 + 2x8	6
Gyors/automata tűz	gyorstűz	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
Panoráma gomb	nincs	van	van	nincs	nincs	van	van	van	nincs	van	van	2 db	nincs
Erő-visszacsatolás	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	van	nincs	van	van	nincs	van	van	nincs
Balkézzelet jól használható?	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem	igen	igen	igen	nem	nem

ISO 9002 minősített gyártó és kereskedő

PrintRex
nyomatástechnika

Printrex Bt. 1141 Budapest, Fogarasi út 193.

Telefon: 222-2919 Fax: 222-3905 Email: info@printrex.hu

GARANCIA

MINŐSÉG

KÖRNYEZETVÉDELLEM

GAZDASÁGOSSÁG

Tevékenységünk:

- ✓ lézerkazetták és tintapatronok gyártása, felújítása
- ✓ nyomtatók, fénymásolók, faxok forgalmazása és szervizelése
HP CANON OKI XEROX
- ✓ üres kellékanyagok begyűjtése kedvező feltételekkel
- ✓ irodai technikai, számítástechnikai eszközök forgalmazása
- ✓ Jetprint® lézerkazetták és tintapatronok forgalmazása

Windows Millennium Hun	63.000 Ft
Windows Pro 2000 Hun	97.000 Ft
Windows XP Pro Hun	97.000 Ft
Windows XP Home Hun	65.000 Ft
Office XP Hun	150.000 Ft
MSDN Universal 7.0	860.000 Ft

AVALANCHE COMPUTER KFT.

HP LaserJet 1000w	73.000 Ft
HP LaserJet 1220	136.000 Ft
HP DeskJet 960c	47.000 Ft
Philips 15" TFT	129.000 Ft

IPAQ H3850 64MB EURO 175.000 Ft

Vállaljuk cégek és magánszemélyek
honlapjainak elkészítését.

Ingyenes házhozszállítás Budapest területén. Árunk az ÁFA-t nem tartalmazzák.

www.acm.hu - eshop.acm.hu - 1065 Bp. Teréz krt 13. II/201 - Tel.: 413-7490 Fax: 413-7491

A legnagyobb választékot nálunk találja!

QWERTY
COMPUTER
Alapítva: 1984-ben

www.qwerty.hu
Qwerty Computer Szaküzlet 1111 Budapest, Bartók B. út 14. Tel.: 466-9377
További üzleteink: Mammot Üzletház - Budai Skála Áruház - Corvin Áruház
Minden, ami számítástechnika

Maxxtro CS-360

Jóval szélesebb körű szolgáltatásokat nyújt a CS-360 típusú, általános célú botkormány. Programokat azonban ehhez sem kapunk, mint ahogy sajnos leírást sem. Műszakilag a CS-360 nem remekelt, az irányítóknak a bal és lefelé irányok-

ban erős holtjátéka volt. Ellenben a gombok közül a valószínűleg leggyakrabban használtat, a ravaszt, mikrokapcsolóval oldották meg. A CS-360 kezelőszervei között a négy gombon kívül egy panoráma-kapcsoló és egy tolóerő-szabályzó is helyet kapott. A botkormány balkezesek számára is használható. A tolóerő-szabályzó a szimmetria miatt középre került, az egyetlen baja, hogy a tárcsája csak viszonylag kis szögben forgatható el, így nehéz igazán finoman szabályozni a tolóerőt. Kényelmileg a botkormány azt a maximumot nyújtja, ami egy ilyen szimmetrikus kialakítású játékvezérlőtől elvárható.

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Maxxtro CS-360
 Forgalmazó: Kronos Trade kft.
 Ár: 2 800 Ft
 Internet cím: www.kronos.hu

Értékelés

Műszaki igényesség:	16	1	35
Kényelem:	24	1	30
Szolgáltatások:	20	1	30
Szoftver:	0	1	5

CP 2002/5

60 pont

Középkategória

Ár

- + balkezesek is használhatják, funkcióban gazdag
- az irányítóknak holtjátéka van

Logitech WingMan Attack 2

A Logitech ezen botkormányja a belépő-szintet képviseli. A tudása ennek megfelelően korlátozott, de megtaláljuk rajta a tolóerő-szabályzót, továbbá négy helyett hat gombja van.

Nem túl kedves gesztus a cégtől, hogy

meghajtóprogramokat nem mellékel a termékhez, hanem egy többnyelvű (köztük magyar) ismertetőt szőlítja fel a vásárlót, hogy tölts le a cég honlapjáról a szükséges programot. Ez a telepítőcsomag egyébként nagy erőssége az Attack 2-nek, bár korlátozottan nélküle is használhatjuk a botkormányt. Telepítése után azonban beállíthatjuk a tengelyek érzékenységét és holtívóját, illetve felcserélgethetjük őket, továbbá a legkülönbözőbb módokon programozhatjuk a készülék gombjait billentyűleütések helyettesítésére, beleértve a nyomva tartott billentyűket, külön lenyomást és felengedést, időzítést stb. Egyezőval mindazt megtehetjük a joystickkel, amit a billentyűzettel.

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Logitech WingMan Attack 2
 Forgalmazó: VAR Kft.
 Ár: 4 654 Ft
 Internet cím: www.logitech.com

Értékelés

Műszaki igényesség:	32	1	35
Kényelem:	22	1	30
Szolgáltatások:	21	1	30
Szoftver:	5	1	5

CP 2002/5

80 pont

Felsőkategória

Ár

- + kiválóan programozható
- kényelmetlen csuklótámasz

Microsoft SideWinder Joystick

Mint a számítástechnika eléggé sok területén, a Microsoft a játékvezérlők piacán is képviselteti magát. Játékvezérlői egységeken a SideWinder márkanévvel viselik. Ezek közül a legegyszerűbb botkormány a SideWinder Joystick.

Bár a SideWinder Joystick a „legegyszerűbb”, nyolc gombja van, illetve talánunk rajta egy billenőkapcsolót a tolóerő szabályozására. A telepítés végtelenül egyszerű, csupán csatlakoztatnunk kell a készüléket az USB csatlóóra, a Windows 98 pedig természetesen felismeri. A SideWinder a Windows korábbi verzióival nem használható.

Műszakilag első osztályú a kialakítása, a középpállás teljesen biztos, nincsen holtjáték. Kényelmi, ergonómiai szempontból viszont kifogásolható, hogy a talpazat túl könnyű, vadabb akciók közben megsújjal fogni. A készülék a gombok elhelyezése és az irányítókar kialakítása miatt nem ajánlható balkezeseznek.

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Microsoft SideWinder
 Forgalmazó: Qwerty Computer Panoráma
 Ár: 6 960 Ft
 Internet cím: www.qwerty.hu

Értékelés

Műszaki igényesség:	32	1	35
Kényelem:	24	1	30
Szolgáltatások:	23	1	30
Szoftver:	0	1	5

CP 2002/5

79 pont

Középkategória

Ár

- + kényelmes, sok funkciógomb
- nem programozható billentyűk helyettesítésére

Microsoft SideWinder Force Feedback 2

A *Microsoft SideWinder* termékcsaládjának erővisszacsatolásos, felső kategóriás botkormányja ez a készülék. Látszik is rajta, hogy a tervezők mindent megtektek, hogy kielégítsék a lehetséges igényeket. A kezelőszoftver telepítése után egyenként

programozhatjuk az összes gombot. Beállíthatunk billentyűleütéseket, lenyomva tartott és együtt lenyomott billentyűket, időzítést, tehát a Logitech kezelőprogramjaihoz hasonlóan, a Microsoft is igen jól használható és sokrétű kezelőprogramot mellékel a termékéhez. Szintén beállíthatunk és elmenthetünk különféle játékokhoz különféle konfigurációkat, sok ismert játékhoz pedig eleve megkapjuk a beállításokat. A műszaki minőséghez ennél a botkormánynál sincs sok hozzáfűzhető, precizitása az élmezőnyben jár, a kiterítés minden irányban teljes, holtjátéka nincs. Az irányítókar érzékeli a kezünket, ha nem fogjuk, nem alkalmaz erőhatásokat.

Genius MaxFighter F-33D

A *MaxFighter F-33D*, amely a *Genius* erővisszacsatolásos botkormányja már nem igazán új termék a piacon. A készüléket a soros portra vagy, a mellékelt átalakító segítségével, az USB csatlóóra köthetjük. A hatalmas és nehéz talapzatnak köszönhe-

tően nem kell attól félnünk, hogy az ugrabugrálni kezd az asztalon, és még a bal kezünket is jól elhelyezhetjük rajta, így kényelmesen hozzáférhetünk a gombokhoz. Kényelem szempontjából egyébként minden szempontból jelesre vizsgázott a *Genius „erős”* botkormányja. Az erőhatások határozottak, de a kezünk nem fog megfájdulni tőlük, vagyis nem olyan erősek, mint például a *SideWinder Force Feedback 2*-nél. A telepítés után az erőhatások jellemzőit beállíthatjuk a készülék vezérlőpaneljén, és hangolhatjuk az általános visszatartó erőt is, amely akkor jelentkezik, ha erővisszacsatolást nem használó játékkal játszunk.

Saitek ST330 Rumble Force

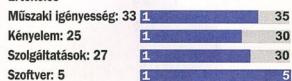
A tesztünkben szereplő *Saitek* botkormányok közül az *ST330* a legegyszerűbb kivitelű. Külsője magán hordozza a tipikus *Saitek* formatervezés ismertetőjegyeit: fémes hatású gombok, lyuggatott felület, futurisztikus kinézet. Amint a nevéből is ki-

tűnik, a botkormány erővisszacsatolást használ, azonban ezt külön tápegység nélkül teszi. Az erővisszacsatolás az *ST330*-nál azt jelenti, hogy az irányítókar erősebben-gyengébben rázkódik, rezonál, de a kezünket nem rángatja (rumble = dörögés, morajlás). Ez abból is adódik, hogy tápegység nélkül, pusztán az USB-ről véve az áramot, erre nem is lenne elég energiája. Ez annyit tesz, hogy a rázós utat, robbanásokat, dobbanásokat érezzük, de például egy autóversenyben a kormány ellenerejét már nem érzékeljük. A botkormány szimmetrikus, bal és jobb kézzel is jól használható, ennek következtében az irányítókar nem igazán idomul a kezünkhöz.

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Microsoft SideWinder Force Feedback 2
 Forgalmazó: Qwerty Computer
 Ár: 27 360 Ft
 Internetcím: www.qwerty.hu

Értékelés

CP 2002/5

91 pont

Csúcskategória

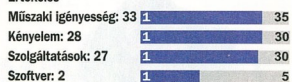

- + jól programozható, nagy erőhatások
- nem eléggé stabil a talapzat

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Genius MaxFighter F-33D
 Forgalmazó: FAN Electronics Kft.
 Ár: 23 800 Ft
 Internetcím: www.genius.hu

Értékelés

CP 2002/5

90 pont

Csúcskategória

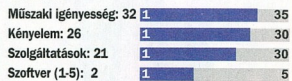

- + igen kényelmes
- a gombok nem programozhatók

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Saitek ST330 Rumble Force
 Forgalmazó: Herta Számítástechnika
 Ár: 7 600 Ft
 Internetcím: www.saitek.com

Értékelés

CP 2002/5

81 pont

Felsőkategória

- + erőhatások tápegység nélkül
- mindössze négy gomb

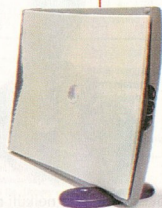
Helyet foglalnék, ha lenne egy szkennер, ami nem foglal helyet!

Az 1200x2400 dpi felbontású **CanoScan N1240U** szkennер, illetve a 600x1200 dpi felbontású **N670U** és **N676U** modellek bizonyítják, hogy az igényes formatervezés és a modern technológia egyetlen találmányon belül összekapcsolható.

A „**QUARE**” rendszernek köszönhetően az időigényes képjavító eljárás is a múlté, míg a három „**EZ**” gyorsgomb egyszerű és kényelmes használatot biztosít.

A hozzáilleszhető tartóállvány és az ultra-vékony, helytakarékos formatervezés lehetővé teszi az egy lapos dokumentumok függőleges helyzetű szkennelését.

Megteheted!

Cert.nr.201588

www.canon.hu

you can
Canon

Saitek Cyborg 3D II

Meglehetősen különleges botkormány ez a Saitek termék, és nem csak rendhagyó kinézete (ami a Saitek termékeknel egyébként gyakori) miatt. Egy kis imbuszkulcsot is kap hozzá ugyanis a vásárló, amellyel többféleképpen is testre szabhatja a

Cyborg 3D II-t. A csuklótámasz magassága négy fokozatban állítható, illetve az irányítókar fejének a dőlésszöge is. A csuklótámaszt és a gázkart is átszerelhetjük a jobb- vagy a balkezes játékoshoz igazodva. Az ergonómiával így aztán nem is sok gond akad, kivéve talán azt, hogy mindenféle szerelgetéstől függetlenül az egész irányítókar túl magasra került, illetve a túl könnyű talapat miatt gyakran le kell fogni a botkormányt. A Cyborg 3D II az USB illesztőre csatlakozik, a beállítóprogrammal a telepítés után kalibrálnunk kell. Jár a termékhez egy Saitek Gaming Extensions nevű szolgáltatás, amellyel a játékokhoz különféle parancsokat rendelhetünk.

Saitek Cyborg 3D Force

A Saitek Rumble Force-szal ellentétben a Saitek Cyborg 3D Force elnevezésű botkormánya már „igazi” erővisszacsatolásos botkormánya. A design tekintetében a tervezők, ha lehet, még a másik két Saitek játékevezérlőt is túlszárnyalták, ez a botkormánya még

villog is. De a formatervezés sokkal lényegesebb eleme, hogy a Cyborg 3D Force teljesen szimmetrikus kialakítású, tehát a balkezesek sincsenek hátrányban. A baj csak az, hogy ezért se jobb, se bal kézzel nem igazán kényelmes a játék, a két gomb miatt ugyanis át kell nyúlálnunk a talapat másik oldalára, illetve a fejen lévő gombok kezelése sem esik igazán kézre. Ellenben az irányítókar fogása nagyon jó a gumiborítás miatt. Ezt a botkormányt is ugyanazzal a szoftverrel programozhatjuk, mint a Cyborg 3D II-t, az ott leírtaknak megfelelően szintén igen sokféleképpen. A negyedik tengely kezelése szintén az irányítókar csavarásával kezelhető.

Genius MaxFighter F-31D

Az erővisszacsatolás nélküli mezőny legtöbb szolgáltatást nyújtó botkormányai közé tartozik a MaxFighter F-31D a Geniustól. Összesen tíz programozható gombja van, a negyedik tengely vezérlése egy forgógombbal történik a talapaton,

míg a tolóerő-szabályzó szerepét egy kétirányú kapcsoló kapta a fejen. A gombok programozásához egy kis programot kell futtatnunk, amely a tálcára ül. A segítségével bármelyik gombot (beleértve a panoráma kapcsoló négy irányát is) billentyűk helyettesítésére programozhatjuk, s a különféle játékokhoz különféle konfigurációkat tárolhatunk el. Lehetőségünk van a Ctrl, az Alt és a Shift, illetve a funkcióbillentyűk helyettesítésére is. Mindezek ellenére a kezelőprogram az újabb termékek hasonló programjaihoz képest kissé elmaradott, időzítést például nem állíthatunk be. Kényelmi szempontból, illetve műszakilag a MaxFighter F-31D igazán jónak mondható.

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Saitek Cyborg 3D
 Forgalmazó: Herta Számítástechnika
 Ár: 7 992 Ft
 Internet cím: www.saitek.com

Értékelés

Műszaki igényesség:	32	1	35
Kényelem:	24	1	30
Szolgáltatások:	26	1	30
Szoftver:	5	1	5

CP 2002/5

87 pont

+ kézhez igazítható

- a talapat felugrál

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Saitek Cyborg 3D Force
 Forgalmazó: Herta Számítástechnika
 Ár: 18 320 Ft
 Internet cím: www.saitek.com

Értékelés

Műszaki igényesség:	32	1	35
Kényelem:	21	1	30
Szolgáltatások:	27	1	30
Szoftver:	5	1	5

CP 2002/5

85 pont

+ remek erőhatások, remegések

- kényelmi problémák, nem érzékeli a kezét

INFORMÁCIÓK

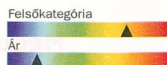
Gyártó, típus: Genius MaxFighter F-31D
 Forgalmazó: FAN Electronics Kft.
 Ár: 7 600 Ft
 Internet cím: www.genius.hu

Értékelés

Műszaki igényesség:	26	1	35
Kényelem:	26	1	30
Szolgáltatások:	27	1	30
Szoftver:	3	1	5

CP 2002/5

82 pont

+ igényes kivétel, stabil talapat

- kicsi a késleltetés

POINTER Kft.Korszerű megoldások,
széles termékínlát**AZ ÖN ÚJ PROJEKTORAI
A MITSUBISHITŐL****AKCIÓ!****sRGB****DCDi**
by FAROUJIA**Color/view**
NATURAL COLOR MATRIX™**PIP**Az eszközök
bérelhetőek

A MITSUBISHI ELECTRIC HIVATALOS MAGYARORSZÁGI KÉPVISELETE

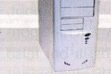
**MITSUBISHI
ELECTRIC****POINTER Kft.**Pointer Kft. 1026 Budapest, Bimbó út 160-162. Telefon: 274-2648, 394-2972, 392-0136 Fax: 392-0337
e-mail: info@pointerkft.hu, www.pointerkft.hu**Dazzle⁺
FRST** Analóg videoserkesztők**DVD.master 69.800,-**
(Hardveres MPEG tömörítés)**69.800,-****Hollywood DV-Bridge
(A/D, D/A átalakító)****ADS**
DIGITAL**PYRO digitális videoserkesztők****59.800,-****USB Instant DVD
(analog csatlakozókkal)****85.600,-****Platinum DV (profiknak)
ADOBE PREMIER 6.0 FULL VERSION****!!! ÚJDONSÁG !!!****11.800,-****4 portos USB 2.0 PCI kártya
480 Mbit/sec sebesség****13.200,-****Basic DV (kezdőknek)**

(A fenti árak nem tartalmazzák az ÁFA-t. Minden termékhez 12 hónap teljes garancia, valamint teljeskörű műszaki támogatás tartozik!)

ATCOMP

www.atcomp.hu - mail@atcomp.hu - 4312-415, 445, 485

Mercury**EGY IGAZÁN JÓ VÁLASZTÁS!****ALAPLAPJAINKRA 2 ÉV TELJES KÖRŰ GARANCIA!**

694X VIA 694x chipset S370/FC-PGA 66/150 MHz ATA 100, 4x AGP AC'97 32 bit Sound	P4X266 NFSX VIA P4x266 chipset Socket 478 (Pentium 4) DDR-184pins 400 MHz, 4x AGP Integrált 56K Modem AC'97 32 bit Sound	635T FSX SIS 635T Chipset S370/FC-PGA Socket A (Tualatin CPU) SD/DDR RAM 133 MHz, ATA 100 AC'97 32 bit Sound
KT266 A DDR VIA KT266 chipset 266 Mhz algrúdjel ATA100, DDR RAM 4x AGP AMR modem csatlakozó AC'97 32 bit sound	i845 NFSX Intel 845 chipset Socket 478 (Pentium 4) 400 MHz, DDR RAM 4x AGP, ATA 100 AC'97 32 bit Sound	735 FSX SIS 735 chipset Socket A (Athlon/Thunderbird) 266 Mhz, ATA100, DDR RAM Integrált LAN, 4x AGP AC'97 32 bit Sound
BELSŐ MODEM Motorola chipset PCI interface 56000 bps átvitel Plug & Play Full duplex V.90 Data funkció/K56flex	HŰLSŐ MODEM 56000 bps átvitel V.90 / K56flex Voice funkció RS232 port Full duplex	HOB SW-980 Multi Channel hangszóró (2:1) Subwoofer rendszer Mágneses védelem Surround hangzás Mélyhang szabályzás 980W PMPO teljesítmény
TÁPEGYSÉG 250W/300W teljesítmény 115V/230V feszültség AMD/P3/P4 támogatás Leégés védelem, Rövidáram védelem Pentium 4-es rendszerrekhz is	HOB-01 HÁZ 250W v. 300 W-os táppal, AMD/P3/P4 támogatás, 3x5,25 és 2x3,5 Leégés védelem, Rövidáram védelem Pentium 4-es rendszerrekhz is	Acotec Kft. 4028 Debrecen, Apafi u. 121. Tel.: 52/446 825 Automez Kft. 1077 Bp., Wessellényi u. 21. Tel.: 461-5743 Aqua Computer Kft. 1074 Bp., Dobányi u. 36. Tel.: 322-4658 Casa Hungary Kft. 1139 Bp., Tóth út 69. Tel.: 450-2200 CHS Hungary Kft. 1139 Bp., Váci út 117-119. Tel.: 451-3549 DualComp Trade Kft. 6723 Szeged, József A. sgt. 41. Tel.: 62/486-467 Expert Computer Kft. 1139 Bp., Pannónia u. 33. Tel.: 320-3310 HardwareComp Kft. 1117 Bp., Budafok u. 84. Tel.: 491-9590 Juventus Team Kft. 1145 Laky Adóll u. 36. Tel.: 469-5847 PC-Partner Kft. 1144 Bp., Lánarovna tér 25. Tel.: 983-3738 Prof. Salgótarján Kft. 3100 Salgótarján, Kővár u. 1. Tel.: 32/520-540 Reminis Rubin Rt. 1134 Bp., Klapka u. 9. Tel.: 412-4300 Soweh Kft. 1134 Bp., Lőportár u. 9-11. Tel.: 350-4539 Szív Buda Kft. 1027 Budapest Margit krt. 26. Tel.: 316-9445 Univer City Computer Kft. 1139 Bp., Teve u. 41. Tel.: 239-4000

Mercury Magyarország Kft. 1141 Budapest, Miskolci út 51.

Tel.: 221-3020, 222-4254 Fax: 222-1909 E-mail: mercury.info@ahol.com

Gravis Destroyer Xtreme

Az egyetlen Gravis termék tesztünkben a *Destroyer Xtreme*, és az egyszerűbb, általános célú botkormányok kategóriáját képviseli. Az alapvető négy tűzgombon kívül még egy tolóerő-szabályozót helyeztek el rajta, illetve egy úgynevezett precíziós

gombot. Ez egyébként egy tipikus „értéknövelő célú” funkció, amely az olcsóbb, egyszerű termékek esetében gyakran előfordul, és gyakran semmire sem jó. Ez esetben azonban elég ötletes és jól használható szolgáltatást nyújt ez a gomb, a megnyomásával „precíziós” módba léphetünk, és egy kisebb tartományon belül, de sokkal pontosabban vezérelhetjük a két tengelyt. Ez jól jöhet például akciójátékokban, célzáskor. Ez a botkormány az USB illesztőre csatlakozik, külön telepítőprogram nem jár hozzá, csatlakoztatás után pedig önmagát kalibrálja. Ha nem felel meg az önkalibrálás eredménye, kézzel is kalibrálhatjuk.

Logitech WingMan Strike Force 3D

A Logitech csúcscategóriájú, erő-visszacsatolásos botkormányja egyértelműen elvitte a pálmát használhatóság tekintetében. Két kitekintő kapcsolója és még hat gombja van, illetve egy nyomható görgője is a talapzaton. Az összes gombot, a görgőt

két irányát és a gombját, továbbá a két panoráma kapcsoló nyolc irányát is külön-külön programozhatjuk. A negyedik tengelyt „természetesen” az irányítókar csavarásával vezérelhetjük, a tolóerő-szabályozó a kar mellett kapott helyet. A programozás kiterjedhet billentyűlétesek sorozatának helyettesítésére is. Az erőhatásokat (elvéleg) 150%-ig szabályozhatjuk, külön-külön a visszarúgó és a tompító erőket. A viszonylag könnyű talpazat eléggé széles ahhoz, hogy az egyébként igen határozott erőhatásokat is bírja. A készüléket kímélendő, az irányítókar érzékeli a kezünket. Minőség tekintetében, mint általában, a Logitech-ben nem kell csalódnunk.

Maxxtro JSK 13A

A Maxxtro márkanév alatt általában alsó- és középkategóriás botkormányokat forgalmaznak, amelyek általában kevesebb szolgáltatást nyújtanak, kevesebb pénzért. A *JSK 13A* is egy egyszerű botkormány, mégis megpróbálták minél többet

kihozni belőle a funkciók terén. Ez annyit tesz, hogy bár telepítőlemez nem kap a termékhez a vásárló, a botkormánynak hat, programozható gombja van. A programozás hardveres, és ennek érdekében a billentyűzetre és a game portra is csatlakoztatunk kell a készüléket. Ez ugyan kisbonyolult, és mivel tisztességes telepítési leírást nem kapunk, gondot okozhat. Ebben mindenféle szoftver és késleltetés nélkül programozhatjuk a hat gombot, egy-egy billentyűlétesre. A *JSK 13A* pontossága, érzékenysége átlagos, a bal felső tűzgombot kivéve a gombok membránosak, érdekes módon a ravis is.

MÁTYÁSI ISTVÁN

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Gravis Destroyer Xtreme
Forgalmazó: LS Computer
Ár: 4 900 Ft
Internet cím: www.lscomputer.hu

Értékelés

Műszaki igényesség:	30	1	35
Kényelem:	20	1	30
Szolgáltatások:	15	1	30
Szoftver:	0	1	5

CP 2002/5

65 pont

Középkategória

- + tartós kivétel, érzékeny és pontos
- billégő talpazat

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Logitech WingMan Strike Force 3D
Forgalmazó: WAR Kft.
Ár: 20 856 Ft
Internet cím: www.logitech.com

Értékelés

Műszaki igényesség:	32	1	35
Kényelem:	26	1	30
Szolgáltatások:	29	1	30
Szoftver:	5	1	5

CP 2002/5

92 pont

Csúcscategória

- + sok, jól programozható gomb, jó minőség
- nincs rajta gumiborítás, drága

INFORMÁCIÓK

Gyártó, típus: Maxxtro JSK 13A
Forgalmazó: Kronos Trade Kft.
Ár: 4 960 Ft
Internet cím: www.kronos.hu

Értékelés

Műszaki igényesség:	21	1	35
Kényelem:	18	1	30
Szolgáltatások:	21	1	30
Szoftver:	0	1	5

CP 2002/5

60 pont

Középkategória

- + programozható gombok USB és késleltetés nélkül
- egyszerre csak egy tűzgomb használható

KÖNYVEBB JÁTÉKOK

Kormánytrükk

Írásunkban olyan tippeket és trükköket gyűjtöttünk csokorba, amelyekkel élvezetesebbé válhat a botkormány használata, s ami ennek egyenes következménye: a számítógépes játék.

Sok számítógépes játékosnak van botkormánya, hiszen sok játék jóval egyszerűbben kezelhető ezzel az eszközzel. De persze mint minden hardverrel, a joystickkel is lehetnek gondok.

Ha nem működik a joystick, akkor vagy a csatlakozókábel hibás, vagy maga a botkormány. Természetesen a gameport is lehetne a hibás, ennek azonban csekély a valószínűsége. Sokéves gyakorlatunk során még egyetlen tönkrement gameportot sem láttunk. Ettől persze még nem lehetetlen, hogy van ilyen.

Ha van még egy gameportunk, akkor először próbáljuk ki azt. Helyezzük üzemem kívül a hibásnak vélt gameportot, és kapcsoljuk be a másikat. Ha a joystick most működik, akkor valóban erre a ritka hibára akadtunk.

Előfordulhat persze, hogy rossz a kábel. Ezt úgy tudjuk ellenőrizni, ha felnyitjuk a joystickot. Keressük meg a forrasztási pontokat, ahol az egyes erek be vannak forrasztva. Ha a kábel tönkrement, kérdés, hogy egyáltalán megéri-e javítani. Végülis egy joystickot már 1300 forintért is kapunk.

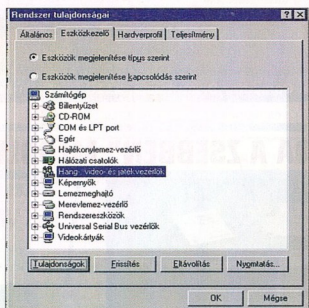
Egy tüzelőgomb nem működik

Itt igazi kopásról van szó. Magát a billentyűt nem tudjuk megjavítani. De talán van még valahol egy régi tönkrement joystickunk, amelynek a billentyűje beillik a mostaniba. Egy forraszpórákával és némi ügyességgel gyorsan kicserélhetjük a gombokat.

Ha nincs régi joystickunk vagy nem illik az újba a gomb, akkor még lehetséges, hogy a mostaninak van egy olyan gombja, amelyet nagyon ritkán vagy sohasem használunk. Szerencsére a legtöbb joysticknak egyenlő több gombja van. Ha igen, akkor cseréljük le a tönkrement gombot a másikkra.

Hol a botkormány?

Épp most készültünk el egy hangkártya vagy egy gameport telepítésével, és a joystick nem működik. Ilyenkor először ellenőrizzük, hogy a rendesen csatlakozik-e. Talán csak kioldódott a csatlakozója.

E menüpont alatt rejtőznek a játékevezérlők

Ha nem erről van szó, akkor ellenőrizzük, hogy egyáltalán üzemben van-e a gameport. A modern hangkártýáknál a gameportot szoftveresen kell üzembe helyezni. Ellenőrizzük az *Eszközkezelő* erre vonatkozó beállításait.

1 Nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, a *Start/Beállítások/Vezérlőpult*on keresztül.

2 Kattintsunk duplán a *Rendszerre*, majd válasszuk az *Eszközkezelő* regiszterlapot.

3 Jelöljük ki az eszközfán a *Hang-, video-, és játékevezérlők*et, és kattintsunk rá duplán. Lenyílik egy új ág. Keressük meg a gameport bejegyzését, és jelöljük ki. Ha előtte egy piros kereszt vagy egy sárca felkiáltójel áll, akkor a gameport

inaktív. Kattintsunk a *Tulajdonságok* gombra.

4 Ha a gameport megnevezése előtt egy piros kereszt van, akkor csak az *Eszköz aktiválása* gombot kell megnyomni, vagy – ha nincs ilyen váltófelület – akkor a *Tiltás ebben a hardverprofilban* előtti dobozkából kell eltávolítani a pipát.

Ha ezután is gondok lennének, akkor lehet, hogy a bővítmőkártyán gyárilag ki van kapcsolva a gameport, és egy jumper áthelyezésével kell bekapcsolni. Ezt a következőképpen ellenőrizhetjük.

1 Kapcsoljuk ki a gépet, és nyissuk fel a házat.

2 Vegyük ki a gameportot tartalmazó bővítmőkártyát.

3 Nézzünk bele a kártya dokumentációjába, és adott esetben helyezzük át a jumpert.

4 Helyezzük vissza a kártyát, indítsuk újra a gépet, és próbálkozzunk újra a joystickkal.

Ha biztosak vagyunk benne, hogy a gameportok közül egy aktív, akkor győződjünk meg róla, hogy ez az egyetlen. Ha ugyanis véletlenül több gameport is üzemben van, akkor egy sem működik. Ha a PC-nknek már volt gameportja, és az újonnan beszerelt hangkártýán is van egy, akkor valamelyiket ki kell kapcsolni. Ehhez hívjuk segítségül a kártya dokumentációját.

1 Kapcsoljuk ki a gépet és nyissuk fel a házat.

2 Vegyük ki a kártyákat, amelyek gameportot tartalmaznak (15 pólusú Sub-D aljzat). A modern, jumper nélküli kártyák a gameportot szoftveresen kell kikapcsolni.

3 Ellenőrizzük a gameportok jumperbeállításait. Esetleg a kártyára nyomtatva is megtaláljuk a jumperek jelentését.

4 Konfiguráljuk úgy a gameportokat, hogy csak egy legyen aktív.

5 Szereljük a kártyákat vissza, a gépet össze, és próbáljuk ki újból a joystickot. ■

Az üzleti siker alapja.

Képzőjen el egy rendszert, amely új mérést állít fel a megfizethetőség, a teljesítmény és a biztonság téren. Egy rendszert, melyben munkatársai minden eddignél hatékonyabban dolgozhatnak együtt. Létezik ilyen? Igen! Mindössze át kell térnie a Windows® XP Professional operációs rendszer és az Office® XP irodai alkalmazás-csomag együttes használatára!

Könnyebb és gyorsabb kommunikációt és információáramlást biztosít, így Önnek kizárólag a munkájával kell törődnie.

A Windows XP Professional páratlan stabilitást és a korábbi alkalmazásokkal való kompatibilitást biztosít. Az Office XP új szolgáltatásai révén – mint például az intelligens címkék, az integrált levelezés és a dokumentum helyreállítási funkció – Ön egyszerűsíteti a vállalatán belüli csoportmunkát és növelheti szervezete hatékonyságát.

A Windows XP Professional és az Office XP együttes használatával az üzleti siker nem marad el!

A Komel üzleti célra a Microsoft Windows XP Professional operációs rendszert ajánlja.

dik Computer Márkabolt

DTK APRI 6566

- INTEL PENTIUM 4 - 1.6GHZ
- AC97 HANGRENDSZER
- INTEL 845D CHIPSET
- 128MB DDR MEMÓRIA
- ATI RADEON 32MB VIDEO KÁRTYA
- 40GB MEKVELÉMEZ, 7200RPM
- 17" MONITOR, 70KHZ, TCO'99
- 52X CD MEGHAJTÓ
- 1.44 FLOPPY MEGHAJTÓ
- ATK ÁLLÓ TORONY, 4X5.25"
- GÖRŐC OPTIKAI EGER
- INTERNET BILLENTYZET
- WINDOWS® XP PROFESSIONAL
- OFFICE® XP SEE

312.500 Ft+ÁFA

Ha Ön ezt a konfigurációt 2002. június 30-ig megrendeli, akkor a feltüntetett árkéts áron - 10% kedvezménnyel - juthat hozzá!

**Minőség elérhető áron
DTK Computer**

www.komel.com

Komel Kft. DTK Computer Disztribúció, 1118 Bp, Csiki-hegyek utca 14, Tel./Fax: 246-8411, 246-2734

CASIO „IRODA A ZSEBEN” MEGOLDÁSOK A CASIO-tól

IrDA 1.2*

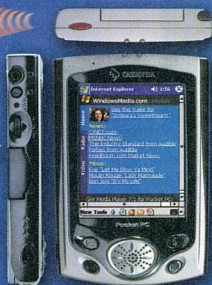

SD/MMC-CARD*

128

Audio

CompactFlash® I/II*

PC Card* (optional)

USB*/serial

CASIO CASSIOPEIA E-200 Pocket PC

- Windows Pocket PC 2002 operációs rendszer
- 206 MHz (Intel StrongARM processzor)
- 65.536 színű TFT kijelző
- 64 Mb memória
- CompactFlash Type I/II, SD memória kártya
- soros, USB, IrDA kapcsolat
- beépített hangszóró, mikrofon, sztereo fejhallgató csatlakozás

- Előre installált szoftverek: MS Pocket Outlook, Word, Excel, Internet Explorer, Media Player, Reader, MSN Messenger, Transcriber, Terminal Service Client, Notes, Voice Recorder
- Tartozék: USB dokkoló, ceruza, tok, AC adapter, Li-ion újratölthető elem, CD-ROM (MS Active Sync 3.5, Outlook 2002)
- Méret: 130*82*17,5 mm 190 g (akkumulátorral)
- LAN kapcsolat és BLUETOOTH kapcsolat lehetőség

CASIO Pocket Viewer PV-S460/S660

Személyi adatkezelők
4 ill. 6 Mb memóriával
**MOST BÓNUSZ
SZOFTVEREKSEL**

CASSIOPEIA

IMPORTŐR: SKK TRADE KFT.

SKK Trade Kft

Tel.: 1/264 33 45 • Fax: 1/264 33 49

www.skktrade.hu • info@skktrade.hu

FORGALMAZÓK:

Media Markt Office DEPOT

valamint az országos viszonteladói hálózat

Mobiltelefon-kiegészítő

Alcatel SMS billentyűzet

Az Alcatel egy új tartozékkal jelent meg a piacon, amely lehetővé teszi a felhasználóknak, hogy mindenféle adatot írjanak mobil telefonkészülékükbe: ez az SMS (Short Message Service) billentyűzet. Cél szerű és könnyű, mindössze 43 grammos tartozék, amellyel mostantól már az Alcatel telefon tulajdonosoknak sem kell átlagosan kétszer annyi billentyűt megnyomniuk, mint amennyi betűt be szeretnének írni. A felhasználó egyszerűen csak behelyez egy kábelt a mobil telefonkészülékbe, hogy üzeneteket, elektronikus leveleket írjon, illetve neveket, számokat vi gyen be a telefonkönyvébe. A telefonhoz csatlakoztatott SMS billentyűzetet a készülék azonnal felismeri. Ettől kezdve ezt a keyboardot használhatjuk a telefon gomb-

jai helyet. Az SMS billentyűzet karakterki osztása azonos a számítógépen megszokottal. Az egyes gomboknak több jelentése is van, így a magyar karaktereket is megtalálhatjuk, igaz azonban, hogy ezek már nem a szokásos helyen vannak.

Az SMS billentyűzet három közvetlen hozzáférést gombbal rendelkezik: egy az SMS-hez, egy a telefonkönyvhöz és a harmadik a WAP szolgáltatásokhoz.

A billentyűzetet megtalálhatók a navigációs nyilak, így a menükben és az WAP-oldalakon is könnyen lehet böngészni.

NÉVJEGY

Gyártó, típus: Alcatel, SMS billentyűzet

Kategória: mobiltelefon-kiegészítő

Internet cím: www.alcatel.hu

- + kis méret, QWERTY billentyűköztetés, közvetlenül elérhető internetes szolgáltatások
- csak a legújabb telefonokkal használható

Hangrendszer

TDK XS-IV 5-80

Az XS-IV 5-80 a TDK egyik első terméke a multimédiás hangszórók piacán. Létezik két hasonló kiserelésű, de más teljesítményű testvére, az S-150 és az S-60. Az S-80 rendszer csúcsteljesítménye 80 watt, a mélynyomó átlagos kimeneti teljesítménye 25 watt, az oldalhangszóróké egyenként 7,5 watt. Az oldalhangszórók lapos (flat) modellek, ennek minden előnyével és hátrányával. Vagyis, mivel az alsó határfrekvenciájuk 200 Hz körülí, van egy „lyuk” a frekvenciatartományban, ahol gyengébb az átvitel. Ellenben a

lapos hangszórók nagyobb szögben sugároznak egyenesen, mint hagyományos tornák.

A mélynyomó fektetve, praktikusan a fal mellé vagy a sarokba helyezhető, illetve helyezendő, és így igen erőteljes basszus-hangzást produkál. Az oldalhangszórókat a mellékelt alkatrészekkel az asztalra állíthatjuk vagy a falra szerelhetjük. Az is igazán kedvező, hogy a hangerőn kívül a mély- és a magas hangokat is külön-külön szabályozhatjuk.

Összességében véve a TDK ezen hangrendszere leginkább játékhoz, illetve házimozizáshoz ajánlható.

NÉVJEGY

Gyártó, típus: TDK XS-IV S-80

Kategória: 2:1 hangrendszer

Forgalmazó: Conflex Kft.

Internet cím: http://www.tdk-europe.com/

- + erős basszushangzás, praktikus
- lyuk a frekvenciatartományban

Számítógépház

Eurocase ML401

Az Eurocase hagyományaihoz híven az ML401 jelzésű ház tetszetős kialakítású, a belső elrendezése is megfelelő. A szerelési munkák elvégzését az is segíti, hogy az egyébként is elég vékony tápegység nem lóg be az alaplap fölé. Az említett tápegység maximum 300 watt teljesítmény leadására képes, és a P4-es alaplapok többségénél használható +12 V, illetve +5 V feszültséget adó dugaszok is megtalálhatók benne.

A hátlapon a bővítőkártyák kivezetése szerencsére retszel van lefedve, nem a hagyományos kitorhető lapos megoldással. Már az előlapon is látszik a négy 5,25"-os hely, ezért kicsit kevesnek tartottuk a tápegységből kijövő 12 V-os csatlakozók számát (szintén négy van belőlük). Működés közben az átlagosnál kevesebb zaj szűrődött ki. Az előlapon lehetőségünk van extra hűtőventilátor felszerelésére, a flopit viszont csak a hagyományos módon tudjuk behelyezni, nincs lehetőség az esztétikusabb rejtett megoldásra.

NÉVJEGY

Név: Eurocase ML401

Forgalmazó: Case Hungary Kft.

Kategória: számítógépház

Internet cím: www.case.hu,

- + viszonylag csendes
- kevés csatlakozó a tápegységen

EGYLEMEZES LINUX RENDSZER KÉSZÍTÉSE

Operációs rendszer flopiról

Szinte minden Linux disztribúció felkínálja a telepítésnél egy bootflopi elkészítésének a lehetőségét. E vészlemezrel újra elindítható a rendszer, ha megsérült, vagy ha felülíródott a merevlemezen a bootrekord, ám ezen túlmenően is hasznos lehet egy olyan „Onedisk Linux” készítése, amely komplett rendszert tartalmaz.

Manápság, amikor a szebbnél-szebb grafikus felületek korát éljük, gigászi méretűre híztak a programok. Éppen ezért nem számít ritkaságnak a 60 Gb-át vagy ennél is nagyobb méretű háttértároló a számítógépekben. A Linux világában sem szokatlan e méret, viszont teljesen más célból kerül ekkora merevlemez egy linuxos szervergéphez. Míg a windowsos gépeknél a játékok sokasága, mérete és a multimédia kívánja meg a gigantikus méretű háttértárolókat, addig a Linuxnál ez más célt szolgál: itt a sok-sok felhasználó (esetenként akár sok ezer felhasználó) adatai, levelei foglalnak helyet a merevlemezen.

Érdekes, és főleg az említett növekedéssel ellentétes trend ütötte fel a fejét az utóbbi években. Mindenféle öreg, kislejtezett, tehát használaton kívüli 386-os és 486-os gépre telepítenek fel sokan Linuxot, szinte cseppnyi merevlemezre. Az persze egyértelmű, hogy ugyanaz a programmennyiség semmiképp sem telepíthető fel ezekre a gépekre, mint amely egy modern, Pentium IV-es komputerre.

Egyáltalán nem lehet csodálkozni viszont — e méretnövekedés ellenére sem — azon, ha valaki elkészíti, összeállítja a saját „egyflopi Linux” rendszerét, amely (mint a későbbiekben látni fogjuk) jó kiegészítője, kiegészítője lehet akár „nagygepes” operációs rendszereinek is.

A Windowshoz hasonlóan szinte valamennyi Linux disztribúció felkínálja a telepítésnél egy bootflopi elkészítésének a le-

hetőségét. Hasznos is és érdemes is élni vele, hiszen előfordulhat, hogy a merevlemez *Master Boot Record*-ja megsérül, és ekkor a *lilo* már nem tudja betölteni rendszerünket. Ha nem mulasztottuk el a bootflopi készítését, akkor e lemezzel újból elindítható a rendszer. Hasznos tehát egy ilyen bootflopi megléte, ám ne essünk át a ló túloldalára, hisz ez még nem jelent „teljes körű” megoldást mindenre.

Megeshet ugyanis, hogy valamilyen mechanikai sérülés miatt a mindeddig kifogástalanul működő „jó öreg” merevlemez egyszerre csak olyannyira megelik hibás szektorokkal, hogy már csak alig-alig lehet valamilyen programot elindítani, és a rendszer már be sem töltődik róla. Ezek után már csak az maradt, hogy „valami-

Ha a parancsok kimenete egyezik az ábrával, akkor minden rendben

```

suse21:~ # fdformat /dev/fd0u1722
Badfile: /dev/zero, 62 tracks, 21 sec/track, total capacity 1722 kb.
Formatting ... done
Verifying ... done
suse21:~ # dd if=linux /dev/fd0u1722
576 inodes
1722 blocks
Filelistdate=22 (22)
Zone=1004
Newsize=708966912

suse21:~ # cd /floppy/
suse21:~/floppy #
suse21:~/floppy # lilo -C /floppy/lilo.conf
Róldd Mináljít.C.*
Róldd Rendszergeza.*
suse21:~/floppy #
  
```

lyen úton” mentsük le az adatokat. Ez a „valamilyen út” lehet akár egy egyflopi Linux rendszer is. Tehát pusztán az „érdekesség” kívül még hasznos is lehet egy ilyen egyflopi operációs rendszer elkészítése, ami ráadásul még egyfajta sikerélményt is szerez készítőjének.

Az ötlet forrása

Az alapötletet egy, a régi DOS-os korszakból származó, Volkov *Commander* felszerelt bootflopi szolgáltatta, amelynél a bootolás legvégén a Volkov Commander töltődött be a memóriába. E flopi egykori hasznosságát talán nem szükséges részletezni. E lemez kapcsán támadt az ötletem, hogy mindezt talán Linux platformon is meg lehetne oldani. A kérdés csak az volt: hogyan?

A feladat hasonló, az analógiákat érdemes kihasználni, azonban nem kevés különbséget fogunk tapasztalni, ha összevetjük a DOS-os bootflopi és az egyflopi Linuxok lehetőségeit, szolgáltatásait és korlátait.

Az alapvető különbség a rendszer felépítésében rejlik, hiszen a DOS-os bootlemezről működés közben nem lehet a meghajtóból eltávolítani a flopi-t, mert a rendszer mindig az A: meghajtóban lévő lemezen keresi a *command.com* parancsértelmezőt, hacsak máshogy nem rendelkezünk a *config.sys*-ben vagy az *autoexec.bat* fájlban. Merőben más a helyzet a Linux rendszerek esetében, és itt már át is térhetünk a felépítés és az gyakorlati elkészítés témakörére.

A rendszer felépítése

Mindenekelőtt a „gyökér-fájl-rendszert” kell elkészítenünk,

Rendszerépítés

amely a tulajdonképpeni rendszerünket tartalmazza, annak könyvtáraival és alkönyvtáraival. Ez a merevlemezem meglévő rendszerre hasonlít, amelyben bizonyos rendszerkönyvtárak, alkönyvtárak és az azokban elhelyezkedő, többnyire bináris, futtatható fájlok foglalnak helyet. Viszont ez esetben nem a merevlemezre, hanem a DOS világából is ismert RAM-diszkre épül a rendszerünk a bootfolyamat lezajlása után.

E RAM-diszkre betöltődő fájl az *initrd.gz* nevet viseli, amely GNU zip-pel betömörítve tartalmazza a teljes fájlrendszerünket, természetesen a kernel nélkül. Ezt a fájlrendszert „kapcsolja” (*mount*ja) a kernel a bootoláskor „önmagához”, hogy a futtatható programok a bootfolyamat végzetével elérhetővé váljanak.

A fenti .gz kiterjesztésű fájlban elhelyezett *initrd* fájl elkészítésére több módszer is kínálkozik. Össze lehet állítani egy kisméretű merevlemezre vagy egy külön partíción is, amelyet a *minix* fájlrendszernek megfelelően készíthetünk elő. Mindenesetre jó, ha fokozottan ügyelünk arra, hogy minden fájl bekerüljön a *dd* programmal történő másolás után ebbe a fájlba.

A minix fájlrendszer

Először is készítsünk *minix* fájlrendszert a memória egy meghatározott részében az *mkfs.minix /dev/ram* paranccsal, majd e virtuális lemezből „vágjunk ki” egy szükséges darabot a *dd if=/dev/ram of=initrd bs=1k count=4000* parancs lefutásával. Ekkor egy 4096 bájt méretű fájl kapunk, amely „belül” *minix* fájlrendszert tartalmaz. Érdemes erről egy biztonsági másolatot készíteni, és eltenni az esetleges későbbi kísérletezésekhez. Természetesen a *dd* parancsot futtathatjuk merevlemezről is mint forrásról, ekkor az *if=/dev/hda?* lesz. (A kérdőjel helyén a partíció sorszáma fog állni.)

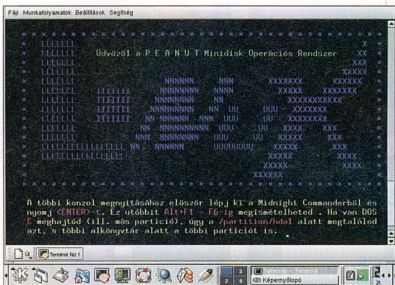
Csatoljuk be most az elkészült fájlát az */mnt* könyvtár alá a *mount /initrd /mnt -o loop* paranccsal. Természetesen mindezeket root-ként végezzük. Ezt követően az */mnt* könyvtárba belépve másoljuk át a szükséges fájlokat és könyvtárakat a „forráskönyvtárból”, ahova előzőleg a CD-mellékletről másoltuk át. Erre a legmegfe-

lelőbb a Linux alatt a *Midnight Commander* használata.

A */dev*, */floppy*, */etc*, */tmp*, */cdrom*, */mnt*, */lib*, */sbin*, */usr*, */var*, valamint a */root* könyvtárak és azok tartalma feltétlenül szükséges. A */dev* könyvtár teljes tartalmát nyugodtan átmásolhatjuk, hiszen ezek speciális eszközfájlok, amelyek bár számokak, de jóformán csak néhány bájtnyi helyet foglalnak el, és ki tudja, hátha éppen egyszerű egy leghyott fájlra lesz szükségünk.

A */bin* könyvtárat meg lehet némileg nyírnbálni, de nagyon nem érdemes, mert a vége egy nem működő rendszer lehet. A dolgot megkönnyíti egy *busybox* nevű fájl, amelyre számos szimbolikus link mutat más-más névvel – ezzel is sok helyet takaríthatunk meg. E fájl mindenképpen másoljuk be ide, mert az */sbin* alatt lévő *init* is csupán egy ide mutató link. Tehát az *init* processz feladatát is ez a fájl végzi, ezért e nélkül csak nehezen tudnánk „szóra bírni” a rendszerünket.

Fontos még a shell (*ash*), a *mount*, *umount*, *cat* binárisok megléte, mégpedig feltétlenül a */bin* könyvtárban. Szükséges

E kép láttán már „célba is értünk”

még a */floppy* és a */cdrom* könyvtár is, ámbar ezeket még utólag is létre lehet hozni. Elmaradhatatlan viszont a */partition* és ennek alkönyvtárai, mert a bootolásnál a rendszer automatikusan ide csatolja a meglévő merevlemez-partíciókat. Hasznos még a */root* könyvtár is, mivel ez alatt az *.mc* könyvtárban található az *mc.ini* nevű konfigurációs fájl, a *Midnight Commander*hez tartozó összes hasznos és praktikus beállítással. Az egyik legfontosabb a */lib* könyvtár és tartalma, hiszen az *ld-linux.so.2* nélkül nem tudnánk mit kezdeni a flopin lévő fájlokkal, mert meg az *init* sem indulna el.

Nem érdemes nagyon megkurtítani az

Régebbi lilo

Probléma adódhat, ha eltérő (régébbi vagy újabb) *lilo* verziót használunk a 21.6-oshoz képest. Ám pánikra semmi ok. Ha régebbi a *lilo*, akkor valószínűleg a */floppy/lilo.conf*-ban lévő *menu-title=* sor nem fog neki „tetszeni”, így kommentezzük ki ezt egy *hesmark #* karakterrel, vagy ha „reklamálná” ugyanitt a *message=* sort, akkor tegyük ide is egy *#* karaktert. Mindkét esetben probléma adódhat a */floppy/boot*-ban lévő *map* illetve *boot.b* fájlokkal. Ekkor csak egyszerűen másoljuk ide a merevlemezünkön lévő */boot* könyvtárból ezt két fájlt, és ezek után már probléma nélkül el fog futni a *lilo* parancs. Most már nyugodtan levasalthatjuk flopinkat az *umount /floppy* paranccsal a */floppy* könyvtár alól.

/usr könyvtárat sem, bár az */usr/bin*-ből kimaradhat néhány fájl, ám ezt sem érdemes megtenni, hanem a megszokott 1.44 Mbájtos flopiformátum helyett alkalmazzuk inkább az 1722 Kbájtos formátumot, amelyet szinte kivétel nélkül minden meghajtó elfogad. Ezzel elejét vehetjük a „helyszűke” kialakulásának flopilemezünkön.

Könyvtárazás

Szükséges még a */tmp* könyvtár is, hiszen ide „piszkít” a *Midnight Commander* a „user menu” használatakor, és még más programok is hiányolhatják. Ne feledkezzünk meg a */var* könyvtárról sem, az alkönyvtárait és a *vtmp*, *umount* fájlokat is beletérve. A fentiekén túl fontos még az *etc* könyvtár is, a tartalmával együtt. Az utolsó művellet a */proc* könyvtár átmásolása vagy létrehozása. Ennek későbbi tartalmát a rendszer hozza létre, és sok hasznos információt is nyerhetünk innen a gépünkéről.

Lecsatolás, csomagolás, másolás

Ha mindezek megvannak, akkor az *umount /mnt* paranccsal lecsatoljuk az *initrd* fájlnkat az */mnt* könyvtár alól. Előbb azonban nem árt egy kis ellenőrzés, hogy minden megvan-e, ami kell. Lecsatolás után is jó „benézni” az */mnt*-be, mert

megeshet, hogy valamilyen oknál fogva az előző mountolás művelet elmaradt, és mi a `/mnt` könyvtár alá másoltuk csak be a fájlokat és a könyvtárakat. Ekkor azonban üres marad az `inird` fájl.

Minden rendben? Akkor most tömörítsük be az `inird` fájlt a `gzip -v9 inird` paranccsal. Ennek eredménye az összeállítástól függően egy nagyjából 1,1 Mb-át méretű fájl, amelyet a továbbiakban a `flopra` fogunk majd felmásolni.

Először persze formázni kell a flopinkat a megfelelő méretűre, mivel az 1,44-es méretet már kihíztuk. Tehát adjuk ki a következő parancsot:

```
fdformat /dev/fd0u1722 ; mkfs.minix /dev/fd0u1722.
```

He ez hiba nélkül lefutott, akkor van már egy 1722 Kb-át méretű, `minix` fájlrendszerű flopilemezünk.

Ezután a fájlok flopra másolása következik, de ehhez előbb még be kell csatolni a lemezegegyet a `/floppy` könyvtár alá. Fontos, hogy ide, e könyvtár alá kerüljön, mivel a `lilo.conf` fájlban ez a könyvtár van

elérési útként megadva. Vagy ebben kell módosítanunk, ha más könyvtár alá tesszük, vagy alkalmilag létre kell hozni egy `/floppy` könyvtárat.

A flopilemezünk bemutolását a `mount /dev/fd0u1722 /floppy` paranccsal végezzük el. Fontos a helyes eszközméret megadása, mert e nélkül a későbbi esetleges módosításnál a `Midnight Commander` nem listáz ki semmit a flopin lévő fájlokból. A következő sorba kerülnek a `/boot` és `/dev` könyvtárak, a tartalmukkal együtt. Erre is a `Midnight Commander` a legjobb eszköz. Ezt követően jöhet a `kernel`, a `lilo.conf`, a `message` és az `inird.gz` fájl bemásolása. Még mielőtt lecsatolnánk flopinkat a könyvtár alól, adjuk ki a `kilo -C/floppy/lilo.conf` parancsot.

A puding próbája

Végre elérkeztünk a legutolsó fázishoz. Nézzük meg, mit is csinálunk. Indítsuk újra a gépünket, és bootoljunk rá a flopra. Ez némi állítást kívánhat a BIOS bootme-

nűjében, ha előzőleg valaki vírusvédelmi célből letiltotta a flopiról bootolást.

Ha a szemfülesebb felhasználók a me revlemezben lévő `lilo` menüjébe korábban már belevették a flopiról való bootolást, ekkor csak ott kell ezt kiválasztani. Itt a meglepetés a „`lilo-ban` a `lilo`”.

Ha itt a megfelelő pontot kiválasztva lassan elkezd „bogyózni” a `Loading Midnight_C` sor után a `lilo`, akkor már felülünk vagyunk a siker felé. Persze a kísérletező kedvűek bizonyára nem állnak meg itt, hanem tovább viszik a fonalat a „`Két operációs rendszer egy flopin`”-ig.

LAKOS IMRE
imrus@index.hu

ÖSSZEZÉS

Cikkünkben megtudhatják, hogyan készíthetnek bootflopi Linux alatt. Az ilyesfajta vészlemez ugyanis jól jöhet akkor, ha menthetetlenül összeomlana a rendszerünk.

Borland Fejlesztői Napok

Hagyományosan idén is megrendezzük a kétnapos Borland Fejlesztői Napokat. Technikai szemináriumok keretében!
Külön RAD, Java és Enterprise szekciók!

**Kedvezményes regisztráció:
2002. május 15-ig: 9 900 Ft!**

Gyors C++ e-business fejlesztés Web Services-szel

EisSnap: szállítmán business-to-business integrációt a Web Services-szel, kihasználva a BizSnap-ot!
WebSnap: valószínűleg a RAD teljesítményét és sebességét Web alkalmazás-fejlesztésében a WebSnap-pe!
DataSnap: építsen a DataSnap-pe!
Web Services: létrehozására alkalmas adatbázis middleware-t, amely megfelelően skalálható, és együttműködik az On e-business megoldásaival!

Implementáljon vállalati szintű e-business alkalmazásokat!

Delphi 6 Enterprise Upgrade 732 500,- helyett 563 100,- Ft*

Cross-Platform RAD akció!

Delphi 6 Professional Full System + Kylix Desktop Development
* Arányok az áfa-t nem tartalmazzák!

OKTATÁSI KEDVEZMÉNY!
Doktrínák, tanfolyamok és oktatói támogatások egyet termékeinkre!

TANFOLYAMAINK

Továbbra is várjuk mindazon érdeklődők jelentkezését, akik fejlesztésükkel szembe néző képzéseink megvalósítását szeretnék.

Delphi - Kylix kezdő - haladó - ADD - CDM - alkalmazásfejlesztés - kliens-szerver adatbáziskezelés - Web fejlesztés - Visualizer for Delphi - komponens készítés - DataSnap

InterBase - SQL szerver

C++ Builder kezdő - haladó - ADD - CDM - alkalmazásfejlesztés - kliens-szerver adatbáziskezelés - Web fejlesztés - Visualizer for Delphi - komponens készítés - DataSnap - C++ objektum orientált fejlesztés alap - haladó I - haladó II - EJB

Java - JBuilder kezdő - haladó I - haladó II - EJB

telefon: (06-1) 467 17 80
fax: (06-1) 467 17 82
e-mail: info@borland.hu

www.borland.hu

www.computerpanorama.hu

EUROPRINT EGER
Nyomatott Áramkör Gyártó Kft.

3300 Eger, Faiskola u.9.
Postacím: 3301 Eger, Pf.3.
Telefon: +36 36 411 077
Fax: +36 36 412 556
Internet: www.europrint.hu
E-mail: eupcb@europrint.hu

UL minősített, egy- és kétoldalas valamint többretegű nyomtatott áramkörök gyártása. Digitális adatok fogadása, forrástárgató fotó- és lezuható lakk, pozícionyomás, csatlakozó aranyozás, HAL technológia vagy kémiai aranyozás, kontúrmasz, kitordelehető kivitel, ritzelés, elektromos teszt.

MACROMEDIA FLASH MX

Perdülj, fordulj!

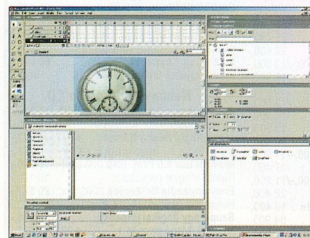
Flash MX

A program próbaverzióját CD-mellékletünkön is megtalálhatják.

A folyamatosan bővülő internetes piacon egyre nagyobb küzdelem folyik a látványosabb és figyelemfelkeltőbb weboldalak készítéséért. Ennek eszköze pedig a mozgás, amely a sok statikus szöveges oldal között képes magára vonni a figyelmet. Ilyen dinamikus weboldalak készítésére hivatott a Macromedia cég Flash nevű programja is.

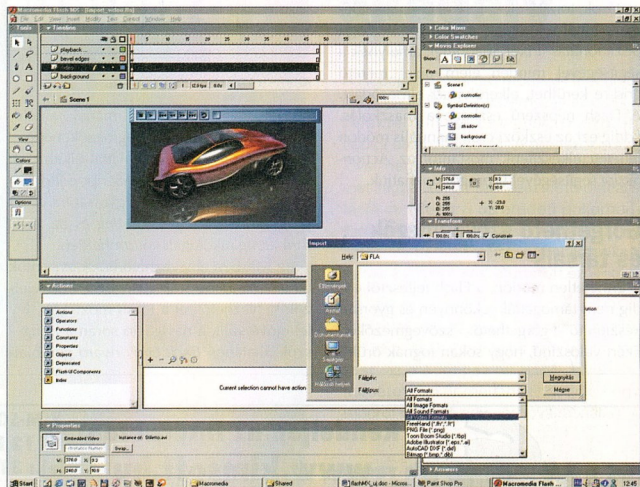
A Macromedia Flash segítségével akár teljesképernyős, interaktív vektoranimáció is készíthető, az internetről könnyen letölthető kis fájl méretben. A megjelenítéshez szükséges ingyenes *Flash Player*, a cég adatai szerint, már 414 millió internetező használja.

A fejlesztőknek sokáig kellett várniuk az új verzió megjelenésére, amely azonban

A Flash MX megújult kezelőfelülete

nem a következő, azaz a 6-os sorszámot kapta, hanem egyszerűen csak *Flash MX* lett. A Macromedia nem magyarázta az elnevezést, de egyesek azt feltételezik, hogy a cég tízéves évfordulójára lett az elnevezés MX, vagyis Macromedia X.

Az új Flash MX már importálja a legismertebb videoformátumokat is

A kezelőfelület változása

A legfeltűnőbb változás a kezelőfelület érintette. Elmaradtak a megszokott popup ablakok, helyettük megjelentek az úgynevezett *collapsible panels* beállítások, amelyeknek a segítségével a kezelőfelület kívánság szerint személyre szabható.

A tulajdonság beállító (*Property inspector*) ablakok is megváltoztak. Eddig a kiválasztott eszköz vagy objektum beállítható paramétereit keressélnünk kellett a sok megnyitott ablak között, most azonban, a *Dreamweaver*hez hasonlóan, mindig a kiválasztott eszköz beállításai jelennek meg. Mindezek mellett az új MX gyorsbillentyűi személyre szabhatók.

Videokezelés

Eddig a Flash nagy hiányossága volt, hogy nem tudta kezelni a videó fájlformátumokat. Ezért ha valaki mozgóképet akart megjeleníteni, jobb híján képkockáknént kellett egymás után illesztenie a mozgásfá-

zisokat. Az új MX már importálja a legismertebb videoformátumokat, az MPEG-et, a MOV-ot és az AVI-t. A beimportált objektumok tetszőlegesen átméretezhetők és maszkolhatók, valamint az ActionScript segítségével interaktívva tehető. Az új Flash player, amely a 6-os sorszámot kapta (nem MX lett a böngészőkben való detektálás miatt), a beépített *Sorenson Spark* technológia segítségével támogatja a videolejátszást.

Rétegújdonosságok

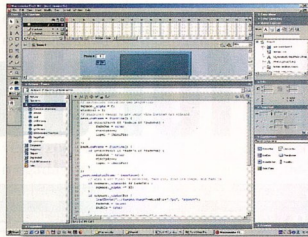
A Flash időalapú fejlesztőeszköz, amelyben egy időegyenest helyezhetők el a különböző objektumok. A könnyebb áttekinthetőség és szerkeszthetőség miatt általában minden elemet külön rétegre szoktak helyezni. Rajzfilmszerű animációk esetén számos elem kerülhet a képernyőre, s ilyenkor nehezkessé válik a tájékozódás a rétegek között. Az MX-ben a jobb áttekinthetőség érdekében külön mappákba csoportosíthatjuk a rétegeket.

Javultak az MX grafikai szerkesztő eszközei is. Az új szabad transformációs eszköz (*Free Transform*), a *Scale* és a *Rotate* funkciók mellett, a *Skew* és a *Distort* funkcióval bővült.

A korábbi verzióknál tapasztalhattuk, hogy a megajrotz vonalak a határvonalak mentén elhomályosodtak a különböző nagyítások, torzítások hatására. Erre a problémára kínál megoldást a pixel pontosságú pozicionálás (*Pixel Snapping*), amelynek a segítségével minden elem pixel méretű grid-re kerülhet, elkerülve az elmosódást. A Flash népszerű eszköze a maszkolás. Eddig ezt az eszközt csak manuális módon lehetett elkészíteni, mostantól az *ActionScript* segítségével is programozhatjuk.

Görgethető szövegmezők és társai

Érthetetlen módon, a Flash fejlesztői eddig nem támogatták a könnyen és gyorsan készíthető görgethető szövegmezőket. Ezért valószínű, hogy sokan fognak örülni

Az Flash MX ActionScript ablaka

az MX új interész-objektumának, amelynek a segítségével a szövegmezőket egyetlen drag and drop mozdulattal eláthatjuk scroll barral. Az új ActionScript editor segítségével egyszerűbbé és gyorsabbá vált a programozás, a *Code hinting* és az *Auto formatting* funkcióknak köszönhetően.

Az MX-ben elnevezhető horgonypontok (*Name Anchors*) segítségével könyvjelzők helyezhetők el a Flash mozikban. Így lehetővé válik a navigáció során a böngészők általános *Back* és *Forward* gombjai

nak a használatá. A fejlesztők a képek és hangok dinamikus beolvasását is megoldották. Így az MX-ben készült Flash mozi futás közben tud beolvasni külső MP3 zenéket és JPG képeket. Ezzel a megoldással a flash fájl méretét nem növelik a képek és a hangok, ráadásul az utólagos módosítás is egyszerűbbé válik.

A Flash MX kompatibilis a korábbi verziókkal, így elkészült munkáinkat a korábbi verziószámmal is elmenthetjük.

A Flash MX próbaverziója megtalálható CD-mellékletünkön, további információkat pedig a www.macromedia.com oldalon olvashatunk.

ÖSSZEGZÉS

A soron következő 6-os verziószám helyett a kerek évfordulóra utaló MX jelet kapta a weboldalak látványosságátételeire szolgáló Macromedia Flash. Írásunkban a verzió újdonságairól csemegeztünk.

SZINCÁS LÁSZLÓ

Rendeljen az Interneten
www.kimsoft.hu
KIM-SOFT '99 Szoftverkereskedelmi Kft.
1112 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.
Tel.: 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760
 A közölt árak nem tartalmazzák a 25 ill. a 12%-os áfát.

Adatbázis-kezelő szoftverek	Fejlesztő rendszerek	Operációs rendszerek	Egyéb szoftverek
ACCESS 2002/Újpr. Hun. 99 900,-/432 900,- Crystal Reports 8.5 Prof. 144 900,- Crystal Reports 8.5 Developer 184 900,- Microsoft SQL Server 2000 + 5 Cal. 437 900,- MS Visual FoxPro 7.0 Prof. 162 400,- MS Visual FoxPro 7.0 Prof. Újpr. 93 200,- Oracle Database 9i Std./Enterpr. Hivjón!	Borland C++ Builder 6.0 Prof. Újpr. 119 900,- Borland Delphi 6.0 Personal 37 400,- Borland Delphi 6.0 Prof. Upgrade 124 900,- Turbo Pascal 7.0 DOS 37 200,- Asymetrix Instructor 8.0 764 900,- CA-Visual Objects 2.5 112 900,- Illuminatus User Special (Akción!) 27 400,- Install Shield Express v3.5 119 900,- Install Shield Developer 7.02 387 900,- Macromedia Director Shockwave 481 900,- Visual BASIC .NET Stand 32 500,- Visual BASIC 6.0 Prof./Új. 162 400,-/83 200,- Visual C++ 6.0 Prof. Újpr. 162 400,-/83 200,- Visual C++ .NET Standard 32 500,- Visual Studio .NET Prof. Újpr. 319 900,-/169 900,-	Windows XP Home/Újpr. 63 400,-/36 600,- Windows XP Home/Prof. OEM 27 600,-/43 700,- Windows'98 magyar OEM 28 600,- Windows XP Prof. Resource Kit 17 200,- Windows XP Prof. Újpr. 94 900,-/45 900,- Windows 2000 Server + 5 Client OEM 232 200,- Red Hat Linux v7.2 Standard 18 800,- SuSE LINUX 8 Prof. magyar. Hivjón! Novell Netware 6.0 for SBS (5 user) 240 800,-	Adobe GoLive 6.0 for Win. 157 400,- Macromedia Dreamweaver 4.0 126 400,- Macromedia Flash 5.0 153 900,- MS FrontPage 2002 magyar 49 900,- MS Money 2002 for Win32 9 600,- Profants Library 2000 CD (2000 TF) 19 900,- "Sikító titkár" for Win32 (gépirásk.) 6 600,- MS Project 2000 for Win32 148 900,- MathCad 2001 Prof. for Win. 309 900,- Surfer v8.0 Win./Újpr. 219 900,-/69 900,- CoolEdit 2000 28 600,- Windows-Boot 4.0 (M.o. újból-nevezés) 6 500,- Szufficit Lite Számoló Rendszer 11 200,- EVOLUTION Számia varázsló 38 960,- Kulcs-Soft Készlet és Számia 60 000,- Egyéb ügyviteli programok Hivjón!
Szövegszerkesztők, editorok MS Word 2002 Hun. Újpr. 99 900,-/25 000,- ÉKszer for DOS (Alap verzió) 11 900,- Multi Edit 9.0 for Win32 (Akción!) 54 900,- TextPad 4.5 for Win32 17 200,- Ultra Edit 9.0 for Win32 (Új) 18 500,-	Grafika, képfeldolgozás, CAD ACD/See32 4.0 for Win32 20 800,- Adobe Photoshop 7.0 for Win32 249 900,- Adobe Premiere 6.0 for Win. 227 400,- AutoCAD LT 2002/Újpr. 209 900,-/64 900,- CorelDRAW 10 'magyarul' éntűnk' Spec. 127 900,- CorelDRAW 10 Upgrade (Akción!) 89 900,- CorelDRAW 9 Essentials + Digitl. Tábla 64 900,- Corel Bryce 5.0/Upgrade 98 900,-/68 200,- Big Box of Art for Win (2 CD) 30 900,- DesignCAD Express v12 39 900,- DesignCAD 3D Max v12 87 900,- DesignCAD 3D Max Office v12 144 900,- Floor Plan 3D Design Suite 6.0 19 900,- Instant Engineer / Architect 9 900,-/9 900,- Macromedia Super Pack (Akción!) 54 900,- Micrografix Designer 9 /Új. 142 900,-/74 400,- PaintShop Pro 7.0 Win32 Special 27 400,- SmartDRAW 6.0 Std./Prof. 29 400,-/49 600,- TurboCAD 8.0 Std./Újpr. 33 400,-/157 900,- Visio 2002 Prof./Standard 157 900,-/64 600,- VideoWave 4.0 for Win32 (Akción!) 31 900,-	Szegédprogramok, kommunikáció AFJ 2.75 (tömörítő program) 19 900,- F-PROT Prof v5.22. (1 User) Eves kb. 35 000,- McAfee VirusScan 5.0 Prof 9 900,-/13 900,- McAfee Internet Security 15 900,- Nero v5.5 (CD-író) magyar 19 900,- Norton Antivirus 2002 magyar 15 600,- Norton Antivirus 2002/Újpr. 17 600,-/11 200,- Norton Commander 2.0 Win32 17 400,- Norton Ghost 2002/Újpr. 18 900,-/11 200,- Norton Internet Security 2002 22 400,- Norton System Tools 2002 Upgrade 16 400,- Norton pcANYWHERE 10.5 Win32 64 900,- Norton Utilities 2002/Újpr. 15 600,-/9 900,- Panda Antivirus v6.0 Platinum Ed. 11 792,- Partition Magic 7.0 Újpr. 24 900,-/14 900,- PkZip 4.5 for Win32 (Akción!) 12 900,- RAR WinRAR 1 user 10 900,- Virtual CD v4.0 Single user 14 900,- WinRAR (Commander) 10 900,- WinFax Pro 10.0 Upgrade 24 400,-/14 900,- WinGate 4.4 Standard/Pro 32 400,-/48 700,- WinZip 8.1 for Win16/Win32 12 400,-	Néhány multimédia CD Angol-magyar Országaj. nagyszótár 15 170,- Lopva Angolul 1./2./3. (egyenként) 2 670,- Manó Angol Manó Német 4 277,-/4 277,- MoBiMouse 2.1 angol-magyar szótár 8 241,- MoBiMouse 3.0 Prof. (240 000 szó) 15 000,- Német-magyar nagyszótár 15 170,- Encyclopaedia Britannica 2002 Dix. 20 527,- Helytársi-gyakorló (1., 4. oszt.) 2 670,- Szuperaj. (logikai játékok) 2 670,- Manó/Manó olvasás 1. 4 277,-/4 277,- Manó Máté 1. 2. 4 277,-/4 277,- Tarkabarka fizika 2.0 (6.-8. o.) 5 800,- Emlőátlakot /Észak-Amerika 3 562,-/4 902,- Hogyan csináljunk karriert? 2 670,- Magyarország nemzeti parkjai II. 3 562,- Matematika 1. és 2. oszt. (Miklós Iskola) 3 564,- MS-Office 2002 Europe 30 600,- Szóleszt. Tűz-óroszokéj 5 000,-/5 795,- Várak, kastélyok, legendák 4 902,-
Kiadványkészítő programok Adobe Acrobat 5.0 CE 94 900,- Adobe Design Collection 5.0 (InDesign, PhotoShop, Illustrator, Acrobat) 387 400,- Adobe InDesign 2.0 CE /Upd313 900,-/444 800,- Adobe PageMaker 7.0 Plus 207 900,- Adobe PageMaker 7.0 Újpr. 32 800,- Corel Ventura 8.0 Special 117 900,- MS Publisher 2002 Win32/Hun. 39 200,- QuarkXPress 5.0 for Win32 (US) 344 900,- FineReader Pro 5.0 (OCR program) 29 900,- Recognita Omnipage Pro 11 34 900,-	Irodai programcsomagok Corel WordPerfect 2002 Spec. 57 900,- MS Office XP SBS magyar OEM 87 000,- MS Office XP Prof. magyar OEM 97 200,- MS Office XP Prof. magyar újpr. 101 800,- MS Proofing Tools 2002 (helyesírás-ell.) 25 000,- MS Works 4.5 (angol) 8 896,- MS Works 6.0 Win32 magyar 14 900,- Lotus Organizer 8.0 Win32 angol 13 400,- Magyar Office Alap verzió 18 000,-	Játékoszoftverek, ismeretterjesztő CD-k nagy választékban Nyitva tartás: hétfő - péntek 8 ³⁰ - 17 óráig	

Szabadítsa ki a szöveget dokumentumaiból!

Próbálja ki a magazin CD-mellékletén található **Recognita** termékeket !!!

Az **Recognita OmniPage** termékek több mint 90 rangos szakmai díjat nyertek, köztük a következőket:

A programcsomag megvásárolható a **Recognita Információs Központban** (Digitáltechnika Kft., 1149 Budapest, Egressy út 5. Tel.: 467-0166) és a **ScanSoft** termékek viszonteladójánál.

Budapest • COMPOFFICE Duna Plaza 1138 Váci út 178. I. em. • DATEN-KONTOR TRADE Kft. 1113 Bartók Béla út 152. IX. em. Tel.: 302-7101 • GEMOFIS Kft. 1146 Hungária kör. 131. Tel.: 364-1539 • KIMSOFIT 99 Kft. 1118 Hegyvilla út 70. Tel.: 319-8973 • KVENTA Kft., 1067 Podmaniczky u. 37. Tel.: 269-9252/125 m. • MACRODIA Kft., 1013 Antia ut 63. Tel.: 214-2392 • MARKER INFORMATIKA 1073 Rákóczi út 73. Tel.: 303-0138 • MIKROPOI, 1064 Nagymező u. 51. Tel.: 353-0111 • PARTNERS HUNGARY Kft., 1149 Angol u. 6. Tel.: 221-5126 • QWERTY Kft., 1111 Bartók Béla u. 14. Tel.: 466-9377 • SCANDER Kft., 1146 Thököly út 61. Tel.: 251-2960 • SPRINT COMPUTER Kft. 1087 Berzsenyi Dániel u. 3. Tel.: 210-4836 • SZOFIVER ABC Kft., 1071 Budapest, Dózsa Gy. nr.8A. Tel.: 321-0339 • SZÜV Rt., 1145 Szugly u. 9-15. Tel.: 251-6966 • **Dérecsén** • WINTECH Kft., 4029 Domb u. 3. Tel.: 52-423-235
Győr • DIGITÁLTECHNIKA Kft., 9024 Nagy I. u. 35. Tel.: 96-414-411 **Kaposvár** • SOMOGY INFORMATIKA Kft., 7400 Fűredi u. 1. Tel.: 82-629-900 • **Pécs** • M&M Kft. 7621 Teréz u. 15. Tel.: 72-227-060 **Székesfehérvár** • ALBACOMP Rt. 8000 Mártírok útja 9. Tel.: 22-315-414 **Szolnok** • KARAKTER Kft. 5000 Szapáry u. 6. Tel.: 56-420-067 **Zalaegerszeg** • Procomp Ltd. 8901 Bozsoki u. 3. Tel.: 92-311-373.

* A kereskedelmi forgalomban kapható szkennercsomagokban minden esetben található valamilyen ingyenes szövegfelismerő program. Ezt a ScanSoft elfogadja a frissítés alapjául. Ajánlott végfelhasználói ár. A ScanSoft, Inc., a ScanSoft logo, az OmniPage Pro és a Recognita Plus a ScanSoft, Inc bejegyzett védjegyei. Minden más védjegy a bejegyzett birtokosának tulajdona. Minden jog fenntartva. © 2002.

Az új **Recognita OmniPage Pro 11** minden papír vagy digitális dokumentumát szerkeszthetővé alakítja, még a PDF fájlokat is.

A forma többé nem akadály

A **Recognita Plus 5.0** utódja, a **Recognita OmniPage Pro 11** túlszárnyalja az optikai karakterfelismerésről (OCR) alkotott eddigi elképzeléseket. A megszokottnál jóval nagyobb pontossággal és rugalmassággal készíti szerkeszthető digitális fájlokat. Megőrzi az eredeti dokumentum elemeit, például a színes sorokat és hátteret, behúzásokat, képaláírásokat, színes képeket, körbefuttatott szöveget.

Ha ehhez még hozzávesszük az **OCR Varázslót**, a rugalmas zónázási eszközöket vagy az új intelligens szövegellenőrzést, az eredetihez hű **HTML (web)** kimenetet, akkor méltán állíthatjuk, hogy többről van szó egy verzióváltásnál.

MOST MÁR PDF FÁJLOKAT IS KEZELI

A PDF fájlok tartalma egy gombnyomással áthelyezhető a kiválasztott programba (pl. MS Word) – szerkesztésre készen.

Minden szkennertulajdonosnak

34 900 Ft +áfa*

ScanSoft®

 recognita

www.scansoft.hu

OMNIPAGE PRO 11

A felismerés művészete

A szövegfelismerő programok családjának egyik legismertebb és legelismertebb tagja már régóta a *Recognita*. Továbbfejlesztésének legutóbbi állomása az *OmniPage Pro 11*, amely témérdek új funkcióval és még nagyobb felismerési pontossággal büszkélkedhet. Vége hát a monitor előtti billentyűzéssel töltött hosszú óráknak, amikor egy 30 oldalas nyomtatott cikket vagy dokumentációt kívántunk szövegszerkesztőben szerkeszthető formára alakítani. Ezentúl mindezt nyugodtan rábízhajtuk szkennerünkre és az *OmniPage*-re. Ez nemcsak kényelmesebb, hanem jóval gyorsabb megoldást is jelent, hiszen a szkennelt oldalakat az *OmniPage* – az *AutoOCR* funkcióval – akár egymaga, beavatkozás nélkül is feldolgozza, megtartva a táblázatok elrendezését és az esetleges képeket, rajzokat, logókat is.

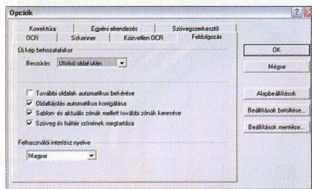
Testre szabott felismerés

Ha kívánjuk, magunk is megszabhatjuk, hogy mi is látható egy oldalon. Ehhez a *Kép* eszköztáron megbúvó objektumokat használhatjuk fel. Megadhatjuk, hogy a dokumentum egyes részei közül melyek

Állományformátumok

Az *OmniPage* a feldolgozott anyagot későbbi munka céljára képes elmenteni saját formátumába is. Ezt csak akkor érdemes használni, ha később további oldalakat kívánunk az adott projekthez csatolni. Ha munkánkat befejeztük és a felismerés jól sikerült, akkor az *OmniPage* képes a legelterjedtebb formátumokba elmenteni a szerkeszthető anyagot (DOC, PDF, XLS, TXT, RTF, CSV, WPD, WP5). Ez bőven elegendő ahhoz, hogy bárki számára elérhetővé tegyük a felismert dokumentumot.

a felismerendő szövegek, táblázatok, melyek a képek stb. A felismert szöveget az *OmniPage* – a beállításokkal összhangban – az eredeti dokumentum elrendezésének megfelelően igyekszik megjeleníteni, s ha azt a szövegszerkesztőnkbe ex-

Minden testre szabható, ráadásul magyarul

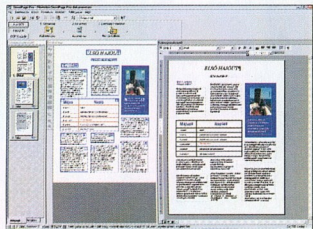
portáljuk, formailag is visszajuk az eredeti szöveget, csak immár nem papíron, hanem szerkeszthető formában. A több oldalnyi szkennelt anyagon könnyedén kiigazodhatunk a *Bélyegképek* nézet segítségével, amely kis nézőképeket jelenít meg egy görgethető listában az oldalakról. Az újdonsággént szereplő *Részletek* nézet segítségével pedig további hasznos információkat tudhatunk meg az adott oldalról, ilyenek például a feldolgozottság állapota, a felismert szavak, a gyanús szavak, a pontosság, a zónák, a táblázatok és hasonló hasznos információk.

Az *OmniPage* elsősorban nyomtatott karaktereket tartalmazó dokumentumok felismerésére alkalmas, a kézírásos szövegeket – például egy aláírást – a program képként ismeri fel.

Hibajavítás

A felismert szöveg, az eredeti dokumentum és a szkennelés minőségétől függően bizony tartalmazhat hibákat. Sőt, ha minden idők legtekélyesebb felismerési procedúráján vagyunk túl, szinte biztos,

A *Recognita* szövegfelismerő programot bizonyonnyal nem kell bemutatni senkinek, régóta megkímél minket a fáradságos munkától. Legújabb verziója most még több lehetőséget és nagyobb kényelmet ígér.

Az *OmniPage* felülete áttekinthető és barátságos

hogy az eredeti nyomdahibákat is magunkkal „rántottuk”. Ilyenkor jön jól a beépített helyesírás-ellenőrzési lehetőség, amely a felismerés után – szintén beállítástól függően – automatikusan megkezdte a szöveg elemzését, és segít kijavítani az esetleges hibákat.

A nyelvtudás fontos

Bizony, nemcsak a hétköznapiakban, hanem a szoftverek esetében is kiemelt jelentőségű szempont, hogy elérhető-e a felhasználó anyanyelvén. Nos, örömmel jelentjük, az *OmniPage* perfékt magyar menükkel is rendelkezik. Ez persze még nem elegendő a boldogsághoz egy szövegfelismerő program esetében, de természetesen az *OmniPage* a szövegfelismerés terén is tökéletesen megfelel az elvárásoknak, vagyis megbirkózik az ékezetes karakterekkel is.

NÁKOVICS LÁSZLÓ

ÖSSZEGRÉS

A nemrég megjelent *OmniPage Pro 11* programot mindenkinek ajánljuk, aki nagymennyiségű papíralapú dokumentációt kíván elektronikus, szerkeszthető formában tárolni, emellett szeretné ezt gyorsan és nagy pontossággal, lehetőleg hibamentesen elvégezni.

 NYITOTT SZEMMEL

A világ legnépszerűbb útikönyv-sorozata

**Világelső*,
mert több mint
útikönyv**

Segít a döntésben

Történelem, kultúra,
különlegességek.

**Az úton is hibéges
segítőtárs**

Útvonali- és programtervezés,
szállítás, étkezés, sport,
szórakozás. Részletes térképek.
Szokások, helyi specialitások.

**Lebálcícselő
olvasmány**

Kötetenként közel 500 gyönyörű
színes felvétel, érdekes útleírások.

Ára: 5990 Ft kötetenként

Kedvezményes megrendelési lehetőség
a 2002 májusában megjelenő kötetekre:
egy kötet rendelésekor 10%,
több kötetnél 20% kedvezmény!

Előkészületben:

Anglia, Ausztria, Csehország-Szlovákia,
Karib-szigetek, Kína, Lengyelország,
Németország, Skandinávia,
Thaiföld, Törökország

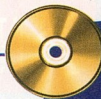

**2002 májusától
magyarul is!**

Megrendelés: Telefon/fax: 370-0609, e-mail: kossuthvevoszolj@matavnet.hu
Nyitott Szemmel Klub a Kossuth Kiadó honlapján: www.kossuth.hu

*Az America's Library Journal
felmérése szerint a világ
vezető útikönyvei közül
a legszívnvonalasabb

 INSIGHT GUIDES

7-Zip és JPGVideo
A programokat CD-mellékletünk Cikkke/Szoftver könyvtárban találhatják.

7-ZIP ÉS JPGVIDEO

Kis segítő

Írásunkban két olyan ügyes programot mutatunk be, amelyekkel egyszerűbbé válhatnak számítógépes hétköznapijaink.

7-Zip

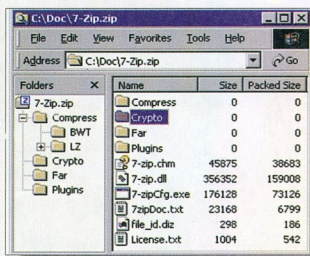
Ma már általános a fájlok tömörítésének megoldása, hogy helyet takarítsunk meg a merevlemezünkön vagy a mágneses és optikai adattárolóinkon (flopi, CD stb.). Tömörítőprogramokból nincs hiány, de a bőség zavarával küszködne nehéz a választás. Sok jó tömörítőszoftver létezik - elég csak a WinZip-et említenünk, de már itt van egy újabb trónkövetelő.

Az alkotója nemes egyszerűséggel csak 7-Zip-nek keresztelte GPL, azaz szabadon letölthető, használható, továbbadható és továbbfejleszhető (ez utóbbi csak regisztráció és némi támogatás fizetése után) tömörítőprogramcskáját, amely jelenleg a 2.30 beta 15-ös verziójánál tart.

A program őt algoritmusból épül fel, és nyitott architektúrájának köszönhetően minden új tömörítési eljárással szót ért. A maximálisan tömöríthető fájlállomány mérete 16 milliárd Gb-át (!) lehet a honlapon található információk szerint!

A szoftver támogatja a ZIP, CAB, RAR, GZIP, BZIP2, TAR és természetesen a saját, önkicsomagolásra is képes 7z formátumát. A program jelenleg mintegy húsz nyelven elérhető, köztük magyarul is. Letölthető a www.7-zip.com honlapról, s megtalálható CD-mellékletünkön is. Ugyancsak elérhető a honosított helyen www.honositomuhely.hu, mégpedig magyarul is, ez utóbbinál célszerű a program nevét beírni a keresőbe, illetve a *Segédprogramok* menüpontra, majd a *Tömörítők-re* kattintani.

A fejlesztő, Igor Pavlov szerint a 7-Zip messze a legeredményesebb mai tömörítő-program. Egy nemrég végzett teszt során ugyanis a „The Canterbury Corpus” nevű

Munkában a 7-Zip

2810784 bájttal terjedelmű, 11 fájlból álló művet a WinZip 7.0 151 %, a PKZip 2.04g 150 %, a 7-Zip (ZIP formátumot használva) 140 %, a WinRAR 2.80 122 %, míg a 7-Zip (saját formátumát használva) 100 százalékban tudta összetömöríteni.

A program használatakor a 7-Zip-nek csak a főablaka jelenik meg, ahol elvégezhetjük a beállításokat, maguk a funkciók beépülnek a Windows keretprogramjába. De használhatjuk parancssorból is, és létezik plug-inje a FAR állománykezelőhöz.

A jelenleg elérhető verzió eléggé stabil, nem okozott lefagyásokat. Bárkinek merjük ajánlani, különösen, hogy a kezelése nagyon egyszerű, és *Herczeg József Tamás* jóvoltából magyar nyelven is elérhető.

Képeinkből video

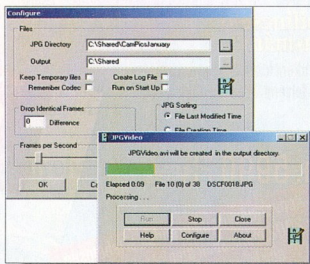
A mai világban már mindennapos esz-közölnöknek számítanak a digitális fényképezőgépek, webkamerák és szkennerek. A kész fényképek a legtöbbször már azonnal digitálisan mentődnek el, vagy beszkenneljük őket. A ma egyik legelterjedtebb és leghatékonyabb tömörített képmódmuma, a JPEG. Egy egyszerű szoftverrel most JPEG fotóinkból pár kattintással AVI formátumú videókat készíthetünk, amit utána tovább szerkeszthetünk.

A *JPGVideo* szoftver freeware, azaz ingyenesen letölthető, használható és továbbadható. Jelenleg az 1.01-ás verziójánál tart. Ha a www.ndrw.com/uk/free/

jpgvideo/index.htm webcímet az internetes böngészőnk keresőjébe gépeljük, pár másodperc alatt eljuthatunk a szoftver honlapjára. (Persze van egy egyszerűbb út is, hiszen a program CD-mellékletünkön is megtalálható.)

Miután letöltöttük és kicsomagoltuk az alig 450 Kb-át „mértő” ZIP fájlt, telepíthetjük is a szoftvert. Bár angol nyelvű, a kezelése egyszerű, egy átlag otthoni felhasználó is pár perc alatt kiigazodik rajta.

A *Configure* menüpontban beállíthatjuk, melyk mappába kívánjuk a kész AVI videót elkészíteni, egy csúszka segítségével beállíthatjuk a másodpercenkénti képráfrissítési arányt is (25 kép/mp-kénti frissítést már egybefüggő „filmnek” lát az emberi szem.) A program előnye közé tartozik, hogy a legjobb minőségű AVI fájlt webkameráról kapott JPEG képekből készíti, továbbá, hogy a szoftver „alacsony prioritású”, ami annyit jelent, hogy mellette végezhetünk más munkát is a számítógépünkön, anélkül, hogy az megzavarná a filmkészítést, és hogy nem készíti a Windows Registryben bejegyzést. A program hardver- és szoftverkövetelménye meglehetősen puri-

Videót készíthetünk képeinkből

tán: beéri a Windows 95, 98, ME, vagy NT operációs rendszerek egyikével, az on line segítségnyújtáshoz Internet Explorer 4.0-ás vagy nagyobb verziójú internetböngészővel és egy 256 színnél többet megjeleníteni tudó videokártyával. Ezek a mai világban már majd hogy nem „elavult”-nak számító alapkövetelmények.

A JPEG-kből készült AVI-filmlet lejátszhatjuk a *Windows Media Player*vel vagy bármely más médialejátszó szoftverrel, tovább szerkeszthetjük, MPEG1, 2 vagy 4 formátumban konvertálhatjuk. A lényeg pedig, hogy nem kell profi videósnak lennünk házi fényképek videófilmé alakításához.

BERTA SÁNDOR

Hónapok óta egy nevet suttognak a városban...

bluefish[®]

C O M P U T E R S

A legalacsonyabb árak - legújabb termékek

Megújult szerviz és garanciális ügyintézés

Internet sarak: 300 Ft/óra

CD és DVD írás

Konfigurációk

Akció!

Intel Celeron konfiguráció

60 992 Ft-tól!

Athlon XP + DDR konfiguráció

139 992 Ft-tól!

Pentium 4 konfiguráció, Socket 478 + DDR RAM!

149 992 Ft-tól!

Nyomtatók

Akciós tintasugaras nyomtatók

Epson Stylus C20SX 15 992
Canon S300 25 992

Akciós lézernyomtatók

HP LaserJet 1000 63 992
Canon LBP810 62 992

További ajánlataink:

Epson Stylus C40UX	17 992	HP PSC950	97 992
Epson Stylus C60	27 992	HP LaserJet 1200	97 992
Epson Stylus Photo 790	30 992	HP LaserJet 2200	191 992
Epson Stylus Photo 870	46 992	Canon S200	16 992
HP DeskJet 656c	16 992	Canon S520	41 992
HP DeskJet 845C	21 992	Canon S600	49 992
HP DeskJet 940C	32 492	Canon LBP1000	125 992
HP DeskJet 990Cxi	63 992	Lexmark Z33	15 492
HP PhotoSmart P1115	48 992	KYOCERA FS-1010	109 992
HP PhotoSmart P1315	89 992	KYOCERA FS-1800	249 992

Monitorok

Akciós monitorok

15" Proview PX-558 29 992
17" Philips 107 E21 41 992
17" LG 775FT 56 992
15" Belinea LCD 101535 123 992

További ajánlataink:

15" Samsung 56e	32 992	17" Sony CPD-E230	83 992
17" Samsung 753DFX	56 992	19" Sony CPD-E430	114 992
17" Samsung 755DFX	65 992	15" Sony LCD SDM-S51	139 992
19" Samsung 959NF	113 992	17" iiyama LS702U	45 992
15" Samsung TFT 151s	139 992	19" iiyama LS902UT	75 992
15" LG 575N	36 992	22" iiyama MA201D	204 992
17" LG 795FT Flatron	75 992	17" iiyama LCD 4314UT	239 992
19" LG 915FT+ Flatron	106 992	15" Gaba GB1570J	33 992
15" Belinea 10 20 10	31 992	17" Daewoo 719B	42 992
17" Belinea 10 30 25	44 992	19" Philips 109 S20	73 992
21" Belinea 10 80 25	114 992	17" Philips TFT 170S2B	199 992

Szoftverek

Microsoft Windows XP Home HUN/ENG OEM 27 992
Microsoft Windows XP Prof. HUN/ENG OEM 44 992
Microsoft Windows 98SE/ME HUN/ENG OEM 27 992
Microsoft Windows 2000 Prof. HUN/ENG OEM 43 992
Microsoft Office XP SBE HUN/ENG OEM 79 992
Microsoft Office XP Prof. HUN/ENG OEM 94 992
SuSE Linux 7.3 Professional 13 992
Mandrake Linux 8.1 PowerPack 14 992
Red Hat Linux 7.2 15 992
Red Hat Linux 7.2 Professional 55 992
Macromedia Dreamweaver 4.0 Win/Mac Full 124 992
Macromedia Flash 5 Win Euro Commercial 149 992

Adobe Photoshop 6.0 CE Win Full 254 992
Adobe Acrobat 5.0 CE Win Full 93 992
Borland Kylix 2 Professional Edition 79 992
Borland Delphi 6 Personal Full System 34 992
CorelDraw 10 Angol/Magyar Win Full 209 992
McAfee VirusScan 6 8 992
McAfee Internet Security 13 992
Norton AntiVirus 2002 Magyar 11 992
Norton InternetSecurity 2002 15 992
ACDSee 4.0 1-4 User/db 21 992
Windows Commander 5.0 (Single User) 11 992
WinOnCD 5.0 34 992

www.bluefish.hu
214-4587, 225-8909

1123 Budapest, Nagyenyed u. 6. (Déli pályaudvarnál) Nyitva tartás: hétfő-péntek 10-19, szombat 10-16

A hirdetésben feltüntetett árak az ÁFA-t nem tartalmazzák. Az árvaltoztatás jogát fenntartjuk.

VISUAL BASIC

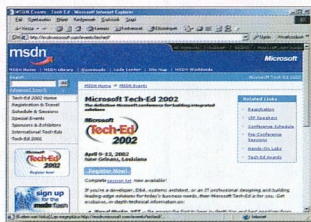
Egyszerű, de nagyszerű

A Visual Basic 10 éves lesz. Alapjai egészen a hatvanas évekig nyúlnak vissza. Bár eredetileg gyakorló nyelvnek szánták, mára modern felhasználói programmá vált.

Visual Basic – milliók nyelve

Az angol, a spanyol és a kínai mellett melyik nyelv helyezkedhet még el az evilági nyelvek ranglistájának elején? Hát a *Visual Basic programnyelv*, amely 1964-ből ered és azóta világszerte sok millióan használják. A Basic-et John G. Kemeny és Thomas E. Kurtz professzorok találták ki az amerikai Dartmouth College-ban, hogy megkönnyítsék a diákoknak a programozási ismeretek megszerzését, hiszen, akkoriiban a Fortrannal csak egy erősen műszaki orientált és így nehezen elsajátítható programnyelv állt rendelkezésre. A *Beginners All Symbolic Instruction Code* (röviden Basic) célja a könnyű elsajátíthatóság volt, és persze az, hogy egy programnyelv összes fontosabb elemét tartalmazza. Nagy valószínűség, hogy a Basic atyjai, ha ma ismét ugyanezen feladat előtt állnának, egy új objektumorientált programnyelvvél hozakodnának elő, de akkoriban a Basic igazi innovációnak számított. A Basic igazi áttörése néhány évtel később következett be, amikor 1975-ben az akkori Harvard egyetemista William (Bill) Gates és iskolatársa Paul Allen az első home-computerek egyike számára újraprogramozták a Basic-et, és leakták a mai milliárdos vállalkozás alapjait. Így nézve a Basic többet tart a szoftveriparért, mint bármely másik programnyelv, ami persze nem vesz el a C, C++, Cobol, Fortran, Java, Perl és néhány más programnyelv óriási jelentőségéből.

Ha Bill Gates akkoriban egy másik programnyelv mellett döntött volna, vagy egyszerűen egy új nyelvet talált volna ki, akkor a Basic ma csupán a történészeket érdekelné. Ám így a Basic évekig a Microsoft fejlesztési stratégiájának sarokköve maradt, és a cégtulajdonos Bill Gates-nek a Basic iránti előszeretete volt annak is az oka, hogy 1991-ben az akkoriban vadonatújnak számító és nagy tammal beharangozott Visual Basic egy, a Basic-re (amelyet az elől *Quick Basic*-től kölcsönöztek), és nem a C-re emlékeztető parancskészlettel került a piacra (habár állítólag rövid ideig erről is szó volt). A Visual Basic és a Basic programnyelv csak külsőleg rokonok. Csupán egy maroknyi utasítás, például a LET, IF,

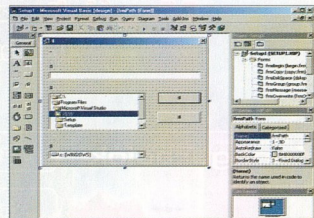
A Microsoft új Visual Studio .NET csomagja már javában „kampányol”

FOR, NEXT, REM és természetesen a sokak által vitatott GOTO élte túl a hatvanas évek Basic-jét. Eltekintve ettől a névrokonságtól és attól a tényről, hogy a közelebbi compiler-en kívül a Visual Basic is tartalmaz egy interpretert, és így a közvetlen ablakba begépelte utasítások azonnal végrehajthatóak, egyéb azonosság nincs a kettő között.

A Visual Basic egy modern fejlesztőrendszer, amely a mai szoftverfejlesztés igényeit tartja szem előtt, és amelynek a könnyű megtanulhatóság csupán mellékes plusz, habár ez utóbbi a nyelv népszerűségét nem csekély mértékben befolyásolta.

A siker titka

A Visual Basic sikerének titkát könnyű kideríteni. Mivel eredetileg a Basic utasításkészletén alapult, így számos programozónak „valahogy” ismerős volt. Éppen jókor jelent meg, akkor, amikor egy könnyen kezelhető Windows alatti programo-

Egy általános munkalap Visual Basicben

zöszközre volt igény. Viszonylag könnyű kezdést kínál, mert szinte teljesen lemond az egyéb programnyelvekben köztelen formalizmusokról, és – ennek szintén jelentős szerepe van – olyan cégtől származik, amely nagyon ért a marketinghez. Természetesen van még egy másik ok is: aki már egyszer közelebbről foglalkozott a Visual Basic filozófiájával, azt az előnye is hamar meggyőzi, és így kevésbé hajlamos más nyelvre váltani. Még ha a Visual Basic nem is tökéletes, és ma a kilencvenes évek elejével ellentétben más, attraktív konkurensek is léteznek, a fellépő feladatok legalább 80 százalékához jó, netán nagyon is jó választásnak számít, legyen szó DirectX játékkészítésről, felhasználói programokról vagy komoly adatbázisrendszerek építéséről. A Visual Basic-et folyamatosan fejlesztik, hogy megfeleljen az egyre növekvő igényeknek. A VB.NET „személyében” az utód is újtára indult, amely a professzionális fejlesztők által már nagyon várt tulajdonságokat is felmutat, így például a Multithreading-átörökítést.

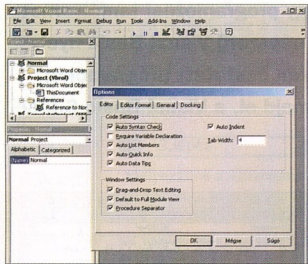
Egy távoli rokon: a VBA

A Visual Basic az 5.0-s Microsoft Excel és a 97-es Microsoft Word-dal kezdődően az Office csomagba is bevonult, igaz ott a neve *Visual Basic for Applications* (röviden VBA), és egy kicsit más a külleme is. Az Office 2000-tól a VBA-t valamennyi Office alkalmazás tartalmazza. A VBA Editor az Alt+F11 billentyűkombinációval lehet átkapcsolni. Ez a VBA fejlesztői környezete,

Fejlesztőrendszer

amely nagyon hasonlít a Visual Basic-re. A programnyelvük azonos, így a Visual Basic programokat viszonylag egyszerűen lehet áttenni a VBA-ra. (Igaz ugyan, hogy néhány Visual Basic objektum, mint például az App, a Clipboard vagy a Screen a VBA alatt hiányzik.) A VBA az MsForms 2.0-val egy másik sablonmodellt használ, más vezérlőelemekkel. Ezt – feltéve, hogy egy Office alkalmazást telepítettünk – a Visual Basic alatt is használhatjuk (amihez a *Projekt* menüben a *Komponensek* bejegyzést, valamint a *Designer* regiszterlapon a *Microsoft Forms 2.0 Form* bejegyzést kell kiválasztani). A Visual Basic problémamentesen képes elérni az egyes Office alkalmazások objektumait. Ez nem a VBA-nak köszönhető, hanem annak, hogy az Office alkalmazások egy *Automation* nevű eljárással érhetőek el, szerepe van még a *Common Object Model*-nek (COM) is, amely a modern Windows alkalmazások közös alapja.

VBScript érdekes utat járt be. Kezdetben inkább szükségmegoldásnak szánták, hogy az akkori ellenlábás Netscape-pel szemben felmutassanak valamit. A VBScript 1.0 egyáltalán nem volt teljes, alapvető utasítások hiányoztak belőle, mint amilyenek például a *Const* vagy a *With*. Idővel a VBScript is összezsedte ma-

A Microsoft Office része a VBA, így Visual Basic alapon saját makrókat készíthetünk

VBScript – a kistestvér

A Visual Basic még egy harmadik változatban is létezik, a VB-Script szkriptnyelvben. A ma már 5.6 verziójában létező

gát. Az osztályok közvetlen definiálási lehetőségével és a kifejezések kiértékelésére szolgáló *Eval* funkcióval olyan lehetőségeket kínál, amelyekkel a Visual Basic 6.0 nem rendelkezik.

A VBScript-nek nincsen saját fejlesztői környezete és saját felülete. A szkripteket rendszerint a *Notepad*-del kell elkészíteni. A feladata elsősorban az, hogy egy HTML-oldalhoz vagy a Windows alatt a *WindowsScriptingHost* (WSH) keretében kis programokat lehessen futtatni. A Visual Basic programozók számára tehát alternatívát nem jelent, már csak azért sem, mert a következő Visual Basic verzióban (VB.Net) bekerül a Visual Basic-be, így külön VBScript-ként megszűnik létezni.

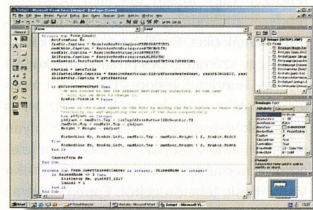
Elévülő modell

Az ingyenes dolgok kejelemese, legálábbis akkor, ha első sorban szórakozásból programozunk, és a support, update stb. kérdéseknek nincs jelentőségük. Az elévülő modell az ismerkedésre való. A parancskészlet vonatkozásában teljes Visual Basic 6.0-nak számít, de természetesen korlátai is vannak. Nincs *Help*-je és, nem lehet vele .exe fájlokat készíteni. Az ismerkedésre optimális, de aki rendszeren akar kezdeni, az jobban jár, ha szerez magának egy olcsó *Standard* változatot.

Ízlésirányzatok

A Visual Basic 6.0 négy változatban létezik. Ezek a programnyelv és a fejlesztői környezet vonatkozásában azonosak, de a kiegészítők szempontjából és így az árban is jelentősen eltérnek egymástól. A kezdő és a hobby-programozók számára készült a *Standard Edition* (néha *Kezdő-* vagy *Tanulóváltozatnak* is nevezik).

Aki már a Visual Basic mellett döntött, és nagyobb programokat szeretne vele fejleszteni, az jól teszi, ha beszerzi a *Professional Edition*-t, amelynek további vezérlőelemek és az MSDN-Lybrari (a *Help* bővítése) a jellemzői. Az *Enterprise Edition* a cégeknek fejlesztő szoftvereknek készült. Tartalmaz néhány további kiegészítőt, így az SQL-Server-Licenc-et, a Visual SourceSafe verzió-ellenőrző szoftvert. Aki nagyon olcsó megoldásra vágyik, az a Visual Basic 6.0 ingyenes, elévülő modelljét használhatja.

A Visual Basic felülete áttekinthető és gyors munkát tesz lehetővé

DATAFAB

A KIZÁRÓLAGOS MAGYARORSZÁGI DATAFAB DISZTRIBÚTOR

DIGITÁLTECHNIKA Kft.
Budapest, 1149 Egressy út 5.
T./F.: 221-8779, 221-8772
Győr, 9024 Nagy I. u. 35
T./f.: 96/517-500, Fax: 517-501
www.dit.hu foto@dit.hu
AFA nélküli árak!

MULTIMÉDIA LEJÁTSZÓ

JPEG KÉPEK VETÍTÉSE TV-N
MPEG VIDEO LEJÁTSZÁS TV-N
MP3 ZENE HALLGATÁSA

COMPACTFLASH ÉS MULTIMÉDIA
USB KÁRTYAOLVASÓ/ÍRÓ IS EGYBEN

TV-HEZ, HIFI TORONYHOZ ÉS
PC-HEZ KÖTHETŐ. ZSEBEN IS ELSFÉR!

DATAFAB MMV-80 BEVEZETŐ ÁR 29.992 Ft

KÁRTYAOLVASÓ/ÍRÓ

UNIVERZÁLIS
KÁRTYAOLVASÓ/ÍRÓ

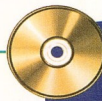
CF/MD/MMC/SD/SM/MS
KÁRTYÁKHOZ
USB INTERFÉSZHEZ

KÜLSŐ: 19.992 Ft
BELSŐ: 15.992 Ft

KISMÉRETŰ
OLVASÓ/ÍRÓ

KÖZVETLEN
VAGY KÁBELES
USB CSATLAKOZÁS
CF/MD/SM/MS/MMC/SD

CSAK 6.992 Ft

Visual Basic 6.0

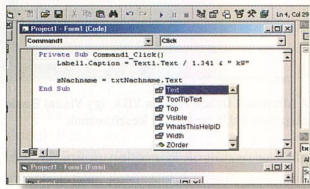
A Visual Basic 6.0 elvülő mellett és a forráskódotok CD-méjletünk Cikkek könyvtárában találhatják.

VISUAL BASIC TANFOLYAM (1.)

Az első lépések

Sokak kérésére újtjára indítunk egy programozási tanfolyamot, amelyben megismerkedhetnek a népszerű Visual Basic nyelv használatával. Az alapoktól egészen összetett programokig, sőt egy játék megírásáig jutunk majd el, a Visual Basic 6.0 segítségével.

A Visual Basic-et ugyan egyszerű megtanulni, de gombnyomásra ez sem képes kész programokat kiadni magából. A *Visual* szócska arra utal, hogy egy ablak input és output elemeit kényelmesen az egérrel lehet elkészíteni, nem úgy, mint korábban, amikor ehhez egy külön szövegfájlt kellett szerkeszteni. A többi nem más, mint a régi, jól bevált programozás, amelyet viszont el kell sajátítani. A programo-

A Visual Basic készségesen segíti munkánkat

zást a legkönnyebben a PC-n végigvett példák kapcsán lehet megtanulni. Ez mindezekelőtt a Visual Basic-re igaz, ahol viszonylag könnyen lehet kis programokhoz felületet szerkeszteni, majd ezeket futtatni. A program jól kezeli a hibákat is. Még ha a nagyobb ballépéseket közvetlenül a bevitel után ki is jelzi, a hibás adattípusok, átgondolatlan algoritmusok vagy nem létező eljárásahívások csupán a program megszakadását eredményezik, és a hiba okát a programkód ablakában azonnal ki lehet javítani, anélkül, hogy a programot újra kellene indítani. Ez teszi a kezdő programozó számára igazán ideálissá. Az, hogy egy Visual Basic program egyszer teljesen lefagyyna, netán a Windowst is magával ragadná a mélybe, szélsőséges kivételnek számít, és voltaképpen ki van zárva. További, a kezdők dolgát megkönnyítő jellemzője, a programozóknak kínált különféle input-támogatások. Habár a programhibákat még nem javítja automatikusan, de közvetlenül egy pont bevitelét követően az esetek többségében egy választékot kínál az összes szóba jöhető névvel, vagy a funkciók és metódusok esetében egy kis sárga szöveges dobozban megjeleníti a szintaxist. Így a programozónak nem kell folyton a súgókat böngésznie, és már a lista alapján is látja,

hogy jó úton jár-e. Ha a szövegekjelölőt egy parancsra vagy kulcsszóra visszük és lenyomjuk az F1 billentyűt, akkor röviddel ezután megjelenik a súgó az a része, amelyben az adott szó közelebbi magyarázatát találjuk.

A Visual Basic „hellő”-zik

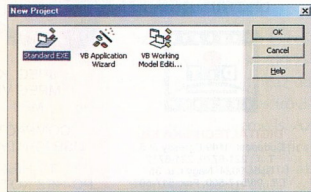
Habár a beszéd-szintetizálás egy mai PC-n gyakorlatilag elvárható (a Windows 2000-nek például fix részét képezi) és néhány parancsra elérhető, a fenti alcímek ellenére csak szimbolikusan értettük. Arra utalunk, hogy a programvilágba való bármely bevezető gyakorlatilag a „Hello világ!”, vagy egyéb súlyos tartalmú mondat képernyőn történő megjelenítésével kezdődik. Ezek a programok régi tradícióval rendelkeznek. Eredetileg csak egy új számítógérendszer vagy frissen telepített operációs rendszer működőképességének a tesztelésére szánták őket. Később e funkciójukat felvedte egy számítógépes program működési elvének minden felesleges ballaszttól mentes szemléltetésére használták őket. Mi is folytatjuk e tradíciót, még ha egy olyan program, amely csupán egy mondatot jelenít meg, természetesen nem sokat árul el a Visual Basic lehetőségeiről. Éppen ezért az első Visual Basic program, amelyet most és a következő alkalommal megismerünk, egy egyszerű átszámítást is elvéggez. Hogy a példánk valamelyest gyakorlatias legyen, a már nem hivatalos, de még mindig aktuális „Iőerőre” (LE) fogjuk átszámítani egy autó kilowattokban (kW) megadott teljesítményét. Az átszámítás nem különösebben nehéz, hiszen ahhoz, hogy a kW-ból LE le-

Kézműves szakma

Egy számítógép programozása nem számít tudományak és informatikai diploma sem kell hozzá. Inkább egy kézműves szakmának felel meg, amelyet egy megfelelő képzés során, vagy akár otthon, a PC előtt is el lehet sajátítani. A programozás nemcsak szórakoztathat, hanem a szakmai jövő fontos építőköve is lehet. Különleges képességekre sincs szükség, csupán arra, hogy képesek legyünk az egyszerű és gyakran rideg „gépi logikára” átültetni az absztrakt problémákat.

Újabb verziók

Szeretnénk teljes képet adni a lehetőségekről, így következő számunkban bemutatkozunk majd a most megjelent Visual Studio .NET, amelynek része a Visual Basic .NET is, és megismerkedhetünk a két verzió közötti különbségekkel. Sőt, a későbbiekben bemutatjuk a Visual Basic egyik alternatíváját, a most debütáló *Visual C#* t is.

A Visual Basic Working Model induló ablaka

gyen, csupán 1,341-gyel kell megszorozni a kW-ban megadott számot. Így akár fejben (vagy a Windows Számológépével) is ellenőrizhető, hogy jól számol-e az első programunk. A program feladata tehát a következő: Beadunk egy számot az erre a célra szolgáló input mezőbe. Rákattintunk a kapcsolóra, és egy output mezőben egy eredményt kapunk. A program elkészítéséhez az alábbi lépéseket kell végrehajtani.

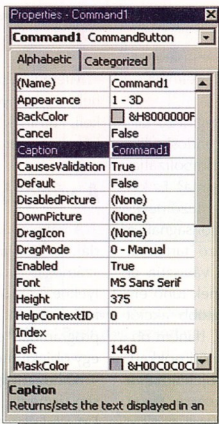
1. lépés

Indítsuk el a Visual Basic-et. Egy pillanattal később megjelenik a fejlesztői környezet. Rendszerint (de nem mindig) megjelenik egy párbeszédés ablak, amelyben előbb a projekt típusát kell kijelölni. Itt mindig (kivéve, ha erre külön nem utalunk) a *Standard EXE* projekt-típust kell választani. Ha a start után többé nem szeretnénk látni ezt a párbeszédés ablakot, akkor jelöljük ki az *Ezt a párbeszédés ablakot ne jelenítse többé meg* opciót. Ennek hatására a Visual Basic indításakor mindig egy új Standard-EXE program jelenik meg.

A Visual Basic egy új projektet készít, amely egy üres űrlapból áll. Az űrlap (nevezhetjük volna ablaknak is) az a felület, amely azokat az input és output elemeket tartalmazza, amelyeket a program felhasználója a program végrehajtása során láthat. Ezeket az input és output elemeket a Visual Basic esetében vezérlőelemeknek nevezzük. Az összes rendelkezésre álló vezérlőelemet egy saját ablak – az eszközkészlet – tartalmazza. Rendszerint a bal szélen látható (ha mégsem, akkor a *Nézet* menüben láthatóvá kell tenni). Mindegyik képcske egy vezérlőelemet jelképez (kivéve a bal felső sarkban álló nyíl, amely csupán egy választás megszüntetését végzi). Ha kíváncsiak vagyunk a vezérlőelem nevére, akkor vigyük az egérmutatót a képcskekre, s egy kis dobozban azonnal láthatóvá válik az elnevezés.

2. lépés

Készítsünk az űrlapon egy szöveges mezőt. Ide viszkük be majd az LE értéket. En-

Az objektumok jellemzőit is módosíthatjuk

nek kiválasztásához kattintsunk egyet az eszközkészlet *szövegdoboz* szimbólumára. Most vigyük az egeret az űrlap azon helyére, ahol a szövegdoboz bal felső sarkát szeretnénk. Az egér bal oldali gombját nyomva tartva nyissuk meg a szövegdobozt. Ezzel meghatároztuk a vezérlőelem méretét, amelyen utólag bármikor változtathatunk.

3. lépés

Helyezzünk a szövegmező alá egy kapcsolót. A kapcsolóra való kattintással fogjuk majd kezdeményezni az átszámolást.

4. lépés

A kapcsoló alá helyezzünk egy megnevezés-mezőt. Itt fog később a kW szám megjelenni. Ezzel egyelőre elkészült a nyomtatvány.

A programot próbaképpen az F5 billentyűvel indíthatjuk el, habár a kapcsolóra való kattintásnak még semmilyen hatása sem lesz. Ezen a továbbiakban fogunk változtatni, mert most fogunk neki a programozásnak. Nyomjuk le az F7 billentyűt, hogy a programkód ablakába kerüljünk (ha közben elindítottuk volna a programot, akkor ismét be kell fejezni).

5. lépés

A bal oldali listából (itt szerepel az űrlap összes vezérlőeleme) a *Command1*-et válasszuk. Ez a kapcsolónk neve (a névnek rendszerint már van alapértelmezése). A jobb oldali listában megjelenik az összes olyan esemény, amelyre a bal oldali listában beállított vezérlőelem reagálhat. Ide tartozik a kattintás is, amely alapértelmezetten jelenik meg. A programkód ablakában az esemény eljárásnévét láthatjuk:

```
Private Sub Comamnd1_Click ()
End Sub
```

Ezt az eljárást olyankor hívja meg a Visual Basic, amikor a felhasználó a kapcsolóra kattint. Ezért itt kell meghatározni, hogy mi történjen a kattintást követően.

6. lépés

Az eljárásba a következő parancsokat adjuk meg:

Hasznos tanácsok kezdőknek

1 A programparancsok bevitelkor a parancssor végén nyomjuk le az **Enter** gombot, hogy a következő sorba jussunk.

2 A kis- vagy nagybetűk használatának sem a parancsok, sem a változók esetében nincsen jelentősége. A Visual Basic a parancs írásmódját úgy is kiigazítja a bevitelt követően. A változókat úgy kell megírni, ahogy a deklarációban megadtuk őket. Itt az első betűt mindig nagyra írjuk, és később, ha már jobban kiismerjük magunkat, figyeljünk a névkonvencióra, és minden változó neve elé egy maximum hárombetűs, a változó adattípusának megfelelő „prefix”-et írjunk.

3 Gondoskodjunk arról, hogy valamennyi űrlap és modul az *Option Explicit* parancssal kezdődjön. A program ettől ugyan nem fog jobban működni, de ezzel a Visual Basic-et arra kényszerítjük, hogy az összes nem deklarált változó miatt panaszkodjon, így ilyenek eleve be sem tudnak settenkedni. Ahhoz, hogy ezt a parancsot ne kelljen minden alkalommal begépelnünk, rögtön kezdetkor állítsuk be az *Egyebek/Opciók* menüparancsban (az *Editor* regisztrérlapon) a *Változó deklaráció szükséges* opciót.

4 Ügyeljünk a szóközőkre. Minden parancsot és minden változó nevet egy szóközőnek kell követnie. A több szóközőkarakternek nincs szerepe, mert a felesleges szóközők a bevitelt követően törölődnek.

5 A programlisták begépelésekor figyeljünk a sorvégekre.

6 Még egy tanács a végére. Ne adjuk fel, ha azonnal nem sikerülne (a második vagy harmadik próbálkozás után se). Rendszerint csak apró hibákról van szó. Gyakorlatilag valamennyi példaprogramot nem próbálkozás után futtatni lehet. Minél nehezebb a probléma, annál nagyobb később az öröm, hogy sikerült.

Az elévülő modell telepítése

Mielőtt a Visual Basic-et használnánk, telepíteniünk kell. Az alábbiakban ismertetjük a CD-mellékletünkön is megtalálható Visual Basic 6.0 elévülő modell telepítési lépéseit. Ez általában teljesen problémamentes és néhány perc alatt elintézhető.

Nyissuk meg a CD-mellékletről a *CIKKEK\VB6* könyvtárat. Indítsuk el a *Setup.exe* programot. A Setup program kezdő párbeszéde üdvözlő. A folytatáshoz kattintsunk a *Továbbra*.

A kötelező licenyszereződés az *Egyet-érték* a *licenyszereződéssel* opció kiválasztásával nyugtázzuk. A folytatáshoz kattintsunk a *Továbbra*.

Nyugtázzuk a megjelenő nevet és adott esetben a cég nevét is, vagy adjunk be újat (egyik adatnak sincs egyébként jelentősége). A folytatáshoz ismét kattintsunk a *Továbbra*.

A következő párbeszédes mező csak akkor jelenik meg, ha a PC-re még nem telepítettük a Visual Studio-t (ez az a nagy csomag, amelynek a Visual Basic is része). Adjunk meg egy mappát a közös *Common* könyvtárnak. Ezt az összes Visual Studio alkalmazás használja (pl. a C++ is, amely azonban ebben az esetben nem szerepel). Itt tudjuk meg azt is, hogy a közös mappának minimálisan 50 Mbájt kell lennie. A folytatáshoz kattintsunk a *Továbbra*.

Megkezdődik az elévülő modell telepítése. Ismét egy párbeszédes ablak üdvözlő. A termékazonosító *OKVal* nyugtázzuk. Ezt később a *Súgó* menü *Bejegyzés* Infójánál ismét megtekinthetjük.

Most következnek a legfontosabb párbeszédes mezők. Itt kell egyfelől az elévülő modell könyvtári elérését is megadnunk, valamint a *Felhasználói* opcióra kattintva a telepítést terjedelmét is meghatározhatjuk. A többi opciónak nincs szerepe. A telepítés folytatásához kattintsunk a *Továbbra*. Most az összes fájlt átmásolódik a merevlemezre. A telepítés néhány perc múlva befejeződik.

A telepítés végén a program az elévülő modell regisztrálására szólít fel. Mivel ez önkéntes alapon zajlik, így a *Most regisztrál* opciót nyugodtan kikapcsolhatjuk. A telepítés befejezéséhez kattintsunk a *Befejezésre*.

```
label1.Caption = Text1.text /
1.341 & " kW"
```

Ez egy olyan Visual Basic parancs, amely egyszerre három dolgot is elintéz.

1 1,341-gyel elosztja a szövegmező tartalmát. Erről a „/” jel gondoskodik, amely az osztás műveletét szimbolizálja. De mi is a szövegmező tartalma? Ez két résznévből áll össze. A szövegmező nevéből (*Text1*) és annak a tulajdonságnak a nevéből, amely a szövegmező tartalmát jelöli. A két nevet egy pont választja el egymástól. Ez a jelentéktelenné tűnő elv a Visual Basic alapja. A legtöbb akciót nem parancsral hajtjuk végre, hanem objektumtulajdonságokkal (metódusokkal). Ebben az esetben a *Text1* az objektum és a *Text* a tulajdonság.

2 A számolás eredményéhez a „kW” szövecska társul. Erről az „&” karakter gondoskodik. Ez egy olyan operátor, amely két karakterláncot rendel egymáshoz.

3 Végül valahol meg is kell jeleníteni az egészet. Ez a bizonyos valahol az a megnevezés-mező, amelyet már az űrlapon elhelyeztünk. De melyik parancs vonatkozik rá? Itt sem parancs végzi a munkát. Ahhoz, hogy valamit egy megnevezés-mezőben meg tudjunk jeleníteni, a *Caption* tulajdonságot kell hozzárendelni a megjelenítendőhöz. Ahhoz, hogy a Visual Basic is tudja, hogy melyik megnevezés-mezőre gondolunk, a mező nevet kell eléje biggyeszteni. A két nevet ismét egy pont választja el.

7. lépés

Most már tesztelhetjük a programot. Indítsuk el a programot az *F5* billentyűvel, és a szövegmezőben adjunk meg egy számot (ehhez előbb ki kell törölni a *Text1* szöveget), majd kattintsunk a kapcsolóra. Ha mindent helyesen végeztünk, akkor az eredménynek a megnevezés-mezőben kell megjelennie. Gratulálunk, ezzel sikeresen futtattuk az első Visual Basic programot. Még ha nagyon rövid is, és a külleme is hogy némi kívánni valót maga után néhány fontos dologgal megismerkedtünk:

1 A vezérlőelemeknek az űrlapon történő elhelyezésével.

2 Az esemény-procedúrák programozásával.

3 A vezérlőelemek programbeli elérésével.

Mielőtt nekilátnánk a küllem szépítésének, egy lényeges témát még tisztáznunk kell, aminek minden programnyelvből központi szerep jut.

A változók kérdése

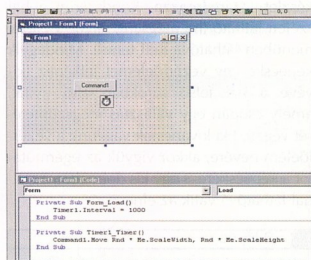
A változók a program rövidtávú memóriái. Itt tárolja el a program a neveket, a számokat és az egyéb jellemzőket, amelyekhez a programnak hozzá kell férnie a futása során. A változó a Visual Basic programban egy számot, egy nevet vagy egy objektumot jelöl.

Ahhoz, hogy a változót használni lehessen, ismertetni kell ténünk a programban. Ezt a feladatot hajítja végre a *Dim* parancs. A változó ismertetését deklarációnak nevezzük. A deklaráción rendszerint megadjuk, hogy milyen fajta adat tárolására szolgál a változó. Az adatfajtát általában *adattípusnak* nevezzük. Ha egy változóban csak egész számokat akarunk tárolni, akkor az eltárolandó szám lehetséges maximális méretétől függően *byte*, *integer* vagy *long* típust választhatunk.

Még ha ennek a megadás a nem is kötelező, segít a Visual Basic-nek hatékonyabban lefordítani a programot. Bizonyos esetekben az adattípus megadásával a compiler-nek is segíthetünk a hibák korai felismerésében. Íme egy példa egy változó deklaráción:

```
Dim PsZahl As Integer
```

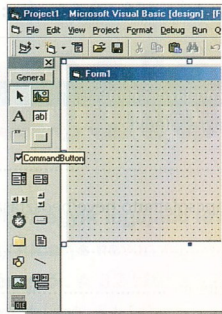
Itt egy *PsZahl* elnevezett változót deklarálunk. Az *As Integer* azt jelöli, hogy a változó *integer* típusú. ebbe csak egész számokat lehet tárolni (-32.768-tól +32.767-ig), ami esetünkben bőven elég. Ha a program ismeri a változót, akkor ennek értékét is adhatunk, amire az alábbi utasítás szolgál:

Az ugráló gomb kódja és ablaka

`Pszahl = Text1.Text`

Ez egy hozzárendelés. A `Pszahl` változó a `Text1` vezérlőelem tulajdonságában lévő szám értékét kapja. Ez pedig az az érték, amit az előbb valaki ebbe a szöveges mezőbe begépel. Most már a változó értékét hozzárendelhetjük egy másik változóhoz vagy tulajdonsághoz. A `Label1.Caption = Pszahl` parancs a `Label1` vezérlőelem `Caption` tulajdonságához rendeli a `Pszahl` változó értékét, s ezzel ez az érték megjelenik a vezérlőelemben.

A-Visual Basic alap eszköztára

A vezérlőelemek elérése

Minden olyan vezérlőelemek, amelyet egy űrlapon elhelyeztünk, valamint magának az űrlapnak is van neve, amit a (name) kategória tulajdonság ablakában határozzunk meg. Ezen a néven lehet elérni a vezérlőelemet a program futása során. A Visual Basic rendszerint minden vezérlőelemhez nevet rendel. Ezt célszerű megváltoztatni. A név egyedül azonban még csak fél siker. Mert az esetek többségében a vezérlőelem vagy űrlap valamilyen tulajdonságát (vagy metódusát) szeretnénk elérni. Ez a tulajdonság (vagy metódus) ponttal elválasztva követi a vezérlőelem nevét. A pont megadását követően a Visual Basic egy listát jelenít meg (bár ezt sem mindig), az összes szóba jöhető névvel (vagyis tulajdonsággal és metódussal).

Ha például tudni szeretnénk, a `txtNachname` szövegmező tartalmát, majd ezt a `sName` változóhoz kívánjuk hozzárendelni, akkor azt az alábbi parancssal tehetjük meg:

```
sName = txtNachname.Text
```

Ha egy szót szeretnénk a szövegmezőben megjeleníteni, úgy erre a `txtNachname.Text = "Hugo"` parancs szolgál.

Ha viszont ugyanazt a szót egy megnevezés-mezőben szeretnénk megjeleníteni, akkor a parancs a következő alakot ölti: `lblNachname.Caption = "Dr. Hugo"`

Ebben az esetben a `Caption` tulajdonságot használjuk, mert a megnevezés-mezőnek nincs szöveg tulajdonsága (text). Ezek azok az apróságok, amelyek megkülönböztetik a tapasztalt Visual Basic progra-

mózot a kezdőtől. Fontos, hogy átlássuk a Visual Basic objektum elvét. A vezérlőelemek objektumok, amelyek tulajdonságokkal és metódusokkal rendelkeznek. Egy objektum tulajdonságai és metódusai mindig az objektum nevét ponttal elválasztva követik.

Végül még azt szeretnénk tisztázni, hogy mit is kell érteni a sokat emlegetett „metódusok” alatt. A tulajdonság a vezérlőelem valamilyen jellemzőjét tartalmazza (pl. a szövegmező nevét, magasságát, szélességét vagy tartalmát). A metódusok voltaképpen olyan akciók (funkciók), amelyeket a vezérlőelemmel hajtatunk végre. Példa erre a `Move` metódus, amellyel a vezérlőelem a program futása során az űrlap egy másik pozíciójába tolódik. Álljon itt egy kis ismertetés egy vicces űrlap elkészítéséhez, amelynél a kapcsoló látszólag önkényesen ugrol a képernyőn.

1.lépés

Helyezzünk az űrlapra (az előző példára támaszkodva) egy timer-t (ez a stopper ábrázoló képcske). Mivel a vezérlőelemet a program futása alatt nem látjuk, így mindegy, hogy hová helyezzük.

2.lépés

Kattintsunk kétszer az űrlapon lévő timer-re. Most a programkódban, pontosabban a timer-vezérlőelem timer-esemény procedúrájába kerülünk. Ide az alábbi parancsot sűrűnk be:

```
Command1.Move Rnd * Me.ScaleWidth, Rnd * Me.ScaleHeight
```

Ez a `Move` metódussal arról gondoskodik, hogy a kapcsoló olyan helyre ugorjon, amelyet a 0 és 1 közötti véletlen szám egyikeből és az űrlap szélességéből, illetve magasságából képzett szorzat határoz meg.

3.lépés

A bal oldali listából válasszuk a `Form` bejegyzést, a jobb oldaliból pedig a `Load`-t. Most a `Form-Load` procedúra eljárás keretét láthatjuk. Ez egy űrlap indítását követően automatikusan meghívódik. Itt kell ms-ban megadni a timer intervallumot. Adjuk ki a következő parancsot:

```
Timer1.Interval = 1000
```

Ezzel az intervallumot 1 másodpercre állítottuk be.

4.lépés

Indítsuk el a programot az `F5` billentyűvel. Ha mindent helyesen végeztünk, akkor a kapcsoló most az űrlapon ugrol.

Egy kis csinosítás

Az első Visual Basic program ugyan gyors sikerélményt jelentett, de optikailag nem volt túl igényes. A csinosítás csak rajtunk múlik, minthogy a Visual Basic ehhez nagy játékkeret kínál. A következő szépítési eljárások közül választhatunk:

1 Úgy helyezzük el a vezérlőelemeket, hogy felismerhető legyen az egymáshoz tartozásuk.

2 A Font jellemzőkkel változtassunk a betűtípuson és betűméreten.

3 A Backcolor tulajdonsággal változtassuk meg a háttér, majd a Forecolor-ral az előtér színét (ne használjunk túl sok eltérő színt).

4 A TextAlignment tulajdonsággal igazítsuk középre a szöveget.

5 A BorderStyle jellemzővel rendeljünk fix keretet az űrlaphoz.

6 Az egymáshoz tartozó vezérlőelem mezőket egy keretmezőbe foglaljuk össze. Adjunk a vezérlőelemeknek egyszerű elnevezéseket a Name tulajdonsággal.

Reméljük, hogy így, kicsinosítva még jobban tetszik a legelső Visual Basic programunk. A következő „órán” a döntések beépítésével foglalkozunk. (folytatjuk)

ÖSSZEGRÉS

A programozást ugyan nem feltétlenül egy hétvégén szokás megtanulni, de a Visual Basic programozás elvét és alapvető parancsait akár egy délután vagy egy este kényelmesen fel lehet fedezni. Ennek ellenére mi hosszabb tanfolyamot ígérünk, jó néhány hónapon keresztül vezetjük be önöknek a VB-programozás rejtelmeibe.

FAX MEGRENDELŐLAP

Computer Panoráma

1091 Budapest, Üllői út 25. • Terjesztési osztály: tel.: 456-69-64, fax: 456-69-70

- Igen, megrendelem a **CD-melléklettel** megjelenő **Computer Panorámát** egy évre mindössze 10 990 Ft-ért és választok egyet az alábbi három CD közül
- Business** (professzionális számlázó és készletnyilvántartó rendszer)
 - Magyar fontok és clipartok** (clipart gyűjtemény és 5000 betűkészlet)
 - Computer Iskola CD**

Computer PANORÁMA

A lapot 2002.havi számtól kérem.
További információk a választható CD-kről a www.computerpanorama.hu/elofigetes címen.

- Igen, megrendelem a **CD-melléklettel** megjelenő **Computer Panoráma** következő három számát két havi áron 33% kedvezménnyel 2290 Ft-ért Ezen akcióban kizárólag olyan kedves vásárlóink vehetnek részt, akik még nem voltak előfizetőink.

Számlázási cím:

Cégnév (név):

Kapcsolattartó neve/beosztása:

Telefón:

Fax:

E-mail:

Cím: helység:

út/utca/tér:

h.sz.: em./ajtó:

Postacím:

Név:

Cím: helység:

út/utca/tér:

h.sz.: em./ajtó:

Telefón:

Az előfizetést csekken
 átutalással rendezem.

..... dátum

..... aláírás

- Igen, megrendelem a **Nyomatók** című kiadványt (595 Ft)
- Igen, megrendelem az **MP3 Mánia** című kiadványt (990 Ft)
- Igen, megrendelem az **Arany Válogatás** című kiadványt (1495 Ft)
- Igen, megrendelem a **Távközlés** című kiadványt (595 Ft)
- Igen, megrendelem a **Hálózatok** című kiadványt (595 Ft)
- Igen, megrendelem a **PC-építés** című kiadványt (595 Ft)
- Igen, megrendelem a **Mobil Világ** című kiadványt (495 Ft)
- Igen, megrendelem az **Internet** című kiadványt (495 Ft)
- Igen, megrendelem a **Tesztek** című kiadványt (695 Ft)
- Igen, megrendelem a **CAD/CAM** című kiadványt (695 Ft).

A fenti áraink a postaköltséget nem tartalmazzák. A küldeményeket utánvéttel postázzuk.

FAX: 456-69-70

W32/ALCARYS

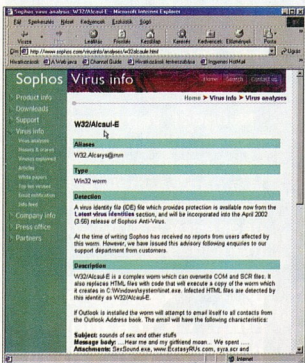
Egy utolsó féreg

Nemrég kaptunk hírt az egyik legújabb levelező kártevőről, a W32/Alcaul és W32/Alcarys néven egyaránt ismert komplex működésű programféregről. A 32 bites programfégekből ma már tizenkettő egy tucat, e kártevő azonban olyan sok módon képes terjedni és pusztítani, hogy azon még a tapasztalt vírusvadászok is megdöbbenek.

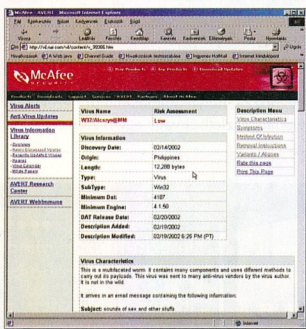
A féreg fő terjedési módja az elektronikus levelezés, és azon belül is az Outlook változatok felhasználása. Elsődleges célpontját ugyanis a megfertőzött számítógépen telepített Outlook program címlistájából (Address book) gyűjti be. Nem válogat, nem elégszik meg néhány tucatnyi címmel, hanem az összes ott található e-mail-címre szétpostázza saját programkódját az alábbiakban bemutatandó módon.

A fertőzést hordozó levél tárgya (Subject): „sounds of sex and other stuffs”. A levél szövege pedig a következő:

„..... Hear me and my girlfriend moan... We spent yesterday's night having sex... I've also included a list of haiku, a cool talking screensaver and a link to a site offering cheap ecstasy pills.. enjoy.”

A Sophos vírusinformációs weboldalán bőségesen olvashatunk az Alcarys-ról

A McAfee ismertetője további részleteket árul el a féregről

A fertőzött levél a csatolmányai nélkül akár egy ártalmatlan üzenet is lehetne, mivel nem tartalmaz a szövegtörzsbe beágyazott automatikus programindítást okozó VBScript programkódot. A fertőzés hordozói a csatolt állományok, név szerint a SexSound.exe, a <http://www.Ecstasy-RUs.com> és a Syra.scr. A negyedik csatolt állomány (Readme.txt) pedig egy közönséges szövegfájl.

Amennyiben a figyelmen kívül inkább óvatlan felhasználó az első három fájl bármelyikét elindítja, a féreg aktiválódik, és egy pillanat alatt betelepszik a Windows rendszerbe, majd pusztítani kezd.

Az összetett működésű programféreg a postázás elindítása után felülírta .com, .exe és .scr fájlokat, sőt a HTML fájlok tartalmát is lecserélheti olyan programkóddal, amely elindítja a C:\Windows\System\inet.exe programot, vagyis a féreg-

program egyik másolatát. Ezeket a féreg által módosított HTML fájlokat is felismerik a víruskeresők.

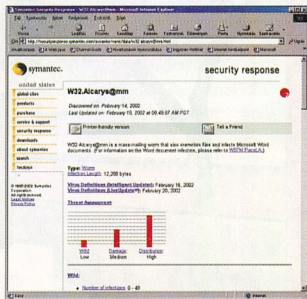
A második csatorna

A féreg a lokálisan telepített IRC klient (a windowsos gépeken általában mIRC) is felhasználhatja szaporodásra. Az ehhez frissen legyártott és felhasználható Script.ini fájl a víruskeresők mint mIRC/Simp-Fam féregt azonosítják.

A harmadik csatorna

Eddig még – szerencsénkre – ritkán találkozhattunk azzal a módszerrel, amellyel a W32/Alcarys a Word dokumentumainkat is megfertőzheti. A féreg először törli a megtámadott dokumentum tartalmát, majd egy fertőzést hordozó objektumot helyez el benne.

Amennyiben ez a fertőzést hordozó dokumentumot megnyitják, az abban elhelyezett makróprogram normal.doc néven bemásolja a fájlt a Windows könyvtárba, majd a Windows Startup folderén belül létrehoz előbb egy winword.reg, majd egy winword.bat fájlt. Ez utóbbi a Windows minden egyes indításakor/újraindításakor feluttatja a winword.reg-et. Ez a Registry Editor (Regedit) segítségével igyekszik

A Symantec-nél fenyegetettség besorolást is kapunk a vírusismertetőben

megváltoztatni (pontosabban kikapcsolni) a Word biztonsági beállításait.

A Word fájlok fertőzésekor egy `c:\win.acs` fájl is keletkezik, amely a vírusmakró forráskódját tartalmazza. Vírusmentesítéskor ezt is el kell távolítani.

Amikor ezekkel végeztet, az *Alcarys* a saját kódjával ír felül minden `.TXT`, `.WRI` és `.PDF` kiterjesztésű állományt, és egy üzenetet jelenít meg az *Office Segéd (Office Assistant)* segítségével.

A féreggel fertőzött dokumentumokat a vírusellenőr programok *WM97/Pacol* vírussal fertőzött dokumentumként jelzik és naplózzák.

Az *Alcarys*-t persze nem csupán a víruskereső programjaink vehetik észre. Egyértelmű a fertőzés ténye, ha az alábbi fájlok megjelennek a rendszerben:

- `C:\Windows\System\inet.exe`
- `C:\Windows\tmp.tmp`
- `C:\Windows\cmd.com`
- `C:\Windows\opme.co_`
- `C:\SexSound.exe`
- `C:\Autorun.com`

`C:\Syra.scr`
`C:\www.EcstasyRUs.com`

A Registry-ben is történi változás. Amellett, hogy a féreg Windows szervizprogramként bejegisztrálja magát, s ezzel gondoskodik arról, hogy feltétlenül vezéreléshez jusson minden rendszerindításkor, a Windows telepítésekor a regisztrált felhasználó nevét átírja *alcopaul.ph-ra*, a cégnevet pedig *syra, the worm-ra*.

Eltávolítás és helyreállítás

A féreg eltávolításakor a megszokott szabályokat kell betartani. Vagyis mindazok a programok, fájlok törlendők, amelyeket a víruskereső programok fertőzöttnek nyilvánítanak.

Mivel az *Alcarys* HTML fájlokat is felülír, méghozzá helyreállíthatatlanul, ezeket a telepítőkészletből vagy egy biztonsági má-

Ezt az üzenetpanelt jeleníti meg a féreg a feladatSOR végén

solatból kell, illetve lehet visszaállítani.

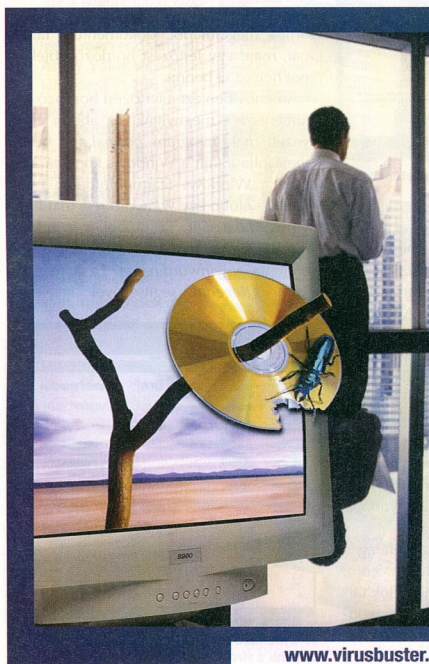
A helyreállítás kihagyhatatlan lépése a féreg által létrehozott, illetve módosított Registry-bejegyzések törlése, illetve átírása. Konkrétan törölni kell a "HKEY_LOCAL_MA-

`CHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunServices`" kulcs alatt az *inet* nevű sztring értéket, amelynek tartalma a féregköd egyik példányára mutat (`c:\Windows\System\inet.exe`), s annak rendszeres elindításáról gondoskodik.

A további módosítások már nem (feltétlenül) törölssel intézhetőek el, csupán a `HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion` kulcs alatt kell, illetve lehet az igényeinknek megfelelően átírni a *RegisteredOwner* és a *RegisteredOrganisation* értékek tartalmát.

A fenti Registry módosítások után már csak egy újraindítás van hátra.

DR. NAGY GÁBOR

www.virusbuster.hu

...azon rágódtam

megtettem-e mindent, hogy a cégem informatikai rendszere tökéletesen védett legyen?

Kicsit eltévedtem a dobozos vírusölő szoftverek kínálatában. Nem láttam át, hogy az adott termékek milyen hatásokkal működnek. Hány gépre kell telepíteni? Hol vannak a rendszerben azok a gócpontok, amelyek különösen vírusveszélynek vannak kitéve. És ami a lényeg — a speciális problémáimat hogyan tudnám az állandó követés mellett lokalizálni?

Szóval tele voltam kérdésekkel, amikor kap-

csolatba kerültem a **VirusBusterral**.

Ők a rendszer felülvizsgálatával kezdtek. Az eredmény egy testreszabott, komplex megoldás lett, amely a folyamatos támogatás mellett speciálisan az én problémáimra adott hatásos választ.

Nyugodt vagyok, mert tudom, hogy a legsúlyosabb üzemzavar esetén is a nap bármely szakában elérhetem őket és segítenek a problémám megoldásában.

1116 Budapest,
 Vegyész utca 17-25.
 Tel: 382-7000
 Fax: 382-7007
mail@virusbuster.hu

Rendelje meg a Computer Panoráma e havi DVD-mellékletét plusz 1495 Ft-ért!

Computer
PANORÁMA

Azok a csodálatos Baker fiúk The Fabulous Baker Boys

szereplik: Jeff Bridges,
Michelle Pfeiffer,
Beau Bridges
és Dave Crusin
szavak írója:
Sydney Pollack
énekes a zenészek:
Steve Kloves

Jack (Jeff Bridges) és Frank (Beau Bridges) báziszenésztársak voltak, akiknek már kellene valamit újítani műsorukon. Kézbenfővőnek látják az ötletet, hogy egy énekesnő feldobja kisédes porosz fellépéseiket. Az alapos és eredménytelen meghallgatások után csaknem véletlenül toppan be előttük Suzie (Michelle Pfeiffer). Különleges klavírozásával nemcsak a közönséget kápráztatja el, hanem a Baker fiukat is. Kérdés, hogy a művészetet és az érzelmeket el tudja-e rontani a féltékenység, a karriervágy és a pénz.

A DVD-n magyar szinkron és felirat is van. Ez utóbbit az előzetesek, a werkfilm és az interjúk alatt is bekapcsolhatjuk. A zenés film egyik legjobb dalával mi is kapcsolódhatunk, megismerjük a helyünket a Baker fiúk mellett. Ugyanis az egyik szármak elkészítették a karaoke változatát, csak olvastok, pontosabban énekelni kell a képernyőn megjelenő szövegét.

- EXTRÁK**
- A film eredeti előzetese
 - Produkciós információk
 - Szerzőpórá és a stáb bemutatása
 - Interaktív menük
 - Közvetlen jelenetválasztás

Ez a DVD-ROM önállóan kereskedelmi forgalomba nem hozható!

jeff bridges • michelle pfeiffer • beau bridges azok a csodálatos baker fiúk (teljes film extrákkal)

A DVD-melléklet

Recognita 3.2

(teljes verzió)

Quick-Burn 1.2

CD-író program

(teljes verzió)

Mandrake Linux 8.2

(teljes verzió)

Visual Basic 6.0

Working Model

(próbaverzió)

Pegasus Mail

(teljes verzió)

Az újság tartalmából:

- **Illegális szoftverek a neten**
- **Windows XP akadémia**
- **Visual Basic gyorstalpaló**

Computer
PANORÁMA

Ha Ön kedves Olvasó, a májusi CP CD-s változatát vette meg, de igényt tartana a DVD-mellékletre is, akkor ez az ajánlat Önnek szól. Használja ki ezt az egyedi alkalmat, hiszen 1495 Ft* befizetésével a mellékelt csekken megrendelheti a CP májusi DVD-mellékletét. Sőt! Ha Ön az elsők között szeretné megkapni a CP júniusi számát DVD-melléklettel további 2390 Ft-ért*, akkor tegyen egy X-et a csek közlemény rovatába.

*Az árak a postaköltséget is tartalmazzák! Ajánlatunk a készlet erejéig érvényes!

A pontosabb feldolgozás érdekében kérjük, hogy a csekket nyomtatott betűvel szíveskedjen kitölteni.

<p>Feladónevétény</p> <p>Összesen: ***1495***</p> <p>Ezerégszázkilencvenöt</p>	<p>KESZPÉNZTÁRULATI MEGBIZÁS</p> <p>Összesen: ***1495***</p> <p>Ezerégszázkilencvenöt</p> <p>2002-05-06 DVD-melléklet. X Igen, megrendelem a júniusi CP-t DVD-vel.</p> <p>PROBLÉMA Kérjük, ellenőrizze a tájékoztatást a hibákról. Ha új tartalom van:</p> <p>10102103-03222904-00000006 Computer Panoráma Kft.</p> <p>202.1</p> <p>2002-05-06 DVD-melléklet. KÖRNY. ZHUKCS DIA UNKUSZARI MÓRA S. LTR. 14. H. EFT. S. 202.1</p> <p><72> <24> <55> <18> <101021030322290400000006> <35164816> <3575> <55></p>
--	---

Computer Panoráma Kiadói Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, E-mail: terjesztes@cpnarama.hu
Internet: www.computerpanorama.hu/akcio

TARTALOM

Internet kéziszámitógépen	88
Optikai internet	91
Illegális szoftverek az interneten	92
Mainl doktor	96

Az Internet egyre inkább függetlenné válik az asztali számítógépektől. Sokan használnak vagy szeretnének használni mobil eszközöket a világháló eléréséhez. Erre mutatunk egy gyakorlati példát a legújabb technika felhasználásával.

INTERNET KÉZISZÁMITÓGÉPEN

GPRS -> T68 -> INFRA -> PALM

A palmtop gépek ideális eszközök a mobil internetezéshez. A Palm OS operációs rendszerhez készült elektronikus levelező- és böngészőprogramok tucatjai közül válogathatunk, amelyek között sok ingyenes is akad. Ezek használatához már csak online kapcsolatra van szükség. Mobiltelefonnal és *infra összeköttetés* nélkül ez már eddig sem volt lehetetlen feladat, azonban a GSM hálózatban elérhető adatátviteli sebesség nagyon korlátozta a lehetőségeket.

A GPRS szolgáltatás, és az azt használni tudó telefonok megjelenésével ez az akadály is elhárult.

Lássunk egy példát, amely lépésről lépésre bemutatja, hogyan lehet egy GPRS mobiltelefon felhasználásával palmtopon internetezni.

Kellékek

Az összeállításához szükség van egy palmtopra és egy infracsatlakozással ellátott, GPRS mobiltelefonra. Leírásunkban egy Palm III kéziszámitógépet és egy Ericsson T68 telefont használtunk. Természetesen más, hasonló paraméterekkel rendelkező eszközt is alkalmazhatunk, a beállítások abban az esetben is hasonlóak lesznek.

Még egy dologra van szükség

A GPRS adatkapcsolat létrehozásához fordítsuk egymás felé a telefon és a palmtop infracsatlakozóját

ség, mielőtt nekikezdenénk a beállításoknak: az úgynevezett CID számra. Ezt a telefonból tudjuk kiolvasni. Válasszuk a Connect/Data comm./Data accounts menüpontot. Itt láthatjuk annak az adatkapcsolatnak a nevét, amelyet a GPRS hozzáféréshez használunk. Ezt kiválasztva, leolvashatjuk a CID számot, ami a legtöbb

esetben 1. Példánkban mi is ezt az értéket fogjuk használni.

A beállítások bemutatása előtt még egy megjegyzés: a palm eszközön *legalább Palm OS 3.3* operációs rendszere van szükséges.

A kapcsolat paraméterei

A palmtop *Prefs* programjában válaszunk ki a *Connection* pontot. Itt jelöljük ki a *New* ikont. Adjunk egy nevet az új kapcsolatnak, legyen ez például *M1 GPRS*. A *Connection Method* pont alatt, a legördülő listából válasszuk ki az *IRCOMM to Modem* lehetőséget. A részletek megadásához koppantsunk a *Deatails* ikonra.

Itt láthatjuk az adatkapcsolat paramétereit. Ezek közül a *Speed* pontnál legördülő listából állítsuk be a *115,200 bps* értéket. A *Flow Ctl* pontot kapcsoljuk ki az *Off* kiválasztásával.

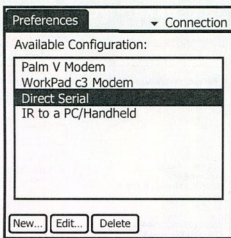
Az *Init String*-hez írjuk be a következőt: *at+cgdcont=1,"ip", "internet";^sgauth=1*

Ebben a stringben az *internet* jelenti a GPRS hálózat APN címét. Ez a szolgáltatótól függ.

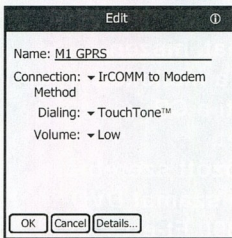
Ha minden fenti beállítást elvégeztünk, kattintsunk az *OK*-ra, hogy elmentsük az értékeket.

A hálózat beállításai

Visszatérve a *Prefs* programhoz, válasszuk ki a *Network*

A kapcsolatok között hozzunk létre egy újat

A kapcsolatot típusánál az IRCOMM to Modem-et válasszuk

pontot. A *Menu* ikonra kattintás után a *Services/New* utasítással tudunk létrehozni egy új hálózati hozzáférést.

A *Service* mezőben adjuk egy nevet, legyen például *M1 World*. A *User Name* és a *Password* rovatokba azokat az adatokat írjuk be, amelyet szolgáltatónktól kaptunk.

A *Connection* legördülő listájából válasszuk ki annak a kapcsolatnak a nevét, amit az előbb hoztunk létre. Példánkban ez az *M1 GPRS*. Ezen az oldalon már csak egyetlen mezőt kell kitölteni, a telefonszámot. A *Phone*-hoz írjuk be a következőt: ***99**1#**, ahol az 1-es szám a telefonszám CID érték. Ha ott más számot találunk, akkor természetesen azt kell ide beírni.

A hálózati beállításokat megadó oldalon található egy *Details* ikont, kattintsunk erre és adjuk meg a további részleteket.

A telefonszám megadásánál használjuk a telefonból kiolvasott CID számot

A hálózat részletes beállításánál adjuk meg a DNS és IP adatokat

A *Connection type* legördülő menüből válasszuk a *ppp*-t. Az *Idle timeout* mezőnél a *Power Off* értéket adjuk meg és a *Query DNS* négyzetet jelöljük be. Ugyancsak tegyünk egy pipát az *IP Address* felirat mellett található *Automatic* négyzetbe.

Ezek után az OK-ra kattintva menthetjük el az új hálózati kapcsolat paramétereit.

Munkánk gyümölcse

Ha minden eddigi beállítást jól elvégeztünk, kipróbálhatjuk a *GPRS* alapú, *infraívitelem* keresztüli *palmtopos internet*-elérést.

Ehhez persze még aktiválni kell a telefonon az infravörös portot, amelyet a *Connect/Infrared port/On* utasítások kiválasztásával tudunk megtenni. Ezután fordítsuk egymás felé a *palmtop* és a *T68* infracsatlakozóit, és a kézigépen kattintsunk a *Connect* ikonra.

A telefonon azonnal láthatjuk, hogy létrejött az adatkapcsolat, a *palmtop* eszközön már indíthatjuk is a levelező- vagy a böngészőprogramot.

A hálózati kalandozás után ne felejtsük el a *palmtop*on megszakítani a kapcsolatot a *Disconnect*-re kattintva, és a telefonon is kikapcsolni az infra-portot a *Connect/Infrared port/Off* utasítással.

MAGYAR BAZÁR
AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB
APRÓHIRDETÉSI HETILAPJA

Az újságainkban megjelenő tízezernyi apróhirdetés mellett lapunk lehetőséget nyújt céges reklámok közzétételére is.

Legyen szó
**SZÁMÍTÁSTECHNIKÁRÓL,
TELEKOMMUNIKÁCIÓRÓL**
vagy
AUDIO-VIDEO-TECHNIKÁRÓL
lapunkban minden témának helye van!
Használja ki Ön is az általunk nyújtott lehetőségeket, hirdesse meg szűzeres olvasóközönségnek az Ön által forgalmazott termékeket!

Szerkesztőségeinket megtalálja az alábbi városokban:
Békéscsaba, Budapest, Győr, Kécskémét, Kaposvár, Pécs, Salgótarján, Sopron, Szekszárd, Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Tatabánya, Veszprém, Zalaegerszeg

MAGYAR BAZÁR

A Zene legyen Veled
...Mindenhol

AKÁR 1000 ÓRA
MP3 ZENE

AUTÓBAN OTTHON BULIBAN

DMP3

www.dension.com

DENSION
Audio Systems Ltd.

Merevlemezű MP3 lejátszó

- PC mobil Jack kompatibilis
- Whispering technológia
- PlayList, Shuffle és MyRadio funkciók
- EL-1220 támogatás, max. 320 kbps, VBR
- Magnumeti, két fény grafika kijelző
- Számosan konfigurálható logo
- FM/AM/ST
- Kezeltető
- MP3/MP3+ és file rendszerek
- Reménytelenül gyors
- Acoustic Equalizer
- Beépített kettős USB
- Beépített kettős USB
- FM Modulator

INTERNET

K Ü L Ö N S Z Á M

Megjelenik 2002 április végén!

Megrendelhető:

Computer Panoráma Kiadói Kft.

1091 Budapest, Üllői út 25.

Telefon: 456-6964, fax: 456-6970

E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Ára: 595 Ft

Computer
PANORÁMA

Computer Panoráma
XIII. évfolyam 4. különszám, 2002. április

Ára: 595 Ft

INTERNET

KÜLÖNSZÁM

Zaklatás

A hálózat sötét oldalai

Szörfözés hirdetések nélkül

Reklámszűrő programok

Kémjátzsma

Az internet veszélyei

Nemzetközi hívások, helyi áron

Internet-telefon

Mobil multimédia

Üzenetküldő szolgáltatások

Igazgyöngyök

Érdekes weboldalak

Szörfözés csúcsidőben

Offline böngészők

Védd magad!

Biztonsági programok

Videó levélben

Flix tömörítő

**Világháló
mindenkinek**

**Alternatív
böngészők**

**Dinamikus
weboldalak**

Védőzóna - ZoneAlarm

Játékok JavaScriptben

Fedezze fel velünk az Internet rejtelmait!

GIGABITES SEBESSÉG

Optikai Internet

Néhány hónapos tesztidőszakot követően immáron élesben is nagy sebességre kapcsolhat a hazai információs szupersztráda, az Optikai Internet hálózat.

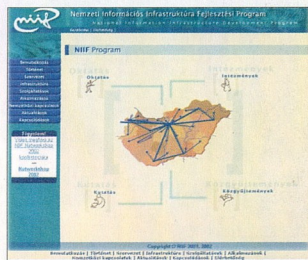
A Miniszterelnöki Hivatal (MeH) támogatásával és a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési (NIIF) Iroda beruházásaként létrejött gigabites sebességű gerinchálózat az eddigieknél nagyságrenddel gyorsabb adatátvitelt tesz lehetővé félmillió felhasználó számára. Külhoni elismertségünket tovább növeli az a tény, hogy Európa fajlagosan *harmadik legnagyobb és leggyorsabb hálózatával Magyarország a közép-kelet-európai régió központjává vált.*

Az Optikai Internet a virtualitásból valóssággá vált és a gigabites sebességnek köszönhetően több százezer felhasználó munkáját könnyítheti meg. A GEANT és a hazai gigabites Optikai Internet hálózat segíti a hallgatókat, a tanulókat, a kutatókat és a könyvtárosokat internetalapú feladataik elvégzésében. Az Optikai Internet sokoldalú és nagysebességű alkalmazhatósága mellett a hálózat IP telefonía rendszerként is használható majd, amely az intézményeknek a telefonálásban eddig

nem tapasztalható költségmegtakarítást tesz lehetővé.

Az Optikai Internet megteremtésével hazánkban létrejött az *Információs Társadalom* meghatározó alpinfrastruktúrája, de eredményeink kiemelkedő nemzetközi visszhangot is kiváltanak. Magyarország a műszaki élvonalat képviselő 11 legfejlettebb európai ország között a harmadik helyet foglalja el: az országok hálózatra kapcsolódó városaik számát tekintve Németország és Franciaország után, ahol 50 illetve 28 város kapcsolódik az optikai hálóra, nálunk 26 várost köt össze a csúcshálózat. Információs hálózatunk külföldi elismertségét és felkészültségünket az EU csatlakozásra az a tény is megerősíti, hogy *gerinchálózatunkkal a közép-európai régió elosztó központjává váltunk.* Vezető szerepünkbl adódóan a budapesti GEANT csomópont regionális központi forgalom-elosztó funkciót lát el, gyakorlatilag valamennyi környező ország felé.

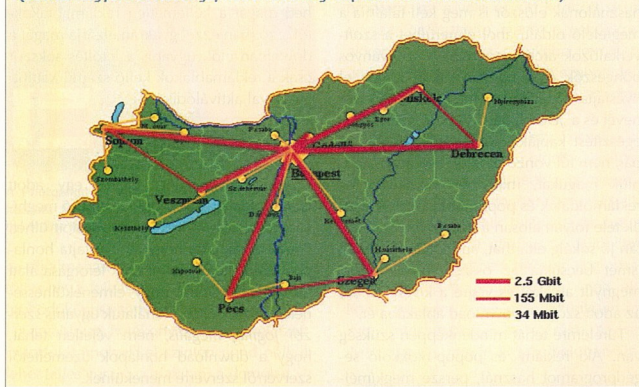
A Budapesttől elágazó újgenerációs ha-

zai gerinchálózat fő gyűjtő- és elosztó pontjai: Sopron, Debrecen, Miskolc, Pécs, Szeged, Veszprém és Gödöllő, amelyekhez további városok csatlakoznak 15,5 illetve 34 Mbittel. A gyűjtőpontok külön sajátossága, hogy redundánsak egymással, azaz egy esetleges Budapest-Debrecen közvetlen vezeték „elszakadása” ellenére sincs akadály, hogy egy, a hálózatba kötött másik város, például Miskolcon keresztül haladjon az adatkommunikáció. Az Optikai Internet technológiát hazánkban két lépcsőben vezették be. Először a 15,5 illetve 34-Mbit-es hazai hálózat épült ki, majd 2001. október közepén - Európa legfejlettebb országaihoz hasonlóan - kapcsolódunk a GEANT (Gigabit European Academic Network Technology) új páneurópai információs szupersztrádjához, amely az EU támogatásával valósult meg. A mostanra lezárult hazai fejlesztések eredménye, hogy kiépült az országos gigabites Optikai Internet hálózatunk. Az NIIF Program számítógép-hálózatába kapcsolt egyetemek, főiskolák, kutatóintézetek, könyvtárak és múzeumok mintegy 500 ezer felhasználója jut ezzel világszponlyatban is kiemelkedő sebességű, 2,5 Gbit másodpercenkénti, kiváló minőségű bel- és nemzetközi adatátviteli lehetőséghez.

A hazai Optikai Internet kiépítésében az NIIF Program szakemberei mellett meghatározó szerepet vállaltak a CISCO Magyarország Kft., a MATÁV Rt., a Synergon Informatikai Rt és a V-com Rt. munkatársai is.

Jelenlegi gerinchálózati topológia
(csak a nagysávszélességű, hazai távolsági kapcsolatok vannak feltüntetve)

Az internet végtelen mélységeiben nemcsak legális szoftverek találhatóak. Egy ügyes böngésző szinte az összes szoftvert elérheti, méghozzá ingyen. A háló szoftverarchívumai ugyanis korlátozás nélkül szállítják a legjobb programokat.

A világháló labirintusában nem könnyű eligazodni, különösen adott helyeket meglegelni. Számos lap rejte van, és rendszeresen címet vált. Ilyenek az úgynevezett „warez” oldalak, amelyek gyakran illegális szoftverraktárakat rejtene. A böngésző itt rendszerint mindent megtalál, ami egy PC-hez kell vagy jó lehet. Csak rá kell kattintani és már indul is a letöltés – legalábbis elméletileg.

A gyakorlat viszont egészen más képet mutat. Adott szoftver letöltéséhez a fel-

ILLEGÁLIS SZOFTVEREK AZ INTERNETEN

A web alvilága

használónak először is meg kell találnia a megfelelő oldalt, ahol elmerülhet a szoftverkalózkodó archívumaiban. A szokványos böngészők csak nagyon ritkán jutnak el ilyesfajta oldalakhoz, ha csak a szoftver nevét és a „Download” vagy a „Warez” kieméztést kapják. Először ugyanis egy jó pár, nem túl vonzó oldalon kell átverekedniük magukat, miközben nemkívánatos reklámdalalok és popup ablakok szemetelelik tele folyamatosan a képernyőt. Így aztán jó sokáig eltarthat, amire a felhasználó ismét becsukja az összes, kérés nélkül megnyílt ablakot és végre a kívánt célba, az adott szoftver download ablakába ér.

Türelemre tehát mindenképpen szükség van. Aki reklám- és popup-blokkoló segédprogramot használ, persze megkímél-

heti magát a kellemetlen reklámlablakoktól, azonban ezzel gyakran elzárja magát a download elől, ugyanis a letöltés sokszor csak a reklámlablakok kellő számú kattintgatásával aktiválódik.

Már megint eltűnt

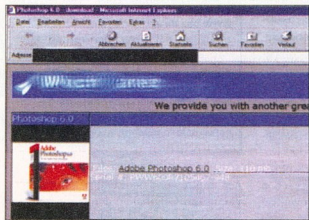
Aki „kedvenként” eltárol egy adott warez-oldalt, az az oldal következő meghívásakor gyakran üres képernyő előtt ülhet. Ennek az az oka, hogy az ilyesfajta honlapok üzemeltetői olykor órák leforgása alatt szervert cserélnék, hogy elmenekülhessenek üldözőik elől. A kínálatuk ugyanis *szőri jogilag illegális*, nem véletlen tehát, hogy a download honlapok üzemeltetői szerverről szerverre menekülnek.

Vannak persze, akik kihasználják ezt a helyzetet. Az úgynevezett *link-honlapok* üzemeltetői minden lehetséges warez-oldalhoz kínálnak linkeket. Jogilag tekintve ez a *hozzárrendelés* is illegális, még akkor is, ha az üzemeltetők elhatárolják magukat a linkelt honlapok tartalmától. Ezek az oldalak mégis egy jogilag lefedetlen területet használnak ki, ugyanis bizonyos országokban nem üldözik az ilyen szolgáltatásokat, és így továbbra is kényelmes központjai maradhatnak a hálón zajló illegális szoftverkereskedelemlnek.

Mivel ezek a honlapok a *web avilág* kapui, jó üzletet csinálhatnak a reklámmal. A popup- és reklámblokkok gyakran teljesen elfedik a böngésző tényleges cél-linkjeit, ráadásul a reklámok tartalma nem fiatalkorúaknak való.

Crackek és patchek

Számos gyártó, mindenekelőtt a drága szoftverek előállításí, programjaik demoverzióját kínálják, hogy a potenciális vevők meggyőződhesse a alkalmazás minőségéről. S ha a program megtesteztet, a felhasználó máris szalad a boltba, hogy megvásárolja azt – gondolják a gyártók. Persze szinte egyetlen olyan tesztverzió sincsen, amelyet apró és természetesen szintén illegális trükkökkel teljes verzióvá ne lehetne átalakítani. Számos úgynevezett *patch* létezik, amelyek egyetlen egérgattintással feloldják a tesztverzió összes korlátját. Az internet itt is igazi kincsesbánya. Legyen ez egy játékhoz vagy egy drá-

A Photoshop ill. sorozatszámmal áll letöltésre készen. 1500 euró helyett csupán néhány órányi online időbe kerül

ga alkalmazáshoz való patch, elég egy letöltés, és a felhasználó máris egy teljesen működőképes szoftver birtokába jutott.

Ugyanígy hatékonyak az úgynevezett crack-ek, amelyekkel szintén gond nélkül lehet letölteni verzióvá alakítani a demókat.

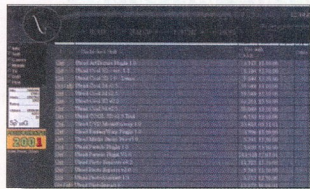
Itt jogilag azonban nemcsak az a tény számít, hogy a licencek illegálisan kerülnek a birtokunkba. Az is durván megsérti a szerzői jogot, hogy a patch-ek és crack-ek beavatkoznak a szoftverek belvilágába.

Filmek és egyebek

A filmbarátok már régen felfedezték a web sötét oldalait. Itt a szoftveres alkalmazásokon kívül különféle filmslágerreke is bukkanhatunk. A kedvenc sorozat új részét ugyanúgy megtalálni, mint vadonatúj mozifilmeket és klasszikusokat. Az adatmennyiség rendszerint olyan hatalmas, hogy néhány óra és egyszeri letöltés nem is elég. A böngészőnek itt már elegendő időre is szüksége van. No persze a filmeknek ez a beszerzési módja is illegális.

Nem bocsánatos bűn

A „kalózmásolat” szó hallatán sokan a drága szoftverek illegális CD-s másolataira gondolnak. Olyan kisüzemleg írt CD-kre, amelyeket bolhapiacokon, webes árveré-

Adott crack-ekkel a bemutatató verziók hamar teljes verziókká alakíthatók

seken és újsághirdetéssel jóval olcsóbban kínálnak az eredetinel. Sokkal elterjedtebb azonban a szoftverek hálón keresztül „árverése”. Ez – az online költségektől eltekintve – teljesen ingyenes. A letöltés azonban, sokak véleményével ellentétben, nem „bocsánatos bűn”, hanem ugyanolyan mértékben büntetendő, mint a szoftverek ilyesfajta felkínálása. Jogi háttérrel a szerzői jog szolgál ehhez.

A termék sokszorosítására, fordítására, változtatására, terjesztésére és bérbeadására csak a szerzői jogosult. Harmadik személy ezt csak a szerzői jog tulajdonosának

Biztonságunk érdekében

Függetlenül attól, hogy milyen letöltést szeretnénk végezni, létezik néhány alapvető szabály, amelyet feltétlenül be kell tartani biztonságunk érdekében.

Vírusvédelem. Ez a jelszó a legfontosabb, ha a webről akarunk leszedni valamit, és a gépünkre szeretnénk telepíteni. Sose futtassunk az internetről letöltött alkalmazást úgy, hogy azt előtte meg ne vizsgáltnánk egy vírusellenőrzővel. Akármilyen módos is legyen egy adott program, ha a vele együtt letöltött vírus egyszer befészkelte magát a gépünkre, akkor sok időbe és munkába kerülhet, amíg ismét meg tudunk tőle szabadulni, és ekkor még nem is szótunk az elvesztett adatokról.

Illegális anyagok. Ha egyszer véletlenül egy illegális tartalmú oldalra jutnánk, akkor korántsem elég csak a böngészőből kilépni. Arról is gondoskodnunk kell, hogy az ilyen oldalak tartalma ne hagyasson nyomot a gépünkön, különben szélsőséges esetben hirtelen jogi meggyarazatokba bonyolódhatunk, még akkor is, ha nem is állt szándékunkban az ilyen Internet-tartalmak elérése és az ilyen oldalak nem is érdekelnek bennün-

ket. Ilyen esetben tehát azonnal töröljük ki a böngésző cache-ét, amelyben az összes meghívott oldal tartalma átmenteti fájlként tárolódik. Távolítsuk el a böngésző eseményadatait is, hogy biztosak lehessünk abban, hogy az ilyen tartalmak semmilyen bűvőhelyet sem találnak a merevlemezben.

Adatvédelem. Az összes kétes és hamis oldalhoz hasonlóan érvényes, hogy semmilyen formában se továbbítsunk hitelkártyaszámot, személyes adatot, például lakcímet vagy céges címet. A céges e-mail-cím is tabu legyen, különben előfordulhat, hogy megfulladunk a nem mindig szalonképes tartalmú e-mailek áradatában.

Nem szándékos letöltések. Sose nyugtazzunk mindent egyszerűen egy „OK”-val egy popup-ablakban anélkül, hogy előbb el ne olvassánk, mire kattintunk. A mindenféle képen és vírusokon kívül a drága dialer-programok is csak arra várnak, hogy a gépünkre settenkedhessenek. Így a böngészés gyorsan és észrevétlenül nagyon drága szórakozásá válhat. A meglepetés a következő telefonszámlával érkezik.

WAREZ-KISLEXIKON

Annak érdekében ismertetjük a warez „tolvajnyelvet”, hogy a hálón való böngészés közben még véletlenül se keveredhessünk bűnbe. A bennfentesek egyfajta titkos nyelvet használnak, különleges rövidítésekkel és írásmódokkal. A legfontosabb fogalmak az alábbiak.

Coverz. Olyan grafikus állomány, amely egy eredeti CD vagy szoftver csomagolásának beszkenntelt képét tartalmazza. Egy színes nyomtató segítségével a tolvajok eredetnek tűnő címkéket és CD-betétet készíthetnek.

Crack. A crack olyan változtatásokat hajt végre egy programon, amelyekkel kikerül a meglévő védelmi mechanizmusokat. A crackek kivédik a shareware programok 30 napos időkorlátait vagy a PC-s játékok másolásvédelmét.

Cracklink. Más honlapokra való utalás. Olyanok gyakori, amikor a letöltendő fájl nem közvetlenül a honlapon található.

Crew, Group. A „közösen lopni is jobb” mottó alapján igazi hacker-szervezetek jöttek létre, amelyek közösen teszik közé új „termékeiket”. Az ilyen hacker-szervezetek egyes tagjait *Memberz*-nek nevezik. A „független cracker” viszont egyedül dolgozik, nem csatlakozik semmilyen csoporthoz.

Diskspace-Providers. Ingyenes tárhelyszolgáltatók mindenféle fájlok számára. A web valamiféle külső merevlemezének tekinthetők.

Filez, Appz. Az illegális honlapokon letöltésre felkínált alkalmazások és programok elnevezése.

Keygen. A *Key-generator* rövidítése. Ez egy kis segédprogram, amely adott programokhoz automatikusan készít tetszőleges sorszámot és regisztrációs kódot.

Lamerz. Az olyan böngészők erősen lebecsülő elnevezése, amelyek csupán felkeresik a honlapokat, és az ottani összes tartalmat letöltik anélkül, hogy maguk aktívan tevékenykednének. Mivel a szakma az aktív felhasználókból él, ezért erősen kárhozhatják egyes online-osok tisztán fogyasztói viselkedését. Ebbe a kategóriába tartoznak az olyan honlap-üzemeltetők is, akik engedély nélkül veszik át a tartalmakat más honlapokról.

Mirror, Redirektor. Azonos tartalmú honlapok általános elnevezése. Az internetes szolgáltatók és költségterítéses webmemória-szolgáltatók értető okokból igyekeznek kiszorítani a kínálatukból az „underground” oldalakat. Ezért rendszeres időközönként ellenőrzik a lapjaikat, és kitörlik a tiltott tartalmakat. A honlap ilyen esetben a mirror-címen keresztül továbbra is elérhető marad.

Newzletter. A szakma újdonságainak és update-jeinek publikálására szolgáló közkedvelt eszköz. Aki bejelentkezik egy hacker-mail-listába, az jó ha tudja, hogy ezzel felelői identitását, és a megfelelő protollokkal azonosítható.

Patch. Kis program, amely az indítását követően úgy képes megváltoztatni a merevlemezben lévő programot, hogy annak eddigi korlátozott funkciói is elérhetőkké váljanak. A patch eltávolíthatja például a program sorszámlétkérdezősét.

Serialz. Regisztrációs kódok és sorszáмок nyilvánosan elérhető gyűjteménye, védett szoftverek tiltott használatához.

Top-50. Számos hacker számára a közismertség az aktivitás motorja. A jelenleg legjobb hacker-ek és underground honlapok a *Top-50*-es listában jelennek meg. Ahhoz, hogy egy site bekerüljön a listába, minél több látogatónak kell voksolnia mellette („Vote”).

Watcherz. Olyan személyek csoportja, akik speciális szoftveres eszközök és alkalmas kódtáblázatok használatával előfizetés nélkül néznek át a fizetéses tévéprogramokat. A kódolt tévéjelek dekódolását és átszámolását a számítógép végzi.

Warez. Mindenféle illegális szoftver általános elnevezése. Pontosabban szólna, a Warez esetében olyan szoftverről van szó, amelynek használata a freeware- és shareware, demo-és tesztverziókkal ellentétben szerzői jogba ütközik. Semmi esetben se töltsünk a Pknkbe warez programot!

Warez-site. Olyan honlapok megnevezése, amelyeken nem jögtisztá szoftverek találhatók. Egyes országokban az ilyen honlapok jogi megítélése vitatott, nálunk a warez-honlapok a szerzői jogba ütköznek.

kifejezett engedéllyelvet teheti meg. Csupán egy biztonsági másolat elkészítése engedett, amennyiben ezt a program jogos felhasználója készíti, és ha erre a program jövőbeli felhasználásának biztosítása miatt van szükség.

Becsületes úton

Még ha a warez oldalak kínálata roppant csábító is, *mindenképpen illegálisak* maradnak. Az a felhasználó, aki az így szerzett szoftvert a PC-jén használja, mindenképpen büntethető. A legális szoftvervásárlás persze más előnyökkel is jár. Megkapjuk a szoftver dokumentációját, élhetünk a műszaki támogatás igényével és gyakran ingyenes frissítéseket is kaphatunk.

Type	Title	Header
Appz		
Gamez		
Appz		
Gamez		
Gamez		
Gamez		
Appz		
Appz		
Gamez		
Gamez		
Appz		
Appz		
Appz		
Appz		
Appz		
Appz		
Appz		
Appz		
Appz		
Appz		
Appz		

Csak a legrágább számít elég jónak: itt több ezer euró értékű szoftver vár letöltésre

Mindenképpen vegyük meg a szoftvert, ha a felhasználásával pénzt keresünk. Apró utalások, amelyek olykor csak a gyártó képes felismerni, gyakran felvilágosítással szolgálnak a szoftver fajtájáról (illegális sorszámok · stb.). Az illegálisan használt szoftver miatti büntetőeljárás meglehetősen kínos, és amit a szoftver letöltésével eleinte megkarirottunk, később többszörösen megfizethetjük.

ÖSSZEGZÉS

Az internet mindent kínál, amire egy PC felhasználónak szüksége lehet: játékokat, alkalmazásokat, zenét, filmeket – bármit. Aki tudja, hogy mit és hogyan keresen, az mindent megtalál, még hozzá teljesen ingyen. Azt persze nem árt tudni, hogy a szerzői jogi szabályozás értelmében mindez büntetendő cselekmény.

DataNet

DataPhone

Hívjon

és csökkentse akár felére
vállalata telefonköltségeit!

Ajándék korlátlan interneteléréssel!

Most különösen érdemes áthangolnia **Dataphone-ra**,
mert ha 2002. május 31-ig köti meg szerződését,
1 éves korlátlan Datanet interneteléréssel ajándékozunk meg!

Másodperc alapú számlázás.
Hihetetlenül alacsony percdíjak.

USA
Kanada
Ausztria
Németország
Olaszország
Anglia
Franciaország

28Ft
/perc*

*A megadott ár az áfát, a kapcsolási és behívási díjakat nem tartalmazza. Percdíjunk USA, Kanada felé irányuló hívások esetén mobilhálózatra is, a többi esetben vezetékes hívásokra érvényes. A szolgáltatás jelentős nemzetközi hangforgalmat bonyolító üzleti ügyfelek részére vehető igénybe.

Számoljon velünk! Weboldalunkon lévő kalkulátorral egyszerűen kiszámíthatja, mennyit takaríthat meg. További információért kérjük, hívja a **(06-1) 452-4444**-es telefonszámot, vagy érdeklődjön a **info@dataphone.hu** e-mail címen!

GTS DataNet

www.dataphone.hu

MAILDOKTOR

Kérem a következőt!

A nemrég létrejött maildoktor közhasznú szolgáltatás célja, hogy az interneten keresztül nyújtson ingyenes, karitatív célú egészségügyi tanácsadást az érdeklődők, páciensek széles körének.

Feladatának tartja mindazon egészségügyi információk, adatbázisok közzétételét, amelyek segítik az egészségügyi kérdésekre, problémákra választ váró internetezők tájékozódását.

A maildoktor (www.maildoktor.hu) orvosai az orvosi szakma kiválóságai közül kerültek ki. Oldalaikon olvasható életrajzuk, publikációs listájuk is. Kiválasztásukat Riesz Tamás professzor, tanszékvezető, a Családorvosképzési Alapítvány kuratóriumának elnöke végzi. A szakorvosgárda a klasszikus orvosi ágazatok és a pszichiátria területét fedi le.

A virtuális rendelők:

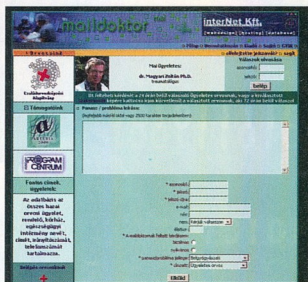
- ◆ szemészet,
- ◆ szövetten,
- ◆ fogászat,

- ◆ szülészet-nőgyógyászat,
- ◆ genetika,
- ◆ sebészet,
- ◆ fül-orr-gégészet,
- ◆ gyermekgyógyászat,
- ◆ családorvoslás,
- ◆ homeopathia,
- ◆ pszichiátria,
- ◆ gastroenterológia,
- ◆ urológia,
- ◆ kardiológia,
- ◆ angiológia,
- ◆ reumatológia,
- ◆ ortopédia,
- ◆ traumatológia.

Az oldalon, mintegy 11000 rekord méretű adatbázis pusztá létezése is sikeren tekinthető, mivel nincs más, hasonló mé-

Orvosok	
 dr. Andó Lujza szemész	 dr. Arató Gabriella otkológia, szövetten, pathologia
 dr. Balogh Ágnes Emese fogszakorvos	 dr. Dinnyés Mária bőrgyógyász
 dr. Elek Csaba szülészet-nőgyógyász, genetikus	 dr. Erős András sebész
 dr. Földes Gyula gyermekorvos, neonatológus, kórboncnok szakorvos	 dr. Horváth Barnabás fül-orr-gégész
 dr. József József családorvos	 dr. Kárpát Ágnes szemész
 dr. Kertész Aranka homeopata, pszichológus, belgyógyász	 dr. Lajtavári László pszichiáter
 dr. Magyarai Zoltán Ph.D. traumatológus	 dr. Pázmány Annamária idegyógyász, pszichiáter, igazságügyi orvosszakértő
 dr. Simon Zsolt urológus	 dr. Vértés András kardiológus, angiológus
 dr. Winkler Valéria reumatológus	 dr. Zahár Ákos ortopéd sebész
 prof. dr. Riesz Tamás belgyógyász, gastroenterológus, családorvos	

A szakorvosgárda a klasszikus orvosi ágazatok és a pszichiátria területét fedi le

Az internetezők diszkrét válaszokat kapnak egészségügyi kérdéseikre

retű, rendezettségű és frissességű adatállomány más intézményeknél.

A maildoktor felépítése, grafikája az a célt szolgálja, hogy az érdeklődők gyors, világos, könnyen érthető és áttekinthető felületen kapjanak választ kérdéseikre. Adataik biztonsága felől nyugodtak lehetnek, hiszen közeleztől anonizálta és saját maguk által kitalált zónódító nevet és jeleket kell megadniuk. Ha kérdésük szövegrészét esetleg nyilvánosságra engedik is, a vála-

Orvos	Telefonszám	Telefonszám	Telefonszám	Telefonszám
Dr. Andó Lujza	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Dr. Arató Gabriella	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Dr. Balogh Ágnes Emese	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Dr. Elek Csaba	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Dr. Földes Gyula	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Dr. József József	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Dr. Kertész Aranka	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Dr. Magyarai Zoltán Ph.D.	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Dr. Simon Zsolt	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Dr. Winkler Valéria	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000
Prof. dr. Riesz Tamás	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000	06-20-460000

A maildoktor adatbázisa egyedülálló

szoló orvos szükség szerint egy egérkattintással ezt felbírálhatja. Ha bármilyen e-mail-címet megad az internetező, oda csak egy „Önnek a maildoktor válaszolt” tartalmú üzenet küld a szerver az orvos válaszadásával egy időben. A maildoktor kivételének orvosi szakmai kapcsolatrendszerére, támaszkodva joggal pályázik a piacvezető szerepre az egészségügyi területén.

Az Internet rovat elkészítéskor a szélesávú szolgáltatásról a chello gondoskodott. A mobil interneteléshez a Westel hálózatát és egy Ericsson T68GPRS telefont használtunk. Az összeállítást készítette:

GYARMATI LÁSZLÓ

KÉSZPÉNZZEL

fizetünk

Üres lézer és tintasugaras nyomtatókazetták, patronok felvásárlási listája

Érvényes: 2002. április 15-től visszavonásig.

Begyűjtési és feldolgozási engedélyszámok: H-1302/3/2000; 1536/2/1998; 21/4/2000

Megnevezés	OEM kód	Vételár	Megnevezés	OEM kód	Vételár
TINTAPATRONOK					
CANON BJC250, 1000	BC02	500,-	HP LaserJet IIP, IIPP	75A	150,-
CANON BJC250, 1000	BC05	500,-	HP LaserJet 4L, 4P	74A	300,-
CANON BJC 2000, 4000, 5000 széria	BC-20	200,-	HP LaserJet 5P, 6P, 5MP, 6MP	3903A	200,-
CANON FAX B310, 320, 340	BX-2	200,-	HP LaserJet 5L, 6L, 3100, 3150	3906A	1000,-
CANON FAX B100, 115, 150	BX-3	500,-	HP LaserJet 4000, 4050	C4127X	1500,-
HP Portable	51633M	500,-	HP LaserJet 4000, 4050	C4127A	600,-
HP DJ 400, 500, 516, 530	51626A	500,-	HP LaserJet 4V, 4MV	C3900A	50,-
HP DJ 600, 610C, 670C	51629A	600,-	HP LaserJet 1100, 1100A, 3200	C4092A	1500,-
HP DJ széria 700, 800, 900	51645A	200,-	HP LaserJet 2100, 2200	C4096A	3500,-
HP DJ 600C, 660, 680C	51649A	100,-	HP LaserJet 5000	C4129X	500,-
HP DJ 610C, 615C, 640C	C6614A	300,-	HP LaserJet 8100	C4182X	500,-
HP DJ 850C, 820Cx, 870	51641A	50,-	HP LaserJet 1000W, 1200, 1220	C7115A/X	2000,-
HP DJ 710C, 720C, 810C, 850C	1823A	50,-	HP LaserJet 4100	C8061A	500,-
HP DJ 840C, 850C, 500, 750	C6615A	200,-	HP LaserJet 4100	C8061X	1500,-
HP DJ 930C, 950C, 970Cxi	C6578AE	200,-	CANON FAX L250, L260, L300	FX3	1000,-
HP DJ 840C	C6625A	200,-	CANON FAX L700, L760, L770	FX1	200,-
HP Business 2000, 2200, 25000	No10, 11	100,-	CANON FAX L800, L900	FX4	200,-
HP Business 2000, 2200, 25000	No10, 11	100,-	EPSON EPL-5700, Minolta Page Pro		600,-
LEXMARK CJP1000, 1100	13400HC	500,-	LEXMARK/IBM 4039/4049	1382150	100,-
LEXMARK CJP1000, 1100	13619HC	300,-	LEXMARK OPTRA S	1382620	
LEXMARK 3200, 5000, 5700	12A1970	300,-	1250, 1650, 2450	1382625	500,-
LEXMARK 3200, 5000, 5700	12A1980	300,-	LEXMARK OPTRA T610, 612	12A5745	500,-
LEXMARK Z42, 43, 52, 53 (C)	12M0120/5	300,-	LEXMARK E 310, E312, XEROX P8e	1370101	800,-
LEXMARK Z12, 32 (F)	17G0050	300,-	LEXMARK OPTRA E Toner/Developer	69G8256	50,-
LEXMARK Z12, 32 (C)	17G0060	300,-	LEXMARK OPTRA E OPC Drum Unit	69G8257	50,-
LEXMARK Z13, 23, 33 (F)	10N0016	300,-	KYOCERA FS 600, 680, 800	TK-16	150,-
LEXMARK Z13, 23, 33 (C)	10N0026	300,-	BROTHER HL-1240, 1250,	TN6300	
FESTÉKKAZETTÁK - TONEREK			1270, 1640, HL 1440, 1450	TN6600	350,-
HP LaserJet III Si, 4Si	91A	100,-	BROTHER HL-1650, 1670,	TN7600	350,-
HP LaserJet II, III	95A	100,-	HP, QMS, TEKTRONIX (színes lézerek)		100,-
HP LaserJet 5 Si, 5SIMX	09A	300,-	CANON FC 330, 740 (fénymásoló)	E-30	3000,-
HP LaserJet 4, 5, 5N	98A/98X	200,-	CANON FC 5, 10 (fénymásoló)	A-30	100,-

Fontos: Az árak csak egyszer futott, sérülésmentes, újrafelhasználható festékkazettákra és tintapatronokra érvényesek.

*A márkanév és logók itt csak a beazonosítás érdekében szerepelnek és védett márkajelző a felsorolt cégeknél.

ÉRTÉKESÍTŐ ÉS ÁTVEVŐHELYEK:

Carbon Kft. Márkabolt Budapest, II.ker. Lövőház u. 27/A. • Tel.: 1/212-4432 • Fax: 1/212-5278 ■ Gecko Center Budapest III.ker. Silvány sétány 45-47.

• Tel.: 1/240 2746 • 70/271-6118 ■ Parri Kft. – Computer park Budapest IV.ker. Árpád u. 35. Tel./fax: 1/272-0830 •

Budapest IX.ker. Mester u. 15. • Tel.: 1/216-1505 • Fax: 1/340-0385 ■ Totál-Print Kft. Budapest, XIII.ker. Kárpát u. 22.

Tel.: 1/350-1835 • Fax: 1/350-5173 • Budapest XIV.ker. Angol u. 48. • Tel.: 1/273-0303 • Tel./fax: 1/267-6438

Carbon Kft. Központ Szombathely, Lovas u. 23. • Tel.: 94/500-620 • Fax: 94/316-578

MP3 Mánia

K Ü L Ö N S Z Á M

Megrendelhető:
Computer Panoráma Kiadó Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, fax: 456-6970
E-mail: terjesztes@cpanorama.hu
Ára: 990 Ft

Computer
PANDORAMA

Computer Panoráma
XIII. évfolyam 1. különszám, 2002. március
Ára: 990 Ft

MP3 Mánia

K Ü L Ö N S Z Á M

Az MP3 sztori Alapok, technika

Zenei CD-ből MP3
Hatékony tippek, trükkök

Szoftveres MP3-lejátszók
A legjobb programok

A Napster utódai
Kincsesbánya a neten

MP3-gyűjtemény CD-n
A CD-írás titkai

Legális MP3
Sztárok a világhálón

Felturbózott lejátszó
Egyedül Winamp

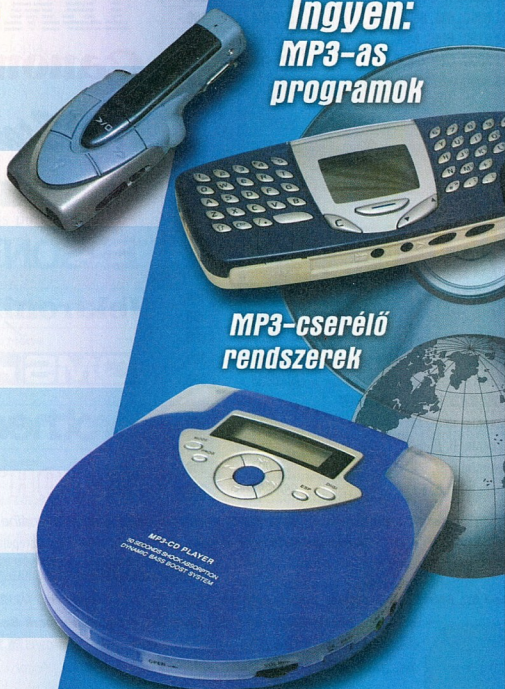
Multimédiás pingvin
A Linux és az MP3

Hordozható lejátszók
Zene a zsebben és az autóban

CD-melléklettel

Ingyen:
MP3-as
programok

**MP3-cserélő
rendszerek**

Fedezze fel velünk az MP3 rejtelmell!

WINDOWS

TIPPEK SZÁZSZÁMRA (4.)

Gyorsabban, jobban, könnyebben

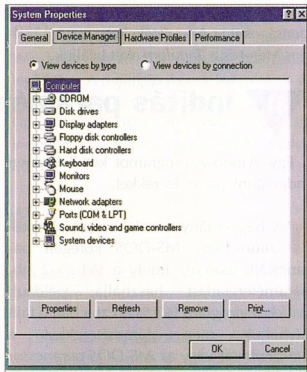
Nincsenek régi tippek, csak öreg felhasználók, hiszen egy újdonsült felhasználónak minden tipp új – fogalmazhatnánk át a régi, közismert mondást. Sorozatunk befejező részéhez érve, bízunk abban, hogy a több tucat tippel nemcsak az új felhasználókat örvendeztettük meg, hanem az „öreg rókák” is találtak köztük jól használható ötleteket.

76 Hibák a hardver miatt

Programlefégyásokat olykor egy hardver is okozhat, védelmi hibát kivétla.

1 Az ok megtalálásához aktiváljuk a *Vezérlőpult-on* a *Rendszer* ikont, és válasszuk az *Eszközkezelő* regisztert.

2 A *Rendszer tulajdonságai* alatt balra a hardver vagy hardvercsoport megnevezése mellett semmilyen jelnek nem szabad lennie. Ha egy sárga kört látunk felkiáltójellel vagy egy piros stoptáblát, akkor a rendszer hardverütközést ismert fel. Ebben az esetben hívjuk meg az érintett eszköz tulajdonságait, és az *Általános/Eszköz-állapot* alatt nézzük meg, hogy működik-e a hardver. Az *Erőforrások* regiszterlapon a Windows felhívja a figyelmet az ütközésekre.

Ennél a számítógépnél minden rendben van

77 GYORSTIPP

Nyissuk meg még gyorsabban a menüket!

Ha egy menüt egérekattintással nyitunk meg, a Windows – ha nem kattintunk rá egy menüpont-ra – 400 ezred másodpercet vár. Ezt az időt lerövidíthetjük vagy meghosszabbíthatjuk. A *regedit* paranccsal hívjuk be a *Registryt*, és váltunk a

```
HKEY_CURRENT_USER\ControlPanel\Desktop
```

kulcsra. Kattintsunk a jobb egérgombbal a *MenuShowDelay* értékre, és írjuk be egy értéket.

78 GYORSTIPP

Kilépés hibával

Ha a Windows vagy az Internet Explorer működése védelmi hibával végződik, akkor valamilyen terhelő rendszerhiba lép fel. Ezután, a megfelelő várakozási időt követően, lezáró kép nélkül kapcsoljuk ki a gépet. Ha a probléma minden kilépésnél fellép, anélkül, hogy védelmi hiba előznie meg, derítsük ki a *Vezérlőpult/Hangok/Események/Kilépés* a *Windowsból* úton, hogy melyik audiofájl van hozzárendelve ehhez a rendszereseményhez. Hiányzó vagy sérült hangfájl is lehet az oka annak, hogy nem jelenik meg a lezáróképek.

82 GYORSTIPP

Explorer
fastruktúrával

A Windows Explorer a bal oldali ablakban általában az egy szinten elhelyezkedő valamennyi könyvtárat megmutatja, jobb oldalon pedig a kiválasztott könyvtárban található fájlokat. Könyvtáraknál, amelyeknek számos alkönyvtárak van, fastruktúrára válthatunk át a standard nézetből. A * gombbal a numerikus billentyűzetten kapcsoljuk be valamennyi könyvtársík felsorolását, a – gombbal pedig vissza kapcsolunk. Az Explorer így az aktuális pozícióban mutatja a fastruktúrát. Ha egy meghajtott vagy az Asztalt választottuk ki, akkor a megjelenítés időt igényel.

83 GYORSTIPP

Kényelmes
területjelölés

A Windows alatti kiválasztó ablakokban gyakran csak egyetlen egy bejegyzést tudunk kijelölni az egérrrel. Pedig számos program támogatja egybefüggő területeket vagy akár egyszerre több különálló elem kijelölését. Ha egy fájlkiválasztó-dobozban kiválasztunk egy elemet, lenyomva tartjuk a **Shift** gombot és kiválasztunk egy további listaelemet, a két listaelem közti területet jelöljük ki. Ahelyett, hogy egy képszerkesztő programban körülményesen minden fájlt egyenként megnyitnánk, lehetőség van a fájlcsoport egyetlen paranccsal történő megnyitására. Egyes, nem egymás után következő elemek kijelöléséhez használjuk a **Ctrl** gombot, amelyet a második kijelölés előtt kell lenyomni, és azután lenyomva tartani, különben, hasonlóan a **Shift**-es kijelöléshez, megszűnik az addigi csoportkijelölés. A technikák egymás után is használhatók.

79 A hardverütközések kezelése

Ha hardverütközésen alapuló védelmi hibára gyanakszunk, az ezt okozó komponenseket hardveresen vagy szoftveresen befolyásolhatjuk, vagy kivehetjük a hibás hardverösszetevők egyikét. Szoftveresen valamennyi olyan hardverkomponens értékeit megváltoztathatjuk, amelyek alternatívákat kínálnak az interrupt-beállításhoz.

1 kattintsunk a *Vezérlőpult*-on a *Rendszerre*, és válasszuk az *Eszközkezelőt*.

2 megfelelő eszköznél válasszuk a *Tulajdonságok/Erőforrások* az értékek célozott beállításához kapcsoljuk ki az *Automatikus beállítások* használatát.

80 Alkönyvtár helyfoglalása

Ha teljes könyvtárakat akarunk másolni, áthelyezni, CD-re írni, vagy csak tudni akarjuk, melyik könyvtárunk lakói habzsolják fel merevlemez-kapacitásunkat, tudnunk kell, hogy mennyi tárhelyet foglal egy bizonyos könyvtár.

1 MS-DOS alatt erre elegendő a *dir/s* parancs. Lekérdezhetjük a csak bizonyos fájltypusokhoz tartozó értéket is: *dir *.dll/s*.

2 Egy könyvtár teljes méretét az *Explorer* is megadja: jelöljük ki egy könyvtárat, kattintsunk rá a jobb egérgombbal, és válasszuk a helyi menüből a *Tulajdonságok*at. Az értékeket az *Általános/Méret* és a *Tartalom* alatt találjuk.

81 Indítás paraméterekkel

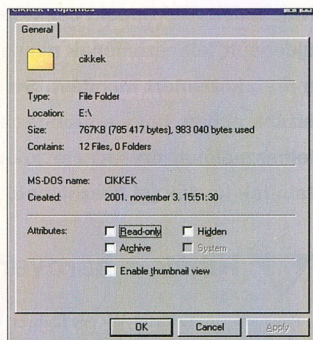
Egy Windows-programot kétféleképpen indíthatunk paraméterekkel.

1 a hagyományos módszer szerint készítünk egy MS-DOS kötegel parancsfájl (batch), amely a %1, %2 stb. paraméterátadást használja, például: *windowsprogram %1 %2*. Ezt a batch fájl hívhatjuk meg paraméterekkel a *Start/Futtatás* vagy az *MS-DOS parancssor* ablakból. A fájlban a paramétereket %1-től %9-ig tetszőleges gyakorisággal hasz-

3 Az *Ütköző eszközök listája* pont alatt a Windows elárulja, hogy a probléma megoldódik-e egy új beállítással vagy más eszközrel történő ütközésről van-e szó.

4 Nem minden eszköz enged meg tetszőleges beállításokat. Csak a kézi könyv árulja el, milyen értékek érvényesek.

Ez annál inkább érvényes, ha a hardver csak jumperekkel állítható. Ebben az esetben először változtassunk a jumper-vagy DIP kapcsoló-beállításon, és a feljegyzett értékekhez igazítsuk az *Erőforrások*-nál az *Eszközkezelő* beállításait.

Mindent megtudhatunk egy könyvtárról

nálhatjuk, a %0 pedig a program indítását jelenti. Aki Windows alatt dolgozik, az a program tulajdonságainál a *Cél* sorban egy változtatható érték helyére kérdőjelet ír, például: *C:\WINDOWS\Grafikprog.exe /Input=?*

3 Ha a *Grafikprog.exe* programnak */Input=Fájlnev* hivatkozással nevet adunk, akkor a kérdőjel hatására a Windows programindításkor egy ablakban bekéri a nyitott paramétereket.

84 Hibák a szoftver miatt

Ha nem építettünk be hardverelemeket, nem változtattunk meg beállításokat, nem tuningoltuk a rendszert, akkor felhasználói programok is okozhatnak védelmi hibát.

1 Vizsgáljuk meg, mióta lépnek fel ezek a hibák, és mit változtattunk a fellépésük előtt. Előfordulhat, hogy a Windows rendszerablakok beállításai küldenek féltrevezető hibaüzeneteket, így például a BIOS-beállítások, a hardveregységek erőforrás-beállításai és a *Vezérlőpult/Rendszer/Teljesítmény* alatti beállítások.

2 Ilyenkor nem tudunk mást tenni, mint minden alkalommal feljegyezni az ere-

deti értékeket, és letesztelni egy hosszabb periódust – természetesen hiba nélkül.

3 Nem ritka, hogy új programok telepítése okoz hibát, ha telepítés közben kérdés nélkül régebbi verzióval írnak felül meglévő modulokat, például DLL fájlokat. Játékok programozóinál is gyakran becsúszik ez a hiba. Ha a Windows egy programmodulnál hibát jelez, azt kijavíthatjuk, ha a fájlt manuálisan lecseréljük. Jegyezzük fel ezt a változtatást, és őrizzük meg az előzőleg használt fájlmásolatát. Internetes hírcsoporthoz keressünk információt kaphatunk arról, hogy felhasználások milyen védelmi hibákat okoznak, és hogyan oldhatjuk meg ezeket.

85 Hozzáférés az Asztal ikonjaihoz

Ha a teljes képernyőterületünket felhasználói programok vagy a rendszervezérlés ablakai borítják, egy gyors eljárással minimalizálhatjuk a nyitott ablakokat.

1 Húzzuk az egeret a Tálcán (legalsó sor) a *Start* felirat vonalában, ha nem látható, **Ctrl+Esc** után *Start/Beállítások/Tálca* alatt láthatóvá kell tenni) egy üres területre.

2 Egy kattintással a jobb egérgombra megjelenik a helyi menü a *Minden ablak kis méretű* funkcióval. Egy kattintással felszabadul az Asztal (Desktop), miközben a Windows megjegyzi minden ablak eredeti méretét.

3 A szabaddá vált Asztal elérése után a tálcán visszaállíthatjuk az ablakok eredeti méretét. A megfelelő parancs a *Minden kis méretű visszavonása* lesz.

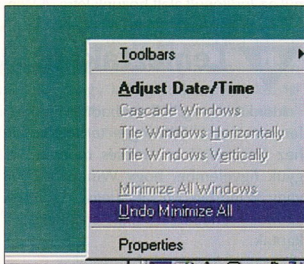
86 Gyorsabb segítség

Ha a nyílbillentyűvel akarunk sétálni egy sűgőfájlban, akkor ezt a *win.ini* egy új szakaszán keresztül érhetjük el.

1 Nyissuk meg a *Start/Futtatást*, és írjuk be a *win.ini* parancsot. Ezzel betöltjük a *win.ini*-t a szerkesztőbe. Ha a *win.ini*-ben

nincs még [HELP] szekció, akkor írjuk a fájl végére.

2 Írjuk be: *SeqTopicKeys=1*. A Windows újraindítása után a Windows sűgőfájlokban **Ctrl, Shift** és **jobbra nyíl, balra nyíl** billentyűkkel lapozhatjuk a sűgőoldalakat.

Visszavonhatjuk az ablak minimalizálására kiadott parancsot

4 Ha a szabad Asztalon csak programokat akarunk elindítani, akkor inkább a Windows Intéző bal oldalán lapozunk legfelülre. A *Sajátgép* ikon felett találjuk az Asztal szimbólumot. Az ikon kiválasztásával az Asztal valamennyi alkalmazását elindíthatjuk az Explorer jobb oldali ablakából.

87 GYORSTIPP Ikon a szövegben

A Windows megmutatja a teljes elérési útvonalat egy fájlhoz vagy könyvtárhoz, ha a *Start/Futtatás* parancssal megnyitjuk a hozzátartozó ablakot, kijelöljük az *Explorer*-ben a megfelelő bejegyzést, és a drag&drop technikával az előzőleg megnyitott *Futtatás* ablakba húzzuk. A Windows szövegfórmátumra alakítja az ikont. A jövőben már nem kell megadnunk az elérési útvonalat, hanem ezzel a trükkel átvehetjük a neveket a dokumentációkhoz.

88 GYORSTIPP Ablakok gyors zárása

Ha megnyitottunk már egyszerre tucatnyi ablakot, tudjuk, milyen sokáig tart, amíg mindegyiket lezárjuk. Ezt az eljárást felhasználhatjuk, ha a legfelső mappában lenyomva tartjuk a **Shift** gombot, miközben a **Bezárás** gombra kattintunk: az adott mappa és valamennyi alatta lévő is becsúszik.

89 GYORSTIPP A fájlátsítás megszüntetése

A Windows minden használatos fájl egy szülőprogramhoz társít a fájlkiterjesztés alapján. Ha egy ilyen fájlra rákattintunk, elindul a megfelelő program. Ha a társítást nem akarjuk változtatni, fáradtságosan át kell küzdenünk magunkat a Windows Explorer menüfelépítésén. Szerencsére van másik megoldás is.

Ha egy szövegfájl nem az editorral, hanem a Worddel akarjuk megnyitni, csak a **Shift** gombot lenyomva tartva kell a jobb egérgombbal a fájl ikonjára kattintanunk. A fájl helyi menüjén választjuk a *Társítás...* parancsot, és válasszuk ki a kívánt programot.

93 GYORSTIPP Teljes kényelem

A parancsikonokat általában csak arra használjuk, hogy tetszőleges helyről egérgattintással indítsunk el programokat, beleértve az *Asztalt* vagy a szerkeszthető *Start* és *Programok* menüt. Parancsikonnal programokra vagy eszközökre is hivatkozhatunk, amelyek adatokat fogadnak és használnak fel a drag&drop technikával. Egérrel fájlokat húzhatunk a Lomtárba, állományokat fűzhetünk az archívumhoz, dokumentumokat nyomtathatunk. Parancsikonokkal, nével láthatjuk el a merevlemezünk leggyakrabban használt könyvtárait. A parancsikonok ezeket külön könyvtárba rendezik. Egérgattintással érthetjük el a legfontosabb munkaterületeinket. Akinek ez nem elegendő, az kibővítheti a Windows *SendTo* könyvtárában a meglévő *Levél címezte* funkciót a helyi menüben saját igényei szerint.

94 GYORSTIPP A Start és Programok menü testreszabása

Aki gyakran dolgozik ugyanazzal a programmal, szeretné gyorsan elérni. Ehhez a *Start* vagy a *Programok* menüt kell beállítani.

Kattintsunk a jobb egérgombbal a *Start* gombra, és nyissuk meg a *Start* menüt. Ismételjük meg az eljárást. Két ablakot kapunk, amelyekben linkeket mozgathatunk. Azok a linkek, amelyeket a *... \Start menü* könyvtárba veszünk fel, a jövőben meg fognak jelenni a *Start* gomb leányására.

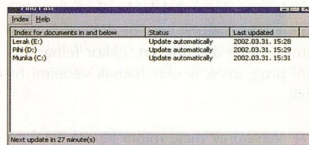
Hasonlóan rendezhetjük be a *Programok* menüt is. Programok sokasága helyett helyezzünk el új könyvtárakat a *Programok* menüben, amelyek a programokat csoportokba gyűjtik, mint például *Játékok*, *Multimédia* vagy *Segédprogramok*. Helyezzük ezután a linkeket az új csoportkönyvtárba.

90 Munkában a merevlemez

A nem kívánt merevlemez-használat leggyakoribb oka, hogy egy program további részekkel együtt települ az automatikus indítás könyvtárba. A Windows minden alkalmazást elindít, amelyeket ebben a könyvtárban talál, pedig akinek a memóriában szunnyadó programokra csak ritkán van szüksége, manuálisan indítja ezeket.

1 Ezt úgy korrigálhatjuk, hogy a *Start* menü *Start* gombjára kattintunk a jobb egérgombbal, (ha netán a *Beállítások/Tálcánál* tálcástul eltüntetjük a *Start* menüt, akkor előbb elő kell csalogatnunk a **Ctrl+Esc**-kel), majd a *Megnyitás*.

2 Válasszuk a *Programok/Indítópult* mappát, és ellenőrizzük a tartalmát. Minden ismeretlen bejegyzést áthelyeztünk egy új könyvtárba, amelyet közvetlenül az *Indítópult* alatt hozunk létre. A Win-

A Gyorskeresőben is megtalálhatjuk a bűnöst

dows nem fogja elindítani az ezekben tartózkodó programokat.

3 Ha az *Indítópult* bejegyzései nincsenek hatással a merevlemez-használatra, akkor keressük meg a *Vezérlőpult* a *Gyorskereső* ikont. Ha ezt megtaláltuk, a rendszerünk az ott rögzített időközönként azzal foglalkozik, hogy aktualizálja a szöveges dokumentumok kulcsszavait. Hogy ezzel felhagyjon, a *Gyorskereső* programban az *Index* menüben töröljünk minden futó indexelést.

91 Lemeztakarítás

Időnként meg kell szabadítani merevlemezünket a fölösleges terhektől. Ehhez használjuk a *Keresés* modult. Vegyük figyelembe, hogy Windows 2000 vagy Windows ME alatt egyes gombok azonos funkcióval más megnevezést kaptak.

1 Hívjuk be a *Start/Keresés/Fájlok* vagy *mappák...* ablakot. A *Név* mezőbe írjuk be a következőket:

*.sys, *.cln, *.tmp, *.001, *.bak, *.old, .b-k, .s-y, ~, Mscrewate.dir

2 A *Keresés* helye mezőben állítsuk be a *Sajátgépet*.

3 Kattintsunk a *Keresés* (vagy *Indít*) és azután a *Keresés megszakítása* (vagy *Leállítás*) gombra. A *Fájl* menüben kattintsunk a *Keresés mentése* parancsra, és hagyjuk jóvá a mentést. Ennek az az előnye, hogy nem kell minden alkalommal újra beírunk a keresési feltételeket.

4 Jelöljük ki valamennyi találatot a **Ctrl+A**-val, majd a *Delete* gombbal dobjuk a szemétkosárba.

93 Player a hátsó szobában

A *Player* megjelenése nélkül is lejátszhatunk wav fájlokat.

1 Indítsuk el a Windows Intézőt. Nyissuk meg a *Nézet/Beállításokat*, és válasszuk a *Fájltípusok* fület.

2 A megjelenő listán válasszuk ki a *wave Bejegyzett fájlípusok* lista mellett kattintsunk a *Szerkesztés* gombra.

3 A *Fájltípus szerkesztése* ablakban a *Műveletek* keretben keressük ki a *Lejátszást*, majd kattintsunk még egyszer a *Szerkesztésre*.

4 A *... /play / close...* parancssort egérszítsuk ki az */embedding* parancssal. Mostantól wav fájlok lejátszásakor nem látjuk többet a *player*t. Windows ME alatt a Windows Intéző *Eszközk/Mappa beállításai* menüpontjából indíthatjuk a zenét.

95 Ismeretlen wininit.ini

Előfordul, hogy telepítőprogramok újabbra cserélnék régi DLL-eket. Egy betöltött DLL-t azonban nem lehet lecserélni. Ilyenkor a telepítő az új DLL-t ideiglenes néven a merevlemezre másolja, és egy *wininit.ini* fájlt is a lemezre másol. Ezt a következő indításkor, a DLL-k betöltése előtt, a *wininit.exe* feldolgozza. A *wininit.ini* a *rename* szakaszban tartalmazza minden új DLL forrás- és célútvonalát.

Ha újraindítjuk a Windowst, az automatikusan keresi a *wininit.ini*-t.

Ha talál ilyen fájlt, akkor a *wininit.exe* fel-

dolgozza az *ini* fájlt, és átnevezi *wininit.bak*-ra. Mivel a *wininit.exe* protected mode-ban működik, a fájlnévnek a 8.3 sémának felelnek meg. A *wininit.ini* felépítése:

```
[rename]
célfájlnév=forrásfájlnév
például
[rename]
c:\windows\fonts\arial.ttf=c:\windows\
\fonts\arial.win
c:\windows\system\advapi32.dll=
c:\windows\system\advapi32.tmp
```

A *Nul=forrásfájlnév* parancs törli a fájlt.

96 Elsőbbség a winboot.ini-nek

Ha változtatásokat hajtottunk végre az *msdos.sys* fájlban és ezeket a Windows figyelmen kívül hagyja, vizsgáljuk meg az indítómeghajtón a *winboot.ini* fájlt. Ez az *msdos.sys* fájllal azonos felépítésű, de előbb töltődik be. A Windows ezért csak a *winboot.ini* beállításait veszi figyelembe, az *msdos.sys*-ét már nem.

1 Nevezzük át a *winboot.ini*-t *winboot.in~re*, és újra működni fog az

msdos.sys. Ekkor azonban a Windows a régi *winboot.ini* beállításait fogja figyelmen kívül hagyni.

2 Windows 98 alatt, akárcsak a Windows 95-nél, az **F8** gombbal hívjuk meg az indítomenüt. Az új verzió azonban már nem hagy két másodperc várakozási időt. Ezért aztán nem is könnyű időben leütni az **F8**-at, hogy a beállításokhoz jusjunk.

97 Ping

Beállítottuk a hálózati protokollt és minden meghajtót engedélyeztünk, ezzel a hálózatnak két PC között működni kellene. Számítógépeink között mégsem épül fel a kapcsolat. Mielőtt a hálózati kábelt vagy kártyát ellenőriznénk, próbálkozzunk a *ping* parancssal (feltehető, hogy a számítógépre telepítve van a TCP/IP protokoll).

1 Kattintsunk az Asztalra a jobb egérgombbal a *Hálózatok* ikonra, majd a *Tulajdonságokra*.

2 Jelöljük ki a hálózati kártyánk nevével a hálózati TCP/IP bejegyzést.

3 Kattintsunk a *Tulajdonságok* gombra. Jegyezzük fel az ott látható IP címet.

4 Hívjuk be az *MS-DOS parancssort*. Írjuk be a *ping 192.169.2.115* paran-

csot. A számok helyére természetesen a saját, az imént feljegyzett IP címünk kerül.

5 Ha négy sorban a következő típusú választ kapjuk:

Válasz a következőtől:bájtok=.. Idő: < 10 ms TTL 128),

akkor a kapcsolat a másik számítógéppel működik, sem kábel-, sem kártyahibáról nincs szó. Ellenőrizzük a Windows alatti hálózati beállításainkat.

6 Az IP cím helyett természetesen használhattuk volna a számítógép nevét (azaz hostnevet) is.

Így például a *ping admin4* parancsra, amennyiben így hívják a csatlakoztatott számítógépet, ugyanazt az eredményt kell kapnunk.

98 GYORSTIPP Programok indítása billentyűparancssal

Aki kevés programmal dolgozik, mindegyikhez indító billentyűkombinációt rendelhet. Kattintsunk az *Explorer*-ben a program parancsikonjára, a jobb egérgombbal hívjuk meg a helyi menüt, és válasszuk a *Tulajdonságokat*. A *Billentyűparancs* (Parancsikön regisztr) alatt a Windows felvesz egy billentyűt, amellyel a jövőben a **Ctrl+Alt** billentyűkkel együtt elindíthatjuk a programot. Billentyűkombinációkkal a programok között is nagyon gyorsan válthatunk.

99 GYORSTIPP Sérült nyomtatóra várakozás sorok?

Nem működik a nyomtatás? Kattintsunk a *Beállítások/Vezérlőpult/Nyomatók* mappában a jobb egérgombbal az aktuális nyomtató ikonjára. Nyissuk meg a *Tulajdonságokat*, majd a *Részletek* regisztrlapot.

Kattintsunk a *Nyomatási sor beállítása* gombra és a *Nyomtatás közvetlenül a nyomtatóra* opcióra. Ha így elérjük a nyomtatót, akkor a spooler-beállításoknál keressük a hibát.

Grafika nyomtatásánál vegyük figyelembe a nyomtatónak elég memóriával kell rendelkeznie, hogy ne csak a grafika egy részét kapjuk meg.

100 GYORSTIPP Lassú nyomtatás

A következő intézkedésekkel növelhetjük a nyomtatás sebességét. Hívjuk meg a *Töredezett-ségmentesítő*t. Ellenőrizzük, hogy a merevlemez nem nagyon töredezz-e. Szükség esetén végeztessük el a mentesítést. Nem mindegy, hogy milyen méretet engedélyeztünk a swap fájlunk.

104 GYORSTIPP

Melyik CD-meghajtó játsza le a CD-ket?

A felhasználók gépein a CD-meghajtó gyakran CD-íróval társul. Audio-CD-k lejátszására a Windows azonban csak egy meghajtót tud használni. Ez ahhoz vezethet, hogy a Windows nem ismeri fel, hogy melyik meghajtóba van behelyezve az audio-CD.

Rögzítsük, hogy a Windowsnak melyik meghajtót kell ellenőriznie. Nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, kattintsunk duplán a *Multimédia-ára* és a *CD zenére*. Jelöljük ki azt a CD-meghajtót, amellyel audio-CD-ket akarunk lejátszani.

105 GYORSTIPP

Audio-CD hallgatása

Ha a Windows nem hajlandó egy CD-t lejátszani, akkor végezzük el a következő ellenőrzéseket.

Ellenőrizzük, hogy aktíválva van-e az MCI drájer audio CD-khez. Kattintsunk a *Vezérlőpulton* duplán a *Multimédia*, és válasszuk az *Eszközök* regiszterlapot.

A *Multimédia eszközök* listán kattintsunk a *Médiavezérlő eszközök* melletti plusz jelre. Ha a listáról hiányzik a *Műsoros CD lejátszó (Médiavezérlő)*, akkor a meghajtó nincs telepítve. Kattintsunk erre a bejegyzésre (amennyiben van) és a *Tulajdonságokra*.

A *Tulajdonságok* ablakban jelöljük be a *Médiavezérlő eszköz használata* opciót.

106 GYORSTIPP

Hibás oldalakat ad a nyomtató

Ha a nyomtatónkból hibás oldalakat kapunk, a következők szerint járjunk el. Ha a kinyomtatott oldal a grafika egy része hiányzik, akkor esetleg a nyomtatónk nincsen elegendő memóriája. Csökkentsük a nyomtató felbontását, és printeljük ki újból a dokumentumot.

101 Rejtélyes jelek az Eszközkezelőben

A Windows az *Eszközkezelőben (Rendszer)* megmutatja a telepített hardvereszközöket. Ha az egyes hardverelemekkel problémák adódnak, azt az eszközök listáján különleges jelekkel jelzi. Négy olyan jelölés van, amelyek azonnali beavatkozást igényelnek. A többi csak ártatlan figyelemfelkeltés.

Felkiáltójel sárga háttérrel: az eszköz nem működik. Ezt okozhatja IRQ vagy címzésűtközés. Ellenőrizzük a beállításokat. Nézzünk utána a BIOS-ban is, hogy nem inaktív-e az eszköz.

Vörös kereszt: az eszközt az utolsó Win-

dows-índítás után telepítettük. Újra kell indítanunk a Windowst, hogy működni kezdjen. Az is lehet, hogy az eszköz működése tiltva van az aktuálisan használt hardverprofilban. Vátsunk újra dupla kattintással az eszközre, és ellenőrizzük, hogy nincs-e tiltva az eszköz használata a jelenlegi profilban.

Kérdőjel: a Windows felismerte a hardvert, már csak a megfelelő illesztőprogram hiányzik.

Fehér I kék háttérrel: arra utal, hogy ki van kapcsolva az eszköz Plug&Play funkciója. Ez nem jelent hibát.

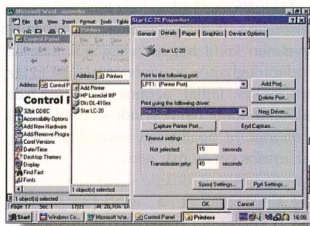
102 Nyomtatómeghajtók ellenőrzése

Ha a nyomtatónk hibásan működik, vagy éppenséggel sehogy sem, akkor először is a gépünkre telepített nyomtatómeghajtókat ellenőrizzünk.

1 Kattintsunk a *Beállítások/Vezérlőpult/Nyomtatók* mappában a jobb egérgombbal az aktuális nyomtató ikonjára.

2 A helyi menüben nyissuk meg a *Tulajdonságokat* és a *Részletek* regiszterlapot. Először ellenőrizzük, hogy egyáltalán megfelel-e a meghajtó neve nyomtatónk-nak.

3 Nyissuk meg a *Papír* regiszterlapot, és kattintsunk a *Névjegy* gombra. (Bizonyos típusoknál ez másik regiszteren is le-

Ellenőrizhetjük, hogy megfelel-e meghajtó neve a nyomtatónak

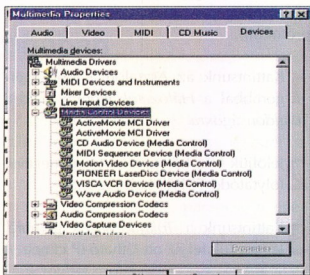
het, meg kell keresni.). Nézzünk utána, hogy a meghajtó verziója egyezik-e azzal, amit a nyomtató gyártója a kézikönyvben megadott.

103 Az MCI meghajtó újratelepítése

Ha az aktuális MCI meghajtó nem működik, akkor próbáljunk ki egy újat.

1 Nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, és kattintsunk duplán az *Új hardver hozzáadása* ikonra. Kattintsunk a *Nem, hardver kiválasztása a listáról* opcióra, és a *Tovább* gombra.

2 A *Hardvertípusok* listán kattintsunk a *Hang-, video-, és játékvezérlők-re*. A *Gyártók* listáján válasszuk a *Microsoft MCI*-t, és a *Modellek* listán a *Műsoros CD lejátszó (Médiavezérlő)* bejegyzést, és kattintsunk a *Tovább* gombra.

Itt ellenőrizhetjük, hogy telepítve van-e CD-lejátszó a gépünkre

Hogyan takaríthat meg

33%-ot?

Rendelje meg
a CD-melléklettel megjelenő
Computer Panorámát
a következő három hónapra,
kéthavi áron
2290 Ft-ért!

* Az akcióban kizárólag olyan kedves vásárlóink vehetnek részt, akik még nem voltak előfizetőink.

Megrendelem a Computer Panorámát a következő 3 hónapra 2290 Ft-ért.

Név: _____

Cím:

út / utca / tér

hsz. _____

Telefon, Fax: _____

E-mail: _____

Információ: www.computerpanorama.hu

Magyarország felfedezése

A 2002. év nagy nyereményjátéka

Minden hónapban három kérdést teszünk fel olvasóinknak. Ezek közül kettő a Computer Panorámában megjelent cikkekhez kapcsolódik, egy pedig a CD-melléklet új multimédiás sorozatához, a Magyarország felfedezéséhez.

Játékunk fődíja egy kétszemélyes hétvége a Zemplénben.

Az év végén játékunk résztvevői közül soroljuk ki a nyertest, aki a festői Lapis-patak völgyében található Telkibányán gyönyörködhet a természet szépségeiben.

Mit jelent az RPC-II?

1. régióvédő kódolás
2. fájlömörítési eljárás
3. alacsony szintű hibajavítás

Kik találták ki a Basic programozási nyelvet?

1. Bill Gates és Paul Allen
2. Jonathan Smiths és Hugo G. Jackson
3. John G. Kemeny és Thomas E. Kurth

Mi volt Székesfehérvár középkori neve?

1. Savaria
2. Alba Regia
3. Alba Nova

Az oldal alján található három négyzetbe írja be a helyes válaszoknak megfelelő számokat, és küldje be szerkesztőségünkbe, illetve - feltüntetve elérhetőségét - e-mailen keresztül üzenje meg a három számot a következő címre:

c.panorama@cpanorama.hu

Márciusi nyerteseink:

Bányai Balázs, Nyíregyháza
ifj. Kis István, Heves
Siska Ádám, Óriszentpéter

Nyerteseinket postán értesítjük.

A hátréga helysége

Játékunk támogatója a filmszemle.hu, ahol Magyarország legnagyobb mozifilmes adatbázisa található.

Név:

Cím:

Telefon:

E-mail:

**Magyarország
felfedezése**

I.

II.

III.

A helyes választ beküldők között minden hónapban 3 db Computer Panoráma ajándécsomagot is kisorsolunk.

**Beküldési határidő:
2002. május 23.**

MÁJUS

MATATÁS A REGISTRYBEN (2.)

Hasznos apróságek

Míg az elmúlt hónapban elsősorban a felhasználóknak adtunk tanácsokat a Registry kezelésével kapcsolatban, addig ezúttal inkább a rendszergazdák figyelmét hívnánk fel néhány hasznos apró fogásra.

A hálózatba kötött komputerek között speciális helyet foglalnak el azok a számítógépek, amelyek közvetlen emberi felügyelet nélkül, napi 24 órában, heti 7 napon át végzik a feladataikat. Normál körülmények között ezek nem igényelnek felügyeletet, ám áramkimaradás esetén az újraindításuk már igényelhet némi emberi beavatkozást. A Registry nevű kulcsának a segítségével biztonságossá – és automatikussá is – tehető az ilyen gépek újraindítása és a hálózathoz való csatlakoztatása.

Mindenekelőtt meg kell adnunk egy érvényes hálózati belépési nevet, valamint a hozzá tartozó jelszót és domain-nevet. Természetesen gondoskodni kell arról is, hogy csak az arra jogosult személyek férjenek hozzá a rendszerhez. Ez vonatkozik egyrészt a már felállt rendszerre, másrészt arra is, hogy bejelentkezéskor csak regisztrált hálózati felhasználóként – vagy rendszergazdaként – lehessen belépni a rendszerbe. A rendszergazda kivételével az ilyen gépeken le kell tiltani a Registry-hez való hozzáférést, hogy ne szerezhesék meg illetéktelenek a Registry-ben tárolt, megfelelő védelem nélkül könnyen hozzáférhető jelszavakat. E feladat automatizálását segítheti íráskan, amely mintaként szolgálhat a hasonló automatizmusok kialakítására.

A bejelentkezési adatok rögzítése

A Windows NT alatt a `HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon` kulcs alatt négy változónak van vagy lehet ko-

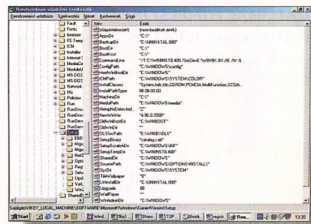
moly szerepe a hálózatba való bejelentkezés során. Itt található a `DefaultUser` nevű sztring típusú változó, amelybe beírhatjuk az automatikus bejelentkezéskor megadandó felhasználó azonosítót. A `DefaultPassword` változóban a belépési jelszót adhatjuk meg, a `DefaultDomainName` változóba pedig azt a tartománynevet írhatjuk be, amely alá a megadott felhasználó-azonosítót tartozik.

A fentiek túl e kulcsok mellett létrehozható még egy `AutoAdminLogon` változó is ugyanitt, amelybe „1”-et írva engedélyezhetjük – ha a feladat ezt megköveteli –, hogy a számítógép adminisztrátori jogkörökkel jelentkezzen be a hálóba.

A Windows telepítő könyvtárának megváltoztatása

Vajon kívül nem fordult még elő, hogy új szoftver vagy hardvereszköz telepítésekor a rendszer ismételten kérte a Windows telepítő könyvtárának megadását. Amennyiben van elegendő szabad hely a merevlemezén vagy valamelyik hálózati meghajtón, célszerű egy általánosan hozzáférhető helyen elhelyezni a telepítőkészletet, például a `C:\Install\WinXX` helyi vagy a `\\SERVER1\INSTALL\WinXX` hálózati könyvtárban. Ezzel azonban még nem értek véget a feladataink.

Attól, hogy a telepítőcsomag elérhető közelségbe került, a Windows még további útmutatásokra szorul. Hogy elkerüljük az ismétlődő és időrabló kézi adatmegadást, egyszer s mindenkorra közölnünk kell vele – természetesen a Registry közvetítésével –,

Itt kell létrehozni egy sztring típusú változót, amelybe már beírhatjuk a kívánt könyvtár teljes nevét

hogy hol lakik a magyarok istene, azaz a Windows telepítő könyvtára. A `HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Setup` kulcs alatt kell ehhez létrehozunk – ha még nem lenne meg – egy sztring típusú változót, és abba már beírhatjuk a kívánt könyvtár teljes nevét (például `C:\Install\Win98SE`).

Várakozni sohasem jó!

Windows NT/2000 alatt javasolható egy megoldás, mellyel módosíthatjuk – célszerűen csökkenthetjük – azt az időt, ameddig a rendszer egy-egy lefagyott alkalmazás választára vár, mielőtt megszüntetné azt. E célra két változót használhatunk fel. Az egyik a `WaitToKillAppTimeout` névre hallgat és ms-ban adható meg benne az előírt várakozási idő. Az alapértelmezett 20 másodperc várakozási idő így 20000-ként látszik a Registry ellenőrzésekor. A másik változó be-, illetve kikapcsolja az automatikus programkilövést a nem válaszoló alkalmazások leállításánál. Ha az `AutoEndTasks` változó tartalma „1”, akkor az automatikus kilövés működik, ha az értéke „0”, akkor ehhez felhasználói jóváhagyást kér a rendszer. E két változót két helyen is elhelyezhetjük, attól függően, hogy csak egy felhasználónál vagy minden felhasználónál akarjuk-e használni. Az első esetben a `HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop` kulcs, az utóbbi esetben a `HKEY_USERS\DEFAULT\Control Panel\Desktop` kulcs alatt kell a fenti változókat elhelyezni.

A belépések testreszabása

Sok egyéb mellett beállítható, hány másodpercig várjon a Windows NT/2000 a bejelentkező felhasználóra (alapbeállításban ez 30 mp). Ehhez csupán a `HKEY_LO-`

CAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon kulcs alatt a DWORD típusú ProfileDgTimeOut változóhoz kell megfelelő 1 és 600 közötti értéket hozzárendelni.

A mellényúlások ellen

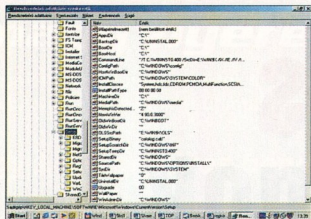
A Windowsnak van néhány speciális gyorsbillentyűje (lásd mellékelt keretes írásunkat), amelyek segíthetik a munkánkat, de láb alatt is lehetnek. Ez utóbbit támasztja alá az a levél, amelyben a HIX (Hollósi Information eXchange) GURU fórumán kért segítséget egyik levelezőtársunk az úgynevezett Windows hotkey kombinációk eltávolításához, kikapcsolásához. A megoldás egyszerű, mindössze a NoWinKeys változó (DWORD típusú) értékét kell 0 helyett 1-re átírni. A változó a HKEY_CURRENT_USER\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer kulcs alatt található.

Egy újabb kiskapu lezárása

A Windows 9X/ME gépeken gyakran fordul elő, hogy a rendszergazda korlátozó intézkedéseit azzal próbálják kicselezni – sokszor sikerrel – a furmányos felhasználók, hogy a Windowsba jellemezést egyszerűen mellőzzik az Esc gomb lenyomásával. Ha egyebé beállítás nincsen, ilyenkor egy általános felhasználói profil kap a felhasználót, melyre nem hat, vagy nem minden korlátozás hat.

A megoldás ismét a Registry bugyjaiban rejtezik. Létre kell hozni egy NoLogon nevű sztringváltozót a HKEY_USERS\DEFAULT\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run kulcs alatt, és ebbe bele kell írunk az alábbi szöveget: „RUNDLL32 Shell32,SHExitWindowsEx 0”

A következmény egyszerűen nagyszerű. A Registry módosítását követő újraindítás után bárki próbál belépni érvényes fel-

Az ügyes rendszergazda is túljárhat a furmányos felhasználó eszén: itt kell létrehozni a NoLogon változót, s beírni a megfelelő szöveget

használónév és jelszó megadása után, nem fog sikerülni neki. A desktop betöltése után ugyanis a Windows kijelentkezeti az anonim felhasználót és visszavizsgál a bejelentkezési képernyőre. A fentiek eredményeként megvalósítható például, hogy egy tanterem (vagy munkahely) gépein csak az arra jogosult, a belépési nevet és érvényes jelszót megadni tudó felhasználók dolgozhassanak, meghozza a rendszergazda által előzetesen beállított jogosítványokkal. Ha például a rendszergazda letiltotta a regedit.exe és a Start\Futtatás menü használát, és nem engedélyezte a hozzáférést adott meghajtókhoz és programokhoz, a fentiek alapján beállított gépeken kevesebb galibát fognak okozni a túlzottan öntevékeny (és gátlástalan) „vendégek”.

Persze ez a védelem sem végeleges. Ha csorékolt üzem módban indul a gép, átélhető többek között ez a gát is. Akit azonban ez nem tart vissza, az ügyis átmászik bármiféle kerítésen.

Ide tartozik egy újabb lehetőség. Ha létrehozunk egy MustBeValidated nevű DWORD változót a HKEY_LOCAL_MACHINE\Network\Logon kulcs alatt, és ehhez hozzárendeljük az „1” értéket, akkor csak a hálózaton regisztrált felhasználók engedni a Windows belépni. Ezt a korlátozást a változóhoz rendelt „0” értékkel lehet a későbbiekben feloldani.

A fentiekhez hasonló hatása lehet a RestrictAnonymous változó „1” értékkel való felállításának is. Ezt a változót a HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\LSA kulcs alatt kell létrehozni. A tiltást itt is a „0” érték hozzárendelése oldja fel.

Jelszótrükkök

Egy jelszó akkor jó, ha nehéz feltörni. A mai fejlett technológiákkal egy 4-5 karakteres vagy rövidebb jelszó pár óra alatt feltörhető. Nem véletlenül tanácsoljuk minden érdeklődőnek, hogy legalább hat jelből rakja össze jelszavait, amelyekben vegyesen legyenek kis- és nagybetűk, valamint számok.

Egy rendszergazdának érdemes a fentiek tükrözött politikát alkalmazni. Ehhez segítséget nyújthat például az AlphanumPwds nevű DWORD típusú változó. Az ebben elhelyezett „0” érték tiltja, az „1” érték pedig engedélyezi az alfanumerikus, azaz a betűket és számokat vegyesen tartalmazó jelszavak megkövetelését. A változó az alábbi Registry kulcs alatt helyezendő el:

HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Network.

A Registry védelme

Az óvatos rendszergazdák többek között beállíthatják a kritikus helyeken azt is, hogy a túlzottan matató kedvű felhasználók ne módosíthassák meggondolatlanul a Registry beállításait. Erre természetesen újfent a Registry-beírjenk a megoldás: létre kell hozni az érintett gépen a Registry használatából kizárható felhasználó gépén (az adott felhasználó névén bejelentkezve) egy DisableRegistryTools nevű DWORD típusú változót, amelyhez kétféle értéket rendelhetünk. Ha a hozzárendelt érték „1”, akkor a felhasználó, akinek a HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\System Registry kulcsa alatt található ez a változó, nem lesz képes sem megtekinteni, sem szerkeszteni a Registry tartalmát a Windows saját eszközeivel. A rendszergazda természetesen le tudja venni utólag ezt a tiltást, de az már nem a felhasználó dolga, miként és mikor teszi ezt meg.

DR. NAGY GÁBOR

Művelet	Billentyűparancs
Váltás a Tálca gombjai között egymás utáni sorrendben	WINDOWS+TAB
A Keresés: Minden fájl párbeszédpanel megjelenítése	WINDOWS+F
A Számítógép keresése párbeszédpanel megjelenítése	CTRL+WINDOWS+F
Sógó megjelenítése	WINDOWS+F1
A Futtatás parancs megjelenítése	WINDOWS+R
A Start menü megjelenítése	WINDOWS
A Rendszer tulajdonságai párbeszédpanel megjelenítése	WINDOWS+BREAK
A Windows Intéző megjelenítése	WINDOWS+E
Az összes ablak kis méretre állítása vagy visszaállítása	WINDOWS+D
Az összes ablak kis méretre állításának visszavonása	SHIFT+WINDOWS+M

Egyszerűbb rendelés - RENDELJEN NETEN!

Legnagyobb örömünkre, egyre népszerűbb olvasóink körében az interneten található megrendelőoldalunk. Mint azt Ön is bizonyára tapasztalta, folyamatosan törekszünk arra, hogy minél egyszerűbben és gyorsabban, egyszerűval kényelmesebben jussón hozzá kiadványainkhoz. Ezt a törekvésünket jelzi a Computer Panorámába rendszeresen behúzott előfizetői csekk is, amelynek segítségével "Időt és pénzt takaríthat meg!".

Ugyanakkor többen jelezték, hogy ügyfélszolgálatunk vonalai még így is gyakran foglaltak a rengeteg megrendelés miatt, és jó lenne, ha kiadványaink címlapjai, tartalmi is megtalálhatóak lennének a könnyebb döntés érdekében. Nos, mi léptünk, s a rendelését ezentúl az interneten keresztül is leadhatja a nap 24 órájában, amennyiben meglátogatja megújult oldalunkat a

www.computerpanorama.hu/megrendeles
vagy a www.cpanorama.hu/megrendeles
címen.

Reméljük a rendelés ezen formája is elnyeri a tetszését, hiszen egyszerűbb már nem is lehetne! Csak válassza ki az Önt érdeklő különszámot, könyvet vagy - ha esetleg kimaradt gyűjteményéből - Computer Panorámát, majd az oldal alján adja meg postázási, illetve számlázási címét, és már küldheti is megrendelését. Ha mégis inkább a telefonos rendelés mellett dönt, továbbra is hívhatja ügyfélszolgálatunkat a 456-6964-es telefonszámon.

Várjuk rendelését!

Computer ONLINE PANORÁMA

Computer
PANORÁMA

Computer Panoráma
XIII. évfolyam 5. különszám, 2002. április

Ára: 795 Ft

CAD/CAM

KÜLÖNSZÁM

2 CD-vel!

Lapos monitorok

CAD-es munkaállomások

3D-s CAD ingyen
Pro/DESKTOP Express 2001

Ősrobbanás
Pro/ENGINEER új verzió

Virtuális tervezés
Unigraphics

Új pályán, régi áron
DataCad X

Tervezni könnyen és gyorsan
Solid Edge V11

Autodesk újdonságok
Architectural Desktop 3.3
Autodesk VIZ 4
ZEUS 2000 RX

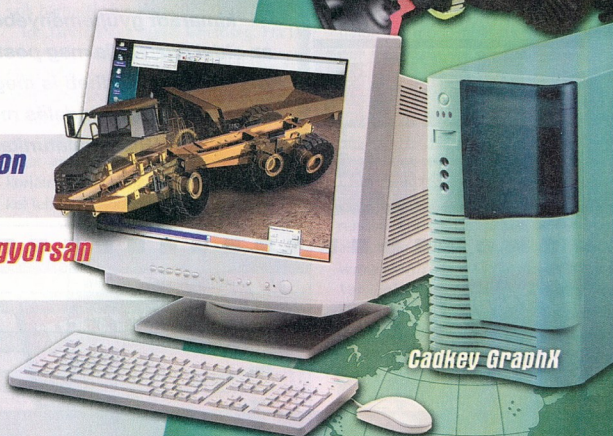
A CD-mellékleteken:

Pro/DESKTOP Express 2001
(teljes verzió)

Solid Edge V11
(próbaverzió, 1 nap ajándék tantolyammal)

SolidWorks: eDRAWINGS

FEM-Design 4.0 (próbaverzió)
Shareware válogatás

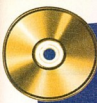

Cadkey GraphX

Rapid Tooling

Barangoljon velünk a számítógépes tervezés világában!

**Windows XP-s
segédprogramok**
A cikkhez tartozó programokat
CD-mellékletünk Cikkek/WinXP
könyvtárában találhatják.

Operációs rendszer

WINDOWS XP AKADÉMIA (1.)

Váltóláz

A Microsoft a Windows XP-vel a legmesszebbmenő változtatásokat ígéri a Windows 95 óta. Ez igaz is, ám súlyos következményeket von maga után az áttérés szempontjából, hiszen az XP már nem támogatja az összes „régí” hardvert és szoftvert. Írásunkban az „átnyergelőknék” kívánunk segíteni.

Habár a Windows XP nem túl olcsó, mégsem elég csak megvenni. Az XP ugyanis meglehetősen igényes a hardverrel szemben, egyes régebbi készülékekhez egyelőre nincs illesztőprogram és egyetlen program már nem képes futni alatta.

Ezeknek a gondoknak egyszerű oka van. A Microsoft végre beváltotta az ígértét, és ötvözte a *Windows 98/ME*-t és a *Windows NT/2000*-t. Mindenekelőtt az eddigi rendszerek otthoni felhasználóknak szánt verzióival kevés a műszaki azonosság az XP-ben, így például teljesen eltűnt az eddigi DOS-alap.

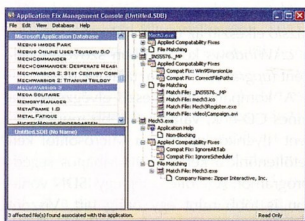
Messzeemenő következmények

Ami a gyártó a Windows 95 óta joggal a legnagyobb újításként ünnepel, annak

INFO

A hardverrel szemben támasztott követelmények

A hardverrel szemben támasztott minimális követelményként a Microsoft egy 300 MHz-es processzort, 128 Mb-át RAM-ot és 1,5 Gb-át szabad merevlemez-helyet említ. Természetesen továbbra is igaz, hogy minél több, annál jobb és gyorsabb. Mindezenelőtt egy további 128 Mb-ajtos RAM-ot célszerű beszerezni. Hasznos lehet még egy CD-író, egy DVD-lejátszó, valamint egy ISDN- vagy ADSL-csatlakozás is.

Akkadnak előre konfigurált futtatási beállítások is. Ha a kérdéses programunkhoz nem találunk illet, készíthetünk is az AFXC segítségével (lásd a CD-mellékleten)

bizony súlyos következményei vannak a felhasználó szempontjából. Jól gondoljuk tehát át a döntésünket, mielőtt az új Windows-ra frissítünk. Ahhoz, hogy az XP elfogadható sebességgel futhasson, adott esetben bővíteni kell a gépünket, új szoftvert kell vásárolnunk vagy egy új illesztőprogramra kell várnunk, hogy az összes készülékünk a megszokott módon működhessen. Ezek a gondolatok attól függetlenül érvényesek, hogy az XP minden szempontból sokkal stabilabb és biztonságosabb, mint a Windows 98 vagy a ME. Ehhez társul még az operációs rendszer egyszerűsített kezelése és számos új funkciója.

Átnyergeljünk tehát vagy sem? Ahhoz, hogy erre a kérdésre mindenki biztonságosan tudjon magának és a saját PC-jének választ adni, megmutatjuk, hogy mely programokat lehet tovább használni, melyeket kell újra megvásárolni, milyen hardverre lesz szükség, és mely készülékeknek kell nagy valószínűséggel drájer-gondokra számítani.

Két verzió

Az új operációs rendszer két verzióban kapható. Az úgynevezett *Home Edition* azt a magánfelhasználót célozza meg, aki eddig a Windows 98-at vagy a ME-t használta. A *Professional Edition* a Windows 2000-t hivatott helyettesíteni.

A Windows 98/ME-ről átnyergelőknék minden esetben a Home Edition a megfelelő választás. Csupán azok a webszerkesztők kénytelenek a drágább verziót használni, akik saját webszerveren akarnak tesztelni. A Windows XP ugyanis nem tartalmazza a *Personal WEB-Server*-t, és az *Internet Information Server* is csak a *Professional* alatt fut.

Kapható még a *Plus-csomag*, amely további játékokat, segédprogramokat (például a médialejátszó beszedéssel való vezérléséhez), képernyőkimélt és még sok minden mást is tartalmaz.

FAT32

A FAT (illetve a FAT32) az a „klasszikus fájlrendszer”, amelyet a DOS-os programok is használnak. Jobban strukturált, gyorsabb és kevésbé hibérzékeny fájlrendszer viszont az *NTFS (New Technology File System)*. Azonban a két rendszer nem kompatibilis egymással. A Windows XP telepítésénél a két rendszer között kell választanunk. Ha a merevlemezünk 32 Gb-ánál nagyobb és az adataink jogtalan elérését hatékonyan szeretnénk megakadályozni, akkor a Windows partíció számára az NTFS-t válasszuk.

Egy további partíció számára válasszuk a FAT32-öt, mert ott más operációs rendszerekkel vagy hálózati PC-kkel is cserélhetünk adatokat. Ha valamennyi partíciót FAT-alapúnak hagyunk meg, akkor több „régí” program lesz képes futni a Windows XP alatt.

Ellenőrizzük a kompatibilitást!

A legegyszerűbb dolgunk akkor lesz, ha teszteléshez hozzáférhetünk egy XP-verzióhoz – például egy ismerősünk útján. A rendszer a kezdő oldalán ugyanis lehe-

GVORSTIPP

Amire érdemes odafigyelni a telepítésnél

A telepítésnél két út közül választhatunk. Vagy újonnan telepítjük az XP-t, vagy a már meglévő rendszert aktualizáljuk. Az első esetben közvetlenül a CD-ről bootolunk. Ehhez adott esetben változtatni kell a BIOS bootolási sorrendjén.

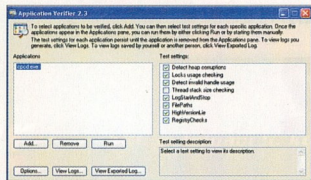
A Windows alatti indításnak két előnye is van. Az egyik, hogy a telepítő meglévő internetkapcsolat esetén maga aktualizálja önmagát, másfelől pedig így az eddigi verzió összes beállítását átveszünk. Ezzel felesleges telepítési és beállítási munkától kímélhetjük meg magunkat. Viszont így a régi, adott esetben felesleges terheket is magunkkal hurcoljuk. A Windows 98/ME-ről való áttálláskor ez a veszély alig áll fenn, mert valamennyi fontos rész ügyis kicserélődik.

Az új telepítésnél, a FAT32 és az NTFS fájlrendszer közül is választhatunk. A régi Windows 98/ME-t azonban csak akkor lehet visszaállítani, ha a FAT fájlrendszerben maradtunk. A telepítés előt feltétlenül ellenőrizzük a rendszerkompatibilitást.

GVORSTIPP

DOS indítólemez készítése

Habár az új Windows (szinte) teljesen búcsút vett a DOS-tól, az XP alatt mégis készíthetünk indítólemezt. Ezzel olyan DOS-os alkalmazásokat is futtathatunk, amelyek futtatását a Windows megtagadta. Nyissuk meg a *Sajátgép*-et, és kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a flopiemeghajtóra. A helyi menüből válasszuk a *Formázás* parancsot, majd az *MS-DOS indítólemez készítése* opciót. Az *Indítás* parancs hatására az összes szükséges információ átkerül a boot-flopirra. Az NTFS-lemezegységek adatai viszont láthatatlanok maradnak.

Az Application Verifier segítségével ellenőrizhetjük programok esetleges problémáit az XP alatt (lásd a CD-mellékletet)

tőségünk van a rendszerkompatibilitás ellenőrzésére.

Itt válasszuk a *Rendszer automatikus ellenőrzése* opciót. Az ügyvezető *Upgrade Advisor* javasolja az újabb Windows-fájlok letöltését az internetről. Ezt követően a *Varázsló* elkészíti az update-jelentést, amelyet a *c:\Windows* könyvtárban szöveges fájlként (*upgrade.txt* néven) találunk meg.

A kompatibilitási teszt elvégzése, ha nincs CD-énk, valamint több munkát jelent. Ilyenkör a ugyanis a Microsofttól kell letöltenünk a kereken 30 MBájtos segédprogramot. A letöltés még egy ISDN vonalon is több mint egy óráig tart. Viszont mindenképpen megéri, ha bizonytalanok vagyunk, hogy a hardverünk és a szoftverünk működhet-e.

További információk birtokába juthatunk, ha a *Details* kapcsolóra kattintunk. Erre egy példa: Az Outlook 2000 ugyan fut a Windows XP alatt, de az XP-setup után ezt is újra kell telepíteni. Erre legkésőbb az Outlook következő indításakor fogunk rájönni.

Az automatikus kompatibilitás-ellenőrző persze nem képes az összes gyenge pontot felismerni, ennek az ellenkezője is lehetséges. Elképzelhető, hogy a Varázsló által megkérdőjelezett programok valamelyike mégiscsak fut az XP alatt. Itt csak a próba segíthet.

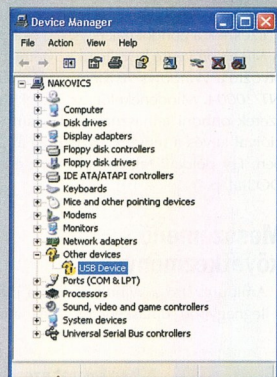
Egyáltalán nem fut

Sajnos a rendszerközele programokat rendszerint ki kell cserélni, ha a Windows XP-re update-elünk. Ide sorolhatók a vírusölők, a karbantartó és a tuning-programok, például a *Norton Utilities*, valamint a tűzfalak, amelyek az internet felől érkező támadások ellen védik a PC-nket. Ennek oka azokban a speciális illesztőprogramokban rejlik, amelyeket a programok eddigi verziói hoztak maguk-

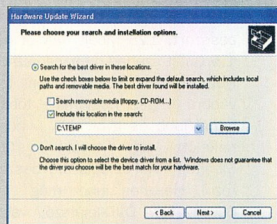
kal, és amelyeket a Windows XP már nem képes feldolgozni. Ilyen esetben tehát csak az upate segíthet. De legalább egy új tűzfal beszerzését megtakaríthatjuk, egy ilyen ugyanis van az XP-ben is. Arról, hogy kell-e egy új tool-csomag, mindenki később döntson, hiszen ez a jobb rendszerstabilitás és XP-rendszerezőkörök figyelembevételével feleslegesnek tűnik. Jogos tehát az aggály, hogy a régi programok és berendezések működni fognak-e. Szerencsére eloszthatjuk a kételyeket: a legtöbb felhasználói program aktuális verziója a Windows XP alatt is fut. Ez többek között az Office-csomagokra, az elterjedtebb képfeldolgozó szoftverekre és a legtöbb egyedi alkalmazásra, mint pl. lexikonok stb. is vonatkozik.

Adott esetben persze, amint ezt az Outlook esetében is jeleztük, újra kell tele-

XP-s képregény

Nocsak, van hardver, amelyet nem ismer fel automatikusan? Sebaj! Elő az eredeti telepítőlemezrel!

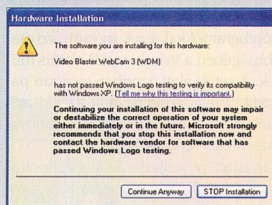

Hol lehet a drájer? No majd megkeressük!

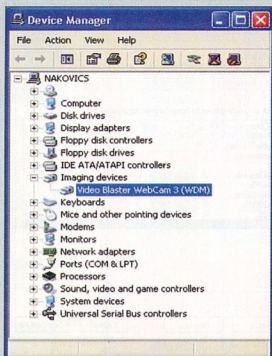
píteni a programot. Ez akkor is előfordulhat, ha egy kifejezetten XP-hez ajánlott szoftvert használunk. Ha ugyanis ezt először a Windows 98 vagy a ME alatt telepítjük, majd később felteszük az XP-t, és az említett programot futtatni szeretnénk, akkor lehet, hogy egy hibavézenetet kapunk. Ennek a kellemetlen meglepetésnek az az oka, hogy az adott program setup-ja először automatikusan kiválasztotta a Windows 98/ME-hez való telepítőt. A későbbi XP-s üzemben viszont az a verzió nem fog működni. Ekkor a programot előbb el kell távolítani, majd újra kell telepíteni.

A kompatibilitási üzemmód

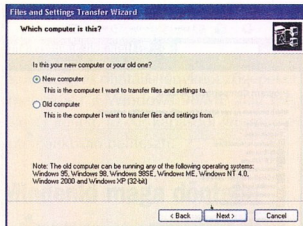
Ha egy régebbi szoftvernél gond merül fel, akkor próbáljuk meg úgynevezett *kompatibilitási üzemmódban* futtatni a progra-

Webkameránkhöz nem volt XP-s meghajtó. De ha a Continue Anyway gombra kattintunk, az XP beéri a Windows 2000-res változattal is

Máris működik a Video Blaster webkamera, még az ikonja is szebb, mint a kérdőjel... :-)

Ha áttérünk az XP-re, beállításainkat, dokumentumainkat és levelezésünket is egyszerűen áthozhatjuk

mot. A Microsoft az XP-be különböző kompatibilitási fokozatokat épített, amelyek azt „hazudják” a programnak, hogy egy régebbi Windows verzió alatt fut. Ehhez négy különböző üzemmód áll rendelkezésre.

Csodát persze ettől a lehetőségtől sem várjunk, de egy próbát azért megér, és az esetek többségében működik is. A *Start* és az *Összes program* kapcsolók használata után válasszuk ki az érintett szoftvert az egér jobb oldali gombjával, és a helyi menüben válasszuk a *Tulajdonságok*-at. Lépjünk át a *Kompatibilitás* regisztrálóra, s jelöljük ki a *Program futtatása kompatibilis üzemmódban* opciót, majd válasszuk ki azt a környezetet, amelyben a program eddig problémamentesen futott.

Az OK-ra való kattintást követően a program legközelebb egy szimulált környezetben indítjuk el. A kompatibilis üzemmódot – alternatívan – akár tesztelhetjük is (lásd keretes írásunkat a jobb oldalon) Azt azonban hangsúlyoznánk, hogy a kompatibilis üzemmódok sem képesek minden programot feléleszteni.

Ha a program saját telepítője megtagadná a Windows XP alatti telepítést, szintén alkalmazhatjuk ezt a módszert. Bár ilyen esetben előfordulhat, hogy a telepítő ma-kacsodása nem volt véletlen, és a fejlesztők szándékosan tiltották le a telepítést a Windows XP környezetben (például egy merevlemez karbantartó programnál). Ennek érdemes utána nézni az adott program honlapján.

Néhány rendszerközelebi programnál a Windows maga is felismeri, hogy nincs értelme a régi verzió kompatibilis üzemben való futtatásának. Ilyenkor ez a funkció egyszerűen nem aktív, „más” Windows-környezetben nem lehet működtetni.

Sokkal egyszerűbb, ha benézünk a szoftvergyártó honlapjára, nincs-e ott már

GVORSTIPP A programok Windows XP kompatibilitásának ellenőrzése

Egy adott program futtathatóságának a teszteléséhez hívjuk meg a *Start/Összes program/Kellékek* menüvel a *Program-kompatibilitás Varázslót*.

1 A tényleges ellenőrzést a *Tovább* kapcsolóval, majd az alapértelmezett *Program kiválasztása* egy *listából* opció nyugtázásával, majd ismét a *Tovább* gomb lenyomásával indítjuk el. A Windows XP összeállítja azoknak a programoknak a listáját, amelyek adott esetben futási gondal küzdhetnek.

2 Jelöljük ki az érintett programot. A *Tovább* gombbal a következő lépés a négy kompatibilis üzemmód egyikének a kiválasztása. Megváltoztathatjuk még a program megjelenítési beállításait, például a színek számát, vagy csökkenthetjük a képernyő felbontását. Erre azonban csak nagyon ritkán lehet szükség.

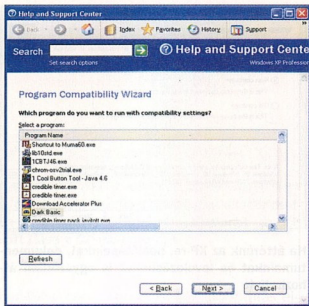
3 A következő lépésben a kompatibilis üzemmódot teszteljük. Ha a program hibátlanul fut, akkor lépünk ki belőle, és kapcsoljuk be az *Igen, ezt a programot mindig ezzel a kompatibilitási beállítással futtatom* opciót. Így a szoftver a Windows XP alatt is futni fog.

4 A kompatibilis üzemmódokat azonban tényleg csak akkor aktiváljuk, ha a program egyébként nem működik. Egy adott szoftver ugyanis a Windows XP alatt hibátlanul futhat, de gondot jelenthet, ha egy másik kompatibilitási üzemmódot választunk. Példa egy ilyen esetre a Word 2000. Ez a teszt során minden kiegészítő beállítás nélkül jól futott, a kompatibilis üzemmódban viszont nem működött.

egy XP-kompatibilis update. Íme erre is egy példa: az *Ahead*-féle *Nero* CD-író program új verziójának letöltése garantáltan megszünteti a Windows XP alatti problémákat.

S egy másik példa: eleinte kiábrándítóak lehetnek a DVD video lejátszására irányuló kísérleteink is. A beépített média-lejátszó hibüzenetet adva feladja a harcot. Vizsgálatra a *PowerDVD* és *WinDVD* szoftver-lejátszók 3.0 verziója a Windows XP alatt is gond nélkül működik (s utána már a Media Player is hajlandó foglalkozni a DVD-lejátszással).

Vége a DOS-tól vett búcsú is korrek – vagy legalábbis majdnem. A Windows XP ugyanis már nincs ráutalva, ennek ellenére futhattunk még egyes DOS-os programokat. Gondot legfeljebb azok jelentenek, amelyek közvetlenül kezelik a hardvert. A DOS környezetbe úgy juthatunk, ha rákát-

íme egy kényelmes, varázslós módja makrancos programunk működésére bírásának

tintunk a *Start*, majd a *Futtatás* kapcsolóra. Itt beírjuk a *cmd* parancsot, majd lenyomjuk az *Enter* billentyűt.

GYORSTIPP A fontosabb beállítások átvétele

Az eddigi beállítások és adatok megtartására akkor is van lehetőségünk, ha a Windows XP-t nem egy meglévő rendszerre update-eljük, hanem új számítógépre telepítjük.

1 Telepítjük a Windows XP-t az új PC-re. Az Áttelepítő Varázslót a *Start*, az *Összes program*, az *Rendszerprogramok* és az *Adatok és beállítások átvétele* parancsok segítségével indíthatjuk el.

2 Az első lépést ugorjuk át, és az XP-s gépen válasszuk a *Célszámítógép* opciót. A *Tovább* kapcsolóval lépünk tovább. Fogadjuk el az alapértelmezett *Varázsló-flopilemez elkészítése a következő meghajtón* pontot. Helyezzünk be egy flopit, kattintsunk a *Tovább*-ra, majd az *OK*-ra. Erre elkészül a varázsló-flopilemez. Olvassuk el a figyelmeztetést, amely a varázslónak a forrás-PC-n való indítására vonatkozik.

3 Indítsuk el a forrás-PC-t, tehát azt, amelyiken a „rég” operációs rendszer van. Ide tegyük be az imént elkészített varázsló-flopit, és kettőt kattintva indítsuk el a *Sajátgép* alól a *FastWiz.exe* fájlt. Eltart néhány má-

sodpercig, amíg a varázsló az első ablakával megjelenik. Kattintsunk a *Tovább*-ra, válasszuk ki az átviteli módszert, majd ismét kattintsunk a *Tovább*-ra.

4 A következő lépésben választhatunk, hogy vagy csak az adatokat, csak a beállításokat, vagy mindkettőt át akarjuk venni. Vigyázat! Ha a *Fájlok és beállítások* pontot választjuk, úgy az adatmennyiség könnyen néhány száz Mbájtnyira is feldagadhat. Az átvételre kerülő beállítások a jobb oldali ablakban jelennek meg. A *Beállítások* kiválasztása rendszerint elegendő. Az adatok összegyűjtése és átvétele eltarthat egy ideig. A varázsló adott esetben arra fog figyelmeztetni, hogy bizonyos programokat az XP-s gépre még a későbbi adatimportálás előtt (!) telepítsük.

5 Most ismét a cél-PC-hez váltunk át (XP-s gép), és csatlakoztatjuk a cserélhető adathordozót. Először a program lehetséges telepítésére gondoljunk. A következő ablakban ismét az adatátvitel módját határozzuk meg, a *Tovább*-ra, majd az *OK*-ra kattintunk, és elindítjuk az adatátvitelt. Amint az átvétel lezárult a beállítások (és az adatok) az XP-s gépen is rendelkezésre állnak.

Gondot okozó illesztőprogramok

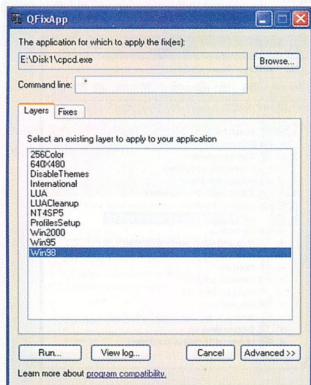
Sajnos a hardveres támogatásból hiányoznak a szoftvereshez hasonló kompatibilis üzemmódok. Vagy működik a hardver, vagy nem. A gyakorlatban rendszerint az illesztőprogram telepítésével van gond.

Ha egy működő Windows 98/ME-s gépről állunk át az XP-re, akkor először nézzük meg az *Eszközkezelő*-ben, hogy van-e működésképtelen berendezésünk. Ehhez kattintsunk az *Asztalon* az *egér* jobb oldali gombjával a *Saját gép* szimbólumra és a helyi menüből válasszuk a *Tulajdonosok*-at. A *Hardver* regisztrápon kattintsunk az *Eszközkezelő*-re. A hibás berendezések itt külön ki vannak emelve.

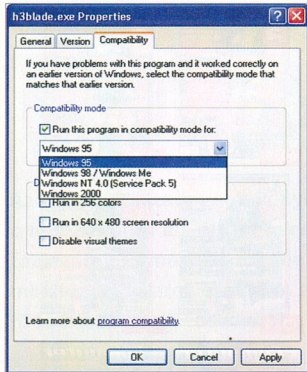
Problémára mindenekelőtt olyan készületek esetében számíthatunk, amelyekhez eddig kizárólag csak a Windows 98/ME részére léteztek illesztőprogramok. Az ilyen illesztőprogramokat nem lehet telepíteni az XP alatt. Jobb a helyzet a Windows 2000-es illesztőprogramokkal, ezek ugyanis az esetek többségében a Windows XP alatt is működnek. A setup alatt azonban gyakran panaszodik a telepítőrutin, mert az illesztőprogram nem rendelkezik tanúsítvánnyal az új operációs rendszerhez.

A tanúsítvány nélküli 2000-es illesztőprogramot a *Telepítés folytatása* kapcsolóval tudjuk a gépre feltenni.

De még ha működnek is a 2000-es drájverek, akkor is célszerű időről időre beukcoltani a gyártó honlapjára. Ha itt sike-

A tökéletes program-teszteléshez lehetőséghez egy apró kiegészítőre van szükség. Ezt is megtalálhatjuk CD-mellékletünkön

Nem indul? Nyugi, van még esély

rül újabb illesztőprogramot felfedezünk, akkor azt töltjük le és telepítjük. Biztosabb a pozíciónk, ha hívjuk a Microsoft hardver-kompatibilitási listáját. A www.microsoft.com/hcl címen teljes és mindig aktuá-

lis listát találhatunk, ahol rovatokba rendezve helyezkednek el a készülékek.

Számos esetben kellemes meglepetés ért minket. Egyes digitális fényképezőgépeket, amelyekhez a Windows 98/ME alatt még drájer kellett, az XP kapásból felismeri és automatikusan beilleszti.

Mindenki maga döntson

A legtöbb program működik, s a hardverek többségét is felismeri az XP. Kétes esetben teszteljük előbb a kompatibilitást (a teszthez való segédprogramot a www.eu.microsoft.com címről lehet letölteni), vagy nézzünk be a Microsofthoz a www.microsoft.com/hcl címen, és győződjünk meg arról, hogy az XP támogatja-e a készülékünket.

A szoftver oldaláról nézve tény, hogy a *rendszerkezeli programok nem futnak az XP alatt*. A víruskeresőket és rendszerszükszöket tehát fel kell újítanunk. A legtöbb egyéb alkalmazás továbbra is fut, egyes esetekben azonban újratelepítésre van szükség. (folytatjuk)

INFO

Aktiválás és új hardver

Az Office XP-hez hasonlóan, az új Windows felhasználójának is regisztrálnia kell magát, különben az XP 14 nap múlva leáll. A regisztrálás történhet telefonon vagy az interneten keresztül, az 50 karakteres aktiválási kóddal, amely hardverspecifikus, azaz egy adott számítógéphez kapcsolódik. Ha több új hardvert építünk be, akkor előfordulhat, hogy az aktiválás érvénytelenítődik. Az olyan komponensek, mint egy szkennert vagy egy hálózati kártya, nem vesélyeztethetik a kódot, de egy új processzor a Microsoft ismételt felhívását vonja maga után.

Az újraaktiválásnál természetesen a hardverszere gyakorlatiágának is szerepe van.

MANÓ-SOROZAT

Legyen a tanulás játék, móka manó módra!

Rennnngeteg feladattípus – játékosak,
ravaszak, mókások,
könnyűek és nehezek...

Tedd próbára magad!

Bemutatók, mesék, közmondások,
tudáspróbák, kinyomtatható feladatlapok,
Játékok...

ÁBÉCE
OLVASÁS 1, 2
MATEK 1, 2, 3
ANGOL 1, 2
NÉMET 1, 2
ÉLŐVILÁG
IQ
KÖRNYEZET
MUZSIKA

ÚJ!

Profi-Média

A MINŐSÉGI PROGRAMOK KÉSZÍTŐJE

6500 Baja, Zombor u. 1., • Tel.: 79/523-340 Fax: 79/523-343 • pmcd@profi-media.com • www.profi-media.com

Ne hagyja ki a régebbi Computer Panorámákat se!

Hiányzik valamelyik **Computer Panorámája** az alábbiak közül és ezért nem teljes az évfolyama? Semmi probléma, most kiegészítheti gyűjteményét a lap alján található megrendelőszelvény visszaküldésével (amíg a készlet tart).

**Megtakarítás:
hogyan Önnek még
jobban megérje!**

E-mail: terjesztes@cpanorama.hu, fax: 456 6970, cím: Computer Panoráma 1463 Bp. Pf. 1106

A fenti lapszámainkat megrendelheti weboldalunkon (www.computerpanorama.hu), illetve megvásárolhatja a szerkesztőségben is (Budapest, Üllői út 25.). Ügyfélszolgálatunk hétköznap 9-17 óráig tart nyitva.

MEGRENDŐSZELVÉNY

IGEN, utánvéttel megrendelem a Computer Panoráma alábbi számait:

☐ 00/3	495 Ft	☐ 00/10	495 Ft	☐ 01/05	695 Ft	☐ 01/12	1145 Ft
☐ 00/4	495 Ft	☐ 00/11	495 Ft	☐ 01/06	695 Ft	☐ 02/01	1145 Ft
☐ 00/5	495 Ft	☐ 00/12	495 Ft	☐ 01/07	695 Ft	☐ 02/02	1145 Ft
☐ 00/6	495 Ft	☐ 01/01	695 Ft	☐ 01/08	695 Ft	☐ 02/03	1145 Ft
☐ 00/7	495 Ft	☐ 01/02	695 Ft	☐ 01/09	695 Ft	☐ 02/04	1145 Ft
☐ 00/8	495 Ft	☐ 01/03	695 Ft	☐ 01/10	695 Ft		
☐ 00/9	495 Ft	☐ 01/04	695 Ft	☐ 01/11	1145 Ft		

Fenti áraink a postaköltséget nem tartalmazzák.

Igen, vásárlásom értéke eléri az 5000 Ft-ot és igénybe veszem az 500 Ft-os kedvezményt.

Számlázási cím:

Cégnév/(név):

Kapcsolattartó neve/beosztása:

Telefón: Fax:

E-mail:

Cím: helység:

út/utca/tér:

h.sz.: em./ajtó:

Postacím:

Név:

Cím: helység:

út/utca/tér:

h.sz.: em./ajtó:

Telefón:

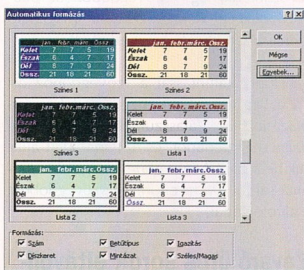
A pénz átvetelkor fizetem

..... dátum aláírás

EXCEL

Táblázatidomítás

Az Excel táblázatok sok kényelmetlen számolástól mentik meg a felhasználót, ám olykor feleslegesen sok munkát jelent a táblázatok formázása, rendbe rakása. Néhány hasznos tipp mindig jól jön azok számára, akik tökélyre szeretnék fejleszteni táblázatkezelő tudásukat.

A fáradtságos kézi formázás helyett az Automatikus formázást is választhatjuk

Automatikus formázás

Sok felhasználó már azalatt formázza a táblázatot, mielőtt az értékeket beírja, és ezzel sok időt veszít feleslegesen. Csak akkor érdemes formázni a táblázatot, ha a tartalmát már elkészült, mivel így a formázást „flottul”, egy lépésben megoldhatjuk. Ebben az Excel automatikus formázása segít.

1 Ahogy szoktuk, készítsük el a táblázatot, de a formázást hagyjuk a végére. Ha a táblázat teljes tartalmát beírtuk, jelöljük ki azt a cellatartományt, amelyet formázni akarunk.

2 kattintsunk a *Formátum* menüre, és válasszuk az *Automatikus formázás* menüpontot. Megjelenik az azonos nevű ablak.

3 Válasszuk ki a listáról a megfelelő formátumot. A mintaablakban rögtön látni is, hogyan néz ki a választott típus.

4 Miután megtaláltuk a megfelelő formátumot, nyomjuk le az *Egyebek* gombot.

Az *Automatikus formázás* ablak hat választható opcióval bővíti.

5 Határozzuk meg a dobozokba helyezett pipákkal, hogy az automatikus formátum mely formázásait vegye át a táblázatunk. Gyakran célszerű, ha a betűtípust nem vesszük át, hanem megtartjuk a sajátunkat.

6 Az *OK*-ra kattintva alkalmazzuk a kiválasztott formátumot a táblázatunkra. Most már többnyire elegendő néhány utólagos kézi igazítás, hogy a táblázatunk elnyerje a végső formáját.

Ürlapok előállítása

Az ürlapok megkönnyítik az adatok felvitelét a táblázatba, és megakadályozzák, hogy rossz adatokat írjunk be. Arra is van lehetőség, hogy VBA-ban párbeszédablakokat programozzunk, ehhez azonban némi programozói tapasztalat is szükséges. Egy ürlap egyszerűbb megoldást jelent.

1 Állítsunk elő egy új táblázatot. Kattintsunk a második munkalap fölére, és *Munka2*-ről nevezzük át *Adatok*-ra.

2 Most kattintsunk a *Munka1*-re, és nevezük át *Ürlap*-nak. Most tegyük aktívá a *Adatok* munkalapot, és az A1 cellába írjuk be: *Megszólítás*. Az A2-t hagyjuk szabadon. Az A3 cellába írjuk be *Asszony*, az A4-be: *Úr*, az A5-be pedig: *Választás*.

3 Jelöljük ki az (A1:A5) területet. Kattintsunk a *Beszűrés* menüre, és húzzuk az egérmutatót a *Név* menüponton. A legördülő almenüből válasszuk a *Létrehozás*

GVORSTIPP Csatolás

Az ürlapmezőkkel való munkának van néhány buktatója. A táblázat felületén minden bejegyzés úgy néz ki, ahogyan kell. Ha azonban tovább akarunk dolgozni a táblázatban szereplő értékekkel, meg fogunk lepődni. A beírtak – „Asszony”, „Úr”, vagy „Választás” – helyett a cella csak az elemistán elfoglalt pozíciójának a számát menti. Hogy a szám helyett a lista valódi elemét kapjuk, toljuk az ürlapmezőt kicsit lejjebb, úgy, hogy táblázat első sora látható legyen. Most jelöljük ki a C1 mezőt, és írjuk be a következő indexegyenletet, amely a csatolás által megadott számmal a *Megszólítás* mezőre mutat:

=INDEX(Megszólítás;B1)

Teszteljük az egyenletet. Minden változtatásnál a kiválasztott szónak kell a C1-be kerülnie.

GVORSTIPP Egységes oszlopszerűség

Egy táblázat esetében nem mindig az optimális oszlopszerűség a legjobb megjelenítési mód. Sokkal jobban nézhet ki, ha a táblázatban mindenhol ugyanaz az oszlopszerűség.

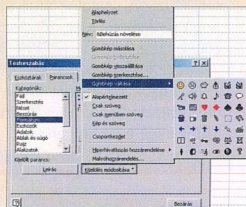
Jelöljük ki a táblázatnak azt a területét, amelyben egyforma oszlopszerűséget akarunk beállítani. Ilyenkor mindig teljes oszlopokat kell kijelölnünk. A kijelölésen belül menjünk az egérmutatóval az egyik oszlophátárvonalra, és lenyomva tartott egérgombbal állítsuk be a kívánt szélességet. Mikor felengedjük az egérgombot, valamennyi kijelölt oszlop a beállított oszlopszerűséget veszi fel.

GVORSTIPP Szélesség és magasság kijelzése

Az oszlopok szélességét és a sorok magasságát egész gyorsan láthatóvá tehetjük. Az *oszlop szélességének* megállapításához kattintsunk az oszlopelválasztó vonalra. Egy kis sárga ablakban megjelenik az oszlopszélesség (mértékegység: a cellában elférő karakterek száma). A sor magasságának megállapításához kattintsunk a sor száma alatt a sorvonalra. A sormagasság pixelben (1 pont = 0,351 mm) jelenik meg.

GVORSTIPP Változatos eszköztár

A szokásos eszköztár ikonjait másokra cserélhetjük. Ezzel nagyobb lesz a valószínűsége, hogy az Excellel való munka során job-

Az eszköztár ikonjait bármikor újakra cserélhetjük

ban értelmezzük az ikonok jelentését. Kattintsunk a jobb egérgombbal a megváltoztatható ikonra, és a helyi menüből választunk a *Testreszabást*. A *Testreszabás* ablakban menjünk a *Parancsok* regiszterre. Most kattintsunk a módosítandó ikonra, majd a párbeszédablakban a *Kijelölés módosítása* gombra. Az előugró menüből válasszuk a *Gombkép váltása* parancsot. Ekkor kis képecskék választékát kapjuk. Kattintsunk valamelyikre, és az bekerül az eszköztárba. A *Bezárás* gombra kattintva hagyjuk el a párbeszédablakot.

menüpontot. Megjelenik az azonos nevű ablak. Jelöljük meg a *Felső sorból* lehetőséget, és kattintsunk az *OK*-ra.

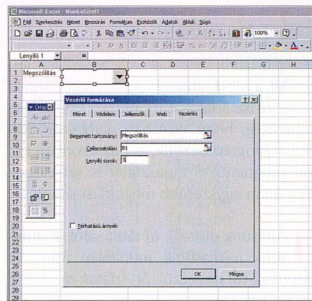
4 Váltunk az Úrlap munkalapra. Írjuk **4** be az A1 cellába: *Megszóltás*:

5 Kattintsunk a *Nézet* menüre, és húzzuk az egérmutatót az *Eszköztárak* menüpont. Az almenüből válasszuk az *Úrlapok*at.

6 Az *Úrlapok* eszközkészleten kattintsunk a *Kombipanel* ikonra. Jelöljük ki egérrrel B1 cellát. A nyilakkal húzzuk a kombipanel méretét akkora, hogy a B1 és B2 cellákat takarja.

7 Kattintsunk duplán a kombipanelre. Megjelenik a *Vezérlő formázása* ablak. Menjünk a *Vezérlés* regiszterlapra.

8 A *Bemeneti tartomány* mezőbe írjuk **8** be: *Megszóltás*, a *Cellacsatolás* mezőbe: B1 és a *Lenyíló sorokhoz*: 3. OK-val fogadtassuk el a beállításokat. Most kattintsunk egyszer valahova a vezérlőelemen kívülre. Ha most újra a vezérlőelemen megnyük, a kiválasztónyílal legördítve már ki tudjuk választani a mezőbe írandó szöveget.

Az úrlapok lényegesen megkönnyítik az adatok bevitelét a táblázatba

Óvatosan az üres sorokkal!

Az üres sorok nagyon zavaróak lehet a listáknál vagy adatbázisoknál, ezért a táblázat létrehozásakor lehetőleg el kell kerülni őket. Ha két sort optikailag el akarunk választani egymástól, inkább használjunk különböző sormagasságot, mint üres sort közöttük.

1 Húzzuk lefelé annak a sornak az alsó sorvonalát, amely előtt optikailag üres sorra van szükségünk. Figyeljük a magasságot kijelző ablakocskát, és addig húzzuk a vonalat, míg az érték 26 lesz. Ezáltal optikailag egy elválasztó üres sort kapunk.

2 Gondot jelent viszont, ha az üres sorba, az egyes adatrekordok közé egyedi feliratokat akarunk illeszteni. Ezáltal megtörne a listánk vagy az adatbázisunk egy-ége. De itt is segít egy kis trükk.

3 Írjuk a szöveget, amelyet az üres sorba szántunk, egy *szövegdobozba*. Szövegdobozt a *Rajz* eszközsor megfelelő ikonjára kattintva helyezhetünk el.

4 Dupla kattintással a szövegdoboz oldalára megjelenik a *Szövegdoboz formázása* ablak. Válasszuk ki a *Színek és vonalak* regiszterlapot, és a *Vonal* alatt állítsuk be a szint *Nincs vonalra*. Egyetlen kattintással az OK-ra eltűnik a szövegdobozt határoló vonal.

Zavaró üres sorok eltávolítása

Ha az adatokat nem begépeljük, hanem szövegfájlból, idegen formátumból, metánál nagygyépről importáljuk, akkor az üres sorok gyakran elkerülhetetlenek. Ezeket azonban gyorsan el tudjuk távolítani.

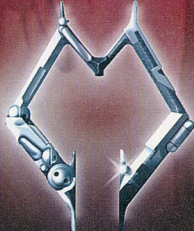
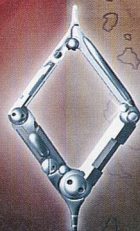
1 Először jelöljük ki a teljes listát, amelyből el akarjuk távolítani az üres sorokat.

2 Válasszuk ki az *Adatok* menüt, és vigyük az egérmutatót a *Szűrő* menüpontra, majd kattintsunk az *AutoSzűrő* parancsra. Ezáltal a mezőnevek egy kiválasztónyílat kapnak.

3 Kattintsunk rá egy nyílra. A legördülő listán nemcsak az oszlop minden begépzése, hanem a lista alján az *Üres* és *NemÜres* is megjelenik. Ha ezután az *Üres*-re kattintunk, a program megmutatja az üres sorokat.

4 Jelöljük ki ezeket, és válasszuk a helyi menüből a sor törlését. Ha minden kijelölt üres sort töröltünk a listáról, megint kikapcsolhatjuk az *AutoSzűrőt*.

Stratégiai játék magyar nyelven utópia egy atomháború után

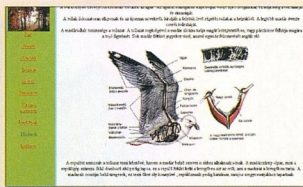

Megrendelhető a 461-5728-as budapesti számon vagy
a www.automex.hu weboldalon, ahol további szoftverek között is válogathatsz!
Automex Kft. 1077 Budapest, Wesselényi u. 21. Tel.: 461-5700. Fax: 461-5799.
Web: www.automex.hu, Email: info@automex.hu

Életközösségek a természetben

Ez a CD a természetismeret, környezetismeret órák élményszerűbbé tételéhez nyújt segítséget, alkalmazásával a tanulók felfedezhetik hazánk legfontosabb életközösségeit, a természet sokszínűségét. Az iskolai tanórákhoz segédanyagként is használható lemezen három életközösség részletes bemutatására vállalkozik. Ezek az **erdő, a víz és a vízpart és a rét**. Az egyes fejezetek közül a nyitóoldal fényképeinek segítségével választhatunk.

nek megfelelően szabadon haladhatunk benne.

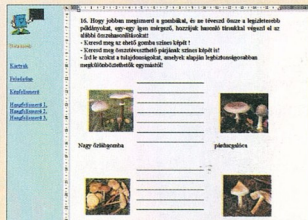
Ennek a programnak a használatához sem kell semmit a számítógépre telepíteni, a teljes anyagot HTML formában készítették el. Az egyes oldalakat kinyomtathatjuk, a képeket és a szövegrézeket, a szerzői jogi szabályok betartásával, más alkalmazásokba is átmásolhatjuk.

A lemez a *Mikrosulí Bt.* kiadványa.

A kiválasztott témákra kattintva már olvashatjuk is a részletes leírásokat. A választást egy **380 szavas útmutató** is segíti. Külön hivatkozásokkal juthatunk el a hangtárhoz és a fényképalbumhoz. Itt **32 állat hangját** hallgathatjuk meg és **520 érdekes és látványos képből** gyönyörködhetünk. Ezen felül **három filmrészt** is segíti a munkát.

A leírások számos kereszthivatkozást tartalmaznak, így kényelmesen lehet kalandozni az anyagban, érdeklődésünk-

Write

Spreadsheet

Database

Draw

Photopoint

- **Szövegszerkesztő**
(* .doc formátum támogatás)
- **Táblázatkezelő**
(* .xls formátum támogatás)
- **Adatbáziskezelő**
(* .mdb formátum támogatás)
- **Képszerkesztő**
(* .psd formátum támogatás)

**Legális szoftver
reális áron!
38 000,- Ft.**

ability
office 2002

Teljeskörű irodai programcsomag

Ability Office Kft.
1054 Budapest
Zoltán u. 11.
Tel.: 472-0485
Email: info@ability.hu
http://www.ability.hu

Alap verzió

További információ, utánvétes megrendelés: 302-4420

19900 Ft

602 PC SUITE
602 software

Az első 100 vásárlónak féláron!

Office 2003
magyar nyelvű irodai programcsomag
professzionális

szövegszerkesztő • táblázatkezelő • képszerkesztő, rajzoló • 1000 magyar botlédslit
angol-magyar szótár • német-magyar szótár • angol és magyar nyelvű számláló rendszer
útnyilvántartó rendszer • Magyarország atlasz • Budapest atlasz

Professzionális verzió

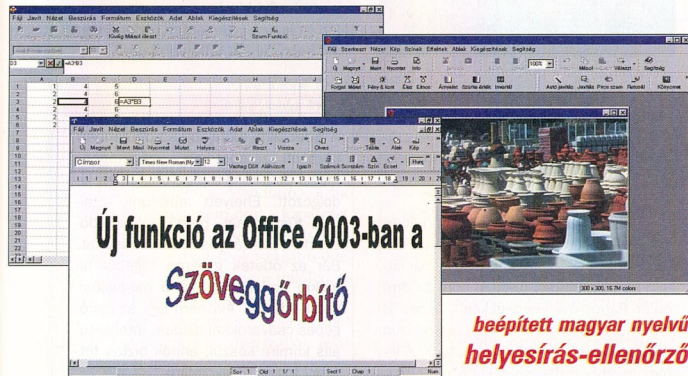
59900 Ft

A szoftver hamarosan megvásárolható.

Office 2003

magyar nyelvű irodai programcsomag

Az Office2003 egy könnyen kezelhető magyar nyelvű irodai programcsomag, amely egy nagyon olcsó alternatívát kínál más, hasonló programokkal szemben. Az Office csomag részei a szövegszerkesztő, a táblázatkezelő és a képszerkesztő szoftver.

Szövegszerkesztő:

A csomag egyik eleme a Microsoft® Word kompatibilis szövegszerkesztő. A megszerkesztett leveleket kezeli: *.doc (Win 9x/2000/XP), *.rtf, *.html, *.xhtml, *.css, *.pob, *.prc, *.wpt, *.wpd formátumban. A program alkalmas formázott szövegek elkészítésétől kezdve a komplex formanyomtatványok szerkesztéséig igen sok dokumentumtípus létrehozására. Lehetséges címkek, diagrammok, táblázatok kezelése, nyomtatása, dokumentumok közvetlen Internet formátumba történő mentése.

Táblázatkezelő:

A csomag másik eleme a Microsoft® Excel kompatibilis táblázatkezelő. A táblázatokat kezeli: *.xls (Win 9x/2000/XP), *.csv, *.dof, *.vws, *.vks, *.wv1, *.wv2, *.txt, *.sap formátumban. A program alkalmas táblázatok elkészítésére, csoportosítására, adatok rendezésére és szűrésére, 3D grafikonok elkészítésére, adatok analízisére. Az adatokat képernyőn a cellákban is szerkesztheti és módosíthatja.

Képszerkesztő:

Az Office tartalmaz egy Adobe® Photoshop flatten formátumot ismerő, kiemelkedően magas tudással rendelkező rajzolóprogramot is, amely az alábbi formátumokat kezeli: *.psd, *.pcd, *.bmp, *.gif, *.jpg, *.tga, *.tif, *.wmf, *.msp, *.pct, *.cal, *.clip, *.ico, *.iff, *.msp, *.pcx, *.png. A program kiemelkedő funkciói közé tartozik az automatikus képméretesség javító, fotókról vörös szem eltüntető, toltató és hibajavító funkciók. Scanner és digitális kamera kezelés.

1000 betűkészlet:

Az üzleti életben fontos, hogy a partnerek számára küldött levelek alkalomnak megfelelő betűtípussal írójának, továbbá esztétikus és elegáns megjelenését sugalljanak. Ezért teleptípus számítógépére magyar karakterkészleteket a rendelkezésre álló 1000 betűtípus közül.

Angol-Magyar, Magyar-Angol szótár*:

A szótár alkalmazásával pillanatok alatt kikeresetheti a szavak jelentését. Az angol szótár szókincse: 163.547 szó, amely nagyszótárnak felel meg (73.415 angol szó és 90.132 magyar szó). A szótár szókincse bővíthető. Minimális helyigény a HDD-on: 22 MB

Német-Magyar, Magyar-Német szótár*:

A szótár alkalmazásával pillanatok alatt kikeresetheti a szavak jelentéseit. A német szótár szókincse: 98.515 szó, amely nagyszótárnak felel meg (52.597 német szó és 45.918 magyar szó). A szótár szókincse bővíthető. Minimális helyigény a HDD-on: 22 MB

BUSINESS számlázó rendszer*:

Professzionális számlázó rendszer, angol kezeli bevételállományát, tételellományát és raktárkészletét. Angol és magyar nyelven futtatható a program, FORINT és EURO kompatibilis számlák és szállítételek készítésére alkalmas. Nagyfokú adatszolgáltatás. Könnyed kezelés jellemző a rendszerre, amely még a kintlevőség nyomom követését is lehetővé teszi. A program mindenben megfelel a PM rendeleteiben foglaltaknak. Minimális helyigény a HDD-on: 10 MB

Útnyilvántartó rendszer*:

Korlátlan személy és teher gépjármű útnyilvántartást készítheti el a program segítségével. A program megtanulja az ön gyakori útvonalait, ezért azokat a későbbiekben már nem kell felvennie csak a gyakran megtett utakat listájából előhívnia. A program az APEH által előírt formátumú nyomtatványt készít. Külön figyelmet érdemel az a programba épített modul, amely 9 millió előre felvitt útvonalat tartalmaz. Ez azt jelenti, hogy előre felvittük az összes vidéki település összes vidéki településtől való távolságát, ezt már önnek nem kell megtennie. Minimális helyigény a HDD-on: 10 MB

Magyarországi autótárlás*:

Az összes magyar települést tartalmazó, legrészletesebb Magyarországi atlasz. A program tartalmazza Budapest és további 186 település teljes utcán utcaztató térképét az egyirányú utcák jelölésével. A program képes felajánlani a legkedvezőbb útvonalat, akár városon belül is, az egyirányú utcák figyelembevételével. Ez a program NT alatt nem futtatható.

Rendszergény:

Microsoft® Windows 95osr2 / 98 / 2000 ME / XP / NT sp. 5. operációs rendszerek valamelyike, valamint Microsoft® Internet Explorer 5.0

Minimális gépigény:

Pentium processzor, 64 MB RAM, SVGA 800*600 / 256 szín, 40 MB szabad HDD terület és további terület a munkafájlokhöz

A Microsoft®, a Microsoft Word, a Microsoft Excel, a Windows a Microsoft Corporation kizárólagos védjegye. Az Adobe®, a Photoshop az Adobe Corporation kizárólagos védjegye.

A kiadványt szerzői szomszédos jogok védik, ezért termék hamisítását, másolását újracsomagolását a törvény bünteti. A programhoz csak akkor tudunk segítséget nyújtani, ha a regisztrációs kártyát postán visszaküldte.

Ezt a programot csak akkor vásárolja meg, ha alapfokú számítástechnikai ismeretekkel rendelkezik. Vásárláskor ellenőrizze a csomagolás tartalmát! A CD utólagos cseréje nem lehetséges.

A programok használatát az ikonokhoz tartozó lebegő help segíti. A kiadó nem járul hozzá a termék kölcsönzéséhez, nem vállal felelősséget a termék által indirekt módon okozott károkért, elmaradt haszonért.

Magyarországi kizárólagos importőr:

Woodstone Interactive Kft.

H-1066 Teréz krt. 36.

Tel: 302-44-20, Web: www.woodstone.hu.

Utánvetés megrendelés:

302-4420

Ha ezt a rendszert több számítógépre is telepíteni szeretné, úgy lehetősége van az első megvásárló példány után - a további gépeire - kedvezményes árú licenst vásárlására a kiadónál. Érdeklődjön a www.office2003.hu vagy www.woodstone.hu oldalakon, továbbá telefonon.

* Csak a professzionális verzióban

A hónap lemeze

Kardhal – Swordfish (Warner Home Video)

Szereplők: John Travolta, Hugh Jackman, Halle Berry, Don Cheadle, Vinnie Jones, Sam Shepard

Gabriel tudomást szerez olyan eldugott a pénzekről, amelyeket egy kábítószer elleni harcra létrehozott hatóságnak (DEA) álcázott pénzmossodában – amelynek a kódneve *Kardhal* – halmoztak fel. Semmi sem állhat az útjában, hogy megszerezze azt. Ehhez a rabláshoz azonban egy kiváló számítógépes-hackerre van szükség, aki fel tudja törni a banki rendszert. *Stanley Jobson* hajdanán nem pusztá szerakozásból tört fel egy rendszert: egy FBI-programba tört be, amelyik Nagy Testvérként figyelte az amerikaiakat. Behatolt a

rendszerbe, és elpusztította azt. A nagy mutatóány Stanley szabadságába került, áadásul elvettek tőle lánya, Holly láthatási jogát. Gabriel elküldi hozzá legcsinosabb partnerét, *Gingert* hogy hozza el neki Stanleyt, aki szolgáltatásait cserébe visszakapná lányát.

A DVD-változat nagyon sok háttéranyagot tartalmaz a film készítéséről, a szereplőkről és az alkotókról. Aki már látta a filmet moziban (esetleg pont a Computer Panoráma vendégeként), annak is érdemes megnézni a DVD-t, mert ezen két alternatív befejezést találhatunk. A lemez további érdekességeket is rejt DVD-ROM formátumban.

A filmhez kapcsolódó weboldalak:

Angol honlap:

www.operationswordfish.com/

John Travolta:

members.tripod.lycos.nl/Reinfilindex_2/johntravolta.html

Hugh Jackman: jackmanfan.bizland.com/

Halle Berry: www.hallewood.com/

VÉLEMÉNY

A cyber-krimi műfajába sorolt filmben központi szerepet kap a számítógép, mégis ez a rész a leggyengébben kidolgozott. Ehelyett láthatunk izgalmas túszdrámát, pergő autós üldözéseket, látványos robbantásokat. Bár az ötletek gyakran régebbi filmekre emlékeztetnek, a megvalósítások frissek. Aki nem egy számítógépes csavarokkal tündélt, intellektuális krimire készül, annak biztos tetszeni fog ez az akciófilm.

További jelölt

A sárkány csókja – Kiss of the Dragon (InterCom)

Szereplők: Jet Li, Bridget Fonda, Tchény Karyo, Maw Ryan, Isabelle Duhaupelle, Burt Kwouk, John Foreham

Liu Jiant, a kínai kormány egyik legkiválóbb titkos ügynökét Sanghajból Párizsba küldik, hogy *Jean-Pierre Richard* francia rendőrfelügyelővel együttműködve hajtsanak végre egy feladatot. Egy kínai drogbárót kell tartóztatniuk. Richard és brutális kollégái rárontanak a gyanúsítra, de az akció kudarcot vall. Liut vádolják, hogy megölte a drogbárót. *Liu* videón rögzítette az eseményeket, menekül

közben azonban elveszti a kazettát. *Jessica*, a prostituált szintén ott volt a helyszínen, és mindent látott. Kiderül, hogy *Jessica* Richardnak dolgozik. A rendőr túszként tartja a nő lányát, *Isabelt*. *Liu* megígéri neki, ha visszalopja a videokazettát, és tanúskodik az érdekében, ki fogja szabadítani a lányát Richard karmaiból.

A DVD-lemezen számos dokumentumfilm található a forgatásról és a harcjelenetek készítéséről.

A szokásos előzetes valamint az alkotók és szereplők bemutatása mellett azt is

megnézhetjük, hogyan keltek életre a film egyes jelenetei, és hogyan jutottak el a végső változatig a forgatókönyvből.

A filmhez kapcsolódó weboldalak:

Angol honlap: www.kissofthedragon.com/

Jet Li: www.jetli.com/

Bridget Fonda: stud.fbi.fh-darmstadt.de/~schild/bridget/bridget.html

VÉLEMÉNY

Izgalom, feszültség és véget nem érő verekedések. Röviden így lehet jellemezni ezt a filmet. Ha nem gondolkodunk el túlságosan a történeten, és hagyjuk sodorni magunkat az eseményekkel, kellemesen fogunk szórakozni. A Sárkány csókját az átlag bizonyos filmek közül a főszereplők játéka és a párizsi helyszín emeli ki.

További jelölt

Corelli kapitány mandolinja (Warner Home Video)

Szereplők: Nicolas Cage, Penélope Cruz, John Hurt, Christian Bale, Irene Papas, David Morrissey

Pelagia, a fiatal görög lány, aki orvosnak készül, szerelmes *Mandrasba*, a halászba. Orvos apja nem örül a kapcsolatnak, hiszen lányának olyan férjet szeretne, aki szépsége mellett okosságát is értékeli tudja. Véleményét nem titkolja, de nem áll lánya boldogságának útjába. Amikor *Corelli* és emberei megérkeznek a romlatlan szigetre, megszállói tevékenységüket afféle görögországi vakációnak tekintik, a háború számukra csak a

rádiójelentésekben van jelen. Pelagia és földjiei eleinte ellenséges érzésekkel fogadják a hivatalan vendégeket, de az olaszok kedvsége és életöröme idővel elfeledtetli a nemzetiségi és a helyzet adta ellentéket.

A DVD-kiadás nem kényeztet el extrákkal, csak a szereplőkről és az alkotóról olvashatunk néhány életrajzi adatot, valamint megnézhetjük a film mozielőzetését.

VÉLEMÉNY

A meghatározó szerelmes film eredeti környezetben, Görögországban játszódik. Nincsenek nagyszabású háborús jelenetek, mégis megérezzük a háború borzalmaival. A táj szépsége, a szereplők egyszerűsége, hitelessége magával ragadó. A humor sem hiányzik, ami persze hozzátartozik az egyszerű emberek világához.

További jelölt

Kémkölykök – Spy Kids (UIP-Duna Film)

Szereplők: Antonio Banderas, Carla Gugino, Alexa Vega, Daryl Sabara, Alan Cumming, Teri Hatcher, Cheech Marin,

Egy testvérpár kötelező esti elfoglaltsága a mesehallgatás. Főleg akkor, ha a mama olyan nagyszerű és izgalmas kémmissziókat ismer. Nem sejtik, hogy ezeknek a meséknek valódi szereplői szerető szülei, akik híres kémek voltak, amíg ők még nem születtek. Az eseményeket a számítógép segítségével most is figyelemmel kísérik, s nem tudnak nemet mondani egy felkérésnek, hiszen megbízójuk szerint a

megoldást csak ők találják meg. Persze a szülők már nem a régiak. Gyerekeik segítségére, észére és szívére van szükség ahhoz, hogy ezt az esetet sikerrel megoldhassák.

A DVD-változaton, bizonyára a fiatal nézők miatt, a magyar szinkron is helyet kapott. Ezen kívül előzetéseket, forgatási műhelytitkokat és egy videó klipet is találunk a korongon.

VÉLEMÉNY

A film kellemes családi szórakozást nyújt, látványos figuráival, mozgalmas, mesészerű történetével. A képzelt és a valóság szereplői jól megférnek egymás mellett. Valószínűleg sok gyerek szívesen helyet cserélné a főszereplő gyerekekkel. A film a felnőttek is megneveteti. A Banderas - Rodrigéz páros ismét remekel.

Lapzárta után érkezett!

A földi lányok csábítók

Valery a filmgyártás fellegvárában, Hollywoodban él és dolgozik, egy műkörülményes stúdióban. Egyik gyönyörű napfényes délután, miközben a lány békésen pihen a pázsiton, egy óriási hajszártóra emlékeztető UFO landol az úrbó-medencéjében. Az űrhajósok három színes szőrnök földönkívüli mászik elő, akik rendkívül barátságosnak tűnnek. A rémült lány összebarátkozik az idegenekkel, és megpróbálja elrejtetni őket a világtól és főleg vőlegénye szeme elől. Mestermunkájának köszönhetően három elképesztően jóképű srác kerül ki a kezei közül, akik egyből belevetk magukat Los Angeles éjszakai életébe.

A *Stephen King* regényéből készült filmben *Johnny Smith* 5 évig fektűt kómában, miután csodával határos módon túlélt egy szörnyű autóbalesetet. A szürke kisvárosi tanár egészen más emberként tér vissza: furcsa természetfeletti erő birtokába került és látnoki meglátései támadnak, amint megérint valamit vagy valakit.

Holtás

Johnnyból akarata ellenére hamarosan igazi amerikai szenzáció lesz, ám mégis használnia kell különleges képességeit. Szadista fofogatók tartja rettegésben a várost, de még ennél is nagyobb veszély bukkan fel egy törtétező vidéki politikus személyében, akinek a lelkében a Sátán lakozik és az Egyesült Államok elnöki székére tör. Mindezt csak Johnny tudja és felmerül benne a kérdés, ha látja a jövőt, vajon meg is tudja azt változtatni?

Az *Ariel International* mindkét lemezén, ahogy már megszokhattuk, magyar nyelvű menüket, magyar szinkront és magyar feliratot is találunk.

tésre méltók, sokat dobnak a horrorjáték atmoszféráján. Kissé keserű szájfzre csak az alacsony felbontás (640x480) és a rossz kamera-beállítások adnak okot. Így néha nehézkes megkerülni a dolgokat, vagy megfelelő helyzetbe kerülni a tárgyak eltolásához, felvételéhez.

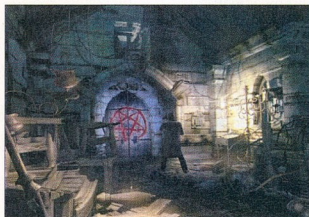
Persze a megfelelő látvány és a jó hangulat önmagában nem elég – a történetnek is le kell kötni a játékosokat. A sztori jó, viszont jobb, ha a rajongók felkészülnek egy-két változásra. A New Nightmare, az előző részekkel ellentétben, napjainkban

Alone in the Dark: The New Nightmare

Sokan várták szívrepesve az *Alone* sorozat 4. részét, hiszen az *Alone in the Dark* fogalom a PC-s játékok között. Az első rész teljesen lenyűgözte a játékosok közönségét, hatalmas sikert könyvelve el. A készítő, meglögvölva a népszerűséget, gyorsan kiadta a második, illetve a harmadik részt, vajmi keveset változtatva a játékon (persze a történetet kivéve). Ezzel – sajnos – kissé megtépázták a játék hírnevét. A negyedik részre kicsit sokat kellett várni, de amikor felröppentek a hírek, nagyot dobbant a szíve azoknak, akik még játszottak az első résszel. A kiadott előzetes képek közül látszott, hogy a grafika mai színvételét ölt, így volt remény arra, hogy visszakapunk valamit az első rész felejthetetlen hangulatából.

Az *Alone* hagyományainak megfelelően még mindig előre megrajzolt hátterek előtt zajlik a történet, és ezek a képek rendkívül igényesek. A 3D modellek jól illeszkednek a statikus hátterekhez, a főszereplők és a szörnyek jól kidolgozottak, az animációjuk nem sok kívánnivalót hagy maga után. Különösen a fény- és árnyékhatások említ-

játézdók, ennek megfelelően a főszű, *Edward Carby* is átalakult egy hősű-hajú, fegyverszakértő keményfiúvá, egy kis titkosügynöki „beütéssel”. A másik játszható szereplő, *Aline Cedrac* egy antropológus hölgy, akinek remekül vág az esze. A történet szerint Carby tudomást szerez arról, hogy barátja, *Charles Fiske* gyilkosság áldozata lett Shadow Islanden. Cedrac-kal együtt repülővel indulnak a szigetre, azonban a gépet egy fura támadás éri, így ejtőernyővel kell kiugraniuk belőle. Különböző helyen érnek földet, és kalandjaik külön utakon folynak, de az útjuk többször is keresztezi egymást...

Sajnos a játékból hiányzik az első rész varázsa. Igazi negatívumként róható fel a frusztráló mentési szisztéma és a végjáték, ahol jobban kitéhettek volna magukért a készítő. A zene és hangok sem erősségei az alkotás-

nak. A játék egészét átlengi egyfajta „konzolos”-érzés, azaz gyakran emlékeztek például a *Capcom* hasonló stílusú játékaira (*Resident Evil*). Mindenesetre egy jónak mondható horror-kalandjátékot kapunk, azonban ne essünk abba a hibába, hogy ugyanazt az élményt várjuk, mint amit az első résztől kaptunk annak idején.

Medal of Honor

A *Medal of Honor* cím ismerős lehet a PlayStation tulajdonosoknak, hiszen az első két rész ezen a konzolon került kiadásra – nem kis hírnévre téve szert. A *Medal of Honor* sorozat eme két tagja *Steven Spielberg DreamWorks* cégének a terméke volt, így kíváncsian vártuk, hogy a 2015 fejlesztőcsapata milyen minőségben képes áthozni a sikerszériát a PC-k világába. Nos, a végeredményt látva és kipróbálva elmondható, hogy az *Allied Assault* egy rendkívül élménydús akciójáték keretében teremt igazi második világháborús hangulatot.

Hat – egymáshoz alig kapcsolódó – fő küldetésen keresztül vehetjük fel a harcot a Helmutok, Güntherek, Jürgenek népes gárdája ellen, összerendezhetünk a vérfragszttal szírinát hallva, vagy épp németjuhászokkal birkózhatunk. Talán nem hibáznak nagyot azok, akik arra gyanakszanak, hogy az *Allied Assault*-ot a *Ryan közlegény megmentése* és az HBO-n futó *Elit Alakulat* epizódjai inspirálták. A küldetések főleg az európai hadszíntéren játszódnak, egy kivételével, amely Észak-Afrikába kalauzol.

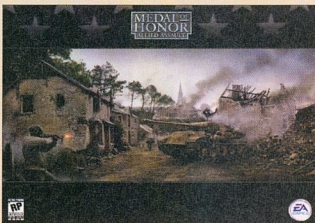
A helyszínnek és a feladatok igen változatosak, és az egész játékot átlengi egyfajta magával ragadó filmszerűség; tengeraltjárót kell megsemmisítenünk Norvégiában; a „leghosszabb napon” kell partra szállnunk a francia tengerparton, miközben a német katonák csak úgy ontják a forró olmot a bunkerek mélyéből; így jepre szerelt gépgyűval kell a repülőtéren pihenő vadászgépekben kárt tenni; vagy épp egy tankba kell bepattanunk, hogy azután annak belsejéből ontsuk az „áldást”; sőt, azt a fergetes élményt se hagyjuk ki, amikor néhány küldetés erejéig bajtársainkkal közösen kell megtennünk mindent egy-egy misszió sikeréért. Számos jelenet előre, forgatókönyvszerűen megírt, ami tovább színesíti az amúgy sem ingerszegény játékot.

Illied Assault

A programot a *Quakell* grafikus motorja hajtja, és a készítők szépen kidolgozott és változatos virtuális környezetet teremtettek. A nagy riválishoz, az ugyancsak második világháborús környezetben játszódó *Return to Castle Wolfenstein*hez hasonlóan viszont elmondhatjuk, hogy ez utóbbiak egy fokkal szebbek textúrák, főleg a karakterek textúrái. A hangok terén a játék viszont klasszis szintet teljesít: a fegyverek hangjai, a német katonák beszólásai bravúrosak. Az aláfestő zene – természetesen – egy epikus hollywoodi film hangulatát idézi.

Az ellenséget vezérlő mesterséges intelligencia ambivalens érzéseket kelt az emberben. Egyfelől, a náci katonák gyakran meglepően intelligensen viselkednek: ránk lönek, majd visszahúzódnak a fedezékbe, vagy a fal mögül vs. a fegyvert kidugva lövöldöznek felénk; a gránátok elől fedezéket keresnek, vagy visszahúzódnak és így tovább. Néha az is előfordul, hogy egyesenes felénk rohannak, ami persze nem túl bölcs dolog. Másrészt néha bosszantóan – és valószínűleg – „saszeműek”: túlonként tudatában vannak annak, ami történik, túl érzékenyek, hiszen már akkor is kiszűrnék, amikor még messze vagyunk tőlük. Ráadásul túl pontosak, mivel még akkor is képesek eltalálni minket, amikor – jogosan – úgy gondoljuk, hogy kellően biztonságos a fedezékünk. Mindez kissé frusztrálóan bizonyulhat.

Eurofighter Typhoon

A neves *DID* csapat megannyi népszerű szimulátor után egy újabban munkálkodik. A *TFX*, az *EF2000* és a *Total Air War* alkotói – amint az a játék címéből is egyértelműen kiderül – az *Európai Unió* legújabb harci gépét, az *Eurofighter Typhoon*-t választották játékuuk főszereplőjéül. Az *EF Typhoon* kerettörténete egy picit sablonos: a NATO és Oroszország konfliktusba keveredik, és nekünk az északi Izlandot kell megvéde-nünk a kommunista uralomtól. A *Typhoon* hasonló lesz az ismert *DID* szimulátorokhoz, de természetesen számos kisebb-nagyobb újítás is helyet kap a játékban. Ezek egyike a *pilótarendszer*. Hat pilóta lesz a játékban, akik közül ki kell egyet választanunk a játék elején, a többit választott pilótánk haláláig a gép irányítja. A játéknak akkor van vége, ha valamennyi pilóta meghal vagy fogságba kerül. A második jelentős változás a *dinamikus hadjárat*. A missziók végrehajtásának sikere befolyásolja a háború kimenetelét – ezt végig szemmel követhetjük a térképen, ahol küldetésről-küldetésre módosulhat az ellenség, és a mi oldalunk által ellenőrzés alatt tartott területek

aránya. A területért folytatott harcban arra is kell figyelnünk, hogy pilótáink merre állomásoznak, ha ugyanis az ellenség elfoglalja azt a területet, ahol egy pilótánk találató, akkor az emberünk fogságba esik, s így elveszítjük. Ha több mint három pilótát veszítünk, akkor lehet, hogy számunkra a háborúnak is vége. A játék tehát meglehetősen izgalmas lesz. A grafika igen szép (talán az eddigi legszebb!), így a szimulátorok szerelmesei minden valószínűség szerint nagy örömmel veszik majd kézbe a *DID* legújabb termékét.

Alien vs. Predator 2

Kissé furcsán hatott, amikor a *Fox Interactive* bejelentette, hogy saját nézetes lövöldözős játékot készít az *Alienek* és a *Predatorok* főszereplésével. Két sci-fi horrosztrár egy játékban? Azután 1999-ben megjelent játék, és óriási sikert aratott. Egész mostanáig kellett várni a folytatásra, és úgy tűnik, megérte a várakozás.

A játékban három faj méri össze tudását egy barátságosnak éppen nem nevezhető küzdelemben. Lehetünk „törékeny”, ám állig felfegyverzett tengerészgyalogosok, gyors mozgású, falakon mászni tudó Alienek, vagy félelmetes, kiválóan rejtőzködő Predatorok. A játék a *LithTech* grafikai motor 2.5 változatát használja, pazar környezetet teremtve a nagy poligonszámú karaktermodelleknek. A hangulat remek lesz, bizonyosan össze fogunk rezzeni, amikor egy vérszomjas Alien közsem-

lére helyezett hatalmas fogaival hirtelen ránk ront a plafonról.

A készítőgárda a második részben a környezet interaktivitását is fejlesztette: most már nem csak annyiból áll az a bizonyos interaktivitás, hogy kapcsolatokat nyomogathatunk vagy kilöhetjük a világtást. A játékban lesz helyfüggő sebzés is: a kézlövés például gyengébb célzóképeséget, míg a láblövés sántítást eredményezhet. A történetet érdekessége, hogy egyazon szituációt játszhatjuk majd végig mind a három szemszögből. A nagy dobások egyike persze a többjátékos üzemmód: összesen akár 16-an is üldözhetjük egymást helyi hálózaton vagy interneten keresztül.

A rovatok készítette:
Csöndes Áron

Felkészült már az Európai Unióra?

Mi segítünk Önnek!

Amennyiben most fizet elő a CD-melléklettel megjelenő Computer Panorámára mindössze 13.333 Ft-ért, ajándékba adunk Önnek egy ECDL-vizsgapéldatárat!

Most érdemes előfizetnie a Computer Panorámára, mert

- ★ most 6990 Ft értékű ECDL-vizsgapéldatárat adunk ajándékba
- ★ kényelmes, hiszen minden hónapban hához jön
- ★ nem marad le egyetlen lapszámról sem
- ★ nem érinti Önt a lap árának emelése
- ★ az előfizetési ár tartalmazza a postaköltséget is
- ★ csak a Computer.Panoráma CD-mellékletein található **teljes filmeket**
- ★ a Computer Panoráma büszkélkedhet a **legtöbb termék tesztjével, és a legtöbb CD-ROM-mal is.**

- információ-technológiai (IT) alapismeretek
- operációs rendszerek
- szövegszerkesztés
- táblázatkezelés
- adatbázis-kezelés
- prezentáció
- információ és kommunikáció

Az előfizetést megrendelheti weboldalunkon a www.cpanorama.hu/akciok címen, vagy ügyfélszolgálatunkon a **456-69-64**-es telefonszámon, illetve a terjesztes@cpanorama.hu e-mail címen. Ajánlatunk a készlet erejéig érvényes!

Business

Üzlet és informatika

Első a Sun

Az IDC statisztikái alapján a 2001. évben is a Sun Microsystems volt a világ legnagyobb UNIX szervergyártója, mind a leszállított rendszerek száma, mind pedig a bevétel tekintetében. A Sun megtartotta az előző években megszerzett vezető pozícióját mintegy 6,9 milliárd dolláros árbevétellel, míg a HP a második, az IBM pedig a harmadik helyre szorult a 2001. évben. A Sun ugyancsak vezet a leszállított rendszerek száma tekintetében, mintegy 263 927 eladott rendszerrel, amely meghaladja a HP és az IBM által eladott rendszerek együttes számát.

A Gartner Dataquest felméréseiből kiderül, hogy az egész világon igen népszerű a cég Sun Fire szervercsaládja: a nyedeki negyedévi leszállított egységek száma és bevétele 70, illetve 77 százalékkal nőtt az előző negyedévhez képest.

Compaq IP projekt

A Compaq Magyarország sikeresen lezárta harmadik IP telefon projektjét a Nyíregyházi Főiskolán. A 2002. februárjában befejeződött IP telefon bevezetési projekt immáron a harmadik, Compaq által megvalósított rendszer Magyarországon. A rendszer kiépítése többek között az IP telefonrendszer kialakítását, a strukturált hálózat és gépterem építését, valamint a BUILDDOG intelligens épület-felügyeleti rendszer kialakítását foglalta magában.

A főiskola új telefonközpontja egyszerre 5000 készüléket képes kezelni. A központ jóvoltából az iskola dolgozói belső hálózaton tudnak beszélni egymással, ami éves szinten mintegy 30 millió forintot megtakarítást jelent.

HP szabadalmak

A HP tavaly ötezer szabadalom-bejegyzési kérelmet nyújtott be szerzte a világon, azaz munkanaponként húszat. Az Invent kampány két éve alatt megduplá-

zódott a szabadalmi bejelentések száma. A HP Invent kampánya 1999 decemberében indult. Az innovációs folyamatok élénkítése érdekében a HP ettől kezdve fektet nagyobb hangsúlyt a szabadalmakra. A vállalat bevezette az úgynevezett InventShopok és az innovációs szemináriumok rendszerét. Az InventShopok rövid, inspiráló léghörű, kötetlen megbeszélések, amelyek keretében a nagy létszámú fejlesztői csoportok tagjai egymás előtt számolnak be legújabb ötleteikről.

Compaq a Közgázon

A BKÁE Informatikai Központjában dr. Chikán Attila, az egyetem rektora ünnepélyes keretek között vette át a Compaq által adományozott számítógéptermet dr. Beck Györgytől, a Compaq Magyarország vezérigazgatójától. A most átadott gépterem 36 darab Compaq DeskPro EZM számítógéppel segíti a hallgatók munkáját.

Dr. Chikán Attila rektor és dr. Beck György vezérigazgató az átadási ünnepségen

CRM-partnerség

Az Euronet a világ vezető kollaboratív CRM gyártója, a Genesys Telecommunications Laboratories partnere lett. A márciusban aláírt partneri megállapodás értelmében az Euronet személyre szabott ügyfélszolgálati és integrálási szolgáltatásokat nyújt ezentúl a Genesys kontaktcenter-megoldásaira alapozva. Az Euronet ugyanakkor részt vesz a Genesys termékeinek magyarországi piacra vitelében és integrálásában is.

A Genesys által kínált teljesen nyílt

szoftvermegoldás valódi Universal Queue (egységes besorolási) szemlélettel kezeli az ügyfélinterakciókat és az ügyfélkapcsolatokat. A Genesys Universal Queue2 (UQ2) a kommunikációs médiumok – telefon, e-mail, web, VoIP, fax – teljes skáláján keresztüli integrált multimédiás forgalomirányítással fokozza a hagyományos és meglévő CRM-alkalmazások teljesítményét.

Cirrus Logic labor

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Méréstechnika és Informatikus Rendszerek Tanszéke új laboratóriumot hozott létre, amely a Cirrus Logic Inc. termékeire épül, s amelynek létesítéséhez az amerikai cég jelentős támogatást nyújtott. A laboratórium létrejöttében fontos szerepe volt a Cirrus Logic hazai képviselőjét ellátó Gothárd Elektronikai Kft.-nek is, amely továbbra is gondoskodik a laboratórium fenntartásához szükséges műszaki támogatásról. A laboratórium fontos szerepet játszik a napjainkban egyre nagyobb jelentőségű beágyazott rendszerek gyakorlati oktatásában.

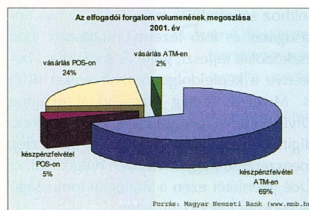
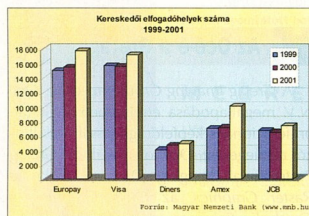
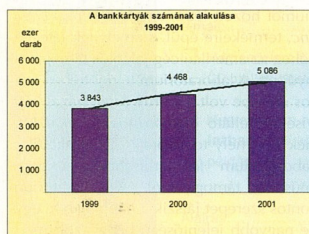
Az Océ-é a Gretag

A Gretag Imaging Group Inc. és az Océ N.V. megállapodása értelmében a Gretag professzionális képfeldolgozással foglalkozó részlege az Océhoz kerül. A Gretag Professional Imaging Division tagjai a Raster Graphics, az Onyx Graphics, a Symbolic Sciences és az ANagraph. Az említett részleg bel- és kültéri alkalmazásokhoz szélés formátumú színes tintasugaras és fotó lézernyomatáshoz való eszközöket fejleszt, gyárt és forgalmaz, beleértve a képfeldolgozó szoftvereket (RIP) is. Mivel a Gretag Professional Imaging Division neve igen jól cseng a nagyméretű digitális nyomtatási piacon, az új részleg megszerzése nagymértékben megerősíti az Océ jelenlétét ezen a stratégiai fontosságú és gyorsan fejlődő területen.

EUROPAY, VISA

Egy kis számmisztika

Tavaly több mint ötmillió bankkártya lapult honfitársaink zsebében, tárcájában, ami csaknem 14 százalékkal több, mint egy évvel korábban. A szám jól mutatja, hogy a vékonyka plasztiklap mára mindennapi életünk része lett, de hogy ez mennyire így van, azt az alábbiakban néhány számadattal is alátámasztjuk.

A pénzüintézetek piaci részesedése az elmúlt évben alig változott, azaz a hazai bankkártya-piac továbbra is rendkívül koncentrált. Ezt támasztja alá, hogy bár 23 pénzüintézet bankkártyái közül válogathatunk, ezek 83 százalékát négy pénzüintézet bocsátja ki. A hazai piacot továbbra is *Europay* és *Visa* kártyák dominanciája jellemzi, a lapok 96 százalékán a két cég valamelyikének logója szerepel. A kártyák „Rolls Royce”-aiból, az *Amex* és *Diners Club* hitelkártyáiból az ügyvezetett tömegkártyához képest rendkívül kevés, mindössze pár ezer darab van fogalomban. Egre többször találkozhatunk a bankok saját védjegygel ellátott kártyáival, amelyeket kizárólag a kibocsátó ATM és POS hálózatában használhatunk.

Debit, credit és charge kártyák

A lapok többsége továbbra is betéti, más néven *debit* kártya, ám az elmúlt két évben a hitelszámlához kapcsolt kártyák is egyre népszerűbbek lettek, arányuk az év végére elérte a 9 százalékot. A hitelszámlához kapcsolt kártyákat két nagyobb csoportba sorolhatjuk. A klasszikus hitelkártyák – *charge card* – jellemzője, hogy gyakorlatilag korlátlan hitelképességet biztosítanak tulajdonosuknak, amelyet az előre meghatározott időpontig kamatmentesen fizethet vissza. A lapok va-

lamivel több mint a fele – bár hitelszámlához kapcsolódik –, a klasszikus hitelkártyáktól eltérően nem tartalmazza az előbbi kamatmentes hitelperiódust. Ezek az úgynevezett *credit card*ok. Az elmúlt évben a hazai piacon az *Amex* és a *Diners Club* mellett az *Europay* és *Visa* is megjelent saját hitelkártyáival, ám ennek ellenére száz kártyából mindössze egy ilyet találunk.

A hazai bankok kártyáinak 97 százalékával készpénzt vehetünk fel és vásárolhatunk is, míg a kizárólag vásárlásra vagy készpénzfelvitelre alkalmas lapok aránya mindössze 1,5-1,5 százalék. Érdekesesség viszont, hogy a kártyák túlnyomó többsége csak elektronikus környezetben, azaz ATM-ekben és POS terminálokban használható, azaz az ügyvezetett lehúzóval – imprinterrel – felszerelt üzletekben ezekkel nem fizethetünk. Ugyanakkor a lapok többségével – 93 százalékával – már külföldre is utazhatunk, ahol pénzt vehetünk fel, vagy ha kedvünk tartja, vásárolhatunk is. Egyre népszerűbbek a kereskedőkkel együtt kibocsátott, úgynevezett *co-branded* kártyák, számuk egy év alatt meghatszorozódott, arányuk pedig elérte az 5 százalékot. A dinamikus növekedés oka, hogy a legnagyobb áruházláncok, a *Metro*, a *Cora*, a *Brico* és a *Fotex* mellett társikibocsátóként megjelentek a mobiltelefon társaságok – *WesTel* –, valamint az ifjúsági és sportszervezetek is.

Készpénzfelvétel és vásárlás

A bankkártya sokak számára még kényeztermegoldás, azaz csak azért használják, mert munkáltatójuk bankszámlára utalja fizetésüket. Az, hogy milyen sűrűn, vagy inkább ritkán használjuk lapunkat, egyben fogyasztási szokásainkat is tükrözi. Egy átlagos bankkártya havonta mindössze egyszer-kétszer kerül elő a tárcából, akkor, amikor gazdájára hó elején az első útjába kerülő ATM automatánál felveszi a fizetését, hogy a továbbiakban a jól bevált módon, készpénzben intézze pénzügyeit. Ezért lényeges, hogy mindig legyen elérhető közelségben bankjegykiadó automata vagy postai POS terminál. Ezekből egyre többet találni, hiszen az elmúlt év végén 2544 ATM-et csapolhattunk meg, míg a bank- és postafiókokban együttesen 8068 POS terminálon keresztül juthatunk pénzhez. Ez utóbbiakkal ott találkozha-

Bankkártya

tunk, ahol az alacsony forgalom miatt nem éri meg automatát telepíteni. Ha kedvenc automatánknál mégis egyre nagyobb sora találunk, ne csodálkozzunk, hiszen a fejlesztések ellenére az egy automatára jutó pénzfelvételek száma folyamatosan nő, év végén a havi átlag 2811 tranzakció volt, míg ugyanezen idő alatt egy átlagos POS terminálról mindössze 68 műveletet kezdeményeztek.

Bár Magyarország egyre többen vásárolnak bankkártyával, egyelőre inkább a készpénzfelvétel dominál. Az egyes pénzintézetek által közölt adatok átfelesei miatt az üzletekben felszerelt POS terminál számát csak becsléni lehet, ez szerint tavaly 18734 ilyen berendezésről fizethettünk készpénz nélkül, míg a lehúzó, úgynevezett imprinter eszközök száma év végén 11538 volt.

A hazai bankkártyákkal – vagyis a magyar, valamint külföldi kibocsátású lapokkal – Magyarországon tavaly 2 822 milliárd forint értékben vettek fel pénzt, vagy vásároltak, ami 21 százalékkal múlja felül az előző évet. Bár jellemzően továbbra is készpénz felvételre használjuk kártyáinkat, némi javulás ezen a téren is tapasztalható. Míg 2000-ben százból 79 művelet volt a készpénzfelvétel, addig az elmúlt évben ugyanez már csak 74-et tett ki. Még szembetűnőbb a fejlődés, ha a tranzakciók számát hasonlítjuk össze, hiszen míg a készpénzfelvételek száma 12, addig a vásárlások száma 45 százalékkal nőtt.

A hazai kártyaforgalom gyakorlatilag teljes egészében elektronikus berendezésen történik, a nem elektronikus műveletek aránya tavaly mindössze 0,24 százalék volt. Az ügyfelek leginkább az ATM berendezéseket kedvelik, a bankfiókban és postahivatalokban felszerelt POS terminálokat inkább csak akkor használják, ha nagyobb összegekhez szeretnének hozzájutni. Egy-egy művelet átlagértéke az ATM-eknél 20 532 forint, a POS-eknél 113 745 forint volt, míg a bankfiókban alkalmanként átlagosan 401 220 forintot vettek fel. Ami a bankkártyás vásárlásokat illeti, itt is az elektronikus eszközök, azaz a POS terminálok dominálnak, itt egy-egy tranzakció átlagértéke 9 793 forint.

Az elmúlt évben először vásárolhattunk bankjegykijelző automatákon keresztül, amikor *Domino* és *Praktikum* mobiltelefon kártyáinkat tölthetjük fel a bankkártyánkról. Az áru jellegéből adódóan itt a legalacsonyabb, 1315 forint az egy vá-

sárlásra jutó érték. A korábbi évekhez hasonlóan a teljes forgalom 94 százalékát a Magyarországon kibocsátott kártyák adták, míg a külföldiek 172 milliárd forintot költöttek, ami 18 százalékkal múlja felül az egy évvel korábbit. A hozzánk látogató külföldiek szívesen vásárolnak plasztiklapjukkal, amit az is mutat, hogy száz kártyahasználatból több mint 50 közvetlen vásárlás. Míg korábban az egyes műveletek értékének növekedése meghaladta a mindenkorin inflációt, addig ez a folyamat tavaly megfordult. Ha az

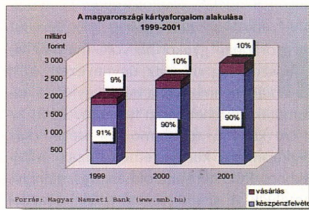
egy készpénzfelvételre jutó átlagérték nézzük, látható, hogy ezek egy év alatt 9 százalékkal nőttek – 26 919 forintra –, miközben a vásárlások átlagértéke egy százalékkal, 8822 forintra csökkent. Ezt azonban akár pozitívként is értékelhetjük, hiszen egyre többször vásárolunk kártyánkkal, akár kisebb értékben is, azaz a bankkártya egyre inkább mindennapi életünk része lesz. A klasszikus hitelkártyák, a kamatmentes periódus nélküli hitelkártyák, valamint a terhelési és betéti kártyák tulajdonosai azonban más-más módon játszzák ki lapjaikat. A klasszikus hitelkártyák és a terhelési kártyák tulajdonosai élnek a kamatmentes hitelperiódus adta előnyökkel, így elsősorban vásárolnak.

Nem minden bank, ami kártya

Az elmúlt év végén négyezer darab deviza alapú, londoni kibocsátású *American Express* kártya volt forgalomban, amelyekhez hazai kereskedelmi bankokon keresztül juthattunk hozzá. Az Amex lapokkal lebonyolított forgalom 2,5 milliárd forint volt, ami magában foglalja mind a készpénzfelvételet, mind pedig a vásárlások ellenértékét. Érdekes tendencia, hogy tavaly az Amex kártyák száma ezerrel csökkent, miközben a velük lebonyolított forgalom is felére esett vissza. A külföldi

kibocsátású kártyákkal hazánkban 5 621 alkalommal vettek fel készpénzt, 286 millió forint értékben, miközben a vásárlások száma 65 ezer volt, melyek összértéke 4,4 milliárd forintot tett ki.

Nem feledkezhetünk meg az egyre népszerűbb üzemanyagkártyákról sem, számuk a megelőző évi 282 ezerről 393 ezerre nőtt. Ennek egyik oka, hogy az üzemanyag társaságoknak sikerült a legnagyobb gépkocsiparkot fenntartó cégeket ügyfélként megnyerniük, de javít a statisztikákon az is, hogy míg korábban csak az

aktív, valóban használatban lévő kártyákat tartották nyilván, addig most minden kiadott lapot számolnak. A benzin-kártyát kibocsátó társaságok száma változatlan, továbbra is az *Agip*, az *Aral*, az *Esso*, a *Mol*, az *Ömv*, a *Shell* és a *Total* védjegyével ellátott kártyákkal tankolhatunk, természetesen mindig csak a kártyát kibocsátó társaság kútjainál. Egyéni ügyfelek az *Araltól* és a *Totaltól* igényelhetnek kártyát, a többi társaság kizárólag vállalatok részére kínálja lapjait. Ugyanez a két cég a mágneses csíkos kártyák mellett integrált áramkörös kártyákat is piacra dobott.

A vállalati kártyákkal lebonyolított vásárlások értékét általában számla alapján, utólag rendezik a cégek, mindössze a már említett két társaság bocsát ki előfizetett chipkártyákat, ám ezek mind privát kártyák.

Az elmúlt év során a kártyabirtokosok közel 11 millió alkalommal fizettek benzin-kártyáikkal, és 136 milliárd forintos forgalmat bonyolítottak le az országhatáron belül. Külföldön mindössze három társaság kártyáival fizethetünk – *Esso*, *Ömv*, *Shell* – ezekkel összesen 637 ezer alkalommal vásároltak, 11 milliárd forint értékben. A külföldiek hazánkban szintén ezen három társaság kútjainál fizethetnek, természetesen azok saját kártyáival. Ők az elmúlt év során 2 milliárd forint értékben vásároltak üzemanyagot, 192 ezer alkalommal.

FÜLÖP NORBERT

KÁRTYAJAJTÁK

Változó lapjárás

A forgalomban lévő bankkártyák különböző típusai más-más szolgáltatást kínálnak, így a színes kínálatból kiválaszthatjuk azokat, amelyek leginkább megfelelnek az igényeinknek.

Korábban gyakoribb volt, ma már viszonylag ritka az úgynevezett *ATM kártya*, amellyel a bankjegykiadó automatókákból lehet pénzt felvenni.

A kártyák túlnyomó többsége csak elektronikus környezetben, azaz ATM-ekben, POS terminálokban használható, amelyek a számlavezető pénzügyintézzel közvetlen, online összeköttetésben vannak. Előnyük, éppen tömegkártya mivoltuk miatt, hogy díjaik lényegesen kedvezőbbek a dombornyomott lapokénál, hátrányuk, hogy tulajdonosuk kiszolgáltatott helyzetben van, hiszen ha nincs kapcsolat a bankkal, a lapok használhatatlanok.

A dombornyomott kártyákkal – mint amilyen az *EC/MC* és *Visa Classic* is – ezzel ellentétben offline is lehet fizetni, azaz nem szükséges közvetlen összeköttetés a számlavezető bankkal. Ilyenkor a kártya adatait egy egyszerű szerkezettel, indigós papír segítségével átmásolják, amit a vásárlónak mindössze alá kell írnia. Amennyiben a vásárlás értéke meghaladja az előre megszabott limitet, a kereskedő felhívja a pénzügyintézetet, ellenőrizendő, van-e a számlán kellő fedezet. Ezen lapok előnye elsősorban külföldön „domborodnak” ki, ugyanis az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában nagy hagyománya van az úgynevezett lehűzős, nem elektronikus fizetésnek. Magyarországon kevésbé honosodott meg ez a fizetési mód, mert a bankok a biztonság miatt ragaszkodnak a POS terminálokhoz. Pedig a lehűző lényegesen olcsóbb a több százezer forintos terminálnál, így a kisebb üzletek is megfogadhatnék maguknak, növelve az elfogadóhelyek számát.

A bankkártyák – attól függően, áll-e mögöttük, és ha igen, akkor milyen fedezet – három csoportba sorolhatók. A leggyakrabban felbukkanó, úgynevezett tö-

megkártyák szinte kivétel nélkül az ügyfél bankszámlájához kapcsolódnak – a *Visa Electron*, valamint a *Europay Cirrus Maestro* –, míg a cégek, valamint a kiemelt ügyfelek inkább a hitel – *Eurocard/Mastercard*, *Visa Classic* – és a terhelési lapokat – *American Express*, *Diners Club* – kedvelik. A hitelkártyák legfontosabb ismérve a hitelkeret, amit a pénzügyintézet állapít meg, egyedileg, minden ügyfelet részletesen vizsgálva. A hitelkeret meghatározásakor a legnagyobb súlyt a havi nettó igazolható jövedelem esik a latba. A terhelési kártyák sajátossága ezzel ellentétben éppen az, hogy nincs előre meghatározott hitelkeret, ám a költséket az úgynevezett számlázási ciklus lezárta után, a megadott határidőre teljes egészében vissza kell fizetni. Ennek elmulasztása szerződészegésnek minősül, azaz büntetőkamatot számol fel a pénzügyintézet, majd idővel felbontja a szerződést. Idáig azonban ritkán fajul a dolog, ilyen kártyához ugyanis nagy bizalom szükséges, amit eljátszani hiba lenne. Az *American Express* kártyákon például szerepel egy úgynevezett *member since* dátum, ami azt hivatott jelezni, hogy tulajdonosa mióta élvezzi a pénzügyintézet bizalmát.

Biztonsági dilemmák

A bankkártya megszületése óta az egyik legnagyobb probléma, hogyan lehetne minél biztonságosabbá tenni használatukat. Érthető, hiszen a tolvajoknak nagy kísértést jelentenek a dagadó számlákhoz vezető vékonyka lapok. Előfordul, hogy leragasztják a pénzkidő nyílást, és miután a gyantátlan ügyfél feladja a hiábavaló próbálkozást, odamennek, és kiveszik az összeget. Ez a trükk egy kis odafigyeléssel leleplezhető. Elég csak előre el-

lenőrizni a nyílás sértettségét, de ha véletlenül mégis lépre mennék, azaz az ATM elvégzi a műveleteket, ám a bankjegyet nem adja ki, azonnal fel kell hívni a gépen feltüntetett telefonszámot. Időnként előfordul, hogy a tolvajok ezt előre lekaparják, ezért praktikus a bank ügyfélszolgálati számát kéznél tartani, már csak a letiltás végett is. Ha nincs nálunk mobiltelefon, menjünk a legközelebbi fülkéhez, és jelentsük a dologt.

A kártyák leggyakoribb „ragadozóit” azonban a szebtolvajok, akik jól bejáratott rendszerükben szinte percek alatt lemerítik a kártyát, amiben saját boltosaik segítenek. A telepített POS terminálok egy részénél ugyanis PIN kód nélkül is lehet fizetni, és ha a pénztáros beavatott, leemelik a számlán lévő összeget, amelyet utána már csak el kell osztaniuk maguk között. A bankok természetesen nyomon követik a visszaéléseket, és ha egy üzletben gyanúsan gyakran fordulnak elő, leszerelik a terminálokat. Mindez azonban nem sokat segít, ha a kártyával együtt a PIN kódot is megszerzik a tolvajok, hiszen ilyenkor percek alatt lemeríthetik a számlát.

A visszaélések egyre nagyobb része az internetes kereskedelemmel függ össze. Az online boltok egy része ugyanis bankkártyát is elfogad, az eladó pedig a vevő által megadott kártyaszám segítségével levezi a megfelelő összeget a számláról. Ebben az esetben nem csak az veszélyes, hogy kiadjuk a kártyaszámunkat, de mint nemrégiben az Egyesült Államokban is megtörtént, a bolt szerveréről is ellophatják ezeket.

Drága készpénz, olcsó vásárlás

A bankok minden erőfeszítése ellenére a plasztiklapok többsége Magyarországon havonta egyszer-kétszer kerül csak elő a tárcából, akkor, amikor tulajdonosuk felveszi fizetését a legközelebbi bankjegykiadó automatóából. A készpénzfelvétel pedig nem olcsó mulatság, még ATM-ből

Bankkártya

sem, nem is beszélve a bankfiókokról vagy a postahivatalokról. A tranzakciós díjak pénzügyi szempontból eltérőek, függnek a bank stratégiájától, ügyfélkörétől, így azután választáskor érdemes összehasonlítani a költségeket. Általában a bankfiók a legdrágább a készpénzfelvétel, míg ugyanezt más pénzintézet automatájánál valamivel kevesebbet kell fizetni. A kártyakibocsátó ATM hálózatából többnyire kedvezményesen lehet bankóhoz jutni, sőt vannak felek, amelyek ilyenkor nem számolnak fel tranzakciós díjat.

Pár esztendeje már a *Magyar Posta* fiókaiban is felvehetnek készpénzt a kártyatulajdonosok, ami sokszor jól jöhet, hiszen postát ott is találni, ahol a kis forgalom miatt ATM-et vagy bankfiókot nem éri meg telepíteni. A posta is felszámol kezelési költséget, a személyi igazolványt pedig mindenféleképp vigyük magunkkal, ez ugyanis feltétele az ügyletnek.

Bankkártyával való vásárláskor a költségeket a lap tulajdonosa helyett a kereskedő állja, így mindenképp ez a legelőnyösebb megoldás. Az ellenérzések csak részben írhatók a bizalmatlanság rovására, hiszen a visszaélések zöme egy kis elővigyázatossággal megelőzhető. Más kérdés, hogy a vásárló vajon rá meri-e bízni magát az elektronikára. Meglehetősen kínos ugyanis, ha vissza kell fordulni

a pénztártól a rendszer hibája miatt. Ha készpénz nélkül nem indulhatunk el, nincs sok értelme a kártyának. Ráadásul technikai hiba esetén még a dombornyomott kártya sem mindig adu ász. Ugyanis azokban az üzletekben, amelyek a bankkal csak elektronikus elfogadásra szerződtek, csak így lehet fizetni.

Ha ellopták vagy elveszett

A kormány 77/1999. (V. 28.) rendelete értelmében az elveszett vagy ellopott bankkártyával okozott esetleges károkról a letiltás bejelentésének időpontjáig a tulajdonos, azon túl a kibocsátó a felelős. Kívételt jelent, ha bizonyosodik, hogy a tulajdonos gondatlanul járt el, vagy szándékosan próbálta meg félrevezetni a pénzintézetet és a hatóságokat. Gondatlanságnak minősül például, ha a PIN kód segítségével emelnek le pénzt az ügyfél számlájáról, hiszen ilyenkor nem bizonyítható, ki is hajtotta végre a tranzakciót. Ezért érdemes megfogadni a tanácsot, hogy ne tartsuk a kártya közelében a PIN számot, sőt praktikus, ha ismerőseinknek, családtagjainknak sem mondjuk el, ugyanis a tapasztalatok azt mutatják, sok félreértést spórolhatunk meg így.

A rendelet szerint a kártya kibocsátójának kötelessége minden tőle telhetőt meg-

tenni a kár elhárítására, még abban az esetben is, ha a tulajdonos gondatlanul járt el. Amennyiben ezt elmulasztja, az ebből származó károkokért a kibocsátó a felelős.

Külföldön járva

A bankkártyák egyik legnagyobb előnye, hogy a forintszámlákhoz kapcsolódó lapokkal bármikor helyi valutához juthat tulajdonosuk. Ráadásul átváltáskor a devizaárfolyamokat veszik alapul, ami általában kedvezőbb, így a kezelési költség gyakorlatilag megspórolható. A lapokkal ezen túl készpénz nélkül lehet vásárolni. Nyugat-Európában, illetve az Egyesült Államokban szinte minden nagyobb üzletben található POS terminál, ahol elektronikus és dombornyomott kártyával egyaránt lehet fizetni. A kisebb üzletekben ügynevezett manuális lehúzókat használnak, amelyek egy indigós füzetbe a dombornyomott kártya adatait másolják át.

Külföldön gyakran találkoznak bankkártyával működő telefonokkal, illetve kommunikációs fülkékkel, telefonálási, fax, e-mail és SMS küldési lehetőséggel. Ezek általában – éppen a banki tranzakciós költségek miatt – drágábbak, mint a helyben vásárolt telefonkártyák percdíjai, ám így csak annyit kell költeni, amennyit éppen szükséges.

FÜLÖP NORBERT

Kifejezten az internetes vásárlásoknál használható „virtuális” bankkártyák. (Forrás: www.bankkartya.hu) Az adatok tájékoztató jellegűek			
Kibocsátó bank	Inter-Európa Bank	Kereskedelmi és Hitelbank	OTP Bank
A kártya típusa	Eurocard-MasterCard virtuális (egyszer használható kártyaszám)	VISA Virtuális Internet kártya	Eurocard-MasterCard internetes kártya
A kártya fajtája	betéti	betéti	betéti
Készpénzfelvétel bankfiókban	nem lehet	nem lehet	nem lehet
Készpénzfelvétel ATM-ben	nem lehet	nem lehet	nem lehet
Készpénzfelvétel postán	nem lehet	nem lehet	nem lehet
Vásárlás belföldön	45 Ft (csak az Interneten használható!)	0 Ft (csak az Interneten használható!)	0 Ft (csak az Interneten használható!)
Vásárlás külföldön	45 Ft (csak az Interneten használható!)	0 Ft (csak az Interneten használható!)	0 Ft (csak az Interneten használható!)
Rendelésre álló belföldi vásárlási pont (db)	csak az Interneten használható	nincs adat	nincs adat
Rendelésre álló külföldi vásárlási pont (db)	csak az Interneten használható	nincs adat	nincs adat
Igenylési összeg	ha nincs számla, 5000 Ft (vagy tetszőleges jövedelemátutalás); ha van számla, 0 Ft	5000 Ft	0 Ft
Kötelező jövedelemigazolás (Ft/hó)	nincs	nincs	nincs
Kötelező jövedelemátutalás (Ft/hó)	nincs meghatározva, de rendszeres jövedelemátutalás legyen	nincs	nincs
Óvadék	nincs	nincs	nincs
Éves díj (Ft)	0 Ft	500 Ft	0 Ft
Negyedéves zárási díj	nincs	nincs	nincs
Vásárlási limit (Ft/nap)	fedezetig	DO NOT WORRY szolgáltatással rendelkezőknek max. 200 000 Ft, egyébként max. 50 000 Ft. Csak az interneten használható. Az ügyfél egyedi limitet is beállíthat.	fedezetig, de az ügyfél bármilyen, 50 000 Ft - teljes fedezet közti limitet beállíthat (1000 Ft-os lépésekben)
Vásárlási limit (db/nap)	egyszer használatos kártyaszám	korlátlan	korlátlan

graphIT program

Sikeres *Solid Edge* és *Unigraphics* oktatási programot zárt a *graphIT Kft.* Ennek keretében a *Budapesti Műszaki Egyetem* tovább bővítette *Unigraphics* munkahelyeinek számát, a *Miskolci Egyetem* pedig egy 100 munkahelyes magyar nyelvű *Solid Edge* licenct az oktatásba. A középiskolák számára meghirdetett program is sikeresen alakul: eddig több, mint 20 szakközépiskola és szakiskola rendelte meg a *Solid Edge* laborlicenct, amely a tanárok számára magyar nyelvű oktatási segédanyaggal (tanmenetvázlat, óravázlat) könnyíti meg az iskolai bevezetést.

Compaq-MS labor

Világ színvonalú technológiai tesztlaborot nyitott Budapesten a *Compaq* és a *Microsoft*. Mostanáig a nagyvállalati környezetet szimuláló tesztekre a *Compaq* és a *Microsoft* nyugat-európai laborjaiban volt csak lehetőség. A mostani beruházás, amelynek csupán az eszközértéke meghaladja az 50 millió forintot, lehetővé teszi, hogy itthon is, akár vidékről is bejelentkezve, a legkülönfélébb méréseket, teszteseteket végezhessek az érdeklődő ügyfelek – ingyenesen. A tesztlabor működését felkészült mérnökök, technikai és üzleti támogatás is segíti. A .NET alkalmazások és a .NET technológia által nyújtott előnyök bemutatásán kívül Magyarország csak itt található kifejezetten tesztelőket szolgáló nagyteljesítményű *Windows 2000 Datacenter Server*.

Multiverő GriffSoft

Jelentős térférről számolt be az ügyviteli rendszerek piacán a *GriffSoft Rt.* A cég az elmúlt évben több jelentős üzletet halasztott el a „multik” orra elől, köszönhetően a külföldi eredetű konkurens termékekkel bátran összemérhető *Forrás-SQL* integrált ügyviteli rendszerének. A *GriffSoft* – amelynek vezetését két éve *Szajbély György* vette át – a 20-100 millió forintot piacot célozta meg termékeivel és szolgáltatásaival, bár néhány projektjük értéke (pl. *Tisza Volán Rt., Országos Vízügyi Főigazgatóság*) már a 200 millió forintot is meghaladja. A *Forrás-SQL* rendszert immár 250 vállalat és intéz-

mény használja országsszerte. A *GriffSoft* árbevétele 2001-ben elérte az 550 millió forintot, amely 70%-kal haladja meg az előző évit.

Internetto múzeum

Az *Index* és az *EuroWeb* megállapodása értelmében az *Internetto* online magazin megjelenítési jogai a jövőben az *Index.hu Rt.-t* illetik meg. Az *Internetto* márkanév, az *internetto.hu* domain, valamint az ezekhez kapcsolódó jogok egyaránt az *Index* birtokába kerültek.

A tranzakció célja az *Index* szerint nem más (és nem több), mint méltó emléket állítani az 1995 és 1999 között működött *Internetto*-nak. Ennek a gondolatnak a jegyében az *Internetto.hu* domainen webmúzeumot szeretnének berendezni.

Index az Interware-nél

Együttműködési megállapodást írt alá az *Interware Rt.* és az *Index.hu Rt.*, amelynek értelmében az *Index* az *Interware Data Center*-ben helyezi el szervereit és hálózati eszközeit. Az *Index* saját alkalmazásainak kivételével az üzemeltetésről is az *Interware* szakemberei gondoskodnak. A jelenleg több mint 600 szervert befogadó *Interware Data Center* ad otthont a hazai internetes szerverek mintegy 70%-ának. A szokásos hosting szolgáltatások mellett az *Interware* szerverbérletet és teljeskörű rendszemenedzsmen-tet is kínál.

Klasszikus tehetségek

Az *LLP Csoport* idén negyedik alkalommal rendezte meg az *Év Talentuma* zenei versenyt, amelyen fiatal klasszikus zenei tehetségek mérték össze tudásukat. A BBC televízió hasonló elnevezésű rendezvényének ötletén alapuló versenyt *Adam Bager*, a számítástechnikai tanácsadással és üzleti szoftvermegoldások képviselésével foglalkozó *LLP Csoport* elnöke alapította Csehországban, 1999-ben.

Az idei háromfordulós verseny döntőjét március 21-én, Prágában rendezték meg, több mint ezer néző jelenlétében. Az előző évi 91 jelentkezőhöz képest idén több mint 200 zenész pályázott a díjakra.

HP roadshow

A *HP-Intel solution roadshow* keretében 2002 márciusának utolsó két hetében Magyarországon járt a *HP* és az *Intel* mobil megoldásközpontja. A körülbelül 26 tonnás kamion egy hidraulikus szerkezet segítségével mindkét oldala felé kinyitva 13x6 méter alapterületű bemutatóterem-mé alakítható. A kamion belsejében a „hagyományos” tantermi eszközökön (plazmatévé, kivető, székek) kívül megtalálható még több mint 15 szerver, közte a *HP-Intel* közös fejlesztésével elkészült *Itanium*, valamint *PC-k* és a *HP* valamennyi mobil eszköze (*Omnibookok* és *Palmtopok*). A kamion – öt logikai részre

A *HP* kamionja iletítőt adott a cég termékéből és szolgáltatásából

osztva – mutatta be a *HP* mobil eszközeire épülő „drótnélküli” és biztonsági megoldásokat, a biztonságos és egyszerű e-kereskedelem összetevőit, a szélessávú multimédiaközpont kulcsfiguráit, a *HP Itanium* platform képességeit és a biztos, nagyteljesítményű nyomtatás elemeit.

Javuló 3Com

A várakozásoknál pozitívabban zárta a 2002-es pénzügyi éve harmadik negyed-ét a *3Com*. A cég nettó vesztesége a vizsgált időszakban 42 millió dollár volt, részvényenként 4 centtel kevesebb a várt-nál. A cég a javulást a tavaly bevezetett költségcsökkentés intézkedéseinek tulajdonítja.

Az elmúlt negyedévben a *3Com*nak sikerült új piacokat szereznie. A harmadik negyedév forgalma 365 millió dollár volt, ami 10 százalékkal gyengébb az előző negyedévével.

A *3Com Hungary* a harmadik negyed-ét is sikeresen zárta, és a nemzetközi gazdasági trend ellenére növelni tudta ár-bevétélét.

Ha furcsa tevékenység-társításokról akarok szólni, akkor azt mondom például: boncterem és marcipánbolt. Vagy: asztalos-műhely és babaruha. Vagy: horgászbolt és komputerbontó.

Ugye egyik sem lóg ki a sorból? Pedig ez utóbbi a kakukktojás: ilyen ugyanis létezik!

JÓZSEF KÖRÜTI PC-BONTÓ

Horgász a pácban?

U annak üzlethálózatok, ahol reklámszakemberek csoportjai dolgoznak egy-egy figyelemfelkeltő cégtáblán/cégneven. Szegények, ha tudnák milyen egyszerű őket átberelni! A recept: fogjunk egy sárga kartonlapot, s piros celluluszalagból (szigorúan „zöldségpiacos” összeviszszaságban) rakjuk ki belőle a következő feliratot: Horgászbolt és Computerbontó (ha nagyot akarunk villantani akkor: Kompjűterbontó) És máris kész a mű: vásárló legyen a talpán, akinek nem akad meg a szeme eme cégéren. És ha mindezek tetejébe még kirakunk a bolt elé egy általában hentesüzletkénél használt táblát, amelyre vastagnyakú alkoholos filccel ráírjuk a Maxtor merevlemezek árait; a hatás elsőpró – a vevő be van csalogatva. A boltkóstoló csapat is áldozatul esett – bentünk. Volna. Ha befértünk volna, de az üzlet „nagyága” sikeresen alumulja a belvárosi házak liftjeinek légerét – egyszerű kicsike. Olyannyira, hogy a berendezési tárgyak a következőkből állnak: 1 db boltos (a hozzávaló pénztagéppel), kb. 20 db monitor, illetve a boltkóstoló csapat és a személy kritikusa. Célirányos érdeklődés miatt a galérián található dailomokat és csalikot kihagyjuk – rögvést kérünk egy árlístát. Szerencsére nem tartjuk vissza a levegőt, az ezt megkapjuk –ugyanis nem kapunk ilyet. Nincsen. Ennek perze oka van: mint kiderül ebben az üzletben csak és kizárólag használt dolgokat árulnak, azon belül is elsősorban monitorokat, ezért nincsen árlista. Az árakról csupán annyit: 17”-os monitorok (életkorukat tekintve 1 év és a képcsőháthal között) 35 ezer forint „körül”. A kulcsszó a „körül”, árcédula ugyanis nem annyira van rajtuk –kinézzük, alkudozunk, megvesszük, hazaviszünk, bekapcsoljuk, imádkozunk. (A sorrend fontos!) Elismerésre méltó, hogy

azért fél év garancia mindenre van. És bár egyenély kiállított darab csak hamutartó-alátétné használható, kénytelenek vagyunk belátni azt is, hogy van olyan példány, ami szinte vadonatújnak tűnik (hát igen, a bűtoríenyező csodákra képes). Férfiasan bevalljuk, a merevlemezek iránt már nem is érdeklődtünk – félve hogy mind Bad Sector márkájú lesz... Ne legyünk azonban igazságtalanok: bár nagy kockázat használt monitort venni (mondjuk annyira, mint kötel nélkül bungie-jumpingozni), előfordulhat, hogy anyagilag nem engedhetünk meg magunknak egy újat. Nos ilyen esetekben kell felkeresnünk e számítógépbontót, – és a horgász PC-bontóval, azon felül hogy elég kicsi, semmi gondunk sem lesz. A kiszolgálás rendben van és a készlet, illetve az árák is teljesen korrektek. Ráadásul le a kalappal a bátor üzemeltető előtt, hiszen hiánypótló szolgáltatást nyújt. (Hol máshol vehetnénk monitort 10 000 forintért?) És ha a frissen vásárolt matuzsálem monitorok két nap múlva az RGB színekből csak a pirosat hajlandó kibocsátani az elektron-ágyújából, akkor a boltba visszarahonva kapunk egy másikat. Az idegenki megnyugtatóására pedig kinézhethetünk magunknak az emeleten egy karcsú és elegáns, márkás horgászbolt. No persze nem használt...

PC-bontó

A PC-bontó árai (mivel senki sem tudja igazán őket) ezúttal kimaradtak havi összehasonlító táblázatunkból. Ne habozunk azonban érdeklődni a helyszínen – akár kellemes meglepetés is érhet bennünket.

INFO Budapest, IX. József krt. 61.

Ilyen egy igazi „comter-pu-bontó”. Szegény Grétsy László...

A Compassban szereplő árak tájékoztató jellegűek és nem minősülnek ajánlatnak. Az árak a 2002. március 30-i állapotot tükrözik, és az áfát nem tartalmazzák. Az árváltoztatás jogát a forgalmazók fenntartják!

Computer ONLINE
PANORAMA

ComPass a CD-mellékleten és az interneten

Ezúton hívjuk fel figyelmüket, hogy a számítástechnikai eszközök árait átfogó ComPass táblázatunkat megtalálhatják CD-mellékletünkön és honlapunkon, a www.computerpanorama.hu címen.

Ár	Ár	Ár	Ár
1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000

COMPOFFICE

Monopólium a plázában...

Ha egy számítástechnikai üzlet weblapjának dizájn-elemei minőségben még a világ legrondább weboldalaként nyilvántartott „Salyó-Völgye Mgtsz.” internetes arculatát is alulmúlják, akkor azt a boltot nekünk látnunk kell !

Ne ítélj elsőre ! A Comppoffice honlapja ugyanis elsőre azt sugallja, hogy eme internetkikötő egy fakultatív kiscsoportos „hogyan készítsünk három perc alatt weblapot” szakkör keretein belüli díjnyertes pályamű. (Ez magyarul annyit tesz, hogy nem annyira szép.) A Duna Plazába érkezve azonban arra leszünk figyelmesek, hogy ebben a bevásárlóközpontban ők az egyetlen (!) üzlet a számítástechnika kategóriában – mégsem lehet tehát olyan vészes a helyzet. Belépve persze még inkább igaznak bizonyul a mondás – *ne ítélj elsőre*, a Comppoffice ugyanis igazán szuper kis üzlet. A tökéletes inkognitó érdekében ezúttal a csapat hölgytagja kérdézősködik ártatlan szemekkel, és előre dobozolt „bugyutácska” kérdései ellenére a két fiatalember türelmesen és udvariasan segít. Kellemes meglepetés, hogy a PC-boltokban szinte lelelező összevisszaság és kirakatrendezési „rémálom az Elm utcában” helyett, itt nagyon korrekten és ízlésesen elrendezték az árukészletet. (Kedvencünk a kirakatban üzemelő kamera, ami mutatja a nézelődő vevőket). Az árlistát átlapozva nyugodtan ki merjük jelenteni, ha a Duna Plazában (illetve a Comppoffice-ban) óhajunk számítástechnikai alkatrészt vagy komplett

gépet venni, nyugodtan tegyük. A közép-kategóriánál kicsit alacsonyabb árakon, bőséges választékból szemezgethetünk. Sőt ! Találhatunk olyan finomságokat is, mint amilyenek például a digitalizáló táblák, ráadásul nem is rendelésre, hanem raktárról! Elismerésre méltó a bolt „all-in-one” törekvése: egy teljes falfelületet szentelnek például a szakkönyveknek – ezekből annyi van, hogy egy könyvesbolt is megirigyelhetné. Ugyanígy külön szekcióban találhatjuk a palmtopokat, a szoftvereket és a GPS-eket. Bár ez utóbbi nem tartozik kifejezetten egy PC-s túlélőcsoportjába, illetve csak akkor, ha hajlamos

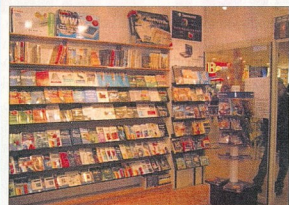
Comppoffice – Duna Plaza

Az árak barátságosak, ezen belül is a merevlemezek ára legjobb. Monitorokból talán lehetne egy kicsit bősége-sebb a választék. Látogatásunk pillanatában éppen nem volt áruhitel, de állítólag csak napok kérdése és lesz. Teljeskörű szerviz is van !

INFO BP. XIII. Duna Plaza (1. emelet)
Tel: 239-38-48 Fax: 294-6405
Postacím: 1550. Bp. Pf.45.

Minden ami szem szájnak ingere, és még a cégtábla is izlése

Nem csalás nem ámtítás – ez mind számítástechnikai szakkönyv

könnyen eltévedni a nappaliban. Ha pedig valaki biztonsági őr (esetleg James Bond imitátor) és PC-rajongó, akkor ez az ő üzlete. A videóártyák és merevlemezek mellett van ugyanis biztonsági kamera/optika, walkie-talkie és egyéb ilyen sütik, de ezen kutyuk részletezését most mellőzzük.

Egyetlen fájó pont (ez viszont nagyon fájó), hogy a boltban található szoftverek palettája gyér, mondhatni gigagyér. Pedig egy-két jó program biztosan jót tenne az üzletnek (különösen, hogy ebben a bevásárlóközpontban PC-s játékszoftver bolt sincsen, a piac tehát szabad). Vagy pár gép, amelyekre lehet internetezni, esetleg néhány kiállított, működő konfiguráció... De persze ez már csak jószándékú köztökés, az igazság az, hogy internetes megjelenésének dacára a Comppoffice csillagos ötötre szerepel – a weboldal pedig talán nemsokára rendbetevődik.

e(bolt)

www.ebolt.hu

Vásároljon hitelre az interneten!

Minden THOMSON műszaki cikk kamatmentesen.

kamat

0%

THM: 0%

Igénybe vehető: Budapesten és vonzáskörzetében, valamint Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megyében.

LORD COMPUTER

A sulyok el van vetve!

Alea iacta est – jelentette ki Julius Caesar, akitől ezúton is elnézést kérek aforizmája főcímbeli kifacsarásáért. Jelen esetben ugyanis nem a kocka, hanem a sulyok lett elvetve – egészen pontosan a Lord Computer által. Hogy ez mennyire jó vagy rossz, mindenki döntse el maga.

A 90-es évek eleje. Stamford, Lincolnshire. Rush kávézója. A tulaj kitalálta, hogy bizony egy exkluzív kávézóban jópofa dolog egy számítógép, amiről el lehet érni a világhálót. Megszületett az első internet-kávézó. Ebből aztán divat is lett gyorsan, sorra nyíltak és nyílnak ma is az internet-kávézók, később internet-termek, internet-pizzériák, előbb-utóbb pedig megérjük, hogy internet-habcsókozó és internet-tejbekeverő is lesz. A Lord Computer pedig fellátalja az internet-kólázót. Ez annyit tesz, hogy ebben a PC-s üzletben a vásárláson kívül 16 db számítógép is helyett kapott, ahol kedvünkre internetezhetünk vagy játszhatunk. (jó drágán... 700 forint egy óra.) Ja igen: és egy kólaautomata a sarokban. Hogy jön ez a bevezetőben emlegetett sulyokhoz? Nos oly módon, hogy dolgozatunk alanya, az immáron sokadszor említett Lord Computer lényegében egy számítástechnikai üzlet lenne a Westend City védőszárnyai alatt, azonban a kritikára kiéhezett (egy hónapja nem gyepáltunk egy boltot sem!) boltkóstoló csapat a boltba belépve egy internet-kávézóban találja magát. A helység PC-s üzlet mivoltát a hátsó polcokon sorakozó videokártya-dobozok(?) hivatottak szemléltetni. Persze hozzából nézelődés után észrevevük a magányosan figyelgető hangfal- és joystick-dobozokat is, így kiderül, hogy jó helyen járunk. De tényleg jó helyen járunk?

Végülis igen: negyedórás boltkóstolgatás után kiderül, hogy van itt minden, ami kell. Monitorok, alaplapok, processzorok stb. Csak éppen kicsit elnyomja az üzletet az internet-kávézó (mert maradjunk ennél a kifejezésnél), és a fentebb említett árucikkek csak az árlistán szerepelnek. Szerepelnének, mert ottjártunkkor nincsen nekik. (Éppen elfogyott, és ez általában egyszerre történik a fénymásoló elromlásával ugye? A nyomtató meg a nagyinál maradt... ejnye fiúk!) Az árak azonban meglepő módon jók, sőt inkább az alacsony árkatagóriába sorolhatóak. A mélyinterjú során azután kiderül, hogy a Lord megtalálható máshol is: a XIV. kerületben van egy használtszakk-

Lord Computer – Westend City Center

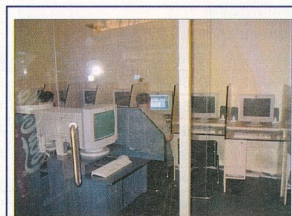
Publikus internet-hozzáférés és hálózatos játékok – ebben kiemelkedő a Lord. Üzletnek sem rossz, csak egy kis beutató árúkeszlet vagy kirakatfelület ráférne. Az árak azonban jók, a weboldaluk pedig nagyszerű és informatív, és még hitelkonstrukció is van.

INFO VI. Bp., Váci út 1-3. - Westend City Center

Hétfő - Szombat: 10-21 h !!!

Vasárnap: 10-18 h

Tel.: 238-72-78 Fax: 238-72-79

Az üzlet 70%-át a gépterem foglalja el, a maradék 30-at pedig a két alkalmazott

Az árúkeszlet mennyisége egy vegetáriánus hűsölt hangulatát idézi...

kereskedésük/szervizük. Szóval komoly, profi üzletláncról van szó, csak érthetetlen módon a „város szívében” levő üzletükben valahogy nem hangsúlyozzák ezt. Ellenkező esetben talán nem gondolná a gyanútlan járókelő, hogy ez „csak” egy internet-kávézó. Persze annak nem rossz: 16 gép hálózatban, légkondi, 128K-s bérelt vonal, csak egy picit talán drága az óradíj. Szoftverek nincsenek a boltban, leszámítva a kötelező olvasmányokat, azaz a Windows XP-t és társait.

A boltkóstoló rovat képeit HP PhotoSmart 315 digitális fényképezőgéppel készítettük.

PLANET
Networking & Communication

Hálózati eszközök igen széles választéka!

Kérésre katalógust és árlistát küldünk.

Leírások az interneten is: www.hcs.hu

Import, nagykereskedelem:

HCS Hungary

Tel.: 467-07-05

Tel.: 30/402-02-85

Budapest XIV.

Fax: 220-11-65

Tel.: 30/921-02-58

Remény u. 42.

Monitorvezérlő		
	Comppoffice	Lord Computer
S3 Trio 8Mb		4.900
Diamond Stealth S540 32MB	7.600	
S3 Savage 2000 64MB	9.920	
Riva TNT 8MB		5.200
Riva TNT2 M64 32MB	9.560	8.500
Matrox G550 32Mb DualHead		26.700
Matrox G400 16MB	14.600	
Geforce2 200MX 64MB	13.200	
Geforce2 200MX 64MB +TV kimenet	16.400	
Geforce2 400MX 64MB	13.200	
Geforce2 400MX 64MB +TV kimenet	16.400	16.100
Abit Geforce2 MX400 64Mb TV		19.500
Abit Geforce2 MX400 64Mb		18.100
Ati Radeon VE 64MB DDR, Dual, TV	14.320	
Asus V7100 Pro SE 400MX 64MB	19.600	17.500
Asus V7100 Pro SE 400MX 64MB +TV	21.600	20.600
Asus V7100 Deluxe Combo, TV-tuner	37.520	
Asus V7700 Ti Deluxe 64MB DDR +TV	44.720	
Asus V6800 Geforce 256 DDR 64MB	49.800	
Asus V8200 Ti200 64MB DDR	47.920	49.900
Eagle Geforce2 MX400 64Mb		14.900
Eagle Geforce2 MX400 64Mb TV-out		16.500
RealMagic Hollywood+ MPEG PCI		13.900

Monitorok		
	Comppoffice	Lord Computer
15" Hyundai V560 1024x768	32.960	
15" LG 563N 1024x768	36.400	32.200
17" LG 773F		42.300
17" LG 775FT		59.900
17" LG 95FT		86.600
19" LG 995E		94.500
15" Samsung Samtron 56E		34.300
17" Samsung Samtron 76E	45.960	45.900
17" Samsung Samtron FLAT	57.200	
17" Samsung 755DFX		68.900
17" Samsung 753DXF, FLAT	62.500	
19" Samsung 96B		69.900
17" Hyundai Q770 síkképcsőves	55.990	
17" Hyundai L70A TFT - LCD	219.900	
17" Sony CPDE220G Trinitron		84.900
19" Sony G420 Trinitron		145.500

Boltkóstoló kedvenc: Yamaha M20

Digital Surround Processing
1.0Wx2
DSP

16.800.- Comppoffice

Alaplap		
	Comppoffice	Lord Computer
Mercury 693A,SIS,FCPGA,sound, ATX	14.400	
Mercury PLE133, FCPGA, sound+VGA, ATA100	14.960	
Mercury 815E, FCPGA,sound+VGA, ATA100	20.880	
Abit V6HT via133, FCPGA, sound, ATX	18.600	18.200
Asus TUSL2-C Intel, FCPGA, ATA100, ATX	24.320	
Mercury KT133, socket, ATA100, sound, SDRAM	18.480	
Mercury KT266, socket A, 266Mhz, 3DDR	20.800	
Abit KR7A KT266, socket A, 4DDR, Athlon XP	29.960	
Asus P4B266, Intel845, socket478, DDR	45.440	
Acorp 693AP		15.900
Asus A7A266		37.900
Asus CUSL2-C		23.500
Asus TUV4X		23.900
Intel Easton 815 + Sound		27.100
Intel D845WN + Sound P4		34.400
Intel D845GB + Sound P4		34.600
Gigabyte 60XET		21.700
Gigabyte 7VTXE		28.200
Matsonic 7177CT		14.800

Boltkóstoló kedvenc: DIVA MP3 Player

32Mb Internal memory
Built-in microphone
Fully programmable DSP

LCD (Liquid Crystal Display)
CF memory card slot
Built-in USB interface
Voice recorder

25 760.- Comppoffice

Merevlemez		
	Comppoffice	Lord Computer
20GB Maxtor ATA100, 2MB, 5400RPM		17.900
20GB Maxtor ATA100, 2MB, 7200RPM	21.440	19.900
40GB Maxtor ATA100, 2MB, 5400RPM	20.960	19.900
40GB Maxtor ATA133, 2MB, 7200RPM	23.920	22.700
60GB Maxtor ATA100, 2MB, 5400RPM	26.800	26.900
60GB Maxtor ATA100, 2MB, 7200RPM	30.960	29.300
80GB Maxtor ATA100, 2MB, 7200RPM		37.700

Memória		
	Comppoffice	Lord Computer
128MB SDRAM PC133	9.200	8.400
256MB SDRAM PC133	15.992	15.900
256Mb RD 800MHz		19.300
256Mb DDR 266MHz		18.800
512MB SDRAM PC133	31.960	32.800
256MB DDR PC266	18.900	
32/64 MB smartmedia	7.400/15.400	
128 MB CompactFlash	14.960	

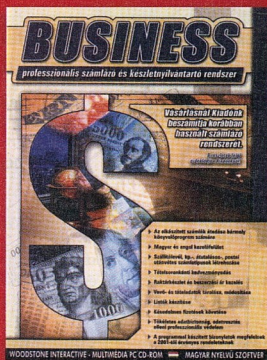
Fizessen elő

a CD-melléklettel megjelenő
**Computer Panorámára egy évre
mindössze 10 990 Ft-ért,
és válasszon egyet
a három ajándék
közül!**

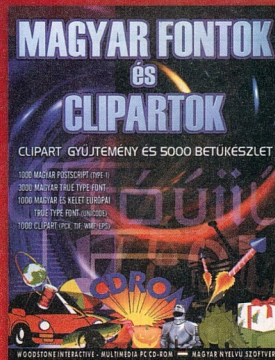
Computer
PANORÁMA

Ennek a programnak a használatával önállóan megismerheti számítógépe felépítését, elsajátíthatja a fontosabb szoftverek használatát és az internet kezelését. A program lexikon jellegű, tehát megtalálja benne az alapfogalmak definícióját, a hardvereszközök részletes működését és ismertetését, a szoftverek használatát, az internet alapfogalmait és használatát.

A Business egy professzionális ügyviteli rendszer, amelynek a segítségével könnyedén elkészítheti számláit, nyilvántarthatja vevőit, termékeit és raktárkészletét. A termék további előnye, hogy a professzionális tudás mögött rendkívül egyszerű kezelhetőség rejlik.

Ez a kiadvány mind a professzionális, mind az általános felhasználói igényeket kielégíti. A CD-n található segédprogramokkal könnyedén és kedve szerint válogathat a bőséges választékból. A kiadvány 4 fő részre bontható: Fontok (betűkészletek), Clipartok (rajzok), Hátterek, Fotók.

Megrendelhető:

Computer Panoráma Kiadói Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.

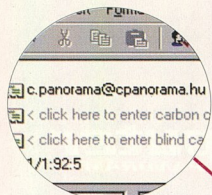
Telefon: 456-6964, fax: 456-6970

E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

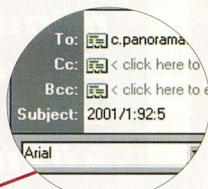
Internet: www.computerpanorama.hu/elofizetes

Osztályozzon bennünket!

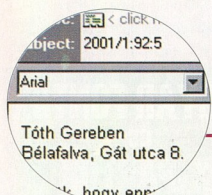
Elyverte a tetszését valamelyik cikkünk? Esetleg bosszankodott valamelyik miatt? Szeretnénk ismerni a véleményét, ezért elkészítjük a **Computer Panoráma olvasói bizonyítványát**, amelyet önök állítanak ki, ha e-mailt küldenek nekünk.

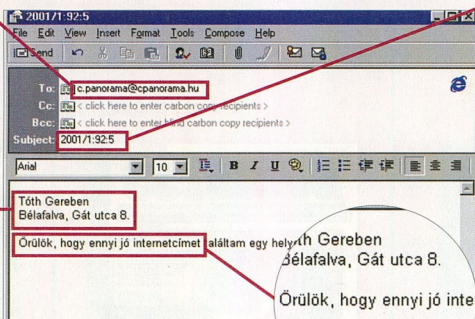
A CP olvasói osztályzat e-mail címe

Értékelés a Tárgy mezőben: az első az évszám, majd az újság száma. Ezt egy kettőspont után az értékelni kívánt cikk első oldalának a száma, majd egy újabb kettőspont után az osztályzat követi

Kérjük, ne feleddzenek meg a postai címről sem

Dicséret vagy kritika, legyen bármelyik, ide kerüljön, amit az értékeltek közötti kapcsolatot közzé szeretne

Igy nyerhet!

A sorsoláson minden hónapban minden feladó automatikusan részt vesz (az azonos feladóval többszörösen elküldött e-mailek nem növelik a nyerési esélyt). A szerencsés nyertesek az következő hónapban a *Az egyetemes világtörténelem* című multimédiás CD-t kapják.

Igy küldhetnek osztályozó e-mailt a Computer Panorámának:

1. Nyissák meg a levelezőprogramjukat, és készítsenek egy új üzenetet.
2. Címnek a következőt adják meg: **c.panorama@cpanorama.hu**
3. A „Tárgy” (Subject) mezőbe három adatot írjanak, kettősponttal elválasztva:
 - Annak a Computer Panorámának a számát, amely az érintett cikket tartalmazza. Például: 2001/2 (kérjük a példában megadottak szerint írni, vagyis először az évszám, majd a perjel és a lapszám.
 - Az osztályozni kívánt cikk oldalszáma, például: 75.
 - A cikknek adott osztályzat (vagyis egy

1 és 5 közötti szám). Kérjük a számjegyek használatát, a + vagy - jel mellőzését. Példánkban a tárgy sor: 2002/2:75:5, és a jelentése: a Computer Panoráma 2002. februári szá-

mának 75. oldalán lévő cikkére 5-öst adok. Kérjük a cikk értékelésénél mindhárom adatot megadni.

4. Ha több cikket is értékel, akkor az egyes értékeléseket ne szöközőkkel, hanem pontos vesszővel válassza el egymástól.

5. Az *Üzenet* mezőben adja meg a postai címét, mert ha nyert, akkor csak így tudja postán értesíteni és elküldeni a nyereményét. Ugyancsak ide írhatja le szakvaba öntött véleményét.

Egyetemes világtörténelem

Az állami, a társadalmi és a gazdasági élet aktuális jelenségei és korszerű problémái nem érthetők meg a nemzet múltjának ismerete nélkül. Nos, ez a multimédiás CD-ROM, amely a Magyarországon eddig megjelent legteljesebb és legátfogóbb kompaktlemez ebben a témában, 5200 oldalnyi ismeretanyag segítségével mutatja be a világtörténelem legfontosabb eseményeit. Négy történelmi korszakra tagolódik: Az őskor és az ókor története, A középkor, Az újkor története, a legújabb kor.

Igen kedvező, hogy keresni lehet a fejezetek teljes tartalmában, és szövegszerkesztőbe vihető át bármelyik rész. A számunkra fontos információkat kinyomtathatjuk, könyvjelzőket helyezhetünk el a szövegben és széljegyzeteket készíthetünk a fejezetekhez.

Márciusi „bizonyítványosztóink” közül alábbi olvasóinknak kedvezett a szerencse:
 Sovány Mihály (Hódmezővásárhely)
 Ladik Szabolcs (Nyiregyháza)
 Székely Tamás (Tamási)
 Az *Európa atlasz* című multimédiás CD-t postán küldjük meg számukra.

Amennyiben személyesen is megosztaná velünk a véleményét, küldje el telefonszámát is, további egyeztetésre.

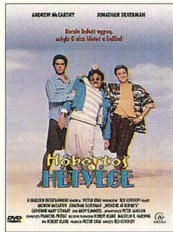
E számunk hirdetői		
Acomp	1141 Bp., Álmos vezér park 20.	41
AtComp Média Kft.	1107 Bp., Ceglédi út 1-3.	63
Avalanche Computer		
Informatikai Kft.	1065 Bp., Teréz krt. 13.	68
Axico	1074 Bp., Dohány u. 67.	54
Bluefish	1123 Bp., Nagyenyed u. 6.	77
BlumSoftware	8200 Veszprém, Pf. 508.	16
Borland	1143 Bp., Hungária krt. 79-81.	68
BRG Szervezési Kft.	1033 Bp., Polgár u. 8-10.	45
Brother Képviselő	1119 Bp., Thán Károly u. 3-5.	45
Buda Kft.	1141 Bp., Németpróna u. 35.	48
Canon Hungária	1134 Bp., Váci út 37.	61
CD Multimédia	1054 Bp., Zoltán u. 13.	121
Computerbooks	1126 Bp., Tartsay Vilmos u. 12.	49
Crito	1137 Bp., Szent István krt. 18.	55
Dension Audio Systems Kft.	1116 Bp., Galvani út 44.	89
Digitáltechnika/DIT	1149 Bp., Egressy út 5.	79
e-Bolt Kft.	1119 Bp., Fehérvári út 83.	136
Europrint	3301 Eger, Faiskola u. 9.	68
GTS Hungary	1134 Bp., Váci út 37/A	95
HCS Hungary	1144 Bp., Remény u. 42/B	137
Hewlett-Packard	1117 Bp., Neumann J. u. 1.	24-25
Interboard Hungary Rt.	1134 Bp., Váci út 45.	19
Kim-Soft	1112 Bp., Hegyalja út 70.	72
Komel	1118 Bp., Csiki-hegyek u. 12.	69
Kossuth Kiadó Rt.	1043 Bp., Csányi u. 34.	75
Kvint-R	1089 Bp., Delej u. 41.	17
LG	1097 Bp., Könyves Kálmán krt. 3/A	BIV
Mediker	1013 Bp., Attila u. 47.	14
Mercury Mo. Kft.	1141 Bp., Miskolci út 51.	63
MinoIta Hungary Ltd.	1117 Bp., Galvani út 4.	49
Napfény Kft.	1119 Bp., Prielle Kornélia u. 4.	12
OK Nyelviskola	1067 Bp., Teréz krt. 13.	CD
OKI	1051 Bp., Bajcsy-Zsilinszky út 12.	55
Philips Magyarország Kft.	1119 Bp., Fehérvári út 84/A	46
Pointer Multimédia Kft.	1026 Bp., Bimbó u. 160-162.	63
Printrex Bt.	1141 Bp., Fogarasi út 193.	58
Profi Média Kft.	6500 Baja, Zombor u. 1.	CD; 115
Qwerty	1111 Bp., Bartók Béla út 14.	58
Robert Bosch Kft.	1103 Bp., Gyömrői út 120.	Bill
Samsung	1139 Bp., Lehel út 15-17.	Bill
ScanSoft Magyarország Rt.	1138 Bp., Váci út 141.	73
SCH-Computing	1088 Bp., Bródy S. u. 38.	CD
Scriptum	6771 Szeged, Mályva u. 34.	49
SKK Trade Kft.	1106 Bp., Pesti G. út 35.	69
VírusBuster	1031 Bp., Kalászi út 11.	CD; 86
Woodstone	1066 Bp., Teréz krt. 36. I/3.	122-123

Itt keresse!	
AFC	50
Alkőnyvtár	99
APIC technológia	50
ATA 133	50
Botkormány	56
C1 és C2 hibajavítás	36
CD	120
CD-olvasó	36
Combo	56
Common Object Model	78
Coverz	92
Crack	92
Csatolás	117
DDSS-II	36
Dinamikus weboldal	71
DVD	124
DVD-olvasó	36
Eszköztár	117
Excel	117
Fájltársítás	99
Flash Player	71
GPRS	88
Grabbelés	36
Gyorstűz	56
Hangrendszér	65
HAT kapcsoló	56
Holljáték	56
Internetszabályozás	28
Kalibráló tárcsák	56
Lemeztakarítás	99
Macromedia Flash MX	71
Maldoktor	96
MCI meghajtó	99
Merevlemez	50
Négyzetes kitértítés	56
Optikai Internet	91
Patch	92
Ping	99
RAID	50
Registry	107
RPC-II	36
S.M.A.R.T.	50
SMS billentyűzet	65
Sport	30
Számítógépház	65
Szupermágnesség	50
T68	88
Telepítőkönyvtár	107
Utazás	30
Úrlapok	117
VBA	78
VBScript	78
Vezérlőelemek	80
Vírus	85
Visual Basic .NET	80
Visual Basic	78, 80
W32/Alcarys	85
Warez	92
Web	92
Windows	99

DVD

DVD-melléklettel is!

Hóboros hétvége – a Computer Panorámában

Májusi számunk vásárlói is dönthetnek, hogy 3 CD-vel vagy inkább egy DVD-vel veszik meg az újságot. Ez utóbbi korong kap helyet – a számítástechnikai programok mellett – a *Hóboros hétvége* (*Weekend at Bernie's*) című, színes amerikai filmvígjáték. „Bár a házigazda halott, mégis ő

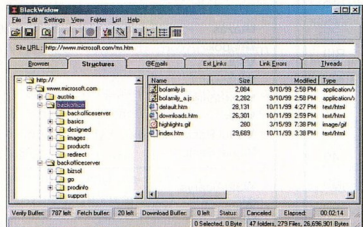
visz teleret a buliba! Bernie, a milliomos playboy tengereti luxusvillájában haláli balhé készülődik: két idióta srác és a halott házigazda előadnak néhány nagyjelenetet...”

A szélesvásznú változatban 5.1-es eredeti hang és magyar szinkron is található, s persze még számos extra, így például a film eredeti előzetese, interaktív menük és közvetlen jelenetválasztás.

internet

Bannermentes böngészés

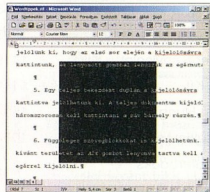
Sokan fölöttébb zavarónak tartják a hirdetéseket, ám ha megpróbálnak minden ablakot bezárni, az is előfordulhat, hogy a kereső egyszerűen lefűlled, ami magával rántja az egész rendszert. Szerencsére van megoldás: aki meg szeretne szabadulni minden kértelen webtartalomtól, az megtalálja a maga segítőit: a *reklámblokkoló programokban*. A bö programjainlat közül három klasszikust mutatunk be.

windows/gyakorlat

Word: Védjük, ami védhető

Dokumentumaink sok esetben értékes adatokat hordoznak, ezért érdemes őket megvédeni mindenfajta viszontagságtól, de legfőképp az illetéktelen személyektől. A Word számos eszközt kínál a dokumentumok biztonságos tárolására, mentésére, védelmére. Ezekből mutatunk be egy csoportot valót.

szoftver

ImageN, a képbüvész

Digitális képeinket, legyenek azok családi képek vagy a munkánkhoz szükséges fotók, időnként rendezeszní, esetleg módosítani is szeretnénk. Számos képszerkesztő program létezik, ám közülük is kiemelkedik sokoldalúságával az alig 1 Mb-át mérő, freeware (azaz ingyenesen letölthető, használható és továbbadható) imageN nevű szoftver.

gyakorlat

Képkeresés az interneten

A web valamennyi elképzelhető témával kapcsolatosan mérhetetlen mennyiségű informatív képdokumentumot tartalmaz és így a képgyűjtők igazi Eldorádója. A jövő hónapban az internetes képkereséssel kapcsolatos legfontosabb tippeket és trükköket osztjuk meg olvasóinkkal.

Segíthetünk?

GOND VAN A SZÁMÍTÓGÉPÉVEL?

Bizonyára Önnel is előfordult már, hogy nem úgy működött a gépe, ahogy szeretne volna. Ha a hardverével kapcsolatban lennének kérdései, forduljon tesztlaboratóriumunk munkatársaihoz, akik készséggel segítenek.

Köhler Zsolt, ☎ 4566-976

A következő témákban tud segíteni: alaplap, processzor, memória, hang- és videokártya, merevlemez, CD-olvasó és -író, valamint DVD-olvasó, hálózatok

Gyarmati László, ☎ 4566-977

A következő témákban tud segíteni: projektor, DVD-film, mobiltelefon

Nákovics László

A következő témában tud segíteni: programok telepítése

laszlo.nakovics@cpanorama.hu

KÉRDÉSEI VOLNÁNAK

AZ AKTUÁLIS SZÁMMAL KAPCSOLATBAN?

Ha a megjelent cikkekkel kapcsolatban érdeklít további információk, esetleg kíváncsi az újságunkba szereplő cégekre, keresse meg szerkesztőinket!

Gyarmati László: 456-6960

Bányai Ferenc: 456-6962

laszlo.gyarmati@cpanorama.hu

ferenc.banyai@cpanorama.hu

A CP CD- ÉS DVD-LEMEZEIVEL KAPCSOLATBAN ÉRDEKLŐDNE?

Ne habozzon megkeresni szerkesztőségünket, ha a CP CD-inek tartalmáról, a programok telepítéséről, futtatásukról szeretne többet is megtudni.

laszlo.nakovics@cpanorama.hu

RÉGEBBI KIADVÁNYAINKAT, KÜLÖNSZÁMAINKAT, KÖNYVEINKET SZERETNE MEGRENDELNI, ELŐFIZETNE A CP-RE?

Ha Önnek hiányzik valamelyik régebbi Computer Panoráma, szeretne különszámainkból, könyveinkből rendelni, akkor forduljon terjesztési osztályunkhoz. Ugyancsak itt rendelheti meg a Computer Panorámát, akár két évre előre.

Jancsó Emöke 456-6964

emoke.jancso@cpanorama.hu

CP AZ INTERNETEN IS!

Ha Ön felkeresi weblapunkat a www.computerpanorama.hu címen, akkor tájékozódhat kiadványainkról, belélapozhat aktuális számunkba, érdekeesebbnél olvashatja a számítástechnikai világ legfrissebb híreit, s megrendelheti ingyenes hírlevelünket.

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI ESZKÖZT SZERETNE VÁSÁROLNI?

Ha új számítástechnikai eszközt szeretne venni, nézze meg ComPass rovatunkat a CD-melléklet, illetve honlapunkon. Itt nemcsak árak és termékek szerint csoportosítva találhatja meg a legaktuálisabb piaci kínálatot, hanem a mindenkor akciós termékekről is értesülhet.

Computer PANORÁMA

Számítástechnikai havi szaklap

XIII. évfolyam 5. szám

Főszerkesztő: Horváth Annamária
Főszerkesztő-helyettes: Bányai Ferenc

Művészeti vezető: Iszkra Ildikó

Főmunkatárs: Gyarmati László

Tervezőszerkesztő: Dancs Katalin

Tesztlaborvezető: Köhler Zsolt

Szerkesztők: Nákovics László, Szincsik László

Munkatárs: Fülöp Norbert

Titkárságvezető: Szőke Erika

CP Online felelős szerkesztő: Kazári Csaba

Szerkesztőség:

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.

Telefon: 456-6888, fax: 456-6970

E-mail: cpanorama@cpanorama.hu

Internet: <http://www.computerpanorama.hu>

Cím-lap: STÉG Stúdió

Kiadó: A HVG Kiadó és a WEKA
Computerzeitschriften-Verlag GmbH
közös vállalata,
a Computer Panoráma Kiadói Kft.

Felelős kiadó: Dely Tamás ügyvezető igazgató
1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.
Telefon: 456-6888

Terjesztés:

Mosolygó Kitti marketing- és terjesztési vezető

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.

Telefon: 456-6964, fax: 456-6970, e-mail:

terjesztes@cpanorama.hu

Ügyfélszolgálat hétfő-péntek: 9-17 óráig

Terjesztő: a Hírker Rt., az NH Rt. és alternatív

terjesztők

Előfizetésben terjesztő a Magyar Posta Rt.

Hirdetésfelvétel:

hirdetési vezető: Tasnádi Rózsa

hirdetésszervező: Kuba Ilona, Háder Judit

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.,

Telefon/fax: 456-6974, fax: 456-6970

E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Hirdetésfelvétel Németországban:

Telefon: 0049-8121-95-1182

Telefax: 0049-8121-95-1627

E-mail: ARieger@wekanet.de

Előfizetés: a kiadónál személyesen, levélben, e-mailben, weboldalunkon vagy a postahivatalokban, a hirdetésközvetítőnél és a Hír-lap-Előfizetési és Elektronikus Posta Igazgatóságon (HELP)

1900 Bp. XIII., Lehel út 10/A, a Postabank Rt.
219-98636/021-12799 pénzforgalmi jelzőszám.

Előfizethető OTP bankkártyával a 266-0000 telefonszámon (H-Szo, 9-20 óráig).

A régebbi számokat keresse a kiadóban, telefon: 456-6964, 1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.

A Computer Panorámát készítette:

Levélhívás: HVG Press

Nyomtatás: Révai Nyomda Kft.

1037 Budapest, Kunigunda útja 68.

Felelős vezető: Lázár László ügyvezető igazgató

A Computer Panorámában megjelenő valamennyi cikket és listát szerzői jog védi. Másolásuk bármilyen formája – fotokópia, mikrofilm készítése, adattrendszerekben való tárolása stb. – kizárólag a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

A Hírek és a ComPass rovatban közvetlenül a gyártótól, illetve a forgalmazóktól származó információkat közlünk.

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a különböző akciókon, játékokon résztvevők által megadott adatok nyilvántartásunkba kerülnek. Az adatok megadásával hozzájárulnak ahhoz, hogy a kiadóink akciói, kiadványaira, szolgáltatásaira felhívjuk a figyelmüket. Szerkesztőségünk a lapban megjelent hirdetésekkel a lehető legnagyobb alaposággal gondozza, tartalmukért viszont nem vállal felelősséget.

ISSN 0865-5243

Beszélgetés Györi Bélával, a LaserBit Kommunikációs Rt. elnök-vezérigazgatójával

Fény és jövő

HÍR

Siker a CeBIT-en

A LaserBit Rt. – a maga 152 négyzetméteres standjával – látszatra is elnyomta konkursenseit – amerikai, német és izraeli cégeket – amelyeknek egyenként csak 30-40 négyzetméteres standra futotta. A 23 méteres stand mellett a német NTV sem tudott „szó nélkül” elmenni: a 3 perc online műsort összesen háromszor, ráadásul földön sugározták. Az NTV adásai meghozták a várt eredményt: már másnap számos megrendelés érkezett a világ különböző szejleiből a cég elektronikus postaládájába.

– A szokatlanul „méretes” CeBIT-es stand bizonyára nem fillérekbe került. Mit tudtak kiállítani ekkora helyen?

– Az idei szereplésünk tartalmazta is „bombasztikusra” sikeredett: igen nagy érdeklődést keltett új, 100 Mbit/s-os lézeres berendezésünk, amely a 2,4 GHz-es, 5-8 Mbit/s-os rádiórendszereket helyettesíti, azonos készülékárral. A Piko-E100-as „szereld magad” készüléket az azal tudtuk olcsóvá tenni, hogy adott felhasználásra gyártjuk, s nincs rajta semmilyen állítási lehetőség. A 10-50, 50-100 és 100-150 méterre optimalizált egységeket bárki könnyedén felszerelheti, így az installálás nem kerül semmibe. Versenytársaink 5-6000 euróért árulják hasonló tudású eszközeiket, ezzel szemben mi mindössze 1500-1600 eurós áron kínáljuk ezt a termékünket. Egyébként valamennyi termékünk kint volt a kiállításon, egytől-egyig mindegyik hazai fejlesztésű és összeszerelésű, minőségi termékek.

– Mennyi idő alatt térül meg vajon a közel 80 ezer dolláros standbérleti díj?

– Reményeink szerint egy év alatt megtérül ez a befektetés. A vásár óta 30 linket – lézeres adatátviteli eszközpárt – rendeltek tőlünk, amelyek szállítását április közepére vállaltuk. Több megrendelést még nem véglegesítettünk, ilyen például az 500 darabra vonatkozó indiai megkeresésünk.

– Mi a lényege annak a szabadalmaztatott ötletnek, amely megkülönbözteti a LaserBit Rt. lézeres adatátviteli termékeit a konkurens portékáitól?

– A lézeres jel vételére szolgáló eszköz érzékenysége van egy alsó és egy felső határa; az eszköz a minimum alatt nem működik, a maximum felett tönkremegy, ezért a lézeres adóberendezést általában a maximális fényenergiára állítják be. A mi vevőkészülékünkben az optika és az érzékelő közé egy mozgatható rést helyeztünk, amely a lencséhez közelítve egyre kevesebb energiát enged át; ezzel dinamikus szabályozzuk az optikáról a vevőbe jutó fényenergiát. Ez a csöppnyi alkatrész hiányzik a konkursenseink vevőberendezéseiből. Ennek az alkatrésznek köszönhetően az adóberendezés maximális fényintenzitására a sokszorosára növelhető, így a rendszer sokkal rugalmasabban alkalmazkodik a szélsőséges időjárásához. Ez a látszatra jelentéktelen ötlet hatalmas előnyt hozott a termékeinknek.

– Kik a LaserBit legjelentősebb magyar megrendelői?

– Vannak közöttük állami cégek, amelyekről nem beszélünk, de ott van például a Fehégyi Repülőtér, amely kilenc berendezést rendelt meg 1998-ban, és azok azóta is jól működnek.

– A cég alapítása után gyors növekedésnek indult, alkalmazottainak a száma tavaly 20-ról 55-re emelkedett. Nem félnek-e a túlzott terebélyesedéstől?

– 1995-ben az akkori Crown-Tech Kft. bevételeit nem Mercedesre, hanem a szabadalmunk kifejlesztésére költöttük. 1999-ben – egy véletlennek köszönhető-

en – talált ránk első befektetőnk; a cégünk akkor 1,4 millió dollárt ért, és a befektetési ajánlat 14 millió dollárról szólt. A befektetők száma azóta csak gyarapodott, s a bevételeink tavaly megközelítette az 1 millió dollárt. Nem félünk a növekedéstől, minden lépésünknek megvan az alapja.

– Önökre is igaz az a mondás: „Ha egy üzlet beindul, nincs megállás”. Mik a további terveik?

– Tavaly márciusban megalapítottuk első leányvállalatunkat Szingapúrban, majd nem sokkal később, szeptemberben, az angliait. Stratégiai pontok ezek egy cég életében, minden esetben alaposan felmérjük a lehetőségeinket. Most épp Brazíliában hozzuk létre harmadik leányvállalatunkat. Világégen akarunk lenni, és az is leszünk.

VAJDA R. PÉTER

NÉVJEGY

Györi Béla a Budapesti Műszaki Egyetem villamosmérnöki karán végzett. Több mint 40 éves átvitelttechnikai szakmai gyakorlat áll mögötte: 22 évig itthon – többek között a MÁV telekommunikációs részlegén – dolgozott, majd 7 évet Kanadában, a Marconi cégnél „húzott le” rendszer-technikusként, utána pedig 5 évig a USA-ban, a Micronetwork Systems-nél tevékenykedett. 1983-ban önálló, szoftverekkel foglalkozó céget alapított Angliában, majd 1989-ben, Pallagi Jánossal közösen, saját tőkéből létrehozták a főként kereskedelemmel foglalkozó Crown-Tech Kft.-t.

Az 1996-tól piacon lévő LaserBit lézeres adatátviteli rendszer fejlesztésére, gyártására és értékesítésére külföldi befektetőkkel közösen létrehozták a LaserBit Kommunikációs Rt.-t, amelynek azóta is a vezetője. Most is Angliában él feleségével, egy lánya és két unokája van.

Telekommunikációs megoldások a Boschtól: meggyőzően egyszerű.

Mit jelent napjainkban a hatékony telekommunikáció fogalma? Milyen szolgáltatások lehetségesek és melyek ezek közül az Ön számára legfontosabbak? A telekommunikációs rendszerek útvesztőjében a Bosch egyszerű és meggyőző megoldásokat kínál: a DECT rendszert vagy a kényelmes Integral alközponti rendszereket. Minden vállalat számára az ideális megoldás a testreszabott telekommunikáció. A legkisebb költségű útvonal automatikus megkeresésével Ön hívásdíjat takaríthat meg. Telekommunikációs rendszerek a Boschtól, amelyekkel Ön csökkentheti telefonköltségeit. További információ: Tel.: (1) 43 13-7 00 vagy Fax: (1) 43 13-7 17, E-mail: info.telecom@hu.bosch.com, Web: www.bosch.hu.

A helyes kapcsolatot.

TENOVIS

BOSCH

Mennyi időt tölt Ön monitor előtt?
Szemének kímélése mellett
a **FLATRON™**
monitorral ez több is lehet.

A Magyar Optikus Ipartestület
ajánlásával, **FLATRON™**

A Magyar Optikus Ipartestület
ajánlásával, 2000. november 14.

A **FLATRON™** monitor előnyei:

- Szemkímélő képernyő
- Torzításmentes képalkotás
- Feszültségkiegyenlítő vonaltól mentes kép

2001. legjobb terméke

FLATRON™

LG Electronics Magyar Kft.
<http://www.flatron.com>

Eco Label